په ادارو کی څه تیریږي؟

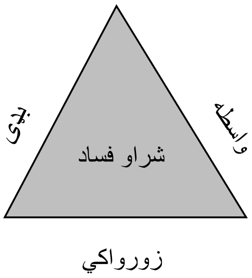

لیکوال: روبرت توماس (یوناما)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناټو عمومي قوماندان السن)

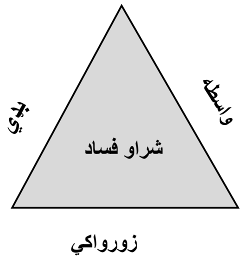

دکتاب نوم	:	په ادارو کې څه تیریږي
لیکوال	:	رویرت توماس (یوناما)
ژباړونکي	:	منصورعلي سیل بین
دیزاین	:	خادم حسین
کتاب خانه	:	حضرت علي کتاب چاپولو موسسه
تیراژ	:	۱۰۰۰ ټوک
کمپیوتر کار	:	احمد علي
کال او محل	:	۱۳۹۳ – پیشاور- پښتونخوا
حق محفوظه	:	ازاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

ښاغلی سیل بین ته تبریکي وایم ، چي په ډیر دقت او پوره سنجیش یي مستند ناخوالي پیښي راټولي او تاریخ ته سپارلي دي او ډیر زحمت یي ایستلي او په پوره بې پرې یي پیښي تعقیب کړیدي.

شر او فساد یو ټولنیز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کي تشخیص شي او علت یي څرګندشي ، دوهمه مرحله یي اسانیږي، چي باید اصلاحات پکي راشي او درملنه یي وشي.

دلته ښاغلي منصور علي سیل بین زیار ایستلي، چي پیښي راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنګه چي ده محترم لیکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دایي په ګوته کړي ، چي دهیواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنګه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډیر افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نیول، تجاوز، فریب، جاسوسي، زورګویي، تبعیض، جعل،تزویز، خیانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجیب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختګ او د ولس د رفا لار یي ډب کړیده.

دسیل بین صیب دا یو پر ځای کاردي. کور یي ودان او زوی یي لوی.

په درناوي

ګل مرجان ودان

پښتونخوا ــ پیښاور

۲۰/ ۸/ ۱۳۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلامه

بسم الله الرحمن الرحیم

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

وایي سیېل بین د پنځو وزیرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترګو لیدل او یا اوریدل، تحلیل به مي کاوه، رنج به مي وړي، مګر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلي حق. ترڅو دامي قصد وکړ، چي دا ناخوالي د کال ۲۰۰۱ نه پیل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت کړم، چي دا جینائي پیښي د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسکي کټ مټ بل مخ دي اویا دهغه عصر دوام دي، چي کارګردګان او هیروګان یي هم هغه کسان دي. تاریخ ته وسپارم ، چي ځیري بربنډي دي او دجهاد د بدنامولو علتونو سره پیوند لري او قضاوت و ګرانو لوستونکو ته پریږدم.

کله چي دا ځو پاڼي لیکل بشپړ شوي او دکتاب ډول یي غوره کړ، حیران وم چی څه نوم ورکړم، په لومړی سر کي هم د نوم په فکر کي نه وم، ولي چي لومړی باید زوی پیداکړي او بیا یي نو د نوم په فکر کي شي.

کله به مي ویل چي (افغاني ویکي لکس) و نوموم، ولي چي افشاګیري پکښي وي. کله به مي دا ویل ، چي (جینایي کیسي) نوم ورکړم. کله به هغه د طالب اصلاح چي (شر او فساد) به یي باله غوره کړم.

او یا (دهیواد په ادارو کي څه تیریږي) تاسي ارجمندان چي هر نوم ورکوي. ما وکولای شوای، څو مستند د شر او فساد پیښي نمونه راټولي کړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي کړم، چي دا ځیري او دشر او فساد مرحلي و پیژندل شي او زموږ د هیواد دبدبختي علتونه په همدي مرحلو کي نغښتي دي، آن کورنی او اولادونه به یي پدي کړو وشرمیږي.

همدا کړني چي په ادارو کي تیریږي ، چي د شر او فساد لامل ګرځیدلي دي.

سیاسي بحث نلرم، مګر ولس باید دا هم ومني او ورسره عادت وومي چي دا دیوي وړي سیمي (ولسوالی) په دولت کي یوه لویه برخه ورسیږي، که نه د لجاجت نه کار اخلي. او اورمره ددولت په سر کي به ځای لري، به غیر ددي نه د مارشال فهیم خبره، د عدم قناعت په صورت کي به بیا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د کرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالي دوره کي مارشال فهیم لوی مرستیال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت کي ضیاّ مسعود، په دوهمه انتخابي دوره کي بیا مارشال فهیم ، د مارشال فهیم د وفات نه وروسته فوري دده ځای محمد یونس قانوني ته ورکړه شوو، اوس د احمدزی وخت کي ضیأ مسعود واجب الاحترام غیر مسؤل او هر کاره، هغه بلي خواته ډاکټر عبدالله او ملګري یي ځای لری.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه دیموکراسي. کومه قضیه چی ما اوریدلي ده، یا یي منبع باوري وه او یا یي مستند سازي کړیده. څه چی راغلي دي پر واقیعت او حقیقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سیل بین

۱۳۹۰ /۸/ ۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان فهرست صفحه

مرام...1
له کانونو څخه غیر قانوني ایستني 20
جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي 21
ددرغلی یوه بیلګه..22
ستا نه یو زوی غواړم..23
دیوه پولیس دزړه حال...25
شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي 27
د داینمنتو غلا...28
داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده...29
چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي 31
دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت...32
په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد 34
د اختلاس یوه نمونه 36
حاجي جمال قدیر 38
پرمنصور احمدزي تور 41
د وسله وال بغاوت یوه بیلګه..42
ددرغلی یوه نوی بیلګه...43
د زورواکی د چلولو یوه بیلګه...44
په پښتني بانک کي خیانت 46
سپیشل فورس 47
د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي 48
بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه 50
دمور په مخ کي د زوی وژل..51
پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین...52
جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي..53
خوش ګذران سفیران 54
دخمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه...55
جنرال محمد کبیر اندرابي 56

(c) ketabton.com: The Digital Library

غيرمسلکي ديپلومات 57
روسيي اوره 58
دووو مرموزو کمپنيو جګړه 60
عاطله او باطله وزارت خونه 62
دچارواکو غير ضروري لګښت 64
مشاور وزير 66
غصب او زورواکی 67
د شهر نا پرسان يوه قضيه 68
کابل بانک 69
په لوګر کي اختلاس 70
د زور واکي يوه بيلګه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري 71
د نکاح په جرم په شهادت رسيدل 72
اريانا افغان هوايي شرکت 73
د حاجيانو انتقال 75
کاستر او که پلانکوچ ؟ 76
د پوهني وزيراو د وکيلانو امر 77
قاچاقبران او قاضيان 78
د قضا استقلاليت 79
د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟ 80
د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانيو اختلاس 81
د حاجيانو خرڅول 82
په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه 84
د يو ترافيک بدي 85
ملي مشارکت 86
د ګلبهار تاور قضيه 90
دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد 93
شرين اقا قاتل او دده رواني تکليف 95
دننګرهار په ګمرګ کي دلرګيو چور 96
د عامي روغيتا په وزارت کي يوه درغلی 97
دحکم نه تنفيذ 98
ديو ي ښځي دسنګسار 99

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهرات ښاروال 100
دبلخ مستوفیت 101
د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر 102
زوریا زر 103
دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه 104
دډیزل جنراتورونو ترون 105
د بهرینو هیوادونو د خواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه 106
روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
مسخه شوي قاضیان 109
چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟! 110
د محصل تبادله 111
د اختلاس یوه قضیه 112
دګلاب الدین شیرزایي پور 113
دتیمورشاه اعدام 114
دالبیروني پوهنتون رئیس 116
عصمت الله دولت زی 117
د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق 118
بیدل شرکت 119
په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس 120
(I.S.S) شرکت 121
لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید 122
مصؤنیت که معافیت ؟ 125
جنرال عبدالرشید دوستم 127
د صدر مارکیت 128
تورنجنرال اندرابي صاحب 129
دایي قباله په چا یي مني ؟ 130
د نوي ښار پروژه 132
ظاهرشاهي سراي 134
شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي 135
په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني 136

(c) ketabton.com: The Digital Library

مير عبدالاحد صاحبي 138
يو شمير چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي........ 139
وادي ګرګان........ 140
په ولسي جر ګه کي څه تيريږي؟ 142
په سفارتونو کي چور........ 144
د لاجوردو په کان برید 145
کانونه او زورواکان........ 147
دکابل بانک فاجعه 148
د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي........ 150
د ولسمشر پرخاي ، خوناوخته څرګندوني 155
دتښتوني يوه قضيه 156
د يو شمير واليانو په اړوند رپوټ 157
په ګمرکونو کي ددرغلی یوه بیلګه........ 158
دحاجي اکبر دتښتوني قضيه 160
ايراني جاسوسان........ 161
دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد........ 162
وزير صاحبان........ 163
دارزګان والي 165
دکابل دهوايي ډګر اختلاس 167
زاخيل وال تسليم شو........ 168
که زما خان غواړي تر تا به يي قربان کړم 169
پلنګ در لباس ملنګ 171
پردی لاربنود 173
دکانونو درايستلو مخنیوی 175
دقروغ دغونډيو غصب 177
دافغانستان په جګړه کي دامريکا لويي تيروتني........ 178
ليوني سپي........ 180
لمرپه دوو ګوتو 181
زورواکان او په ملياردونو ډالر زيان 182
ددو ماشومانو اختطاف قضيه چي پايله يي په برائت سره تمامه شوه 183
دکور غل........ 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور حق دئ 185
وسيله او واسطه........ 186
د ۳ ميلونه دالرو ورکيدل 187
نورستان او د غنمو ويش........ 188
دسردار محمد داؤد خان روغتون 190
لوړپوړي چارواکي به هيڅکله دعدالت ميز ته راکش نه شي 192
دبريښنا په رياست کي ناوړه کټه........ 193
د يويشتمي پيړی په لومړي لسيزي کي د خپلسريو يوه بيلګه 194
دبريښنا دتخنيکي اداري لخوا غصب 195
دنفتو شرکت په نامه يوه جالبه درغلي........ 196
دکرومايت د ډبرو استخراج 197
دتوطيي نمونه 198
دعزيز الله لودين او داکتر شريفي موازي اداري 199
عبدالمجيد زابلي دملکيتونو غصب........ 201
ناوړه ګټه اخيستنه 202
دستري محکمي تجارت........ 203
د پنجشيريانو په نامه يو ليک 204
د ايران فرهنګي يرغل........ 206
انوردنګر : 209
د پردو دمبايلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه 210
ګندم نما جو فروش 211
دجهاد اعلان 212
ابتکار په خيانت کي........ 213
غصب په ۱۱ راکت لواکي 214
په بريښنا رياست کي فساد........ 215
دولتي بي عدالتي........ 216
په نفتو کی درغلي 217
په فساد کي تخصص........ 220
د Anham کمپنی........ 222
د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه........ 223
دفوايد عامي د وزارت بي کفايتي 224

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد او فساد..225
قدم په قدم مفسد اجراات..226
شیر پور چورشو..227
چور لمان..240
د فساد مخنیوي..243

(c) ketabton.com: The Digital Library

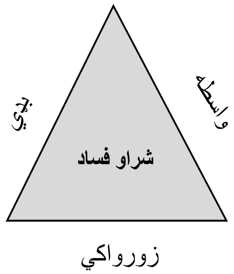

دپاک څښتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووایم چي زه ولي دي ته اړ شوم، چي هلي ځلي وکړم ، چي د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاریخ کي داهم د نسلو د پاره یو دعبرت درس وي او یا هغو کسانو چي دي ولس یي یي زړه سوی نه درلود، تاریخ ثبت کړی وي او یا زوی، لمسی او کورني یي پډي پوه شي، چي د راوړی شتمني باد نه ده راوړي، بلکي دناوړي ګټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پایماله سویدي، لکه چي منتسکیو وایي:

« هر ځای چي لوړپوړي قصرونه ویني، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شویدي ».

په تاثر افغان هیواد کي په ډیره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چي د اخلاقو پر بنا او یا د خدای د بیري نه د فساد نه ډډه کول، یوازي دګوتو په شمار ؤ.

زه به چي ددي مزمن رنځ په هکله چي سیل بین ؤم د عواملو په برخه کي هم تماس ونیسم او روښنایي پر واچوم، پر علتونو بحث وکړم، میتود او دمجرمینو او مفسیدینو په تکتیک هم خبري ولیکم او پر ډولونو هم لیکنه وکړم، هیله ده ، چي ګټه ورسوي او په ویلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخیص کړم ، نو بیا به یي درملنه او دارو لږ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوایي ته ورسید، چي په داخلیانو یي چاره ونشول، بلکي بهرنیان د مرستي د پاره راغلل. کمیته شفافیت، سیګار او MEC نه مي مطلب دي، چي په مخ نیوي کي مرسته وکړي.

فساد د څو کلو راهیسی داد او بیداد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتایجو هم وړغیږو.

طالبانو خپل راتګ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډیر ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعآ چي د طالبانو رژیم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غصب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعیض، جاسوسي، اختلاس، خویش خوري، غلا، تجاوز، لاري نیول په عام ډول دود شوی ؤ، چي پورتني ډول یو خبیثه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بډي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهيدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نيم ميلونو شهادت عبث ، يتيم او بوره مور او كونډې بي عزته او خواره پاته شول. دجهاد ګټلي نوم بي عزته او سپک شو. ددي ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم يو شاني بولي.

انسان يو عاصي مخلوق دي او پدي كي شک نشته. فساد او قانون شكني په هره ټولنه كي وجود لري، مګر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدين رباني په وخت كي اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د وركيدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر يو يي پر ځاى كيناوه. امنيت راغلى، فساد كم شو، د فساد عاملين تيښتي ته اړ شول. حاجي قدير ، حضرت علي او دننګرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پيښور كړ. ګل اغا شيرزى كويټي كي ميشته شو، قوماندان خان محمد د كندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقيب اخند تسليم شو، جنرال محمد اسمعيل د هرات نه مشهد ته ورسيد، جنرال عبدالرشيد دوستم د خپلو بكسونو او ميرمن سره د تركيي استانبول كي واړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجكستان كولاک ته ورسيدل، ګلبدين حكميتار او حاجي عطا محمد سركاتب زاهدان ته ورسيدل، د ملا نسيم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو كورني هم ايران كي ځاى پر ځاى شول، استاد رباني خپل تخت په ځان پوري نيولي بدخشان ، كله يو ځاى ، كله بل ځاى اوسيده، پير ګيلاني او حضرت مجددي په اروپا كي اوسيدل ، سياف او مزاري هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حكم او لنډه محاكمه دود شول، د ظالم لاس لنډ او پښه يي ور ټوله شول، شريعت جاري شو، (اګر او مګر) له منځه ولاړل، پلمي او بهاني وركي شوي، مشكلتراشي او ميرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپين استدلال د شريعت په رڼا كي ترسره كيدل. ايراني جاسوسان د ډيپلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسيدل، كوم چي نن يي استاد عطا په نامه كوڅه نوموي.

پدي كي شک نشته چی طالبانو هم ستونزى درلودي ، مګر د امريكا غوښتنى ته تسليم نشول، افغاني ميلمه پالني دود يي رعايت كړ، اسامه بن لادن يي په لاس ورنكړ او خپل تاج او تخت يي په قمار كيښود، زه يي په نورو اړخونو تبصيره نه كوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدين رباني د رژيم په وخت كي نه يي خپله لياقت درلود او نه يي بل ته وار وركاوه. په تخت پوري سريښ شوي. كله ، كله يوه پلمه او كله بله پلمه مخ ته كول، كله به يي حل او عقد جرګه د خپلي ګټي پر بنا جوړه كړه، كله به يي د خپل دوام د پاره د ستري محكمي د رئيس فضل الهادي شينواري فيصله تر لاسه كړه، هغه ستره محكمه چي غړي يي ده ټاكلي وه. كله به يي د جنرال محمد اسمعيل خان پواسطه په هرات كي جرګه د خپل بقا دپاره جوړه كړه او كومه فيصله چي لاهورپنډي د قايده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه مياشتى او دده دپاره څلور مياشتي وي. رعايت يي ونكړ، ګلبدين ورته ټينګ شو ، راكتونه يي ورته كش كړه. كابل په ناحيو وويشل شو. ده لومړى خپل تخت كاريز مير ته انتقال كړ، ارګ يي پوري اور كړ، كله چي نور هم فشار پر ډير شو، بدخشان ته وتښتيد ، اما تخت يي ټينګ په ځان پوري سريښ كړي ؤ. تفاهم ته حاضر نه ؤ. د كابل اوسيدونكو كوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، ډير زجرونه او ظلمونه وليدل، ډيرو انجينو د تجاوز نه د ځان بچ كولو په خاطر تر بامو ځانونه وغورځول، د مړو ښځي په نكاح شوى، مګر استاد دا ټولي جدي نه نيول. يو دوست مي راته يوه تراجيدي كيسه كول، چي د زاړه ميكرويان په استادګاه كي مي څنګ ته يوه چادري داره ميرمن د يو لس كلن هلک سره ولاړه وه ، چی د مرجان د غونډي دوه ګلم جم راكوز او ميرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي په زور کش او بو تله ، هلک چيغې کړي چي (خاله ام است) ، فايده يي ونکړه، نيم ساعت وروسته هغه ښځه بيرته را ورسيدل او هغه ګلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايت اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او نخا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنګ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي يي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا دپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنګيز، روس، او انګريز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا ډک ؤ.

استاد رباني ډير محيل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي ګټي ته سم چمتو ؤ.

طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او څو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور ولیږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو ګټي ګرنټي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه ګزاري وکړل.

استاف سياف څه زرنګ ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه ګزاري کول، چي دا يوازي يو نوم دي، ګرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل.ښاغلی ارسلا د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي وويل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي موږ کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، ډګروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ ووايو ، وروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي موږ ۲ لکه ۴۰ زره دالره وواية ، په هغه لومړی ډز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوړي پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بدخشان کي پوره سرمايه ګذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ددي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، ياتک او غصب ته ژر لاس ورواچاوه.

عطامحمد نور ميلونر نه بلکي ميلياردر دي، چی د همدي شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارګوټی، مارکيټونه ، ترانسپورتونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لږ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست امده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بيش از 500 جايداد دارد که يا به نام خانمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد اين شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گرديده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسيده او هر يک نمره اين شهرک از 8000 دالر است در اين شهرک 200 نمره در موقعيت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصيص داده است.

2- باختر مارکيت زير زمينی که 200 دوکان دارد.

3- نزديک سينا استديوم، مارکيت بادام که ملکيت خودش است.

4- به نام عجب خان يک مارکيت اسبق که هم اکنون کارش جريان دارد و گفته می شود که بيش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکيت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزنس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.

7- کلینیک لایزری نور.

8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.

9- شهرک میترا نور که بیش ا ز 400 خانه دارد.

10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.

11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر باربری کاماز دارد.

12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.

13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.

14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.

15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.

16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.

17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.

18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.

19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.

20-یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.

21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.

22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.

23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.

24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.

25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.

په همدي ډول د ننګ او وياړ جهاد په بي ننګي واوښت . که دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چي به د جهاد په وخت کي کوم هيوادوال دوي تيګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډير تأثر منم ، چی هغه حق په جانب ؤ، چي دوی پر وينو تجارت کاوه .

د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباه او د جهاد وياړ په ډير بي شرمانه ډول په خاورو ګډ کړه، ددي قربانی له برکته اتحاد جماهيری شوري مات او ډير هيوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.

پورتني مطلب تائيد دي، تر ټولو توره تياره همدا ډول د استاد رباني دوران ؤ. دلته هيڅ سياسي اړخ نه شنل کيږي، يوازي جنايي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلی مزاري (رقص مرګ) رواج کړ، د پښتنو په سرونو کي يي ميخونه ووهل، د ښځو سيني يي پري کړي. عبدالعلي مزاري هغه څوک دي ، چي نن يي حاجي محمد محقق د وژلو تجليل کوي. عبدالعلي مزاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو ګیر ته ورغي او وي وژي. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چی د احمد شاه مسعؤد راکټ د هغي الوتکی نه چی مجددي يي د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هيله د ګلم جم مشر دوستم ته د خالد بن وليد لقب ورکړ.

په همدي دوره کي د قلم ، چمن او زرداد جنايات به د وطن په جينايي تاريخ کي تل پاتي وي. ګرچه زرداد د حقوق بشر دنققي په جرم ونيول شو او په لندن کی په ۱۲ کاله بند محکوم شو .

زرداد يو انسان سپی کړی، چي د سروبي په لاري کي به يي انسانان په ډارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنايت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هير نکړي. د عبدالحکيم شجاعي په ارزګان کي په سلو کسان ووژل ، مګر د محمد کريم خليلي له برکته هيڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوای.

په مزارشريف کي د مزارشريف او د کندز ولايت د طالبانو جنګي اسيران، د فارياب د ليلي په دښت کي تر دري زره ډير کسان په ډير وحشت او فجيع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جناياتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفين په مزارشريف او باميان کي هيڅ زړه سوی ونکړ. زه يوازي دانه وايم چي افغان، افغان وژني، بلکي دا وايم چي انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه يادوم، چي د جګړي د ميدان نه دباندي وژل شويدي. دجګړي پر مهال وژنه چندان څوک کيسه نکوي. داچي د جهاد د وخت نه وروسته جګړي ته ورليږل، د زور څخه کار اخيستل کيدو، په رضا هيڅوک مرګ ته نه ځي ، جنګ د مرګ لوبه ده، پداسي حال کي ، چي جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخليدل، مګر داجګړه په زور سره عملی کيدل. د طالبانو په بريدونو کي د پنچشير د فتح د پاره هم ددواړو خوا تلفات او وژنی ډيرؤ.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره ځوانان چي جنګ ته به په هيڅ ډول تيار نه ؤ، تعليم او تربيه به يي کمه وه، ترينينګ به يي نه وکړي، نو پدي خاطر تلفات به يي درانده وه .

په همدي تاريکه فضا کي ټوله بشري ، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وويشل شوله. څوک چي د ظالمانو په کتار کي ودريدل، د ځان د شومو اهدافو د پاره يي ظروف هم برابر کړه، کسان يي پر ځان راټول کړ او تنظيم يي کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه . د جهاد تر عنوان لاندي هر روا او ناروا مرتکب شول، په سياسي ډګر کي هم دوي د جهاد د امتياز تر نامه لاندي هر جنايت لاس پوري کړ. تهديد ، اختطاف، تجاوز، غصب،وژني او تبعيض نه کار واخيست.

دوي د خپل ناکامي دليل دا وايي چي امريکا او غرب موږ تنها پريښودلو، دا يوه پلمه ده ، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله ګيله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله . او وايي چي امريکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله پړه پر بل ور اچوي.

استاد سياف د ا خپلي ناخوالي چي د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډيري خرابي په برخه شوي. دليل دادي، چي کفارو د سوچه اسلام د مخنيوي په خاطرزموږ وطن داسي خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هيريدو ندي.

استاده ! وايم چي تاريخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژيم بقايا لکه ، کشتمند، سليمان لايق، دستګير پنچشيری، شهنواز تنی، محمد يونس فکر، نورمحمد نور،حسن سرق وغيره، غيره جنايت کارانو دا ټوله خپل خيانت او جنايت د ساړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ محصول بولي. داچي د سيوسيالزم د پلي کولو دپاره يي د حفيظ الله امين له خولي يوازي يو ميلون کمونستان پکار ؤ، نور يا دپردو په صحراوکي اواره کړل ، يا قتل عام پروانه کول.

د جهاديانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډير ورته والی ليدل کيږي او دواړو د ايدلوژي فکر درلود او ديو ديکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلاً کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه ، چي (ګاريګران جهاد سره يوشي). مګر اخوانانو به ويل چي (اسلام مرزنه پيژني)، چی يو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او يوه جهان بيني لري او د بل فکر زغم نلري.

زموږ هيواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سياف ؤ، چی اسامه بن لادن يي په جلال اباد کی پذيرايي کړ، مګر اوس يي پر امتيانو بد وايي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندګار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه يي په داد ونه رسيدل، تاريخی محکمه خوبه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي يي پري خجالت وباسي. يعنی دا هر جنايت کاره او خائين د ځان د پاره اوس هم د برائت لاري پلټي.

نو همدا جنګی جنايت کار ؤ، چي هيواد خپله شيرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را واوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنګ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکيڼ خوانه ؤ او که د ښی خوا نه ، دظلم د پاره زمينه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زورواکي ، شر او فساد اوج ته ورسيد، شر او فساد ديو دري ضلعی هندسي شکل جوړ کړ، چي بايد ورته د شراو فساد مثلث ووايو او هره ضلعه يي د يو خبيثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي ؤ.

که يو سړی رنځور وي روغ به شي، که غريب وی خان به شي، اما که يو څوک او يا يوه کورنی او يا يوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح يي اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شويدي ، چی د ټولني په ټولو ابعادو کی ريښني ځغلولي دي. اصلاح يي غوځ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خيانت او قانون شکني برعلاوه چي نه شرميږي، بلکي په مغروره کيږي.

د طالب نه د هر چا ډار کيده، مګر طالب امن راوست ، ناموس خوندی شو، شرعيت قايم شوو او زورګويي ختمه شوه ، دتجزيي مخه ونيول شوه او د فدراليزم کيسه هيره شول، د کابل ښار چی د جهادي قومندانانو تر منځ ويشل شوی ؤ خلاص شو.

زه سيل بين ترخپل توان پوري د خبيثه مثلث هره ضلع بيان او تشريح کړم.

شر او فساد مختلف ابعاد،انګيري او علتونه لری ، لکه اقتصادي ، اجتماعي ،تربيتي او داسي نور. زه يي د جرم پر علتونو بحث نکوم ، دلته دجرم تشخيص او د مجرم د نيولو او د جرمونو د مخ نيوي په هکله بحث کوم، چي زموږ ټولنه کی و دی خبيثه مثلث ته پام وشی .

۱ ـــ واسطه: (**إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا**)

د شر او فساد د مثلث يوه خبيثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسيله زموږ هيواد يوه عام دول لري او چندان عيب او شرم نه دي. ګرچه اغيزه يي تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زموږ د ټولني تشکيل او ساختار واسطي ته ډير جوړ او مساعد دی. هيڅ کار بيله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه ؤ، نو واسطه اورمرو ضرور ده. هرچاته چي څوک وغواړي ، لار ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونډلای شی. کوم کس ته چي چا ورته کاربند دي، هغه ګاونډی ، همنصنفي، ملګری او وطن دار لري او ګوندی او کورنۍ سره اړيکي پيداکولای شي، که نورنه ؤ ، نو پردو هم لاس ارومرو لار ورته پيداکيدای . ټاکنی هم پواسطه دي ميعار مد نظر ندی، همدا سبب دی چي د مامورينو بي تفاوتي او بي پروايي سهل انګاري . بی مسؤوليتي لوی رول لري. دنا لايق مامور نه هم پوښتنه نشی کيدای، شاته پشتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسيله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کيږي.

واسطه هم څوډوله ده ، مثلاً يو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هيله تري کيږي، البته دا هيله سبا يو مجرايي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی يو قانوني لار هم ولري. ځيني يو ستونزمن سپارش وي، يو څه مسؤليت هم بايد ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه .؟

هغه د سپاس او شکران د اداکولو وخت کي په ډير وياړ او ممنونيت سره دا وايي (چي والله يو غټ کار او غير قانوني زما سپارش يي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرايي هم لري، کار په کار دی ته وايي. بل هغه سپارش دي ، چی يا ستونزمن وي يا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري ، داجرا نه يي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپارښت او واسطي ته څه ضرورت ؤ، تر څو افغانيوي به تيرشوی وای. دي سرګرداني ته څه ضرورت ؤ، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بيا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی ته ووايي او عذر کړی، چی دا غير قانوني عمل دي، په ډيره درايت وايي ، چي که قانوني وايم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غير قانوني کار راته وکړه. ناروايي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي ؤ، ونه غواړي، يا ونه کولای شي، چي سپارښت مثبت ځواب وايي. دی نو دتهديد سره مخامخ کيږي، توطيه ورته جوړوي او په غير مستقيم که کوم وخت دده کوم قانونی کار يا قانوني حق وي، هم نه اجراکيږی او پدي ډول مجازات کيږي، آن پروپاګند او تبليغ پسي کيږي.(در اين راه کشته ګان زياد است). څوک يي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شويدی. کيدای شي ، چي څوک رشوت رد او تري پرهيز وکړي، مګر د واسطي نه هيڅ چاره نشته، داسي يو محترم يا دوست به درته راولي، چي ته هيڅ ورته ويلای نشي، هغه تا ته ډير ګران وي. مراجعين يا عارض په هيڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبعي مسير ولاړشي،ارومرو په واسطه پسي ګرځي. دا کلتور اودا فرهنګ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپارښت هيڅ عيب ندي. که څه هم يو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شويدي، مګر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکيل ډير ماهر او بي پروا اداره په اداره مؤکل ګفته وزی او ننوزي. دا به يي پلمه وي، کميشن خوبه اخلي. کار ديده، کار کوي او په ډله ګرځي.

مقرري او تبديلي پسله رشوته، اکثرأ په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلوړ پوړو سپارش اغيزه ډيره وي.

پخپله د قومی د ترکيب لاندي دا پخپله د واسطي لار هواره وي او اهليت به مد نظر نه نيول کيږی. هر مامور او يا وزير خپل ولي نعمت ته تسليم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهيم په واسطه او سپارښت کي تر هرچا دمخه ؤ.

لږ ليدل کيږي، دغريب بچی د ښه موقيعت او موقف خاوند شی، که څه هم دلوړ لياقت او اهليت خاوند او پر معيارو برابر وي. پدي معيارو کي تقوا تر ټولو بي ارزښته صفت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپارښ تل زمونږ په ټولنه کي یو دود ؤ. دا دطبقاني ټولنه کي ډیر وي. زمونږ هیواد کي اکثرآ طبقه موجود ؤ، نو له همدي سببه قانون یکسان د تطبیق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهی نظام کي مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژیم کي بله طبقه رامنځ ته شول، کمیټي مرکز او یولیت بیرو ؤ. د مجاهدینو په دوران کي د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چی تری یو ځای فارغ ندی، محکمه، ښونځی، د کانکور د ازمویني هیآت، روغتون، قراردادونه، د کورنیو او بهرنیو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع یو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وړی او مراجعین هم تلوار لري، حوصله نلري، چي باید کار یي ژر او سم وشي، نو واسطي ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقیب عدلي مخ همدا خبیثه مثلث دي، چي مخ یي نیسي، یعني یا به رشوت وي، یا واسطه او یا زور گویي. څرنګه چي مي وویل چي واسطه یو عمومی دود دی، مگر پدي برخه کی د ملی شورا غړي ډیر مخ کي په ډیر جسارت او حق په جانب ځیره ، اداره په اداره وزي او ننوزي، یو څه کمیشن کاری په ګډه وي. ددوي په هکله ډیر نیوکی ،پیغورونه ویل کیږي، مگر دوي یي جدي نه نیسي.

د وکیلانو نوم چی (چورلامان)هم بلل کیږي. لکه (اسپرین بایر) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نیولي تر قاچاق، رشوت،تروریزم او قتل پسي بیله شرمه روان وي. مؤکل گفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کي نسته ، چی وواېي چی دا کوم او دا نه ، څپلی یي و شکیدي، وکیل صاحب باید خپه نشي. په هیواد کي د تروریزم مخدر مواد، رشوت په څنګ کي د بدبختي لوی لامل پارلمان دي، چی ځان ته د ملت استازي وایي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هیڅ ندي، هغه د گوتو په شمیر کوم کسان دي ، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست ، چی باید د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کیږي او سپارښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي.

دا باید ووایو چي پنا غواړو په خدای سره.

څرګنده ده چي هر افغان یو وکیل لري، ځیني وکیلان ددي د پاره چی موثریت ثابت شي، په ډله ګرځي یو دبل د ناروا حمایي تعهد لري. وکیلان خپل منځ کي داد او گرفت لري ، دجرگي رئیس او مرستیالان او دکمیټنو رئیس هم باید په جیب لاس ووهي . وایي ډم د ډم نه ، داکتر د داکتر نه پیسی نه اخلی ، مگر وکیل د وکیل نه پیسی او رشوت غواړي.

۲ـــ رشوت(بډي): « عَنْ امام الصادق قَالَ رَسُولُ الله لَعَنَ اللَّه الرَّاشِي وَ الْمُرْتَشِي وَ الْمَاشِي بَيْنَهُمَا »

د خبیثه مثلث بله ضلعه رشوت دي. رشوت ډیره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پیسی یا مال ، امتیاز او یا کټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی.

اخلاق او اسلامیت کمزوره کوی. په موږ کي عمومی شویدی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کړی، تر څو مراجعه ورته وشی. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقیعت پر مبني د خپلي خولي په اندازه د رشوت گوله پورته کوي، البته چي د مامور، مدیر او رئیس اندازه توپیر لري، د والي او وزیر لقمه لویه وي.

رشوت په ترافیک ، ښونځي، ښاروالی، مستوفیت ، روغتون، پولیس، څارنوالی، قضا، گمرک، په هر محل او ځای کی لیدل کیږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوتلونو کي اخیستل کیږي. اوس رشوت هم مدرن شویدي او یا د خطر دکمیدو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر په دوبۍ کي اخيستل کيږي. دقاچاق ، ګمرګ، تروريزم په څنګ کي رشوت د هري ملي پروژي که ساختمانی ، زراعتی او يا امنيتی وی ، چی رشوت او ناوړي ګټي پر ننوتی ، پروژه به ناکامه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي.

رشوت (بډي) په دري ډوله دي:

۱ـ مراجعين او عارضين هم سړی تشويقوي، کله، کله يي نوم سوغات او تحفه پر کښيږدي، مګر مانا يي هغه يوه ده. رشوت د کار د اجرا او يا د نه اجرا په مقابل کي وي. يو هغه رشوت دي چي د قانونی کار د اجرا په مقابل کي وي، پدي مقابل کي شيريني ګفته يو څو روپۍ ورکړي، البته عارض، د کار اجرا ژر غواړي او خپله يي مراجعه کړي وي، د همدی کار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤليته دي، خپله غوښتنه کوي.

۲ـ بل ډول يي دعارض د ناپوهی نه ګټه پورته کوي او قانوني کار ورته سخت کړي او د مارانو سرونه وربښکاره کړي، چي عارض خپله لار ورکه کړی او يا يي په بيروکراسی را وپيچي او نخود سيا پس روان کړی، دا کسان بيا هم د زغم نه کار اخلي او هيڅ مربوطه ادارو ته شکايت نکوي، ګرچه اعلانونه کيږي، مګر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او کله ، کله عارض د بزرګواري نه کار اخلي، د مامور د غوښتنی په غير يو څو افغانی د (چای پولي) په نامه ورکوي. که څه هم کار يي قانوني شکل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳ـ بل ډول د دريا دلانو رشوت دي، چي د هيڅ نه ، نه ډاريږي، تور سپين کړي او سپين تور. ددي ډول اجرااتو په مقابل کي رشوت هم ډير دروند وي او جعل او تزوير هم په کار اچوي. برملاکيدو په صورت زندان او يا فرار هم مني او يا پخپله دروند تاوان ته چي هغه به د رشوت تاديه وي، چمتو کيږي. او يا په زور او تهديد رشوت غواړي ، لکه چی په ۱۳۸۶ کی عبدالجبار ثابت لوی څارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ کی و ولاياتو ته لشکر کشي پيل کړه، چي دلته زه يوازی د ننګرهار د خوا اجراات ليکم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستيال چي په نادر چور مشهور ۇ د عملياتو امر وټاکی او پخپله په جلال اباد کی د حاجی ظاهر قدير پر ځای مرکز ونيوي، ميله چالانه شوه ، پسونه دی او کبابونه، پټي داني دی چی تااو بالا کيږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پوري د تيلو ټوله پمپونه پدي نامه چي اوبه ورسره ګډي دي ، مهرولاک کړل، داچی اوبه لري او که نه په چا به يي ثبوت کړي ؟. موټرونه توقف وکړ او لاري دي چي ودريدلي . په ښار کي غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوک ګوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسي حال کي چي موضوع حقيقت نه درلود.

لنډه داچي جلسی او غونډي شوي ، هدف معلوم شو، چندي ټولي شوی او پيسي را غونډي شوي. هر يوه خپل حق ادا کړ. حاجي ظاهر څه وساطت وکړ، هرڅه سم شول. ثابت کابل خواته حرکت وکړ، مګر د نادر چور سره پر فيصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فيصدي غوښتل، ثابت و دی ته حاضر نه ۇ. بالاخره په ۲۵ فيصده فيصله وشوه ، مګر بيا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مګر بازخواست چا ونکړ، نه مډيا څه وويل، نه پارلمان او نه امنيت ملي.

بل هغه ډول رشوت دي، چی ددواړو خواوو ګټي پکي تضمين شوی وي، لکه ګمرکات محصول کم کړی، د ګمرک مامور هم په حق ورسيږي او تجار هم . يا قراردادونو کی ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو ګټی تضمين شي. ددوو تر منځ معامله ده ، دريم نه په خبريږي، دواړي خوا راضي ښکاری. دداسي معاملو کشف هم مشکل يا نا ممکن وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه مخکني ډولونو کي د شکایت او اطلاع امکان شته، مګر پدي ډول معامله کی شکایت او اطلاع موجود نه وي، یوازی دولت متضرر کیږي. دولت بیچاره وارث نلري. خریداري هم دهمدي ډول د دواړو لخوا موافقه وي.

په اوسني حالت کی ډیر او ستر رشوت په مقرریو کي دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطی له لاری مخ ته ولاړ شي، بي حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولایت او هر پوست جلا قیمت لري. ښاروالي، د پولیسو قومندانی، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورین، د ګمرک مامورین، بندروالی، مستوفیان، و غیره و غیره. هر ولایات هم په جلا قیمت دي. هره څوکی سرقلفی لري، کله دا معامله او تادیه مخ کي تر مقرري کیږي، کله په فرصت وروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لیاقت پر بنا مقرري ډیره کمه ده، یا به واسطه وي او یا رشوت.

د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قریدار لخوا په ولسوالیو کی اجرا کیږي، چي د مامورینو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطره دي . د شورا وکیلان هم پدي کارو کی تر نورو وړاندي دروازه د مراجعینو په مخ خلاصه وي، چی ژر څوک یوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کمیشن کاران یوه بله بلا ده چي را دود شویده.

رشوت دومره زموږ په ټولنه کي ریښي کړیدي، چي یوه کړی تري جوړه ده. څرنګه مي د ځینو وکیلانو نه اوریدلي دي، چي موږ هم مفت او مجاني ډول رایه نه ده راوړي، دا مصرف باید را وګرځوي او دبلي دوري د پاره هم باید پس انداز ولري، د کمیشن کاري په څنګ کي د وزیرانو نه د رایو او استحضاح په وخت کی خپل مصرف باید پیداکړي. ډیر وزیران همدا کار کوي. وامی وریدل چي د انجنیر ضرار احمد مقبل د کورنیو چارو د وزات په وخت کي د استحضاح په مقابل په هغه یوه شپه څلور لکه دالره و شیندل. دضرار احمل مقبل په وخت کی ، کله چی وزیر ؤ، د کورنی چارو وزارت هر څوکی ، لکه سرقلفي خپل معین قیمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنماي معاملات نوم ګټلی ؤ.

وزیران ددي مصرف د پوره کیدو د پاره د مامورینو د مقرري پر مهال دا مصرف باید راوګرځی. او مامورین د ولس نه . دا یوه لړی ده. ممکن که پام وشی ، تر ټولو ولس زیان ګوري.

زما یو دوست په اداره کي یوه لوړه څوکی درلوده، زوی یي د پوهنتون نه فارغ شو او په یو مناسب ځای کي مقرر شو، دي زوی دومره ژر په رشوت او بدو پیل وکړي ، چي آن منوګراف یي لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقیب کړي.

لکه چي وړاندي اشاره وشول، هر یو دخپل موقعیت پر مبني کار کوي. ښوونکي د شاګرد په نمرو کي خپل کار کوي، قاضی په فیصلو کي ، د پولیسو مامور د قیمارخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شریک وي، همدغه د فاحشو بیچاره ګانو پیسي د کورنیو چارو لوړپوړو ته رسیږي، چي هغو د ځان په خرڅلاو پیداکړي دي.

د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چي د پوهنتون نا لایقه کسان فارغ او دواسطي یا رشوت پواسطه مهم ځای ونیسي. د نالایق او بد اخلاقه مامور چی پیل یي په رشوت کړیدي، نظام به څه هیله تري ولري .؟ بدي اخیستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقبر او تروریست ملګری او شریک دي.

د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او یا ادارو کي د ښځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتني اوریدل کیږي. ولي چی رشوت یوه پراخه مانا لري.

د نظام یو مهم رکن مقننه په درغلیو راغلل دي. چي تر بودن یي نبودن د ملت په ګټه دي. د څراغ ورځپانه د چنګاښ پر څلورمه او کال ۱۳۹۰ داسي لیکي : « این شورا توام با تقلب و دستکاري، جلوسی زده، و تلاش دارند که به خود مشروعیت کسب نماید .... ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهان داسي وايي « فساد زماني اوج ميگرد، که روحيه خدمت گزاري تضعيف گردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق ميگردد .... »، چي زموږ په ټولنه کي صدق کوي. بل ځای وايي « چي فساد د قانون حاکميت او عدالت مختلوي .. ».
د ناټو د قوماندان جنرال السن دا خبر د ويسا د ورځپاڼي په کال ۱۳۹۳ او غواي پر ۱۳ چي « فساد تر طالب خطرناکه دي » خپره کړي ده .
فساد هر وخت ؤ او په هره ټولنه کي لږ او ډير شته. نورو هيوادونو کی بازخواست شته ، مگر زموږ هيواد کی ډيرو مسايلو ته سرسری نظر کتل کيږي، بي تفاوتي سخته مسلط ده. که دي موضوع ته په دقت وکتل شي، چی د بابای ملت او سردار داؤد خان په وخت کي رشوت ډير کم ؤ او هغه هم د مامورينو په ټيټه طبقو کي. د هغه راوروسته د کمونستانو په رژيم کي هيڅ رشوت نه ؤ. که کوم چا به ناوړه ګټه واخيستل ، البته دمکرويانو يو پارتمان به ورسيدي. طالب د رشوت مخالف ؤ او په جدي مبارزه کی ورته ولاړ ؤ. د شرعيت او قانون په پلی کيدو ډير جدي ؤ، مگر دربانی په دور کی هر ډول جنايت رواج ؤ . او دکرزي دورکی چي دربانی د وخت چاراوکي رويکار ؤ، البته په ډير لږ تفاوت هره ناروا ليدل کيدل. ممکن عمده دليل به هم د بهرنيانو موسسي او NGO گاني وی، چی بهرنيان هم پدي اختلاس او ناروا کی شريک ؤ. البته چي د ژوند سويه بدله شوه لوکس ژوند رواج وموند. دشيرپور کورونه، کروزين موتران او د دوبی چکرونه.
مگر طالبانو يوازي نکاحوي ډيري کولی ، مثلاً پخبله ملا محمد عمر ځلور نکاحوي کړي وي او د رشوت په ضد ؤ.
د کرزی وخت رشوت او بي بازخواستي پدي کچه وي چی په اکثره ځايونو کي خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلي سيمی طالب ته ورتلل او مشکل او دعوا به يي په حل کول. د طالبانو د اسلامی تحريک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړيو کی ډار درلود، مگر د وخت په تيريدو بيرته ځان ونيوي. هغه آش هغه کاسه شوه.
البته د فساد د ډيروالی يو لامل د دفتر او ديوان نه درلودل او پر معيار برابر کارکونکی نه درلودل ؤ، چی دا دواړه په جنگونو کی له منځه تللي ؤ.
هرځای چي فساد وي، د وکيل صاحب نوم ورسره يو ځای اخيستل کيږي، مثلاً د لته د وکيلانو بي پروايي ددوي د غيرحاضري يو ښه ثبوت دي، لکه چي د ۸ صبح ورځپاڼه کال ۱۳۹۰ او د غبرگولي ۱۷ نيټه د هغو و کيلانو نومونه چي غير حاضر ؤ، خپاره کړه، وکيل ددي شيانو پروانکوي. وکيلان بي کبره دی هيڅ کله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپير نکوي.
د هيواد يو لوی د عايد مدرک گمرکات دي، مگر د مربوطه رئيسانو سره واليان په ډير جسارت شريکان او دولت ته يو لوی زيان دي، لکه د اسلام کلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعيل خان، حيرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدير، بيا د حاجی دين محمد، سپين بولدک د گل اغا شيرزی او بيا د والي اسدالله خالد او نيمروز د عبدالکريم براوي په لاس او کنترول کي ؤ.
کوم کسان چی د استاد ربانی په وخت کی رويکار وه او يا کومه وضعه چی د استاد رباني په وخت کي وه، عيني وضعه او د هغو کسانو لخوا بيرته البته په يو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعيل خان ؤ، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجی قدير، چي حامد کرزي ورسره مشت و گريبان ؤ، اما په هغه کچه چي د رباني په وخت کي ؤ، اوس هم دي.
گرچه د کرزی به تل دا وينا ؤ، چي د حکومت ستونزه پخپله د حکومت نه ده ، مطلب يي همدا کسان ؤ.
فساد او رشوت چي کوم د حامد کرزی وخت کي ؤ. او د رباني وخت کي ؤ، د پاچا او او داؤد خان او طالبانو آن د کمونستانو وخت کي نه ؤ. جهادي رهبران هغه نه ؤ، کوم څه چی به يي ويل، مگر کارمل او تره کي هغه ؤ کوم څه چي يي ويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ملي جريدي يو مضمون د ښاغلی مبشر په قلم تر (عجب است که بحران افرنيان، بحران زدايي مي کند) عنوان لاندي يو مضمون خپور کړي ، چي څو ټکي يي را اخلم : « فساد بحرانزا در کشور به زماني بر مي گرد که نجيب سقوط کرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی کشور رانده گرديدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، که امر ان گونه را تا امروز مردم بيچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس ميکنند. »

فساد عمومی شو، هر ډول جنايت او قانون شکنی د يو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ويل چی د الحادي رژيم د (کور، کپره، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره کيږي ؟ بي عدالتی ولي عمومی شول.؟

په همدي مضمون کي بل ځای ليکي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشکيل ميدهد، که اعضای جمعيت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشکيل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعيت کي لوی لاس د نظار شوراؤ او شورای نظار د پنچشير نه عبارت دي.

بل ځای ليکي :

« جمعيت اسلامي که خودرا فاتح کابل حساب ميکردند، چنان برزمين دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصي مردم شکم افگندند. که شايد اين چنين واين گونه غارت ها در تاريخ کشور کم سابقه باشند.

که شايد از ياد استاد رباني رفته باشد، که چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ويران شدند وتوسط ارجمندان و نزديکانش بتواند، در فساد را در دولت کابل گشود. و ازقانون شکني های و غصب و تاراج انان مردم اگاهي کامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلکه در (دراکولای) که از نوشيدن خون انسانهای و ازيت و ازار حظ می بردند و بدست اوردن هدف سوم خود که همانا غصب و تاراج دارايی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در کشور دامن زد که بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواجع گرديد. خاطره های درد ناک رقص مرده ،ميخ کوبی ها ، سينه بری های ، گوش بريها، هنوز زنده استند ....

بخش عظيمی از فساد در کشور اعضای جميعت اسلامی دست دارند...

محترم مبشير په اخيرکي زياته وی:(در نظام کنونی گيريم ، اگر پنج چارک مسوليت به دوش کرزی باشد دست کم يک سير ان بدوش معاونان ان است ......»

څرنگه چی محترم مبشير پخپل پورتنی مطلب د ده مرستيالان مسؤل بولی. مرستيالان آن په ډيرو جناياتوکی لاس درلود. دده مرستيالانو د قانون د حاکميت مانع گرځيدل،په ارزگان کی د ډيرو کسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحکيم شجاعی د زندانی کيدو مخ محمد کريم خليلی ونيوی او هغه يی په يو ډول ، دډولونونه مانع شو. مارشال فهيم د هر جانی شاته ولاړ، اميرگل اوکمين د بغلان قاتلان ده خوشی کړل. د دوی دواړو ورونه حاجی نبی د کابل د جنوب د مځکو غصب د ده په حمايه دوام ورکړ. او حاجی حسين د مارشال ورور په هره سواستفاده کی ولاړ ؤ چی کابل بانک يي يو مثال دی.

په رښتيا ټولي ناخوالي، چی تاريخ يي يادونه کوی، لکه چی د ربانی په وخت کی پردی هيواد راغلل، اوس يی هم د کابل د زړه غونډي په مرگ هم ونيول. د ده وخت کي ان تجزی خطر موجود ؤ. ورسره پدي نا خوالوکي، جنرال عبدالرشيد دوستم، استاد سياف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړؤ. ترڅو د (شر او فساد) چيغه پورته شوه.

کله چي ملا محمد عمر را ورسيد. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله دپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدين حکمتيار د رباني د خود سری جلوگيری کوله. کله کله به يی راکټ ورته حواله کوله، مگر غوځ حرکت د ملا عمر ؤ، چی دوی د وطنه وتښتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محيل ؤ ، چي هڅه يي وه چي د بن کنفرانس هم خراب و مختل کړي او د حامد کرزی درا تگ مخه ونيسی. کله دا پلمه او کله دا پلمه رامنځ ته کړي، البته پدي کی د محمد يونس قانونی، چی اوضاع او د امريکا او غربيانو په وضعه پوه شو تصميم اغيزه من واقع شو. د ده قصد همدا ؤ، چی وطن بيا په بحران کی ډوب کړي، مگر نور چا مجال ورنکړي. ضرورت ؤ، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه يي هغه د (11سپتمبر) ؤ. داخلی بيا امتياز هغه يوه ډلی ته ورسيد، چي د رباني په وخت کي په لاس کي ؤ، مگر د بن کنفرانس عملي سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخلي د جهاد په نامه نه، ولی چی جهاد یوه عمومی پروسه وه. دا ځلی د مقاومت نغاره رامنځ ته سوله او امتیازونه، څوکی ګانی، غصبونه، قدرت او ثروت، ویاړونه ټوله ورسره مل ؤ، کومه مرحله چی پنجشیر د طالب سره مقابله کړیوه.

په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 ؤ، نه شمال تالوالی، مګر امتیاز تلوالو واخیست.

د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان ، هغه څیری او هغه سالنګی ، امان الله ګذر، حاجی الماس، حاجی قدیر، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح ،عارف سروری ، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چی تر پخوا نور هم تیز او تیزترشوی و. د هیواد شارګونه یی په منګولوکی ونیول. ټوله مادی او معنوی امتیازونه او ویاړونه په دوی پوری ورتپ شول.

ګر چی د نړیوالی ټولنی طرحه د اوه، چی هیوادُ، سوکه ،سوکه د مدنیت ، قانون او عدالت خواته سوق شی. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو.مګر په شمال کی دا پروژه ناکامه ؤ، غصب، زورګوی دوام و موند.

په شمال کي د پښتنو مځکی ونیول شویُ وسله تسلیم نه شول. دیو شمیر وطني خاینانو په مرسته د ګاونډیانو لاسونه او فرهنګی یرغل نور هم شدت وموند.

د دي کتاب لیکنه مطلب ددی دور د فساد او شر لیکنه او تاریخ ته سپارل دی. او یا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجراات او کړنی لیکل دی، چی څنګه په هر اړخ کی د فساد شتون دی او څنګه هیڅ یوه پروسه بیله درغلی مخ ته نه ولاړه. دیموکراسی د ناکامی سره مخ شول، ان ټاکنوکی د شومه پدیدی په څرګند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسی جرګی انتخابات د درغلیوډک ټاکنی وی، د ولسمشری دواړي دوری داعتراضو په څپوکی لاهو شول.

استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چیغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارګ ننوتل او تردیوالونو د اوښتولو د خپلی شبکی پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو دیموکراسی، شورای ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نیول، چی دا ټوله د شر او فساد منحوسه څیره ده.

د خدمتګار ورځپانه د امرالله صالح په هکله لیکلی: (چی ته د خودمختاره اداری یو ناکامه مشروی اوپه جعل او تذویر کی سابقه لری، ان د 12 شهات نامه یي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړیکو نه هر څوک خبر دی.)

کله چی کوم کس دا وایی، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب یوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافیانو نه مطلب دی، مثلا د ارمان ملی ورځپانه په 1388/9/30 نیټه کی ښاغلی رومان لیکی « اقای ریس جمهور خانه از پای بست ویران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه یوازی حامد کرزی نه.

داچی کرزی به اکثره وخت ویل، چی دولت مشکل پخپله دولت دی. دا ربنتیا خبره ده، مګر واکداران یی دا مطلب ځان ته نه نیسی. د مارشال ورور حاجی عقیم په خیرخانه کی سپینه ورځ خپل دتجارت شریک پر یوه وړه خبره ووژی. وژنه په خود کشی بدله شوه، کوم مرد میدان دی، چی دده څخه تحقیق او یا د طب عدلی نظر واخلی. حق العبدی یی حل شوه، کیسه ختم شول، خلک به اعتراض کوی، چی ولی کرزی دداسی واقعاتو تعقیب نکوی. دا هم باید وویل شی، چی وطن یوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن باید د حق او عدالت پلوی وکړی، ایا که دا پیبني تعقیب شی، نو مارشال به ارام کښنی، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړی؟

یو بل مثال: یو ډاډمنی سرچینی بیان کاوه، چی جنرال عبدالمنان د کورنیو چارو د ترویرزم ریس ته د شهزاده سرای صراف شکایت اوعرض وکړ، چی یو څوک یي تهدیدوی او تری جزیه غواړی. پلان جوړشو، صراف ته هدایت ورکړه شو، چی پیسي ورکړی، دوی به یی باالفعل ونیسی، سړی یا ډاکو یو لک دالر واخیستل، پولیسو په ملکی لباس کی تعقیب کړ، چی نور څوک ورسره دی او چیرته یی وړی، ترڅو ټوله شبکه کشف کړی، نفر شیرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او یه ډیر جرائت او خندا یی د خدای په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت او کوم مقام به د بسم الله خان محمدی کورته چی هغه وخت لوی درستیزؤ، ورننوزی. یا د ضیاء مسعود ۷۰ میلونه دالر په غیر قانوني ډول په دوبی کي ګیر شول ، اسناد یي نه درلوده ، ځان یي قرار ونیوي او خوله یي پټه کړه، پیسي هلته د ضبطیدو په حال کي دي.

پدی هکله څو پانی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکی پام بیا راګرځوم.

پدی باید پوه شو، چی دهیواد رفاء او پرمختګ، نه دمیس عینک اونه دشبرغان ګاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصیتونه دی چی وطن به اباد کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر کله چی چارواکی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .

چی اسدالله خالد چی اصلی نوم يي عنایت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا يي درلوده، داتم ټولګی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیرعلم د استاد سیاف قوماندان خوش کړ. و سید علم دشیرعلم وروړته یی خور ورکړه. د مجاهد ینو پوستوکی شپی سبا کولی، چی وروسته په مامور اسد مشهور شو،تیز او چالاکه انسان دی. خلیلزاد سره یی اړیکی پیدا کړی، د امریکایانوپام یی ځان ته راوګرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چی تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی تریاق يي دغزنی پر حاجی محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخت کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات یه اساسی قانون کي اړین بلل شوی دی. نوموړی دزندان شپی په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرګی دخوست وکیل همایون خلقی، چي په اتحاد جماهری شوروی کي تحصیل کړی ؤ،په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه تپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووایه. داسی يي نه ؤ زده ، مګربیا يي هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یی تیره کړی ده. بي ناموسي يي په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی يي رایي واخیستي.

محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه يي د جلال اباد په جنګ کی د مجاهدینو په جنګ کی د (الله اکبر) په ګولی ولګیده .تیز او رند دی ، په مهم وزارتونوکی يي دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی يي لیدلی، ډیرژر M6 سره اړیکی تینګی کړی. مادی او مالی حمایه یی څرکنده ده، دحق او عدالت ګوند يي تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو تپوس وکړ، ترڅو هغه يي دګوند نه وشاړه او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدي.

شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چي د خپل راتلونکی د پاره د مصؤنیت یو قانون پاس کړ، چي ددوي راتلونکی يي ګرنتی کوله او دایمی معاش ، بادیګارد، وسله او موتر به ورته حواله وای، مګر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرګي لخوا شوی ؤ. ولسي جرګي هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مګر پدي هکله ددوي اخلاقو او ناوړو ګټو په هکله ليکني راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاني د چنګاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسي لیکي: « این بار باالاخره تمام و فداکاري تام سر به استادان مقدس اختلاس ، چپاول و غارت بیت االمللي فرود اورد، و قلا ده ریا سرمایه اندوزی به ګردن می اویزند..... ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکي مرکز امن سود ګرایي است . »

او دا امتیازات د شریف الله کاموي لخوا جرګی ته وړاندي ، چی په اکثریت په نیته ۹۳/ ۴/ ۲۲ تصویب شو، مګر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه تپوس وکړ، جواب يي داؤ، چي زه نه وم .

د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچي دوی په کال کي یوازي (۱۰۲) ورځي کار کاوه ، بیا يي هم غیر حاضري کول او معاش يي پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چي ولس ورته چورلمان نوم ورکړيدي اوچورلمان هغه دریمه قوه ده ، چي خبرو پر ځای، بوټونه او بوتلونه ويشتل پکي دود دي.

د ګاوندیانو بریدونه او د امریکایانو مخالفت ، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ایست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي يو کمزوری حکومت په سرکي قرار درلود، چي خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .

دبلي خوا د پارلمان بي بندوباري او بدي اخیستل او د حکومت سره مخالفت ددولت د پاره یوه لویه ستونزه وه ، چی د ۸ صبح ورځپانه لیکي « نمایندګان برای ازد یاد درامد شان کمیشن کار ودلالي مینمایند..... »

آن ماندګار د چنګاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندهګانو پر ځای رباینداګان بللي دي.

مقصد فساد په هره برخه کي لیدل کیږي ، لکه چي ویسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خبر لیکلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼي کی په نيټه د لندی ۳۰ کال ۱۳۸۸ کي ښاغلي خليل رومان د (نامه سرگشاه عنواني رئيس جمهور) داسي ليکي: « پرسيده شود که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال این مامورين چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سیاسي، مالي ، اداري، بي عدالتی به کلی شکسته است ... ».

دپورتني مطلب داهم بايد علاوه شی، چي د سيگار (اداره باز رئيس عمومي امريکا برای افغانستان) يو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کي نيټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش میشود) ليکي : چي ۱۰۴ ميليار دالره حيف وميل شويدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قبضه اسلحه ورکه شويده .

د سرنوشت ورځپاڼه په نيټه ۹۳/ ۲/ ۱۳ داسي ليکي:

« د اداري فساد په پراختيا کي امريکايانو هم مرسته کوله ، چي پدی برخه کی د (بلومبرگ) ورځپاني راپور ډير مستند ليکل شويدي. او زياتوي، چي همدا قراردادونه، جنگسالارانو د پياوړتيا سبب شو او يوازي امنيتي کمپنيو ته امريکا دوه ميلیارده دالر ورکړيدي. »

حميد د عبدالرحيم وردگ زوی د همدي امنيتي قراردادیانو نه دي، چي اوس د همدی درکه ميليارډر شويدي. نوموړي کمپنی چي به د ناتو يا ايساف مالونه ليږدول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مگر پيسي به حميدالله اخيستل.

کله چی په ارمان ملي په ۹۳/ ۲/ ۱۶ نيټه او څراغ هم پدي نيټه ليکي: « او کله چي د کابل ښاروال محمد يونس نوانديش او قيس حسن د ولسي جرگي استازي يو پر بل باندي د فساد تورونه ولگول، دلته دولسي جرگي رئيس عبدالرؤوف ابراهيمي خبره هم راپورته شول ، چي د نوانديش په خبره ابراهيمي هم څو نمري مځکه غوښتل .»

دلته ډير شکايت پارلمان له غړو نه دی، چي پدي هکله ويسا ورځپاڼه په ۹۳/ ۴/ ۱۱ کي ليکي : « چي لوی قراردادونه ټوله د وکيلانو په لاس کي وي او يا ددوي د خپلوانو لخوا ... » . رشوت دود دي، هيڅ کار بيله رشوت نه اجراکيږي، چي د ولس ملا يي خم کړه. د سبا تشويش او د راتلونکي عدم تضمين يو لوی لامل دي، چی دولت پدي برخه کي هيڅ پام ندي نيولي .

۳ــــ زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکميت د مخ نيوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي.

دا هغه کسان دي، چي د زور په څنگ د يو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چي هر يو يي لوی نهنگ غوندي دي، دحکومت د اجراآتو مخه نيسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سياف، مارشال فهيم، جنرال محمد اسمعيل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کريم خليلي، استاد حاجي محمد محقق او څو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو گټو د پاره ملي گټي په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نيسي، امتياز غواړي او يا بايد ورسره شريک شي. مثلاً د بريښنا په عايد کي شريکان دي، که نه د برق لين پري کوي. د مبايل د شرکتو نه خبل حق غواړي، د امنيت په خرابولو کی لاس لري. په ډيرو ځايونو کي د طالبانو سره شريک دي. همدا زورواکان داډ لري، د طالبانو تر نامه لاندي هر جنايت ته لاس اچوي او پدي ډول خپل حريفان هم ټکوي. حريفانو ته توطيي جوړوي، د نفوذ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده : ۱- تفکسالار، ۲- وکیل، ۳- لوړپوړي دولتي چارواکي ، ۴ منفذین.

ددي ډلي نه منفیذین لکه پرازیت دنورو د خوا نه تغذیه کیږي. غلا او جزګیري کوي. پدي درو نورو ډلو پوري چسپیدلي دي. دهغو تر لاسه ورته راوزي، لوی عمده کمال یي د خولی صفایي ده. په کمیشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرمیږي، پر دي زورواکانو باندي هیڅ قانوني امر پر اجرا کیدای نشي. د دوي د موافقي نه په غیر یوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او یا ددوي امتیاز باید پکي پروت وي. البته دا لیوان لکه حاجي ظاهر قدیر، الله ګل مجاهد، ملا تره خیل، ملا شیرمحمد اخند، کریم براوي، امان الله ګذر، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنګاني او نور، په هر ولایت کي داسي لیوان شته، چي د نورو غوښی خوري ، دانسانانو مرګ ورته عادي کار بریښي. دغه لاملونه یو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د یو بوي ناکه چټل ډنډ جوړ وي، چي د خپلو ګټو په خاطر د هر ډول پرمختګ او د ولس د سوکالي مخه نیسي او آن د دولت مشربه ویل چي ماته کاسه مي په لاس کي نیولي وه، چي تر دي ځایه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ۇ، ددي کسانو سره هیڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنایت او ملي خیانت ته د خپلو ګټو د پاره چمتو دي. زامن او وړونه یي د هر امتیاز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د ریاست جمهوري د کمپاین په وخت کي د یوي مناظري په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وویل).

لکه چي وایي : دولت عبارت د نفوس(ولس) ، جغرافیا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتني تطبیق کړای شي، مګر زموږ هیواد کي دا دریم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانین او مقررات نشي عملي کولای. ډیري سیمي نا امن دي او په ډیرو سیمو کي زورواکي او متنفذین د مقرراتو مانع کیږي. نوی دولت لا تراوسه ندي جوړ شوی.

دا هریوه د مافیا او دغلو ټولګي پر ځان راټوله کړی، چي دیوي خوا ځان په ساتي او دبلي خوا د نورو د تهدید وژنو او غیر قانوني اعمالو داجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنایي ټولګي د خان او یا رهبر، ریښي جوړه وي. خان پر دوي تکیه دي، هغه دده دپاره جنایات تر سره کوي، مګر رهبر مادي او ددوي سیاسي حمایه کوي. دا مافیایي تشکیل دي، چي د یو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر یوه رهبر او یا مشر په لسګونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخیست او ملاحظات یي ساتل، د حکومت زور نه په رسیدی،غوځ اجراات نه لیدل کیدل او سازمان یافته ډول لري.

حامد کرزي هځه دا ۇ، چي د مافیا یي کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه یي مخنیوي وکړی او سیاسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرګي ته ورمات شول، ځینو ته یي د مشاور وزیر مقام ورکړ، مګر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل ، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه ، امان الله ګذر، ملا عزت ، احمدخان سمنګاني، یونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سیاف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدیر، ملا تره خیل، الله ګل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مګر اصلاح نشول، اوس دواړي غاړي خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او یا واړه، واړه قدرتونو مرکزونه جوړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ هیواد هیڅ دول په داخل کي سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي یي پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډیان دي چي د نا ارامیو لامل ګرځیدلي دي او وسیله یي همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدي حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت یي خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولي ده او دجرمونو د ارتکاب عاملین دي. مافیایي کړی جوړه کړیده او د عدالت مخه نیسي، ظلم رواج کړیدی او دولت یي تر اخیري کچی بی اعتباره کړيدي.

ولس قانع او صابره قوم دی، کور، کپره، ډوډی نه غواړي، اما دا وايي چي ظلم باید ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چي بدماشان پر راټول ، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چي ولس ورته (کله خوران) وایی، کوم چي هند او پاکستان کي (ډاکو) ورته وایي.

دا کسان دومره امکانات لري، چي آن مدیا ته یي هم لاس ور واچاوه، هر یو یي تلویزون لري، لکه نورین، میترا، دعوت، او فردا داسي نور دي .

ددي مافیایي کړی، چي د جهاد نه،تغیر شکل ور کړ، ځیني یي په دولتي قدرت کي ورګډ کړل، چی د دولتي حیثیت په چوکات کي به دا صلاح لار ونیسي، مګر ګټه یي ونه رسول. استاد محمد کریم خلیلي، محمد قسیم فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدیر، دوی هغه زورواکي او مافیایي خویونو ته دوام ورکړ. کوم کسان چی په علم او اخلاقو اراسته ؤ، عملاً یي په جهاد کي برخه وانخیستل او کلاشینکوف یي په لاس کي نه ؤ نیولي، د خدمت چانس یي نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کي ځای نه ؤ. دا دولت یوازي د مجاهدینو حق ؤ، یوازي توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصیت داؤ، چي په دولت کي دهر تنظیم او یا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چي د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف ؤ، نه ولس مشر او یا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به یي ویل، چي دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به یي مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا د قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځیدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چي د قانون تطبیق نه تبنتي. دطالب جنګ هم امنیتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کي بوخت دي، اصلي دنده تري پاته ده. د حکومت غوڅ اجراات نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لوړپوړو چاراوکو، توپکسالارانو، وکیل او سناتور او متنفذین دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذین یا قومي مشران دي او یا سرمایداران. یو دبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد یوکړیدي.همدا لړ کسانو ولس ګروګان نیولي دي. د وکیل او یا توپکسالار، قومي مشران او سرمایدار ددوي تر سیوري لاندي نیولي دي او دا ددوي مالي اړتیاوي رفع کوي او تقریباً جزیه ورکوي، ترڅو ځان او سرمایه وساتي، البته دا دري ډلي د سرمایدارانو د بلا او د قوانینو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چي فساد عمومي دي او عدالت نه تطبیق کیږي. کله چي موږ متنفیذ وایو ، یوه پرازیت ډوله طبقه ده، چي د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چي زور، واسطه، او وسیله چلوي او د تهدید ، تطمیع نه کار اخلي، سپین سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافیا یي سازمان دي.

متنفذین پخوا هم وه، چي د کمونستي رژیم سره څه ضعیفه شول، اما بیخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کي یي په داخل کي سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقي او ډلي دي، چي قانون پري یو ډول نه تطبیق کیږي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي لامل دي. په ټولنه کي برابري نشته. زورواکي کله، کله خپل موقيت تبديلي وي. توپکسالار دي، کله چارواکي شي او يا چارواکي دي، کله وکيل شي او يا په وکيل پوري و تړل شي.

دا لړی داسي دوام لري، خان او متنفيذ ، وکيل جوړوي او وکيل وزير جوړوي، نو ارومره به دا کړی ديو بل ګټي ساتي. همدا وجهه ده چي زموږ ديموکراسي بي خونده شوه.

چوکي پر قومي اصولو او خواستو باندي ويش ؤ، نه پر معيارونو باندي. که به يو وزارت د پښتنو ؤ، بل بايد د تاجک قوم استحقاق رسيدي، يا د ازبک او هزاره، دي ته به يي قومي مشارکت او ترکيب باله، اما ضرر يي په اداري لحاظ ډير ؤ.

ګرچه په لنډ مهاله او بيا انتقالي دوره کی کليدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجک (پنچشيريانو) پوري اړه درلوده، لکه وزير دفاع مارشال فهيم، کورنيو چارو وزارت محمد يونس قانوني، بهرنيو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقيق، امنيت ملي لومړی انجنير محمد عارف سروري او بيا وروسته امر الله صالح ؤ.

دټاکنو وروسته خو کله چي کرزی ولسمشر شو، نو بيا يي څه اصلاحات راوستل. زورواکی پدي کچه جدي ؤ ، چي د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار ؤ ، چي سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چي بريالی شو. د ټول ټاکنو د کميسيون د اعلان له مخي يي ۵۷ په سلو کي راي وګټلي، مګر اړشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړی ده او بل نظام چليږي. زورواکي حق ده ، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونيوي، چي کله به يي عدم اطاعت اعلان کړ ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر ؤ او پر هر چا يي لاس راتيراوه. ۷۵ نفر چي قومي مشران او يا جهادي شخصيتونه وه، د مشاور وزير په حيث په دربار کي ځای ورکړی، چي ځيني يي د ديني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هيواد په اساسي قانون کي د وزير، د بهرنيو چارو د وزارت کارکوونکو او افسرانو نه دخارجی ښځو واده منع شوېو. دا دهيواد د لومړی کس دپاره ، چا دا لغوه نسوای کولای . دا يو احتياطي تدبير ؤ. ملي احساس همدا وي، چي د وطن انسانان لا څه، بلکي کانی او بوټي يي هم پر ګران وي. هيواد کي هم ښکلي او اخلاقي پر معيارو برابر انسانان موندل کيدای شي. په هر صورت دا د داکتر صاحب نصيب او قسمت ؤ او يا خپل کار، مګر دځينو سره دا تشويش شته، چی محترمه بي بي ګل (رولا) د يو داسي سيمي راغلي ده، چي هلته د موساد نفوذ ډير دی. موږ په دي متل (زړه چي مين شي ښايست نه غواړي ، خوب چي راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چي د احمدزی پسوند ليري کيدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دريځ، دقانون او عدالت په تطبيق کي قاطع دي، البته قانون د خير په مانا دی او عدالت راوړي، مګر دده مخ ته غرونه ، دريابونه او رودونه دي او د تطبيق طريقه بي تدبيره ښکاري. داسي معلوميږي چي د افغانستان په جغرافيه کي نمره کمه ده. دريځ يي د تائيد وړ دي، که وشي. دي ته چي دی پخپله پام وکړي، چي د چا پر اوږو راغلي. زموږ يو بل ښه پيژنو ، که څه هم بي وسه يوو. جنرال عبدالرشيد دوستم ، محمد حنيف اتمر، حاجي دين محمد او داکتر حضرت عمر زاخيلوال په ټولنه کي پيژندل شوي څيري دي. هر يو يي جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاين کي ويل، چي سهمي شرکت نه جوړي. ايا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسليم شوو؟ ولي يي نشوای کولای چي استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وايم ، نشي چي تر بد، بدتره خواته ټيل وهل شوو. دا نيم بند نظام چي بايد تدريجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چی د افراط خوا ته يي لنګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. خلک وايي چې ډاکټر د معدي تکليف لري او نيمه معده يې نشته، بوازيني داخلي ارګان دي، چې نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او کار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تاثير لري، نو داسي ښکاري، چې ډاکټر صيب رواني تکليف لري. همدا ده چې وايي : (سليم عقل په سالم بدن کي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملي نه چې ماته په لاس راغلي ګرانو لوستونکو ته د مثال په توګه يو شمير وړاندي کوم. هر مامور چې د متنفيذيو د سپارش پر بنا که حساب په نقده کي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيکو پر بنا مقرر شوی وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت کي او يا په کلني معياد کي ادا کوي. مثلاً : زري کروزين ورکوي ، کور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا کوي. همدا سبب دي چې نور د اداري زور نه په رسيږي. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (١)

له کانونو څخه غیر قانوني ایستنې

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چې په کې ویل شویدي:

" نن ورځ په ډیره غټه پیمانه دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارني شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندي د جدي کړنو غوښتنه کوي، چې په خپل سر او په غیرقانوني توګه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دې اړه یو رپورټ لیکلي چې ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارني شبکه وایي، چې هره ورځ په زرګونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتیي ډبري، دمرمرو ډبري، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارني دشبکي غړي جاوید نوراني په کابل کي په یوه خبري غونډه کي وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کي دنه کنترولیدو په ډول د ټولني په ټولو برخو کي ریښنه لري او په هرځاي کي چي د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځای کي خامخا دفساد نښي ویني او دکانونوزیاتره ایستني دلوړپوړو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیري بریښي."

پرطبعي زیرمو دڅارني مسوولین وایي چي د افغانستان په یوزرو څلورسوو سیمو کي، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لګیا دي، چي د هغوي له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوي نه کیږي.

دغه شبکه وایي، چي د کابل په شاوخوا کي له دري اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنګانو په دري سوه شپږ اویا برخو کي دا ګړۍ په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستني دوام لري.

دنوموړي شبکي غړي په ډاګه کوي، چي دوي د یوشمیر اشخاصو نوم لړ په لاس کي لري چي په هغي کي دغیرقانونی معدن کارانو نومونه شته، چي دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاګه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارني دشبکي مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کي وویل: هغه اشخاص چي له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوي نومونه په ډاګه شوي خو هغه اشخاص چي له سیاسي اړخه مطرح دي موږ کولاي شو، چي د هغوي نومونه وانه خلو ولي یي نه شواخیستلاي ځکه چي د هغوي نوم لړ په دولت کي پټ پاتي شویدي. دغه نوم لړ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویدي، چي ښایي دهغوي نومونه په ډاګه شوي واي.

دغه شبکه وایي چي ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتي له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پوري رسیږي چي دافغانستان دولت په زیان دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲)

جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي

ویسا ورځپاڼي دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوایي دمیاشتي دیویشتمي ګڼه کي د رسنیو په حواله لیکلي دي، چي د افغانستان دبیا رغاونو په چاروکي د امریکا عمومي سر مفتش وایي چي د امریکا د متحده ایالتونو د مرستیي له پیسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شویدي.

دافغانستان د بیارغاونو په چارو کي دامریکا د پلټني عمومي اداره یا ستیګار وایي: (چي د امریکا د مرستو څخه پنځوس ملیونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تیرکال پیداکړي وو دفعتاً ورک شویدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان دحکومت ترڅارني لاندي وو. دامریکا ځانګړي سر مفتش په یوه وینا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له ټیټ پوړي څخه ترلوړ پوړو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري.

دازادي راډیو له رپورت سره سم د امریکایي مالیه ورکوونکو د پیسو حیف او میل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا یي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پیسو بانکي حساب په کنګل کیدو موظف شو، ملیونونه ډالره ورک شول.

دامریکا دځانګړي سر پلټونکي د امریکن فونډیشن په نامه یوي موسیسي ته وینا کوله وویل: په لنډه توګه وایم چي پنځوسو میلونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پیسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پیژندلي دي.

دنوموړي په وینا موږ دامریکا د متحده ایالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پیسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متاءسفانه څواووني وړاندي معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د یو شمیر زورورو پیروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اواوس دنوموړو پیسو زیاته برخه ایستل شویده.

د سیګار مشرجان سپکو دغه راز وویل: دغه قضیه دیو زیات شمیر دغسي قضایاوو بیلګه ده چي دهغو له امله د امریکا حیاتي مرستي په تعلیق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامریکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبیرونه تر لاس لاندي ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳)

ددرغلۍ یوه بیلګه

دیوي باخبري سرچیني په حواله ویل شویدي چي په ۱۳۸۴ کال کي غلام دستګیر د نظام الدین زوي، چي عبدالرحیم دحاجي عبدالواحد د زوي دریوري یي پرغاړه درلوده ، دغلطو معلوماتو او درغلۍ په پایله کي چي ګواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرایه ورکوي، ددغي درغلۍ پایله داشوه چي دحاجي عبدالرحیم نه لس موټرونه اخلي.

نوموړي له یو څه مودي وروسته په دغه درغلۍ بسنه نه کوي او په دي بهانه چي د هرات دقول اردو قوماندانۍ خپل داغمه وسایط پلوري او له حاجي عبدالرحیم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلۍ په دغه لړي کي دهرات د قول اردو دمعاونیت ددفتر آمر خالق نور دپادشا میرزوي هم له حاجي عبدالرحیم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چي حاجي عبدالرحیم پوهیږي چي ده ته غلام دستګیر او خالق نور دوکه ورکړي، نوموضوع دڅو عرض پاڼو په ترڅ کي دهرات ولایت مقام ته وړاندي کوي او د نوموړو د در غلۍ ادعا کوي ، چي دهمدي دعوا له کبله موضوع ترڅیړني لاندي نیول کیږي اوتورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي ، چي صرافان هم ددغو پیسو ورکړه غلام دستګیر او خالق نورته تصدیق کوي.

دتحقیق پلاوي د غلام دستګیر او خالق نور دمسوولیت په اړوند نظر ورکوي او د قضیي د څیړني پاڼي د هرات ولایت د محکمي دعامه امنیت دیوان ته سپاري.

نوموړي دیوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د میاشتي په یو دیرشمي نیټي په ۱۶۰ مه فیصله کي تورن غلام دستګیر او خالق نور په غیابي ډول په یو کال تنفیذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستګیر په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کي څرګندیږي ، چي غلام دستګیر نوم د تښتوني ، له دښمنانو سره دمرستي او دجعلي پیسو حیازت له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کي شپي او ورځي تیروي.

په همد ي بهیر کي دهرات ولایت د استنیاف دیوان خالق نور د پادشاه میرزوي په پنځو میاشتو حبس تعدیلوي او دغه راز دسلو زرو دالرو په ورکړي حاجي عبدالرحیم ته حکم کوي، چي سزا کمه معلومیږي او محکمي د جرم نه غلط تعریف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چي رسمي او دولتي چاراوکی هم په هرجنایت او جرم کي ګډیدلو نه ډډه نه کوي .

او بل د موټرانو د کرایي په پلمه ډیر کسان همدا ډول دوپه شول ، دکرایي په پلمه موټر د جوازسیر سره په لاس راوړي او بیا خرڅوي، چي دپولیسو د وخت ضایع کول او دخلکو دسرګرداني سبب ګرځي او یو نوی جرم منځ ته راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴)

ستا نه يو زوى غوارم

ديوي باوري با خبري سرچيني په رپورټ کي راغلي دي: پرسپوږمی جنسي تيري وشو، چي تر اوسه څوريږی . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم يی عبدالکريم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لړم دمياشتي په اتلسمه نيټه ، يو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنليک وړاندي کوي، چي لور يي د سپوږمي په نامه دعبدالکبير رنجبر، دولسي جرګي پخواني استازي، رفيع، اوګی او رحمن الله په مرسته د يوه مخکني پلان له مخي ، دخشونت د کيسي تر نامه لاندي دکابل د ده سبز څخه ، د رحمن الله او ديوي ښځي په مرسته چي هوګی نوميږي ، د اوګی کورته بيول کيږي. او ديوي شپي له تيريدلو څخه وروسته کله چي عبدالکبير رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په ګټي اخيستني نوموړي د بشري حقونو کميسون ته د اوګي په سلسله او دنوم د بدلولو (ډيوه) معرفي کوي.

چي وروسته له يو څه مودي نوموړي د اوګي له خوا تسليميږي او دعبدالکبير رنجبر کورته راوړل کيږي، د سپوږمی د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کيږي او وروسته د کبير رنجبر له خوا ورباندي جنسي تيري کيږي او اوګي له دغي قيصي خبره ده.

په رپوټ کي زياته شويده چي سپوږمی له ټښتولو وروسته چي د عبدالکبير رنجبر په لاس کي لويږي هيڅ يوه امنيتي ارګان ته خبرنه ورکول کيږي او کورني ته يي هم نه سپارل کيږي.

سپوږمی په دغو مره وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلينيک کي ولادت کوي او وړکی دي.

اوپه مکرويان کي داوګی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعياشي محفل جوړ اوشراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کيږي، سپوږمي وايي چي داکترصاحب عبدالکبير رنجبر او خور يي راضيه نومي او نور هم موجود وه، سپوږمی کيسه کوي چي زه يي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شويدي، تر څو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، ترڅو ده دوه حلقي چلي (انګشتر) راوړاندي کړي، تر څو زما سره يي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبير رنجبر دولسي جرګي پخواني وکيل بل ډول کيسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپوږمی په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي بايد رجم شي، مګر دده جعلي نکاح خط محکمي په غير عادلانه ډول ومنی. دده داعمل دپغمان دعمل سره يوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ؤ،مګردا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وايي ،چي سپوږمی زما نه زوی غوښت، چي همدا سي يو ګل مورګک پيداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموړی يوه روسی ميرمن هم لري.

(چي سپوږمي مي داوګی په کور کي وپيژندله، او زما نه يي يوه خاصه هيله وکړه ، چي زما نه يو زوي ولري..........).

چي داسي معلوميږي کله چي موضوع رسوايي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامخ ته کوي، او بيا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه يي ملا معلوم دی او نه يی شاهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحکمي په ۲۸۳۱ ـــ ۹۰/ ۷/ ۲۵ لمبر فیصله کي اجباري زنا، تهدید او اختطاف د برآئت حکم کیږي، استیناف او تمیزیي هم تائید وي.

عبدالکبیر رنجبر کله چي دکمونستي رژیم په پوهنتون کي استادؤ ، هغه وخت کي یي پریوي بلي یتیمي شاګرد دکورنی کار ددرس په پلمه کورته غوښتي او بندي کړي یي وه، چي د میراکبر خیبر لخوا دحزب نه وایستل شو. دهغه وخت محصله فخریه نومیدل، جنسي تیری وکړ.

ددي دپاره چي سپوږمی ارامه شي، په میکرویان کي دیو پارتمان وعده هم ورکړه، طبعآ چي عملي نشول.

میر اکبر خدای دي یی وبخښی، تر فضیلتاب قاضی ښه ؤ، چي اقلاً دګوند نه داکتر رنجبر وایستی. او حق دعدالت په ګوند کي دمحمد حنیف اتمر څنګ ته تر اوسه په جګه غاړه ناست وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵)

دیوه پولیس دزره حال

بي بي سي راډيو ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي ددیارلسمي نیټي په خپله ماښامنۍ خپرونه کي يو رپورټ او يوه مرکه خپره کړه چي په کي راغلي دي:

د روغتیا نړیوال سازمان په رپوټ کي لیکل شوي ، چي په جنوبي آسیا کي افغانستان فاسد ترین هیواد دي. ددغه رپوټ په حواله د آسیا په جنوبي، منځني آسیا هیوادونو کي افغانستان فاسد ترین هیواد په ګوته شوي ، ياني ايران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعیت کي قرار لري.

په هغو يو سلو اوه اويا هیوادونو کي ، چي فساد په کي ځیرل شوي، افغانستان يو سلو پنځه او يايم او سوماليا د نوموړي لړ لیک په آخر او شمالي کوريا دريم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلی ، چي د تاجکستان وضعیت يوه څه ښه شوي او په دغه برخه کی بدترين هیوادونه سودان، جنوبي سودان، لیبیا، ازبکستان، ترکمنستان او سوريي هیوادونه دي ، چي په وروستي مقام کی ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستیال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وايي چي دغه ارزونه په واقعیتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لرلي ده، چي د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پولیسو يوه افسر چي ويي نه غوښتل خپل نوم واخلي وايي : چي يو ويشت کاله کيږي چي د پولیسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي يي و غوښتل چي د ننګرهار په يوي ولسوالي کي د پولیسو قوماندان ځان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسیدلو په موخه يي غوښتل چي اته لس زره ډالره بډي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چي دغه پیسي يي هم ورکړي پرځاي يي بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زياتي پیسي دکورنيو چارو وزارت چارواکو ته ورکړيدي.

له هغه نه مي وپو ښتل، بډي يي ورکړي؟ ځواب يي راکړ چي بلي، زه مجبور شوم چي دري ځله دولسواليو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واره زه دپیسو ورکړي ته اماده وم، چي زه بايد پیسي ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چي د پولیسو لیسانس يم اونه زما يوويشت کلني کاري تجربي ته پام نه کيږي.

پوښتنه: څومره پیسي دي ورکړي چي امنیه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو دالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پیسي تا له کومه ځايه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنګه چي ما يو ساختماني شرکت درلود، زه بايد خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه يو پخواني او با تجربه افسر يم.

پوښتنه: تاسو چي پیسي ورکړي تر څو د ننګرهار ولايت په يوه ولسوالي کي امنیه قوماندان مقرر شي څرنګه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه يي زياتي پیسي ورکړي. وزارت لکه د راهنمايي معاملات غوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځاي ته باید پیسي ورکړل شي؟

ځواب: په کورنیو چارو وزارت کی، د پیژنتون عمومي ریاست هري شعبي ته باید پیسي ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسي وغواړي چي رتبه مو پورته ولاړه شي او امنیه قوماندان مقرر شي، څومره پیسي باید ورکړي؟

ځواب: هرولایت ځانته بیه لري، آن داچي ماته ویل شوي که اګر خواهش قومانداني امنیه داشته باشید مثلاً فلاني ولایت ته دوه لکه ډالره، ننګرهار ته دري لکه ډالره، بدخشان یو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته یوه ډاډمن شخصي ویلي دي؟ یا په کوڅه او بازار کي مواوریدلي دي ، چي امنیه قومانداني دري لکه او دوه لکه ډالره بیه لري؟

ځواب: به شخص خودم ګفته شده دولک دالر بدهید ، به فلاني ولایت و سه لک دالر بدهید براي فلاني ولایت.

پوښتنه: دغه پیسي پیژنتون اخلي یا تر هغه لوړ پوړي لکه وزیر، معین هغوته هم دغه پیسي رسیږي؟

هغوي له یو بل سره پوره اړیکي لري، طبعاً باید شل پنځلس زره خپله کمیشن کارهم واخلي.

پوښتنه: یو څوک چي قوماندان د یوه ولایت مقرریږي ولي باید پیسي ورکړي، حاصل یي څه شي دي او له دغه کار څخه څه ګټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چي شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلي لاري لري.

داوضعه په قضا کي هم شته اوپه ترانسپورت، مالیي وزارت او تقریباً په ټولو ادارو کي دود دي.

دپولیسو پیژنتون باندي خپلو پولیسانو دانجنیر ضرار احمد مقبل وخت کي د (رهنمایي معاملات) نوم ورکړي ؤ. پورتنی مرکه واقعیت لري، هر وزیر همدا ډول ؤ. وزیر هم اړ دی، چي د رایو په وخت کي او یا استیحضاح کي د وکیلانو ناف ورغوړ کړي.

او پیسي په همدي ډول دخپلو زیرداستانو واخلي، زیرداستان هم باید پیسي په همدي ډول پیداکړي.

رنځ او عذاب باید مظلوم ولس وکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶)

شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي! ؟

په هیواد کي کله چي د باد راوړو ګټو هنګامه خپریږي، نو د نورو دول دوکه بازیو او درغلیو ترڅنګ ځیني ساختماني شرکتونه هم دګټوله پاره متي رانغاړي او پرته له دي چي فکر وکړي له هغه چا سره چي قرار داد کوي د قرارداد صلاحیت لري او که نه ؟ خو په پټو سترګو په ساختماني کارونو لاس پوري او یوازي په دي بسنه کوي چي مقابل طرف یي خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو ملیونه دالرو ده.

قضیه داسي پیل کیږي چي دفلپین دوه اتباع چي کلا ریتو او جي جي نومیږي ، یو شمیر پروژي چي له بهرنیو هیوادونو څخه یي ترلاسه کړي دي ، ددویم لاس افغاني شرکتونو سره د آي سي آي شرکت په نامه چي اصلاً په هغوي پوري هیڅ اړه نه پیداکوي، قراردادونه لاسلیک کوي. کله چي افغاني ساختماني شرکتونه چي دشرکت برق رساني غرب الکتریشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت ، شرکت ساختمانی یو بي جي، شرکت ساختماني آریانا استحکام، شرکت ریل ایفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مرید په نامه دکارونو ۸۵ سلنه کارسرته رسوي. د پیسو غوښتنه له آي سي آي شرکت څخه کوي، خو آي سي آي شرکت د پیسو له ورکړي څخه انکار کوي او په پاي کي داسي څرګندیږي، چي کلاریتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي کارکونکي دي او دقراردادونو صلاحیت نه لري، کله چي محکمي ته موضوع راجع کیږي، دڅلورمي حوزي د ابتدائیه محکمي ریاست په خپل ۱۳۹۲ کال د لړم د میاشتي د څورلسمي نیټي په دیرشمه ګڼه قضایي قرار کي له دي امله، چي د نظامي موافقت نامي له مخي چي ایساف د نړیوالو ځواکونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسلیک شوي البته د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د میاشتي په پنځمه.

چي دالف د ضمیمي لومړي برخه کي دریمه او څلورمه فقره کي یی داسي راغلي دي.

دریم بند: که چیري د آیساف پرسونل او یاله هغوي سره دمرسته کوونکو او حمایوي اشخاص ، که چیري له هغوي څخه جرمي یا انظباطي پیښه رامنځته کیږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقته اداره د غړو هیوادونو سره د قضایي فعالیت په برخه که مرسته کوي.

څلورم بند: د آیساف او هغوي حمایوي پرسونل له نیولو اوبندي کولو څخه مصؤن دي او هغوي نه شي کولاي چي په افغانستان کي یي محاکمه کړي، او باید فوراً خپلو هیوادونه ته یی واستوي نو له دي امله نوموړي محکمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پریکړه کي له دي امله چي د موافقي د دریمي او څلورمي فقري له امله درسید ګی صلاحیت نه لري پریکړه ونکړه، محکمي دقرارداد نه غلط تعبیر را اخیستي دي. او افغاني شرکت په نخود سیا پسي ولیږل شو.

آن بهرنیان په موږ باندي چنګاو دي، هیڅ عدالت او منطق دانه مني، چي پردي دي دبل پیسي خوري، مګر مصؤنیت دي ولري. دا باید بین المللي محکمي ته شکایت وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷)

د داینمنټو غلا

که ددولت مخالفین په ترورو وژنو او بمي چاودونو لاس پوري کوي، نو دا د هرمخالف کړني دي چي غواړي په دغه ډول ځانونه دواک ګدئ ته ورسوي، خوکله چي ددولت په اډانه کی شامل اشخاص له دولتي ډیپوګانو څخه انفجاري توکي او پټاقی باسي ، نو دا دډیري اندیښني او دتامل وړ خبره ده ، چي ښايي دیوي عادي قضیي په توګه ورته ونه کتل شي.

د باوري سرچینو په حواله د شبرغان د تفحصاتو رئیس قطب الدین قایم د ۱۳۹۲ کال دچنګاښ دمیاشتي په شلمه نیټه د قانون په نظر کي نیولو پرته په غیر رسمي وخت کي د سلطان کوټ دامر بسم الله په مرسته پنځوس صندقه داینمنټ، چي له هغو څخه په انفجارونو که کار اخیستل کیږي د محسن په دریوری دالکس موټر په واسطه او ددیپو ګانو د مدیر محمد فاروق په مرسته ایستل کیږي او دجنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کیږي. کله چي رسمیات رامنځ ته شوه، داینمینټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چي دري زره څلور سوه ګرامه داینمنت له پټاقیو سره کیږي، د تفحصاتو درئیس په مرسته معامله شویده.

او دغه قضیه د شبرغان دابتدایه محکمي د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فیصلي له امله چي ګواکي دتحقیق اسناد بشپړ نه دي دوسیه یي بیرته مسترد شویده، ولي چي ددوستم نه تحقیق ندی شوي.

ددوستم نه څوک تحقیق نشي کولای، دا نور هم باید محکمه معاف کړي، دا یوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقیب په اړوند منډي تړړي خورا چټکي وي ،خو داسي اټکل کیږي چي په سیمه کی دزور واکانو د شتون له امله یي د عدلي تعقیب پروسه په ټپه دریدلي او بیا چاسر وربانډي نه دي ګرولي.

کار پیژاندي وایي که چیري دغي قضیي ته داړوندو ارګانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډیري زړه بوړنونکي پایلي ولري.

په داسي حال کي چي زورواکان په سیمه کي وسله وال تشکیلات لري ، نو د قانون تنفیذ ارګانونه نشي کولاي چي په زور واکانو قانون تطبیق کړي او سرغړوونکي سزا ووینې.

مال ورک دي او غلا شویدي، غل یی هم معلوم دي. داچي جنرال عبدالرشید دوستم باندي دچا وس نه رسي، نو دانور هم باید معاف شي. که داسي ووایو، چي زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه باید دقانون منګلو ته ورکړو . چي معافیت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، باید سیالي ورسره ونه شي. وایي چي دګل د رویه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کي قاضیان یوه مسخه شوی طبقه ده، چي ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸)

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادكي په لوړه كچه ناوړه ګټه، او اداري فساد او رشوته هغه وخت مطرح كيږي ، چي په لوړه كچه يعني دلوړپوړو چاروا‌كو لخوا پشتوانه ولري يا شريک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا كيږي.

دا په داسي حال كي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله كچه دافغانستان پرستيژ او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفاسدترين هيواد لقب وركړيدي.

موږددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلګه چي پايله يي تر وزير پوري رسيږي. او دقانو له مخي څرنګه چي د لوړپوړو چاروا‌كو څخه تحقيق ، پلټنه دځانګړو محكمو له خو اسرته رسيږي ، نو زموږ په هيواد كي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي ، تراوسه يي يو هم محاكمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او داځكه چي ، زموږ يو زيات شمير وزيران او لوړ پوړي چاروا‌كي له بهرنيو هيوادونو سره تړاو لري ، نو د قانون د تنفيذ ارګانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاكمي حكم كولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حكايت كوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فيصلي پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډګرونو (كابل، هرات، مزار شريف او كندهار) په امنيتي تړون كي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون كي ګټه اخيستنه له يوي كمپنۍ سره چي د او ليف ګروپ سره شوي په ډاګه شويدي.

په رپوټ كي څرګنده شويده ، چي دداو طلبي په لومړي سركي ، د هوايي ډګرونو چاري ، امر سترينګ په ۷۶۳۶۴۲۵ امريكايي ډالرو، ايور ګرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف ګروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي كړي وه.

دترانسپورت وزارت د خپل ځان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتي وروسته دافرله خلاصولو وروسته ديوه مكتوب په ترڅ كي، له او ليف ګروپ څخه غوښتنه كوي چي په خپله بيه كي كموالي راولي ، چي دا په خپله د ناوړي ګټي ثبوت بلل كيږي او يو جوړجاړي دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډګرونو تړون پرته له تفكيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډګرله پاره د شپږو مياشتو په بهير كي ۱۷۳۷۵۰۰ امريكايي ډالره ، حال داچي د هوايي ډګرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادی پرخلاف چي په نهمه فقره كي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسيپ كي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل كال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دګلوبل شركت سره لاسليک كړي، د ترانسپورت ، كورنيو چارو اوماليي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيكي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه كال په دوره كي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او بابل ارګان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره بيا هم ، د هوايي ډګرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ كال د مي دمياشتي تراوومي پوري ديوه كال له پاره بيا هم د اوطلبي ته وړاندي كړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي څرګنده شوه چي اولیف ګروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بیه او د ام سترینګ کمپني ۱۳/۵ ملیونه ډالر دیوشمیر تخنیکي ماشینونو او وسایلو په ګډون ټیټه بیه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بیا هم د ترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره له اولیف ګروب څخه د مقرري پرخلاف غوښتنه کوي ، ترڅو په خپله بیه کي کموالي راولي، چي په پایله کي نوموړي ګروپ د بیي کموالي مني او دترانسپورت وزیر نجفي شخصآ سپارښتنه کو ي چي له اولیف ګروپ سره تړون دوام پیداکړي او دیوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امریکایي ډالره له اولیف ګروپ سره تړون کیږي.

په دغه بهیر کي هغه مامورین چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه ،د قانون پر خلاف له خپلودندو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته ولیږل شول.

ددغي قضیي پلټل چي ښایي د ترانسپورت له وزیر نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنګه چي په سریزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پورو چارواکو څخه پوښتنه له یوي خوا د ځانګړو ځانګو رامنځته کولو اړتیاده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکیل یو شمیر کړئ چي د هغه ننګه کوي، نو ښایي چي ددغي قضیي عدلي تعقیب او څارنه بي پایلي پاتي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹)

چاته له بداخلاقي ځخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي

یوي ښځي چي ژړغوني حالت یي درلود او په زړه کي یي د غوسي علامي له ورایه معلومیدي، مخامخ شوم او ورځخه مي وپوښتل چي موري خیریت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي ؟ هغي هیڅ ځواب رانکړ، خو ما بیا پوښتنه ځیني وکړه چي څه خبره ده؟ زه کولاي شم چي له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبیابیا غوښتني له امله خپله د غوسي کیسه راته داسي پیل کړه، چي زما نوم قندي ګل او دمرحوم وکیل عبدالرحمن لوریم او همدلته په لومړي مکرویان کي اوسیږم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د میاشتي په پنځمه، د شپي پرځلوربجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور برید وکړ زما میړه سید عبدالله او نیلوفر نومي لورمي، ووهل او وډبول او په وسله یی راته ګواښ وکړ، چي وژنودي، چي دغه پیښه د بلاک اوسیدونکو اووکیل ته معلومه اوآن داچي زما دمیړه عریضه په امنیتي حوزه کي شته.

او دغه راز بیا ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۶ نیټه دورځي څلور بجي وي، په داسي حال کي چي له موټر څخه کښته کیدم دشا لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پریوتم اووروسته د بي هوښی په حالت کي یي په خیټه په چاقو ووهلم، چي په پایله کي ټپي او شفاخاني ته یووړل شوم او ټپونه مي عملیات شول ،څلور سوه بستره بیزه روغتون کي بستروم، کله چي روغتون څخه ووتلم له هغه راهیسي معلول او معیوبه یم چي دغه برید دصفي الله د خاکسار زوي ، عزیز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چي د کابل اوسیدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پیښي وروسته په ۱۶/ ۱/ ۱۳۸۷ نیټه نوموړو بیا هم زموږ پرکور برید وکړاو د کوردروازه یي ماته کړه اوزما میړه یي په وژني وګواښاوه.

ددغو پیښو اصلي لامل دولسي جرګي غړي فوزیه کوفي ده ، چي ما اوزما میړه او خپلوانو هغي ته توصیه کوله چي خپل ناروا اړیکي له صفي الله نومي سره پریکړه.

دیادولو وړده چي فوزیه کوفي پنځه کاله کیږي، چي صفي الله سره ناروا اړیکي لري چي زموږ ټول خپلوان له هغي څخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شویدي.

له همدي امله فوزيي کوفي له ما څخه وغوښتل چی له خپل میړه چي یو باعزته او باناموسه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چي نهه تنه او لادونه لرم.

څرنګه چي ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصیبت سره مخامخ شوم. د قندي ګلي بازخواست چا ونکړ.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندی ګلي یوي رسنی ته بیان وکړ، چي پد ي هکله مي د شکایت پاڼه د ولسي جرګي رئیس ښاغلي یونس قانوني پر میز هم پرته ده. فوزیه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدخشان د امنیتي قوماندانانو په تغیر او تبدیل کي دي رول درلود. دوه وړونه یي په قاچاق کي باالفعل په بند محکوم شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰)

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

دزور واکانو په وړاندي مبارزه بي پايلي پاتي کيږي.

دهشت صبح ورځپانه دويکي ليکس د خپرونو پربنياد پخپله ۱۳۸۹ کال د ليندۍ د مياشتي د اووه ويشتمي گنه کي د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون ترعنوان لاندي ليکي: چي پام ورته اړول کيږي، کله چي باخبري سرچيني د هشت صبح ورځپاني لولي ، نو په دغه برخه کي ځيرني پيل کوي او دي پايلي ته رسيږي، چي دمخدره توکو په وړاندي دمبارزى رياست د ۱۲۳,۵۰۰ کيلوگرامو هيروئينو په گمان هر يو بلال احمد دو لي محمد زوي، سيد ببرک د سيد ميرزا زوي، امرالله دمحمد رحيم زوي، شهزاده دگل داول گل زوي او شاملنگ د مختارزوي دبرخليک له پاره دمخدره توکو په وړاندي دمبارزي ځانگړى محکمي ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کيږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ – ۱۳۸۶/۸/۲ فيصله کي په اتفاقي توگه هريو په اته لسو کلونو بند او دوه مليونو افغانيو نقدي جريمي په جزا محکوم او شاه ملنگ يي په شپاړلسوکلونو تنفيذي بند او يو مليون لس زرو افغانيو جريمي په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کي دځينو مافيايي کړيو د مداخلي له امله دهغوي جزا وبښل شوه.

په نوموړي دوسيه کي څرگنديږي چي دمخدره توکو دقاچاق په برخه کي ، داتمي سرحدي لوا قوماندان حاجي ظاهرقدير هم گډون لري چي تراوسه يي دنامعلومو د لايلو له امله له عدلي تعقيب څخه پاتي شويدي.

دنوموړي قضيي په تورنيول شوو کسانو د پلاوي د پوښتني په ځواب کي ويلي وو ، چي دوي قاچاقي توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومنداني ته وړل.

دنيوني پلاوي داهم څرگنده کړي وه چي بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غير رسمي توگه يي د نظامي قطعي د سکرتر په توگه د جنرال ظاهر لخوا گمارل شوي و، ورته ويلي و چي له موږ سره مرسته وکړئ او دمرستي په بدل کي درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقيقو په موده کي درته سپارم.

نوموړي چي دمياشتي شپږ زره افغاني تنخوا درلوده څرنگه يي کولاي شول ، چي موږ ته په شلودقيقو کي سل زره دالره راکړي. له دي څخه جوتيږي چي نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقيقو کي ترلاسه کول.

دنيوني پلاوي داهم ويلي وو، په هغه صندوق کي چي مخدره توکي ځاي پر ځاي کيدل، کيلي يي د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه . نو دغه ډول په اثبات رسيږي چي د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه ليږدوي ، بلکي دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق ليږدونه پرمخ بيايي.

له دغو څرگندونو څخه دي پايلي ته رسيږو ، چي قاچاقي توکي چي له ننگرهار څخه په حکومتي موټر کي و تخارته هغه قوماندانی ته چي حاجي ظاهر يي قوماندان دي ليږدول کيږي. او داحقيقت په ډاگه کيږي چي د هيواد شمالي ولايتونه د قاچاقو د ليږدوني د گودر حيثيت لري.

په رپوټ کي زياته شويده چي د سرحدي اتمي لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلي واکوالی څخه په گټي اخيستني سره ، دوه تنه افسران هريو سيد اسدالله او محمد صادق چي ډېر باوريي ورباندي درلود، د سوء استفادي او رشوت اخيستلو له پاره يي دشيرخان بندر په کميسارۍ کي گمارلي وو چي هغه نقليه واسطي چي دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته ليږدول کيدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له محصول څخه ولېږدوي او پیسې یې په خپلو جیبونو کې واچوي، داپه خپله ښيي چې نوموړي نه یوازې دقاچاقو په جرمونو کې لاس درلود بلکې په په مالي جرمونو کې یې هم لاس درلود.
کله حاجي ظاهر قدیر نه دامریکا سفارت مربوطه څانګې تحقیق کاوه، ده به ژړل اوزاري به یې کولې او دابه یې ویل چې ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهیم او داسې نور.
دا دفساد او مافیایې کړیو د ځواکمنتیا یوه بیلګه ده چې قاچاق وړونکې ښنل کیږي او داسې څوک نشته چې قاچاق برانو اصلي کړیٰ محاکمې میز ته کش او سزا ورکړي، ولې چې حاجي دین محمد لري.
حاجي دین محمد دننګرهار والي پاته شویدي او دحاجي ظاهر تره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱)

په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد

تر څو چي په هیواد کي زورواکي او دفساد مافیایي کړي شتون ولري هیڅکله به مجرمین د عدالت منګلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هیواد کي پلي شي.

دملي دفاع په وزارت کي د ۲۶ قلمو د فساد دوسیه ، چي جرمي وصف په کي څرګند دي تر اوسه یي عاملین په سرو سترګو ګرزي او څوک ددي جوګه نه دي چي هغه محاکمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغي جرمي قضیي داسي اټکل کیږي ښایي په نوموړي وزارت کی په لسګونو داسي نوري قضیي شتون ولري خو څوک یي د را برسیره کولو او پلټني ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کي زورواکي حاکمه ده.

دباوري سرچینو په حواله،کله چي دملي دفاع په وزارت کی د ۲۶ قلمو دقرارداد قضیه دولسي جرګي په کمیسیون کي رابرسیره او دولسي جرګي د ملي دفاع د کمیسیون غړي همایون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئیس عزیزالله لودین ترمنځ په اړودوړ بدله شوه نو د رسنیو دلاري د افغانستان ټولو خلکو غوږو ته ورسول شوه خو بیا یي د سزا په اړوند په رسنیو کي کوم څوک ونه لګید.

دغه موضوع داسي شروع کیږي: کله چي د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو داړتیا وړ توکو بیه په مجموعي توګه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چي له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابریږي . دقراردادو له پاره تیاریږي او ددغه وزارت د لوژستیک داړتیا د تثبیت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپیریدلو ریاست ته د ۲۳۴ ګڼه لیک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذریعه استول کیږي.

دپیرودني دریاست دقراردادونو مدیرت پرته له دي چي په نوموړي تعیین او تثبیت شوي بیه مسولانه کتنه وکړي او د هیواد لوړي ګټي په پام کي ونیسي اعلان ته سپاري، کله چي په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکټونه خلاصیږي په هغي غونډه کي د ولسي جرګي ددفاعي کمیسیون څلور تنه غړي هر یو همایون همایون ،شایسته بازناصري ،الحاج فتح الله قیصاري او الحاج محمد اسمعیل محمدي هم ګډون درلود. ګرچه دوي دعوت نه دي، مګرد شخصي ګټي پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کي ۳۱ تنو ګډون درلود . داسي وانګیرل شوه چي د کابل کرستال شرکت ټیټه بیه به (۱۱۰) ملیونو امریکایي ډالره ده او د قرارداد ګټونګي وګڼل شو.

د معلوماتو له مخي دولسي جرګي دا کسان دغه داوطلبي رڼه نه بولي او دملي دفاع وزیر ته سپارښتنه کوي چي بیایي اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونډه کي ۳۷ شرکتونو ګډون کړي وو.

په داسي حال کي د افر خلاصولو پروسي دوام درلود چي د فایف ستار شرکت چي دداو طلبا نو له ډلي څخه وو او تضمین پیسي یي هم راوړي وي، له غونډي څخه وزي او له بیا راتلو سره له داوطلبي څخه خپله تیریدنه اعلاموي.

دملي دفاع وزارت د پیریدلو ریاست د نوموړي د تیریدني موضوع د وسلوالو تهدید په ګوته کوي. وروسته له تا ویلو او ما ویلو څخه د نوموړي شرکت تیریدنه مني پرته له دي چي افر یي خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل کرستال شرکت ددوونورو شرکتونو سره یو ځاي چي دقیس روهید او ارو په نامه یادیږي مشترکآ په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چي د ۶۷۷۵۵۷۴۷ ډالرو معادل دي یعني د ۴۷ ملیونو دالرو په شاوخوا کي له مخکني بیي نه لړ ګټونکي اعلانیږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په داسي حال کي چي ددواړو غونډو په بهير کي کوم کمي او کيفي بدلون په کي نه ؤ راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزي د عالي اداري پلاوي چي دافر خلاصولو په غونډه کي ګډون درلود . دغه افر خلاصونه يي رټه ونه بلله او غونډه يي د اعتراض په توګه پريښوده او دغونډي رپوټ يي خپلي اداري ته ورکړ.

سربيره پردي دفايف ستار شرکت رئيس هم دافر خلاصوني غونډه رټه ونه بلله او خپله عرض پاڼه يي له فساد سره د مبارزي عالي اداري ته وسپارله. او د قضيي دڅيړني غوښتنه يي وکړه.

له فساد سره د مبارزي عالي اداري له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چي د فايف ستار شرکت افر خلاص او يا بيايي دداوطلبي له پاره اعلان ته وسپاري. چي بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پريکړه مني. خو په دغه ترڅ کي دداو طلبي برنده شرکتونه خپله عرض پاڼه دولسي جرګي دفاعي کميسيون ته وړاندي کوي او دغه کړنه غير قانوني بولي. په دغه بهير کي دولسي جرګي دد فاعي کميسيون غړى محترم همايون او له فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيز الله لودين تر منځ موضوع تريخوالي پيداکوي او يو بل په فساد تورن کوي.

بالاخره ددريم ځل له پاره اعلان ته سپارل کيږى او د ماليي وزارت د تدارکاتو رياست ته دنده سپارل کيږى ترڅو له خپلى لارى قرارداد وکړى، په پاى کى د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانيو په ارزښت يانى ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانى په کمه بيه له دويم افر خلاصولو له غونډې څخه بيا هم د کابل کرستال شرکت او شريکان يې برنده ګڼل کيږى.

په پاي کي داسي ارزول کيږي چي د بيو له ابتدآ څخه تر قرارداد پوري (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغاني تفاوت راځي.

ديادونى وړ ده چى دبډو اخيستل اوناوړي ګټي تر ټولو په قراردادو کي او بل په ګمرکاتو کي شتون درلود او شتون لري، مخنيوي هم ستونزمن او کشف يي ناممکن ښکاري . دا يو مثال ؤ. په ټولو قراردادو کي همدا حال دي.

خو ښاغلى لودين پر ښاغلي همايون دناوړي ګټي ادعا لري، برعکس ښاغلى همايون پر لودين ادعا لري.

په اداره کي چي په هره اندازه هيآت او هيآت بازي ډيره شوه، په هغه اندازه به بدي هم اوچتي شي. هر هيآت به خپل حق غواړي. په ځينو مواردو کي متنفيذو د کلاه برداري نه هم کار اخيست ، کله چي به په کار او يا معامله پوري اړه نه درلود او يا به د نفوذ نه کار اخيست ، واسطه به کيدي، مثلاً د خولي په صفايي او چالاکى وعده ورکول، د کابل د ولسي جرګي وکيل جميل کرزى په يوه نامه او بل نامه د حاجي حفيظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کړل او ورور يما کرزى د کابل بانک مرستيال خليل فيروزى نه ۳ لکه دالره قرض واخيست.

وکيل ميرداد نجرابي هم د بل زره کرزين تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲)

د اختلاس یوه نمونه

د باوري خبري سرچينو په حواله او د هغو ګردي ميزونو،چي د رسنيو په څپو کي خبري شوي، يو شمير ژورنالستانو ديته ملا وتړله تر څو د جمال الدين بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند کره معلومات ترلاسه او هيواد والو ته يي وړاندي کړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانيو، چي ددولت له خوا هره مياشت د واليانو په لاس ورکول کيږي ، له خلکو سره مرسته وکړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي ، چي نوموړي دغه پيسي د جعلي اسنادو په جوړولو سره په کال ۱۳۸۸ کي ټولي (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغاني حواله او هغه ددي پر ځای چي پرځای ولګيږي ، له خپلو شريکانو سره په خپلو جيبونو کي اچولي دي چي دمصرف سند نلري.
2. د خلکو دشکايت له مخي کله چي ۳۶۲۰ بورئ د کرني دتخم د غنمو او کمياوي سري، چي د برګ متال ولسوالی له پاره سهميه وه دغه توکي ددي پرځای ،چي خلکو ته وويشل شي دجلال اباد د ښار او کنړ ولايتونو کي يوه بوری په (۱۹۰۰) افغانيو پلورلي ده ، چي له دغه درکه (۶۸۷۸۰۰۰) افغاني د جمال الدين بدر او شريکانو له خوا حيف و ميل شويدي.
3. په جمال الدين بدر باندي تور لګيدلی، چي نوموړي او ددفتر رئيس يي عبدالغفور نومي چي د کا کا زوی يي کيږي ، يو کور د ۱۳۸۹ کال د وری د مياشتي څخه د يوه کس په نامه کرايه نيولی او پيسي يي په جيب کي اچولی ، چي دغه موضوع د نوموړي ولايت ددارالمعلمين له خوا تاييد شويدي.
4. د نورستان امنيه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ کال دوري او سنبلي په مياشت کي د پنځوسو و سيمه ييزو پوليسو په نامه شپږ مليونه اوولس زره اته سو افغاني حواله او اسناد يي د جمال الدين بدر له خوا امضآ شويدي او پيسي يي حيف و ميل شويدي.
5. ۱۳۹۰ کال د چنګاښ،زمري او دوري د مياشتو دمندول دولسوالی د پوليسو معاشونه دجمال الدين بدر او د امنيت امر له خوا حيف و ميل شويدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سيمه کي داسي ګونګسي دي چي نوموړی له لشکر طيبه سره اړيکي لري.

او بله داچي کومي پيسي چي د سړکونو د جوړولو له پاره دنورستان ولايت ته تخصيص ورکړل شوي و، د جعلي اسنادو په جوړولو سره يي پيسي حيف و ميل شويدي. د محکمي له خوا تير شوی بند کافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو.

رپوټ ورکونکي دي پايلي ته رسيږي چي نوموړي ټولي شپږ څلوېښت مليونه نهه سوه پنځه اويا زره پيسي اختلاس او حيف وميل کړيدي.

دغه راز په نوموړی ولايت کي اوازه ده ، چي دري عرادي وسايط د امريکايانو له خوا د نورستان ولايت ته ورکړل شويدي چي رښتيا به وي او که دروغ ؟

دغه راز په يوه بل رپوټ کي راغلي دي چي دنورستان د امنيه قومنداني دپرسونل دمعاشونو قضيه د ايستناف محکمي له خوا څيړل شوي او په پايله کي دخپل ۱۳۹۲ کال د غوايي د مياشتي په پنځه ويشتمه نيټه د ۳۴ ګڼي کي داسي پريکړه کړيده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارمن مجیب الرحمن،څارمن عنایت الله ، سمنوال سلطان محمد او دویم څارن محب الله په اړوندیی د ابتداییه محکمي پریکړه تایید او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چي په فیصله کي یي برائت اخستي وو تایید او د جمال اللدین بدر په اړوند یي دابتدایه محکمي فیصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري کاله تنفیذي حبس حکم کړیدي .

داچي په دغو نورو قضیو کي د هیواد محکمي او د قانون د تنفیذ ارگانونه څه کوي دابه په راتلونکي معلومه شي . خو موږ یوازي ددي له پاره چي په هیواد کي د اختلاس او اداري فساد لړي څخه قضیي له حا فظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور کړ.

زموږ هیواد کي ځیني جرمونه ملي حیثیت لري او ځینی یی دیوه ناروا عمل په توگه ارزول کیږی لکه : یوه کیسه بر دچا دجیبه زر یا دوه زره افغاني کیسه بري وکړي، شرعي او قانوني یو ناروا عمل دي، مگرپه حقیقت کي که ورته گوري هغه پیسي دیو افغان دجیبه بل افغان ته ولاړي، مگر چي جمالدین بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخوړل، سربازان وتښتیدل ، پاکستانیان راغلل د نورستان دري ولسوالي یي ونیولي،دا یوه ملي موضوع ده. اما بدر له دي کبله چي دمشرانو جرگي درئیس مسلمیارپه موټرکي ورسره ؤ چا نشواي نیولاي، او داستاد سیاف هم لاس پري پروت ؤ، ولي چي دتنظیم ورور یي ؤ. او دسناتور حافظ قیوم حمایه لري.

د هیواد په ټولنیز ژوند د مافیایي او اداري فساد پوري د تړلو کړیو تسلط هیواد د اداري فساد او ما فیایي کړیو په منگلو کي د یوه هیواد دوست او ملي گټو ته ژمن شخصیت یادښتونه د هیواد په اوسني روان حالت ښایي چي د اوښکو پر ځاي ویني وژړل شي .

افغانستان د زورواکو ، او اداري فساد او مافیا یي کړیو په منگلو کي پروت دي.

ځینو ته چوکی او قدرت تر هرڅه مهم دی، کله چي سیاف د ریاست جمهوري په کمپاین کي هیڅ رایه تر لاسه نکړه او غني احمدزي هم په قدرت شریک نکړ، اخطارونو ته یي ملا وتړل. احمدزی هم په ډیر تکلیف چوکی تر لاسه کړل، چي دده او امیر عبدالرحمن تر منځ چندان توپیر نشته، که کوم توپیر هم وي، هغه به جزي وي. امیر عبدالرحمن د قدرت د پاته کیدو په خاطر د ډیورنډ کرښه لاس لیک کړه او احمدزي و قدرت ته د رسیدو په خاطر د دوستم لمن ونیول او د اخلاقو تر سري کرښي ور تیر شو. د زرو وژلو او جنایاتو نه یي سترگي پټي کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳)

حاجي جمال قدير

د باوري سرچينو په حواله د يوي زورواکی د جايدادونو او پيسو د غصب رپوټ زموږ لاسته راغلي چي موږ يي لنډيز د هيوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننگرهار ولايت د يو شمير هيوادوالو د بيا بيا شکايتونو له مخي ، چي وايی له يوي مودي راهيسي يو شمير غير مسول وسله وال گروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زموږ د هيوادوالو مال او دارايي غارت کوي او ځيني وخت دپيسو ښتنان ددي له پاره ، چي له هغوي څخه پيسي تر لاسه کړي هغوي تښتوي. او زموږ دجلال اباد ښاريان ددغو وسله والو باندونو له ويري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ويري نه شي کولاي چي شکايت هم وکړي.

نو کله چي يو جرمي پيښه رامنځ ته کيږي نو کشفي او امنيتي ارگانونه د فاعلينو د نيولو هڅي پيل کوي چي له هغي ډلي څخه يو گروپ وسله وال چي خلک يي تر پوزي راوستلی وو او ددوی شته او مالونه يي په زور ور څخه اخيستل او تښتونو کي يي لاس درلود هغه د حاجي جمال قدير په نامه د ننگرهار ولايت د ولايتي شورا رئيس وو، چي په وړاندي يی د جرمي پيښنو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چي نوموړي خبريږي او له سيمي څخه تښتي .

 بالاخره د خلگو په مرسته هغه نيول کيږي او توقيف خونه کي اچول کيږي.

 دجلال اباد ښاريان کله چي خبريږي چي اوس عدالت تامنيږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدين او محمد اقرار په نومونو او يو شمير نورو د جلال اباد ښاريان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تښتوني، برمته نيوني، وهل او ډبول تهديد او د جايدادونو د غصب په اړوند امنيتي ارگانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغي ډلي څخه يوه پيښه چي په ۲۴/۱۰/۹۰ نيټه د حاجي جمال قدير د حاجي قدير زوي او د ولايتي شورا رئيس دي، د حاجي غلام فاروق د يخ جوړولو په فابرکه وسله وال بريد کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چي د وسله والو بريد له امله يي د برښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرميو لگيدولو له امله زيانمن شوي. او دمحافظينو لس ميله وسله ،دوه تنه محافظين او څلويښت مليونه افغانی يی له ځان سره وړي او دده زوی احمد بيگ مشهور په ولي د تښتولو قصد هم درلود.

څرنکه چي د سيمي د پوليسو ارگانونه دهغوي د ويري له امله يي له نيوني څخه عاجز او ناتوانه او د سيمي د قانون د تنفيذ ارگان نونونه شواي کولاي، چي د عدالت له پاره يی محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتليفون بکس چي په جعلي ډول دپردو تليفوني دستگاه څخه گټه اخيستل عبارت درلود، چي دا کار يي په کابل او جلال اباد کي کاوه، په جلال اباد کي مافيايي جرم په سرکي ابرار وکيل مقرر ؤ.

 د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حيدر دشرين اغا زوي ، نجيب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سليم د زلمي زوي، رحيم الله د حبيب الرحمن زوي او حسن خان د مير زا شرين زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جورونو، پرتلي او مرميو سره د حاجی جمال قدير دجناياتو ملگري دي، چي د حاجي فاروق فايريکه يي ورانه کړيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چي زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلی وم د شپي ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو پيکپ موټرونو سره راغلل او ما ته يي وويل ، چي حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چي له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چي زه ميلمانه لرم ،هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چي زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چي مجاهدين هم ورسره دي ،هغه ورته وويل چي دواړه راولي.

موږ دواړه يي بوتلو، کله چي کور ته ننوتلو موږ يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير موږ ته وويل : چي دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، موږ چي له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نوموړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چي نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چي له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چي خبره يي ومنو او ورسته يي ددېرشو لکو کلدارو خط له موږ څخه واخيست ، کله چي له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تائيدوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدي ډول حاجي عبدالرحمن چي د سيبو تاجردي ادعا کوي چي زه د سيبو تاجر يم کله چي حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چي د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي ووهلم او راته ويي ويل: چي د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريږدي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پاتک اچولي وو او خلک به يي ويرول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چي اوس هم دقطاع الطريقي په نا مه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت ګل ، زراب کل،حاجي اسلم ، منګل،عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چي د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستګير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چي له موږ څخه يي پيسي اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چي په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چي د صرافي له بازار څخه مو شپږ مليونه او پنځه سوه زره کلداري له ځان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير موږ د خپل مرکز په لور يووړو، لومړی يي زموږ موټر تلاشي کړ بيا وروسته زموږ پيسي واخيستي او په خوړو خبرو يي موږ غولولو، ترڅو شپه راشی او تياره شي ،موږ پوه شوو ، چي موږ دشپي ساتي نو له موږ څخه يو تن له ديواله ځان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چي نږدي وځان ورساوه، وروسته يي زموږ فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چي زموږ پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او موږ يي خلاص کړو، کله چي موږ د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چي حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چي بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چي حاجي جمال راغلي ويل يي چي زه پيسي نه لرم که چيري ځمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چي د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چي حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چي موضوع به جرګه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چي نوموړي پيسي جبران کړه . خو هرڅه مو چي وکړه کوم شی لاسته رانغله او دجلال اباد د ښار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيي چي وايي د زورواکی له کبله هري دروازي ته چي ددريدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چي نوموړي زوروالی او ورور يي دولسي جرګي لومړي مرستيال وو نوله بند څخه خوشي او تر اوسه يي د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چي د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته.

دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخدای (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري.

دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوګان به وي، چي ننګرهار ټوله تري په عذاب کي دي .اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنايت کارانوکړی يي جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولايتي شورا غړی دي. البته جمال هم د حاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوی څارنوال ته خلګو شکايت وکړ، دهغه جواب داؤ: « چي دخدايه يي غواړي » ، نو ثابت به څه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته ويرته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴)

پرمنصور احمدزي تور

منصوراحمدزی دجان محمد زوی ، دکرزی هوايي ډګر دالوتکو دتګ او راتګ محاسبه په لاس کي اخلي او ياداشتونه ليکي چي څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کيږي.

کله چي دډګر هوايي مامورين يو شخصي اوبي مسؤليتی ته پام کيږي منصور احمدزي نيسي.

لومړی منصور دولسي جرګي له ادرس بالاخره دقيس حسن ، چي دنومو‌ړي ترانسپورت کميسيون رئيس دی ځان معرفي کوي، مګر دشورا اداري هيات خپل بي خبري بيانوي. معلوميږي، چي دا هدايت دقيس دی.

دقيس حسن او منصور دا ډول اجرآت يو جرمي عمل دی چي دوسيه کيږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د مياشتي د نهه ويشتمي نيټي په قضايه غونډه کي له دندی څخه د ناوړي ګټي په تور په څلورو مياشتو تنفيذی حبس او دشپيتو زرو افغانيو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قيس حسن يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی. خو څرنګه چي دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چي داړوند ادارو له خوا وشوه . کله چي قضيه د استيناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د مياشتی په پنځمه نيټه په ۳۷ قضايي قرار کي په دي دليل چي د تحقيق هيات دکشف و تحقيق قانون د څلورمي او جزايي قانون د ۲۳ مي مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائيه محکمي حکم دي . خو دا چي قيس حسن د ولسي جرګي غړي دي تراوسه د تحقيق د پاره نه حاضريږي ، نو د موضوع څيړنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه دريږي.

چي ابتدايي محکمي منصورد مالي مجازات په څنګ کي په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قيس حسن تحقيق پلمه راوړه. دابتدايي محکمي د ۴۰۱ ــ ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول يی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چي قاضي وغواړي، چي حکم ونکړي نو يو زورواکي پلمه راوړي، چي کمزوري هم نجات پيداکړي.

دلته دصلاحيت نه ناوړه ګټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چي محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تګ او راتګ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمينه برابره کړه.

وکيل صاحب قيس کومه بله قضيه دمځکي غصب چي منجر په وژنو وسول هم شکيل دي، چي څوک ورته څه نشی ويلای، ولي چی مصؤنيت لري.

دهيواد ډير بدماشان په شورای ملی کي راټول شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵)

د وسله وال بغاوت يوه بيلګه

په پښتو کي يوه لنډۍ ده چي وايي: ستا د ښايست ګلونه ډېر دي ـ ځولۍ مي تنګه زه به کوم کوم ټولومه .

له هغي راهيسي چي بهرنی ځواکونه هیواد ته راننوتي جرمي قضيي ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکي، د مخدرو توکود قاچاق قضيي او پيښي دومره زياتي دي چي نه شي کولاي ټولي راټولي او د هيوادوالو غوږو نو ته يی ورسوو.

نو زموږ پريکړه داده تر کومه ځايه چي زموږ لاس رسيږي تر هغه ځايه به خپل مسوليت ادأ کړو او سيل بين بيله هغه دپنځو وزيرانو عقل لري.

کله چي د ملي اردو دري تنه د مرکزي بغلان په ولسوالی کي ووژل شول، نو رسنيو خپله دنده وګڼله چي نوموړی پيښه وڅيړي او حقيقت خپلو هيوادوالو ته په ډاکه کړي.

د وژني اصلي عاملين چي د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امير ګل او امنيه قومندان کمين خان دي، چي تر اوسه محاکمه شوي نه دي.

که څه هم د قتل دغه پيښه محکمو او د قانون دتنفيذ د ارګانونو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکی او داچي قاتلين د محکمي ميز ته راکش کړي يوازي دکندز نظامي محکمي دومره کړي دي چي په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کي يوولس تنه چي په نوموړي وژنه کي تورن بلل شوي و او تر توقيف لاندي وو، هغوي بري الزمه او قومندان اميرګل او کمين الله يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی.

کارپوهان د قضيي تاريخي بهير ته په کتو سره چي زور واکي او صلاحيت لرونکي چارواکي د پيښي تر شا شتون لري، نو ګمان نه کوو چي قاتلين به محاکمه کړل شي.

وايي چي هر علت معلول لري اوهر معلول علت.

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمياتو کي څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چي پدي هکله دبغلان دامنيه قومندان اسدالله شيرزاد، دکورنيو چارو دوزير ښاغلي پتنګ په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چی دمارشال فهيم دجدي مخالفت سره مخامخ شول. دپيښي عدلي تعقيب په ټپه ودريد. د مارشال صاحب تر سيوري لاندي دده جهادی ملګرو په هر ډول جنايت لاس پوري کاوه.

البته پدي کي شک نشته چي د راتلونکي عدم تضمين او د آينده نه تشويش يو عمده لأمل دي، چي د دولت لخوا اقلاً يو جزوي تدبير په نظر کي ندي نيول شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۶)

ددرغلۍ یوه نوی بیلګه

قضیه داسي پیلیږي، چي د سراج شرکت رئیس سرور د سید خان زوي، څو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکیټ په تضمین سره ، چي په محمد جان خان واټ کي موقیت لري یو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ دالره ، دریم ځل ۴۰۳۰۰۰ دالره او د څلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغاني او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغاني اخلي. کله چي نوموړی پورونه په خپل وخت نه اداکیږي نو پښتني بانک تصمیم نیسي چي نوموړی جایداد وپلوري.

کله چي د شرکت نور غړي هر یو صدیق احمد د عبدالکریم زوي ، حبیب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدین زوی خبریږي، خپله عرض پاڼه اړوندو مقاماتو ته وړاندي کوي. په داسي حال کي چي د شرکت رئیس پنځوس سلنه سهم په نوموړی جایداد کي لري، پرته له دي چي د پور اخیستلو په وخت د شرکت نور ګډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلي.

چي وروسته له ډیرو منډوترړو د تجارتي ابتدایي محکمي ریاست له خوا په ۱۶۷ قضایي قرار چي د ۱۳۹۰ کال د زمري د میاشتي د لومړي نیټي کي صادر شوي ، پریکړه کوي ، چي نوموړی جایداد دي و پلورل شي او پنځوس سلنه چي ددري تنو دي هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فیصده نوردي د بانک د قرضي په پور کي ورکړل شي.

که چیري له پور څخه د پنځوس سلني جایداد پیسي زیاتیږي هغه دي په یوه امانت حساب د سراج الدین په نامه واچول شي .

داډول درغلي ښایي چي زیاتي وي خو موږ یوازي د یوه ریوټ په توګه، چي زموږ لاسته راغلي خپروو.

مطلب دادي : داسي اجرآت فقط درشوت خورو مامورینو دناوړو ګټو په موخه اجرا کیږي. مامورین دخپلو څوسوو اویا څو زور بډو په خطر یو لوي مبلغ په خطر کي اچوي، او پیښه دومره مغلق او پیچلي کړي چي بالاخره نه دقاضي سر پري خلاصیږي او نه د محاسب او څارنوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۷)

د زورواکۍ د چلولو یوه بیلګه

تر څو چې د پوښتني او با زخواست "ابی" مره وي او زورواکي په څوکیو ناست وي،هیڅکله به هم په هیواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هیواد کي سم سمکي را شي . موږ ددي ادعا د ثبوت له پاره یوه بیلګه وړاندي کوو.

یو لیک چې د افغانستان داسلامي جمهوریت د ولسمشر په نامه لیکل شوي؛ موږ هغه کټ مټ خپرو، تر څو زموږ هیوادوال قضاوت وکړي چې آیا زموږ د هیواد په برخلیک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کمیسون کي دزور واکي نمونه:

نیټه د ۱۳۹۲ کال دغبرګولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتمآب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونیکي پیرزویني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کمیسیون رئیس په لارښوونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورینو او داداري توهین :

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري دیوه بچي په توګه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کمیسیون په چارو کي ، ټول مسایل دشفافیت او عدالت پر بنسټ پر مخ بوولي او دهغه کسانو مخه مي نیولي ده ، چي په کمیسیون کي یي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه.

په کمیسیون کي دګومارني موضوع هغه مهمه او اړینه موضوع ده، چي دبیلابیلو کمیټو او شفافیت له لاري مو په هیواد مین، تکړه او بی پري استعداد ونو د وړتیا پر بنسټ ګومارلي او دهمدي ګومارنو له امله دیو شمیر کسانو هاغه نامشروع هیلي او ارمانو یي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله یي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خنډ او ځنډ سر بیره دمامورینو حیثیت او دولتي حاکمیت یي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس ! دروان کال دغبر ګولي (جوزا) په ۱۲ نیټه ، دکمیسیون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئیس احمد منصور فرید خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوښتي و او هغه ته یي ویلي وچي سکتورتي په ګاردانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنتر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشآ ته مي لیږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئیس ورته ویلي وچي جناب معنوي صیب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئیس په لارښونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بریالي شوي کسان ټول د وړتیا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته یي ویلي دي، چي زه دلته دکیسیون دمشر په توګه ناست یم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدي وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئیس باندي دریموټ ګوزار کړي او ویشتلي یي دي، کله چي رئیس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خیرخوا پري رارسیدلي او له ستوني یي نیولي دي اوپه سوکانو او لغتویي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي بادیګارډانو هم په رئیس ګوزارونه کړي او په ټیل وهلویي ، دټولو مامورینو په مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون ویستلي دي ، په همدي وخت کي دمعنوي په لاربنونه دهغه مسلحو بادیگارډانو لومړي د کمسیون دبشري منابعو رئیس کاري دفتر ته ننوتي او ټول اسناد يي دالماري او میز څخه په زور راخیستي دي او ځیني يي شکولي دي او بیا دبشري منابعو دکار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول يي یو خواته و درول او ښکنځلي او بدي ردي يي ورته ویلي او ټول اسناد يي راټول کړي دي او له ځان سره يي وړي دي .

وروسته دمعنوي د بادیگاردانو دکمیسیون دامنیتي بخش مسول مصطفي يي، دخلکو په مخ کي ترلاسه نیولي او په ټیلو ټیلو يي دکمیسیون دبیروني دروازي څخه ویستلي او سپکي سپوري يي ورته کړي دي.

د معنوي بادیگارډانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سړک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته يي مرمي ورتیري کړي وي چي په دي کار سره دکمیسیون ټول کارکوونکي شاهدان دي او دکمیسیون ارامه فضا د معنوي د باد یگارډانوله خوا په یوه نظامي پوسته او دجنگ په میدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غیر معقول عکس العملونه یوازي دهغه دشخصي ګټو څخه سرچینه اخلي او کله هم چي غیر معقولي غوښتني يي ونه منل شي نو داستدالال، منطق او قانونیت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنګ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئیس ! دټاکنو کمیسیون ځوان او با استعداد ټیم، شپه او ورځ زیار ویستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړین چمتوالي ونیسي او دمعنوي دا ډول غیر معقولي کړني دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي یوه ستره ننګونه او خنډ او ځنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جریان ستاسو جلاالتماب محترم حضور ته کتنې مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضیاولحق امرخیل

دټاکنو د دارالانشا رئیس

داسي بدماشي او په زور او غیر قانوني خپلي غوښتني نه یوازي د فضل احمد معنوي نه لیدل کیږي، بلکي دشمال ټلوالو داکثرو غړو نه لیدل کیږي. داولمپیک مشر څارنوال اکرام امرین او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د څارنوال اکرام الدین د بدی رویي او د ناوړو ګټو سروصدر هر خواته پورته شو، مګر چا بازخواست ونکړ. د معنوي د دا ډول چلند، اقلاً یوه پوښتنه هم ونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۸)

په پښتني بانک کي خيانت

عبدالسميع د محمد يعقوب زوي چي په درغلي سره يي ځان د وليد عبادت شرکت رئيس معرفي کوي او د ۸۴ ـــ ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددويمي نيټي شرعي قبالي، چي په درغلئ سره جوړه شوي او مثني ۱۷۱۳ ـــ ۱۳۸۴ د يو جايداد چي په ځلورمه ناحيه کي يي شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جايداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د يوه جعلي جواز چي د ايسا په اداره کي ثبت شويدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امريکايي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کيږي او نوموړی تر جلب لاندي نيول کيږي، يو اوږد داستان رامنځته کيږي او هغه په دي ډول چي ځيني ملکيتونه چي د افغان نساجي و هغه يي هم ددرغلي په پايله خپل ملکيت ګڼي، چي موږ يي د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پايله کي د نوموړی اختلاس او درغلئ ثابتيږي او داستيناف محکمي د ۳۴ ګڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نيټي قضايي قرار له مخي ګرم بلل شويدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغليو د لړي برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک مليونونه ډالره چي په سر کي يي حيات الله دياني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دايسا جواز او دکور ملکيت دواړه جعلي دي، دا دواړه د تجربي له مخي ساده کار ندي، بلکي يوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو يعني په ادارو بايد تيرشي ، مګر داړوندو مامورينو په مرسته په ډير سهولت طي مراحل کيږي . بالاخره څو کاله وروسته که يوڅوک ورته پام کوي ، خو کار تر کار تير وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبانک دمامورينو په مرسته ترسره کيږي. دبانکونو مامورين حقيقي کار بيله پيسو نه اجراکوي، په جعلي او تزوير اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لوړ تللي دي، چي دلته اجازه غواړم يو بلي پيښي نه هم يادونه وکړم، چي هغه د کورنيو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي ، چی په ۲۰۰۴ کي يي د ۱۱ ميلونو حواله په جعلي ډول سره په تکرار طی مراحل پيسی وايستلي . د پنجشيري چارواکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره يي مرسته کول.عدلي تعقيب په ټپه و دريد. که به کار په خواهش نه کيدی، پنچشيري وړونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخيستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۹)

سپيشل فورس

ځرنګه چي ټولو هيوادوالو د رسنيو له لاري ريپوټ تر لاسه کړ چي ۱۳۸۸ کال د چنګاښ د مياشتي اتمه نيټه د کندهار په ولايت کي دسپيشل فورس ځواکونو په خپل يو ځلوينت کسيزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمي په پايله کي داسدالله په نامه چي د سپشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په يوه جرمي پيښه کي تر تعقيب او تحقيق لاندي وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استيناف څارنوالي بريد و کړي.

نوموړی بريد چي د سپيشل فورس قوماندان اتل نومي په قومانده چي دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پيل شوي وو چي موږ يي د ليکني د زياتوالي له امله له تفصيل څخه تيريږو ، خو يوازي دومره وايو چي دغه بريد د سپيشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پرخلاف د کړني يوه بيلګه چي د امريکايي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخيستو سره زموږ په هيواد کي ترسره کيږي او په پايله کي يي بي ګناه انسانان د ښځو،ماشومانو او سپينږيرو د مړيني لامل کيږي.

په دي قضيه کي د سپيشل فورس ځواکونو له خوا بريد ددي لامل شو چي په پايله کي دکندهار امنيه قوماندان جنرال مطيع الله ، جنايي مدير څارمن عبدالخالق همدرد، عجب ګل، فضل احمد، غلام رسول چي سربازان و شهيدان او هر يو جاويد، عبدالصمد، محمداقبال،عبدالوهاب ، محمد حسين او مولاداد ټپيان کيږي.

دا دبي پروايي يوه نمونه ده چي دليونتوب سرحد ته رسيږي.

دا تنکي ځوانان ديو بي پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چي ددواړو خواوو کورونه تباه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۰)

د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي

د تاند تر نامه لاندي یو ایمیل ، چي د افغانستان د خلگو او د کورنیو چارو وزارت په ادرس استول شویدي په کي ویل شویدي، چي د شهید سردار محمر داود خان قاتل، د ناروي هیواد په پاسپورت له خپلي کورنی سره، دیو شمیر مفسدواو وطن خرڅوونکو په مټ او ډاډ کابل ته راغلي دي.

نوموړی چي د سردارمحمد داود او ټوله کورنی یي په شهادت رسولي ده په خپله څو واره ویلي دي چي هغه یي وژلي دي.

امام الدین چي د لوگر ولایت اوسیدونکي دي د ثور د اوومي خونړی کودتا د وژنو بنسټگر بلل کیږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالي لوړي رتبي ته ورسید، د نوموړی نیونه او محاکمه کول دافغانستان دخلگو له لویو غوښتنو ده.

ویل کیږي چي امام الدین په یوه ماشیندار نه یوازي سردار محمد داؤد ،بلکه دده د کورنی واړه او زاړه غړي لکه سردار محمد نعیم، زینب داؤد، دده میرمن شینکي زرلښته، عمر،خالد، فیروزدحارث زوي،عایشه ، بلقیس خیایشنه، دسردار زوم نظام، وایگل، هیله، غزال، صفورا او زرمینه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي ښاد وي، مگر امام الدین ژوندی او ارام گرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کی د محمد هاشم میوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چي چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدي توان کي ندي، مگر ددوي مخ به تر قیامته تور وي او کورنی به یي تر قیامته دا ننگه وړي .

ولسه زار، زار ستا پر حال.

کیني او ښی جنایات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرگي له لاري قانون پاس کړ، چي ټوله جنگي مجرمین او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقیب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شیح نکړ.

په غازي ستدویم کي رباني، استاد سیاف، نورالحق علومي، سید محمد گلاب زوی د استاد محقق څنگ ته غاړه په غاړه لیدل کیدل. داسي فیصلي د ولس حق دی، نه د څو متهیمینو، چي لاسونه یي په یو ډول او بل ډول د ولس په وینو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرگي لخوا، خو رئیس جمهور کرزي توشیح نکړ.

داسي څرگندیږي، چي دا ټول جهاد او قرباني بیهوده وي. گلاب زوی ته یو چا وویل، کله چي ته رباني او سیاف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه دپاره وي، ده وویل، زه او یا موږ نه یو ورغلي، دوی موږ ته راغلل.

کله چي دسردار داؤد خان او دده د ورور سردار محمد نعیم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارگ نه پورته کیدل، پدي مراسمو کي گلاب زوی او نورالحق علومي، چي دولسي جرگي استازی وه هم حاضر وه، پوه نه یم ، چي دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورگرځیدل ؟.

دوی دواړه د غوایي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاگل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چي د ټولو لاسونه په وینو سره دي، د چا ده، تر خیږي او دچا ده، تر څنگلي پوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد ولس د ورځپاڼي خبره چي د بریتورو او زیرورو ائتلاف دي ، چی د هیواد په خرابیو کی دواړه ډلي یو تر بل پښیمانه وه. داکتر غني احمدزی زاړه جنایت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنیف اتمر ، علومي ، روفي پر ځان را ټول کړل، چي د پولتیاریا په خدمت کي قرار درلود .

دخلقي او پرچمي قوماندانانو د تجربي کله کله بحث کیږي. همدا قوماندانان ؤ، چي د دوی حمایه ګیري روسي قوت بیا هم ونشوای کولای، چی د نجیب رژیم وساتي او د هیواد خپلواکی یی تر پوښتني لاندي راوستل.

دا ناکامه جنرالان بیا رویکار شول، لکه عبدالحق علومي. دا باید وویل شي، چي داسي جنرالانو کارمل او نجیب ته څه خدمت وکړ، چي شل کاله د خپلو هیوادوالو باندي اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي ؤ، چي د غوایي د اوومی کودتا داکتر عبدالصبور سیاسنګ پخپل کتاب اواڅکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علومي افشا کړیدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزیر په یو خصوصي بحث کی د غوایي د اوومی ورځي خپل د سترګو لیدنه د علومی په هکله داسي ویل: چي زه د سګرت څکولو د پاره د ګل خانی د مانی نه د باندی را ووتلم، ه چي په هغه ورځ د کابیني غونډه وه، همدا علومی ؤ چی د کودتا چیانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وویل، چي لومړی مرمی به زما پر ټټر مښلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۱)

بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه

ویسا ورځپاڼي د ۱۳۹۲ کال دلړم د میاشتي په اوه ویشتمه نیټه د اي اس اي د مسلم لیک په طرف داري د پیپلیز حزب پر خلاف لیکلي چي د پاکستان ستري محکمي د میرزا اسلم بیګ چي د پاکستان داردو پخواني لوي درستیز اسد درانی ، چي د هغه وخت د اي اس اي رئیس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کي ویل شویدي ،چی په هر هیواد کي ،چي د اوپراتیفی تر نامه لاندي پیسي لګیږي، هغه چک او کنټرولیږي .

البته د موضوع د محرمیت له مخي د یوه پلاوی له خوا.

لکه چي دامریکا د جمهور رئیس او د انګلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټرولیږي، خو زموږ په هیواد کي هغه زیات لګښتونه ، چي داوپراتیفي تر نامه لاندي دکورنیو چارووزارت او دملی دفاع او ملي امنیت له خوا کیږي ، حساب او کتاب یي معلوم نه دي. اودقبایلو وزارت هم داسي بودجه لري.

جناب اتمردکورنیو چارو وزیر پنځه زره ډالر ددیکوریشن او اووه زره ډالر د جندر په نامه دوو تنو ښکلو میرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونیم سوه ملیونو زیاتي پیسي دځانګړو لګښتونو له پاره تخصیص ورکول کیږي چي پایله یي نه احساسیږي.

ملي شورا ته ښایي چي په دغه برخه کي تدبیرونه ونیسي.

داسی لیدل کیږي چي د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کي پوښتني کیږي ، خو زموږ په هیواد کي نه دولت داسي اعتراضونه اوري او چاره یي نه کوي. دي ته وایي شهرنا پرسان.

په ډیرو هیوادونو کي خصوصي لګښتونه ، د خصوصی پلاوي لخوا بررسي کیږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۲)

دمور په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال دلړم دمیاشتي پّه څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چي د نذیر محمد زوي او دبدخشان ولایت ښاروال دي وژل کیږي.

کله چي انجنیر جاوید وژل کیږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددي له پاره چي خلک دبدخشان د ښاروال دزوي نورمحمد له کړووړو څخه ډیر په تنګ شوي وو، نو دولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوي نورمحمد دسزا غوښتنه کوي ، چي ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یي په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتي چارواکي ددي جوګه نه دي چي هغه ونیسي او محاکمي ته یي راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړیدي چي دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسي دي ، چي انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنۍ سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ ، د افغاني په نامه واټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچړي په واسطه یي د انجلي دمور او خوندو په مخ کي وژني، داځکه چي له هغه څخه دسمیټو او ریګو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچي د نوموړی دوژني شهادت دخلګو او دانجنیر جاوید دکورنۍ له خوا ورکول کیږي او نوموړی محبس ته لیږل کیږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو ګواښوي .

کله چي دامنیتي مسوولینو له خوا د قاتل د جرمي سوابقو پلټنه کیږي، معلومیږي چي نوموړی د یوه وسله وال برخورد له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنګچي په کارولو سره له پښو غورځوي ، خو د قاتل دپلار چي دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولاي چي هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بې نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کیږي او شاهپور تیښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په ټپه دریږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چي نوموړی قاتل موږ نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیداي شي چي دځان او نورو بندیانو له پاره دفرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور – دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو ګټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي ګټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چي ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یي پر سر ولاړ ؤ. البته چي دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کیږي، چي په بدماشي کي نوم لري.

دنزیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چي دشمال تلواکي غړیتوب لري.

بدماشي او سرکشي زموږ پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کیږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرآت دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسي زور ازمایي ډیر لیدل کیږي.

کله ، کله داسي شخړي، زرګری بڼه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاګل سره غواړي پنجه نرم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۳)

پروژې او دسیمې امنیتي مسوولین

بهرني خاصې خپروني د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتې په یولسمه نیټه په یوه رپوټ کې د کلیو دبیاجوړونو او پرمختیا وزیر له خولې، چې امنیتي ځواکونو د باج اخیستلو له وجې ددغه وزارت پرمختیایي پروژې له ستونزو سره مخامخ کړیدي.

دکلیو د پراختیا وزیرښاغلي برمک وویل : په ځینو ولایتو نو کې د امنیتي مسولینو مداخلې چې دبیا رغوني کارونه په ټپه ودریږي . دمخالیفینو له خوا یوازې تښتوني او ګواښل ددې لامل نه دي ، چې پروژې له ستونزنو سره مخامخ شي بلکې امنیتي مسولینو، چې دنده یې دپروژو امنیت دي د پروژو د مخنیوي په لار کې لویې ستونزې دي ، چې دغه کار دپروژې په کیفیت باندې ناوړه اغیزه کوي او ځینې شرکتونه اړایستل کیږي چې له هغوي سره جوړ جاړي وکړي .

که څه هم دکورنیو چارو وزارت دغه ادعا نه مني او وایې که چیرې موږ ته کره اسناد په دغه برخه کې په لاس راشي له متخلفینو سره جدي برخورد کوو.

دسیمه ایزو خلګو له خوا دکلیو بیارغوني او پرمختیا یې چارو دوزیر څرګندونې تاییدوي او وایې څنګه کیدای شي چې د پروژو قراردادیان خپل کارونه په ټپه ودروي او د امنیتي مسولینو سره دویرې او ډار سره ددوسیې د پرمخ بیولو له پاره دفتر په دفتر وګرزي ،تر څو چې دکورنیو چارو وزارت مقام ته دشهادت اسناد برابر کړي . دا څومره د افسوس خبره ده. په لیرو سیمو کې دمخابراتي شرکتو نه بیا دخپلو پایو دساتنې د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري.

اونوري پروژې هم زورګویانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي،وکیلان صاحبان او قومندانان غړیتوب . په دې ډول اجراتو لړلي دي.

دا باید ووایو او باید ومنو چې زموږ په هیواد کی لمر په دوو ګوتو پټیږي.

استاد عبدالرسول سیاف وایی: چې نه یې څوک وژلي او نه یې د چا امر صادر کړیدي. آیا د دشت برچې جنګ څنګه پیل شو او څومره هزاره ځوانان شهیدان شول ؟ د کابل د داخلی جنګونو اصلي او لومړي عامل دی ؤ. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نیسي، وایي چې زما زوی او یا ورور ما ندي مقرر کړیدي. ایا نیاز محمد امیري د لوګر والي، حمادالدین د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شویدي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۴)

جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي

د بي بي سي راډيو د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتي په يوولسمه نيټه په خپلي ماښامي خپروني کي يو رپوټ خپورکړ، چي داسي په کي راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتني يوي نړيوالي مو سيسي په جمهور رئيس حامد کرزي تور ولګاوه، چي له هغو جنايتونو سترګي پټوي چي په دولت کي دمهمو چارواکو له خوا رامنځته کيږي.

دبشري حقونو دڅيړني سازمان د لاهي له نړيوالي محکمي څخه غوښتي چي خپلي هڅي په افغانستان کي دجرايمو ددوسيو په څيړنه کي تيزوالي راولي.

جمهور رئيس حامد کرزي ددي له پاره ديو شمير چارواکو، چي په جنګي جرمونو تورن دي څګه علاقه نلري چي په دولتي اړانه کي شريک دي، په داسي حال کي چي اوس هم دغه ډول جرمونه کيږي.

په کابل کي د بشري حقونو د سازمان يوه مسول محترم هيدر بار، جمهوررئيس حامد کرزي يي تورن کړ، چي د جنګي مجرمينو دتعقيب مخه نيسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونيوله ،چي د افغانستان دبشري حقونو د کميسيون له خوا برابر شويدي . هغه ددي له پاره چي زياتره زورور کسان اوس هم په دولت کي کارکوي.

خو جمهوری رياست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړني د يو ډول فشار ارزوي،چي په جمهور رئيس حامد کرزي باندي وارديږي.

داسي اټکل کيږي چي دلاهي د نړيوالي محکمي له خوا اوس په افغانستان کي د بشري حقونو و ضعيت څيړي ،چي له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شويدي او په دي باور دي تر څو چي دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هيواد کي سوله راتلاي نه شي. مګر لومړی امنيت راځی او بيا عدالت.

امنيت هغه وخت منځ ته راتلای شی، چی بدماشان له منخه ليري شي. بدماشان هغه وخت له منخه وړل کيدای شي، چي حکومت قاطع شي او د ولسي جرګي لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرګه چي د ۱۵ دوري د نيمروز وکيله (ملالي جويا) هغه " طويله " وبلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۵)

خوش ګذران سفيران

د تلکسي شايعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دچنګاښ د مياشتي په دريمه خپورشويدي زموږ لاس ته راغلي او داسي په کي ليکل شويدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصرضيا راتلل، چي دځلورمي سياسي مديرۀ او د نوي سفير له پاره ددغي نماينده ګي ، يو کور د مياشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره دالره کيږي د سفارت له پاره په کرايي تر نيولو وروسته بيرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځاي دي د بهرنيو چارو وزارت ديوي سياسي شعبي رئيس د کابل د کنفرانس د جوړيدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تيريږي او په هند کي د نوي سفير له پاره کورونه لټوي.

دغه ښاغلي دهندوستان راجاګانو په څير کور ومومند خو تاسف دادي چي دسفير استوګن ځاي دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جريبو زيات شين بڼ او دلويو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لويه ميلمه پالني خونه او ټول امکانات او بيا هم زموږسفير تکليف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نوموړی قصر کی استوګن شي؟

د هيواد سفيران تر کومه ځايه لاس رسيدي اوڅومره ناوړي ګټي يي پورته کړي؟ ناصر ضيأ په برلين کي ۱۳۰ زره يورو ، ماما رحيم شيرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکليل حکيمي او هارون امين د توکيو سفيران د تعمير په رانيولو او ترميم په ميلونو دالره جيب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امين د امين ارسلا زوم او حکيمي نازدانه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۶)

دځمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه

په دولتي ورځپاڼو کي مي ولوستل، چي د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه ځلویښتم ګڼه فرمان کي په مشخصه توګه یو شمیر دندي ددولت او حکومتي اداروته وسپارل شوي ، نودځمکو غصب په اړوند دملي شورا په مجلسونوکي یې هم مبارزه شروع شوه او دغي موضوع په چاپي اوغږیزو رسینوکي زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼي په خپله 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه ګڼه کي دولسي جرګي د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاټکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننګر هار دسر خرود دولسوالي په خیر آباد کلي کي پرده پورته شوه.

د ورځپاڼي په نومړي ګڼه کي د مشرانو جرګي د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر ښاغلیځلمي زابلي د خولي هم دننګر هار ولایت په سروخ ولسوالي کي د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاګه ده، چي دمځکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼي هم 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه ګڼه کي هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندي د شپږسووزرو جریبونو دځمکوغصب د هیواد په شپږ ولایتونوکي ولیکله چي د ولسي جرګه د ځانګړي کمیسیون له خوا ، چي د ځمکو د غصب په اړوند ګمارل شوي و اوپه ځانګړي توګه د نومړي کمیسیون دغړي ښاغلي سلجوقي د څرګندونو له مخي یوولس غاصبین تثبیت او په ګوته شوي، لکن دي کمیسیون ونشوای کولای چي لست افشاء کړي.

په یو مجلس کي د مشرانو جرګي غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چي په جلال اباد کي دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا تري پوښتنه وکړه، چي هندو غصب کړیدي او که مسلمان ؟ انار کلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چي مسلمان نیولي دی.

ښاغلی مجید خوګیاني د میدان وردګ والي وویل: چي دابه ارومرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چي دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالي استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبري وي. هغه هم ونشوای کولای چي نومونه افشا کړي. دزورواکو زور په چاکي نسته.

حاجي ظاهرقدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه . د کابل ښار پایتخت کي دپیکا او ده سکه سره ګرځي ، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینګه سپین سترګي لري، د حکومت پري زور نه رسیږي .

دمځکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکي اخته دي.

یوازي باید دا ووایم چي د افغان ولس دي خدای مل شي او ددي ظالمانو د منګلو دي خدای خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۷)

جنرال محمد کبير اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هيواد کي ترياک او هيروين توليديږي نو داځه کيږي؟ او څنګه بهر ته قاچاق کيږي. ؟

په داسي حال کي چي لاري او ګودرونو د امنيتي چارواکو کنترول لاندي دي.

ځيني بيا پردي اند دي چي په زياته اندازه ترياک او هيروئين د بهرنيو پوځونو په هليکپترونو او طياروکي وړل کيږي او ځيني وايي چي دغه مخدر توکي د سرحدي او سرحدي ولاياتو د امنيتي مسولينو د جوړ جاړي له کبله، چي ددوي ترمنځ کيږي مخدر توکي بهرته رسيږي د يو رپوټ له مخي چي زموږ لاس ته رسيدلی دي.

د هيواد والو پردغه انګيرني چي ګواکي مخدر توکي د امنيتي مسولينو د جو ړجاړي اوبدوله امله بهرته لیږ دول کيږي ، د تاييد مهر لګوي چي وايي: د کشفي او اوپراتيفي کارونو په لړۍ کي په ډاګه شوه چي د نيمروز امنيه قومندان پاسوال محمد کبير اندرابي او ورسره څوا افسران او سر بازان په دغه سوداګری کي لاس لري ، نوموړي کله چي په کابل کي ووا و له دغه موضوع چي کشفي ارګانونه دده له کاروبار څخه خبر شويدي ،نو غواړي چي هرات ته ولاړشي ، په هوايي ډګر کي نيول کيږي او د تلاشي په پايله کي له ده څخه 28000 افغانۍ دوه قطي بانکي کارتونه او يوه ژيړ رنګه کاغذ چي دري موبايلي شميره په کي ليکل شوي ،آيفون تيلفون اخيستل کيږي.

نوموړي د معينيت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ ـــــ ۹۲/۵/۲۰ ليک پواسطه جلب مګر بيا هم نه نيول کيږي، تر څوچي کله له ده څخه پلټني کيږي او د تيلفوني له لاري 81 اړيکي چي او ريدل کيږي ددي ثبوت ورکوي چي نومړي کله چي مخدر توکي نيسي پرته له هغه ، چي هغه ضبط کړي هغه پلوري .

دغه راز په يوه رپوټ کي راغلي دي : د هغو څلويښتو عملياتو په ترڅ کي چي آيساف د ځواکونو او کشفي ارګانونو له خوا شويدي 27 سلنه ترياک او هيروئين له عاملينو سره نيول شويدي.

په رپوټ کي څرګنده شويده چي د نيمروز ولايت يو شمير لوړ پوړي امنيتي مسولينو له قاچاق وړونکو سره اړيکي لري.

دجنرال کبير په خلاصون کي... ډيري هلي ځلي کوي.

پاسوال محمد کبير اندرابي چي په ديارلسو مواردو کي تورن او ثبوتونه يي تر لاسه شويدي له قاچاق وړونکو سره اړيکي او د مخدرو توکو د پلورلو له امله ګرم بلل شويدي. دده تکتيک داؤ چي لومړي دقاچاق برانو سره شريک ؤ، او خپل حق به يي اخيست.

او که به کوم نابلده په ګير ورغلي، دپيسو په مقابل کي به يي خوشي کړ او ترياک به يي تری راګرځول اوهغه ترياک به يي جلاخرڅول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شؤ.

د پوليسو افسران ډير په قاچاق کی لاس درلود، مثلأ دل اغا ، د نميروز قوماندان امير سيلاب ، عبدالرازق د ګرشګ قوماندان ، په قاچاق کي د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مګر بند يي پوره نکړ او بيرته په وظيفه وګمارل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۸)

غیرمسلکي دیپلومات

دځراغ ورځپاني 1392 کال دلړم میاشتي په خپله یوویشمته ګڼه کي ولیکل، چي ولسي جرګي په حکومت نیوک وکړه ، چي د امنیتي تړون کمیسیون په سرکي یي داسي یو څوک ګمار لي دي چي له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي.

په ولسي جرګي کي دیو شمیر استازو په وینا ، د امریکا په متحده ایالاتوکي د امریکا سفیر اکلیل احمد حکیمي انجنیري دي او نو موړي په هیواد کي له امنیتي ستونزو څخه هیڅ خبر نه دي ، د ولسي جرګي رئیس ښاغلي عبدالروف ابراهیمي د ولسي جرګي په یوه غونډه کي وویل: چي د نوموړي کمیسیون په راس کي داکلیل احمد حکیمي ګمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهیمي زیاته کړه که چیري اړتیا ولیدل شي چي د افغانستان او امریکا سره امنیتي تړون لاسلیک شي، باید د کمیسیون په سر کي داسي څوک وي ،چي په امینتي او حقوقي برخوکي تخصص ولري، امنیتي کمیسیون مسوولیت لري چي په نوموړي کمیسیون کي یو امنیتي کار پوه غړیتوب ولري.

دغه شخص داسي څوک نه دي چي په امنیتي چاروکي تخصص ولري او د هیواد لوړي ګټي درک کړاي شي ، دا زموږ د هیواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرګي یوشمیر غړي وایي، چي اکلیل حکیمي له افغانستان دیپلوماتانو سره د فزیکي برخورد سره د افغانستان له پاره دنه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وینا د نوموړي د مالي فساد دوسیه د ولسي جرګي له خوا له لاري فساد سره د مبارزي عالي اداري ته استول شویده.

نوموړي انجنیر دي ، چي دده مسلک د دیپلوماتي سره هیڅ اړخ نه لګوي . ممکن په سیخ ګول او سمنټو ښه پوه شي ، مګر ددیپلوماسی سره نابلد دي ، آن سمه انګلیسي یي زده نده او امریکایي تابیعت لري . دده په اړه موضوعات پارلمان کي دبهرنیو اړیکو په کمسیون کي د ښاغلي وکیل صاحب نور اکبري سره پرتي دي.

ولسي جرګي د همدی اعتراضونو سره د مالیی وزارت په تائید باندي لاسونه پورته کړل.

او داسي یو څوک چي په ملي ژبو د پشتو او دري ژبو پوره بلدتیا نه لري، نو آیا کیدلاي شي چي دیپلوماتیک نزاکتونه او ادبیات په انګلیسي ژبه سره ته ورسوي، چي دغه ستونزه د حکیمي په برخه کي پوره صدق کوي. همدا ده چي روابط پر ضوابطو مقدم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۹)

روسيي اوړه

په 1391 کال کې د روسيي دقونسلي له خوا مرسته شوي اوړه افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي . زړه بوږه ونکي داستان په دې چې يو دلوړي مرى او بل يي ډوډی د لاسه باسي.

چي له دغواوړو څخه يوازي دوه زره او دوه سوه ټنه يي د هيواد دولسو ولايتونه ، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کي وليږدول شوه . او وروستنۍ محموله، چي د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددي له پاره چي هغه وراسته او له استفادي څخه وتلي وه،نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتي اته سوه ټنه يي د حيرتا نو ددويم پورت په تحويلخانه کي پاتي شول.

په رپوټ کي راغلي چي دحيرتانو اداري دڅو ليکونو په ترڅ کي دمبارزي عمومي رياست ته ليکلي ، چي نوموړ و اوړوکي چنچي او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي .

ددي له پاره چي اوړه وراسته او له استفادي څخه وتلي و، نو يو شميرا دارو د هغو دليږ دولو مخه و نيوله څکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بي توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پټيږي.

کله چي د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليږي او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهيرکي د حيرتانود بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کي، چي تاريخ او د ثبت نمره يي نه در لوده ، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چي نوموړي اوړه دانسانانو او څارويوله استفادي څخه وتلي دي .

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنګاښ د مياشتي په يوديرشمه نيټه حکم کي يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چي دروسته له پلټني څخه، که چيري اوړه له ګټي څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دي پوښتني چي اوړه ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځاځي ، ددي پر ځاي چي د ولايت حکم تر سره کړي، پرعکس ددويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف ، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په ګډون، چي په هغو کي د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو باروړ ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چي له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کي زياته شويده ، چي لومړي يوه تن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تيلفون کوي، چي راشي او موټرونوته دوتلو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام ښيي او نه قانع کيږي او غواړي ، چي د حيرتانو رئيس ته تيلفون وکړي ، خو هغه د تيلفون ځواب نه وايي .

خو کله چي محمد آصف نومي محمد يعقوب ځاځي ته تيلفون کوي، تيلفون شهاب الدين ته ورکوي ، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چي موټرونه دوتلو اجازه ورکړی ، خو شهاب الدين هغه نه منی او بيرته خپل کورته ستنيږی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددروازی ساتونکی وایي چي موږ ته خپل قوماندان ویلي چي اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزي اوهغه اوړه چي د وراستو نوم ورکړه شویدي، د مزار شریف په ښارکي پلورل کیږي او دملي امنیت د ریاست له خوانیول کیږي، چي بیا وروسته دکرني ریاست ته وړل کیږي.

او د مظنونینوله   ډلي څخه یوازي دوه تنه خزانه داران نیسي او وروسته له تحقیق څخه یی محکمي ته سپاري .

محکمه هر یو په دولسو دولسوزرو افغانیو جزا محکوموي او نور مظنونین تر څارني لاندي دي، دا چي له هغو اوله هغه چا سره چی داته سوو ټنو اوړو د خرا بیدو او فاسیدو ګرم بلل کیږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته ځواب ووایي.

خو کار پوهان دفساد زیاتیدوته په کتوسره په دي باور دي، چي هغوي به نه یوازي سزا و نه ویني بلکي تقدیر به هم شي.

د پام وړ داده :

1. چي لومړي ولي ونه ویشل شول، پداسي حال کي چي په هیواد کي ضرورت ډیر دي ، تر هغه پاته شول چي دوروستو پلمه ورته پلاس ورغله.
2. که وړه وراسته ؤ، نو بیا څنګه منډوي ته د خرڅلاو دپاره یووړل شول. وایي دبندر رئیس جناب ځاځي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چي ویی نیسي ؟

نړیٔ حق لري چي دفساد لومړي درجه پر موږ ووهی. که وګورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تیره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدي قضیه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئیس محترم کاکړ دي، چي دحیرتان نه د ډیرو لیکو دهدایت غوښتونو سره بي ځوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۰)

ددوو مرموزو کمپنيو جګړه

ددولت په اډانوکي دننه ددوه اکمالاتي کمپنيو مرموزه جګړه.

استخبارات د يوه نظام کورنيو او بهرنيو چارو د پرمخ بيولو په لارکي د ستر ګو او غوږو په څير ډير زيات ارزښت لري.

تجربو ښوولی ده چي د يوه نظام برياليتوب او په تيره بيا د ملي ګټو په ساتنه کي مسلکي او وړ استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي . او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارګانونه د ملت خدمت بي طرفی او دهيواد له لوړو ملي ګټو څخه ساتنه يی يواځني دنده جوړوي.

خو دريغه چي زموږ استخبارات په تيرو بيلابيلو دوروکي ، د يوه خاص ګروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتيا له افراطي ډ لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تريوی اندازي د استبداد دوام او د بدبختي لامل وګرزي.

د 2001 کال پيښي وروسته زموږ د خلکو د اميدونو غوټی وغوړيدي او دداسي يو نظام چي په د موکراسي او ازادي بناوي، تاداو يي کيښودل شو ، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارګانونو تر څنګ د ملي امنيت ارګان د اساسی قانون په رڼاکي زيا ته پاملرنه وشي .

خو د نوموړي ارګان دسترو برياليتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د يو شمير کارمندانو هلي ځلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي ، د يو شمير سياسي ، قومي او اقتصادي ګټو په خدمت کي ولويدي.

لکه چي ليدل کيږي ددغه ارګان لوړ پوړي غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروريستا نو د دسيسو شنډول دي، برعکس خپل يو زيات وخت په تجارت او شخصي توطيوکي په کار وړل کيږي ، چي د بيلګي په توګه يي رسنيو يوه قضيه را سپړ لي ده، رپوټ کي راغلي دي:

زموږ هيواد وال پوهيږي چي له څو کلونو راهيسي د سوپريم کمپنی د بهرنيو ځواکونو د تيلو او غذايي توکو د ليږ دولو تړون ، چي مليارډونو ډالر وته رسيږي، پر غاړه لري، دغه کمپنی سر بيره پردي چي زياتي تخلفاتي قضيي لري په دويم لاس تړونونه د سيمه ييزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دويم لاس تړونونو له برکته يو شمير دولسي جرګي استازي او له لوړ پورو چارواکو خپلوان په يوه نه ايليدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، آن داچي په هيواد د نظم او امنيت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپريږي ، امريکا ديته پام اړوي چي دسوپريم شرکت د يوه سندله مخي د يو مليارد ډالر و په حدودوکي مکلف ګرزول کيږي ، چي بيرته يي د امريکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امريکا حکومت د سوپريم کمپنی په درغليو پوهيږي ، خپل تړون ورسره پريکوي او د امريکا له يوي بلي کمپنی چي (آنهم) نوميږي تړون کوي ، چي دغه موضوع د دواړو کمپنيوتر منځ د اختلاف لامل ګرزي.

په رپوټ کي راغلي دي، چي دبهرنيو چارو پخواني مرستيال جاويد لودين، او پخواني سفير په واشنګټن کي ښاغلي طيب جواد او دکانادا سفير برنا کريمي تر استعفا وروسته له آنهم کمپنی سره يو ځاي کيږي او اوس ددغي کمپنی د مسوول په توګه دنده سرته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر درو سرو د شعله جاوید ګمان کیږي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ کشمکش ددي لامل شویدي، چی په پښتو سایت کي اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقی برخی لري خپروني وشي. افغانستان دبهرنیانو دپاره دګټي او وټي جنت دي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ اختلافات ددي لامل کیږي ، چي دسوپریم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بیرته تر لاسه کړي ، نو دغي کمپنۍ ددویوم لاس تړون کوونکو پرمټ غواړي، چي یو شمیر چارواکي په حکومت کي درشوت او پیریدلو له لاري دځان په ګټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسلیکونو او مخالفت له وجي له آنهم کمپنۍ سره د تړون مخه ونیسي، چي له همدي تړونو نو له امله له نورو کانالونو سر بیره د یوه مطرح قرار دادي چي د سوپریم شرکت د تیلو لیږدونه پرغاړه درلوده او عبید الله صدر خیل نومیږي او خپل زیات وخت په دوبی کي تیروي ، چي ددولت له نورو لوړ رتبه چارواکو سره په شرکت کي د سوپریم یونټ قرار داد په لاس کي لري . چي یوه تجارتي نامریي اړیکه له داکتر یاسین ضیا دملي امنیت د اوپراتیفي مرستیال دي جوړوي ، چي د هر ډول اداري د دیپلوماتیکي او حکومت والی موازینو پرته د خپل صلاحیت څخه په کار اخیستني سره ، د کورنیو چارو د موافقي تر نامه لاندي یو لیک ملي امنیت له ارګان څخه راساً د امریکا حکومت ته د سوپریم کمپنۍ په طرفداري استوي.

د ملي امنیت اوپراتیفي مرستیال چي پنځه کاله د مخه ملي امنیت مرستیال په توګه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سیاف د تنظیم پوري اړوند بولي . او په هر ځاي او قالب کي ځان اچوی ، چي ددغو ناروا اړیکو له مخي چي له سیاسي پارلماني او دولتي چاروکو سره لري ځان داسي ښیي ، چي ګویا د تجارت فرشته دي. او محمد حنیف اتمر هم بي برخي نه پریږدي، تر څو دهغه سیاسي حمایه تر لاسه کړي.

کله چي د نوموړی د ملي امنیت د حوزي د مرستیال په توګه دنده سر ته رسوله ، ددي توان یي نه درلود چي د خپل زوي دواده لګښت پوره کړي. او همکارانو یي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له ملیونونو ډالر وخبري کوی او آن داچي کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د ښو ولو او هم د بهرنیانو د ملاتړ، چي له ځانه سره لري په مجلسونوکي د بر طرفی په صورت کي د نظام د نړولو او د شمال وقیام خبري کوی.

دنوروځمکو غصب ترڅنګ دغازي امان الله دځمکو غصب چي داماان الله خان لور په یوه کنفراس کي له هغي څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجراأتو دلیل دي.

هغه د تجارانو ویرولوله لاري د پیسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ویرول ، چي حقایق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چي کوي د هغو یادونه نه کړو.

باید ووایو دنورو عیاشیوسره بیره دا تو جریبو غصب شویو ځمکه ، چي د شکر دري ولسوالی کي یي د دري ملیونو ډالرو په مصرف سره یي ودانی د او بو حوض او دسیورو چترونه ددولتي محافظینو سره ځان د شمالي هیولا بدل کړیدي. بهرنیان د خپلو ناوړو ګټو د پاره څنګه زموږ لوړ پوړي په خدمت وګماري ؟

اوس قضاوت لوستونکو ته پریږدو چي زموږ دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندي لګیادي.؟

په عمومي ډول د امنیت ملي لوړپوړي دلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۱)

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچینو په یوه رپوټ کي لیکل شویدي: چي دابي حیثیته وزارت ټولو ته معلوم دي.

زموږ هیواد وال او په ځانګري ډول هغه هیواد وال ، چي له ډیپلوماسیو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چي د افغانستان د بهرنیو چارو وزارت ، د بهرني سیاست رهبري او له ډیپلوماتیکو اصولو سره سم ددغه سیاست د عملي کولو له پاره ښایي ، چي د نوموړي وزارت کار کونکي هوښیار، وطنپال او د سیاسی چارو پوهه ولري.

خود خواشینی ځای دی چي زموږ بهرنیو چارو وزارت کرار کرار په یوه بیکاره وزارت ، چي زیاتره کارکوونکي یي غیر مسلکي او دلازمي پوهي نه در لودونکی او آن داچي په سیاسي الفبا خبر نه دی.

دغه کار کوونکي چي د حاکمه کړیو خپلوان او یاد زورواکانو د سفارښتنو او د بهرنیو چارو وزارت د لاربښووني د پلاوي سره خپلوي او یا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شویدي ، ددغو افرادو یواځنی هدف د زیاتو تنخواګانو او لوړو امتیازونو تر لاسه کول دي.

چي د هیواد و په سفارتونوکي مقرر یږي.

دغه اشخاص چي د هیواد په ګټه کوم کار پرمخ بیولاي نه شي او آن داچي دوی د زیاتي مودي په ترڅ کي هم په دي نه پوهیږي ، چي د وزارت په سر کي ، ناروغه، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هیڅ ډول یي ونه کړاي شول او یا یي ونه غوښتل ، چي په کدرونوکي یوڅه ښه والی راولي.

ښاغلي زلمي رسول چي د ورځي تر یو ولسو بجو پوري نیشه وي او زیات عمر یي د باباي ملت او دو ها بیانو په درملنه کي تیر کړي دي.

ښاغلي عبدالحي حیدر اداري معین ، چي د پولند هیواد تابعیت لري تاجر پیشه او یوه ورځ یي هم په افغانستان کي ماموریت نه دي کړي چي له قانون او اداري څخه متاسفانه بي خبره دي او الحمد الله چي ښاغلي جاوید لودین چي کانادایي پاسپورت لري، اوس سیاسي معین او مخکي د هیواد، د لومړي شخص تیلفونچي و اوله کورنیوستونز ووروسته په دوو کاري دوروکي د سفیر په حیث هیڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنیران دیپلوماتان شویدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري، بیچاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کي جینګه خوله نیولي او تسلیم دي.

اما مطلق اکثریت دیپلوماتان ، چي په سفارت خونوکي مقرریږي یوازي د یوه فاسد دولت نماینده ګي کولاي شي ، نو دغسي دیپلوماتانو څخه څه هیله کیداي شي چي خپله د زیاتو معاشونو درلودونکی وي او خلک یی په نس وږي.

زه ددي نظر مخالف یم چي دیپلوماتان دي زیات معاش وانخلي، که وایي نخلي ممکنه ده چي د میزبان هیواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چي دپیسوپه بدل کي خپل هیواد پلوري، باید ددیپلومات په حیث مقررنشي، دویم داچي موږ د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چي د ارګ د لومړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چی یو هیواد اردو او پولیس ونه لري او آن داچي کار کوونکوته یی د بهرنیو مرستو له لاري تنخوا ورکول کیږي، کوم بهرنی سیاست مطرح کیداي شي؟ او دغسي سیاست ته څوک ارزښت قایلیږي.

او په لنډه توګه په بهرنیو چاروورارت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنیو چارو وزارت کي ترپنځه دیرش سلني زیات کار کونکي یي غیر مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنیران،داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزیاترو دیپلومونه یي جعلي ، چي له پیښور، روسي، ایراني او دهیواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنیو اشخاصو تابعیت لرونکی اشخاص ، چي د افغانستان د نافذه قوانینو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهیږي. اصلاً باید یوازي حقوق، اقتصاد، ژورنالیزم تحصیل کرده مقرر شي او په عین زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه یوه ارومره زده وي.
- ددیپلوماتانو د تنخواګانو څخه د مالیي نه وضع کیدل.
- ددیپلوماتانو د بیمي د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونوکي دپیسو اختلاس او له دارایي څخه ناوړه ګټه اخیسته.

ما چي په لنډه توګه په بهرنیو چارو وزارت کي دبي قانونیو یادونه وکړه، یقین لرم چي د لاربښووني پلاوی یي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملین دي ، خو زه دولسي جرګي او مشرانو جرګي له کمیسیونو نو او د فساد پرضد دعالی اداري څخه هیله کوم چي یو ځل ددغه وزارت څخه لیدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلټي او عاملین یی په سزا ور سوي ، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وګرزي، کوم مسلکي معیارونه لکه : یو یا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا یوازی اقتصاد، حقوق، او ژورنالیزم په وزارت کي منل شوي ؤ، نن دا معیار نشته. اکثره کسان د مسلکي معیارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شویدي.

دداکتر عبدالله وخت یو اضطراري حالت ؤ، مګرد زلمي رسول دبي کفایتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي یی هیڅ ګام پورته نکړ. انجنیر او میخانیک ډیر دي چي مقرر شویدی.

زه پوهیږم چي داسي لیکنی ګټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړاندیزونه ډیر دي، مګر تاریخ باید ازاد قضاوت وکړي. زه چي سیل بین او نوم مي هم سیل بین دي، چي په ویلو او لیکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک بښه راته وایي او که بد.

پردي چوکي چي ډاکتر زلمي ډیره وهلي وه، یو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادي او موسی شفیق ناست وه، نو د زلمي رسول د اجراآتو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هیڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۲)

دچارواکو غیر ضروري لګښت

خدمتګار: زیات لګښتونه به حکومت ړنګ کړي.

خدمتګار ورځپاني پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه ګڼه کي ، ددولت دلوړ پوړو چارواکو له خوا زیاتو لګښتونو ته کتنه کړي او لیکلي یي دي، چي پرون دولسي جرګي یو شمیر غړو په دي اعتراض وکړ، چي دولسمشر کرزي مرستیالان هر کال یو ملیون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرایي په نوم باسي.

دولسي جرګي مخکښ غړي او ددي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري شکریي بارکزی، تیره ورځ دولسي جرګي په عمومي غونډه کي وویل : (دمارشال فهیم او کریم خلیلي دیوه کور او یوه میلمستون میاشتنی کرایه اوولس زره ډالرو ته رسیږي).

داپه داسي حال کي ده چي ویل کیږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

میرمن بارکزی همدا راز وویل چي ددي تر څنګ دښاغلی کرزی مرستیالان دمیلمستونونو، دجرګه ګیو ددفترونو او دخپلو ساتونکو دلګښت په نوم هم له دولت څخه ډیري پیسي اخلي . ایا میلمستون باید حتمي وي؟. او ولي ؟

دچارو شنونکي ددولت دکارکوونکو دامتیازونو تر منځ دومره توپیر ته په کتلو سره وایي، چي ددولتي کارکوونکو تر منځ دامتیازاتو توپیر پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شنونکي مطیع الله خروتي له خدمتګار سره په خبرو کي وویل ، که حکومتي چارواکي اضافي مصارف راکنترول نه کړي نو حکومت به ړنګ شي.

نوموړي زیاته کړه : امتیازاتو ګډوډي دي ته زمینه مساعده کړي، چي چارواکي په فساد کي ښکیل شي.

دولسي جرګي غړي وایي : چي په ملي بودجه کي دجمهوري ریاست دمرستیالانو دمصارفو په اړه کومه ځانګړي بودجه نه وي چي دوي یي په اړه دمالیي وزارت چارواکي و پوښتي.

دکابل ولایت استازي شیرولي وردګ له خدمتګار سره په خبرو کي وویل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرګه کي تصویبیږي، خو یاده بودجه دځانګړو کوډونو لرونکي وي چي یوازي اړوند چارواکي پري پوهیدلای شي.

نوموړي زیاتوي چي په ملي بودجه او ځانګړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتیږي.

اغلي بارکزي په عین حال کي وویل: چي دالا هم دهغو ټولو پیسو لست نه دي چي دا دوه لوړپوړي یي ددولت له بودجي باسي، دوي تر دي زیاتي پیسي په یو او بل نوم اخلي.

دي وویل : ښاغلو خلیلي او فهیم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډیري پیسي باسي: (خو ایا د دولت پیسي ددي له پاره دي چي چارواکي یي په دي ډول مصرف کړي؟ ایا هغه خیمي نه وینو چي دسړکونو په غاړه ولاړي دي ؟).

دولسي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري دا هم وویل: چي په تیرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جګپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لباره پیسي ورکړي دي خو دوي لاهم له بیت المال څخه دقانون خلاف پیسي اخلي.

دکابل ښاریان وایي چي ځینو چارواکو نه یوازي دښار تر ټولو لوکس کورونه اخیستي بلکي ځینو یي حتي کوڅي په بیه رانیولي دي.

http: //www. Khedmatgar.com/news

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي کله چې هندوستان تازه خپلواک شو، وزيران به پر بايسکل وزارت ته تلل.

افغان چارواکو ته ، هر يوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنيانو لخوا لاس ور اوږدکيدي، يوه ته په يوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پيسي وي چي اړيکي په ټينګي شوي، البته پيسي نو مفتي نه وي، په مقابل کي بايد يوڅه وشي. محمد حنيف اتمر دمياشتي ځلويښت زره دالره، دانګريزانو لخوا بيله جواب او حساب ورکول کيدي. يو څه به د دندي په نامه، مګر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنيو چارو وزارت کي هم ځينو ښځو ته دجندر په نامه مهرباني کيدل. يوناما هم امريکايي پيسي، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غړو ته، د مشاورانو په نامه ځيني کسان لکه سليمان لايق، محمديونس فکور، احمد سعيدي لاس نيول کيدي. امريکا هم دست بيګران درلوده، لکه کوم وخت چي دامريکا سفارت په کابل کي اعلان وکړ، چي د ارګ نيم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کيږي.

کوم چارواکي او بدماشان چي د ځان د امنيت په پلمه يوه لويه ډله لنډغر ساتي، بايد مصارف يي د غصب ، پاټک او نورو ناروا لارو له لاري برابر شي. د الله ګل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خيل ، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سياف، حاجی قدير او داسي نور مثالونه ډير دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۳)

مشاور وزیر

ملامحمد دملا احمد زوي، چي د هرات ولایت دکرخ ولسوالي د لرګو د مسجد دکلي دي چي ۱۷/ ۶/ ۱۳۹۲ د تېښتوني او با ندنتیزم په تور، د هرات د امنیتي ارګانونو له خوا نیول کیږي او له هغه سره یو ځاي ۹میله وسله بیلابیل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهیزات نیول کیږي نو د هرات ولایت د ښاري کورني او بهرني امنیت پرضد محکمي د ۱۵۸-۱۳۹۲/۹/۱۲ حکم له مخي هر یو په شل شل کاله بند محکومیږي.

کله چي قضیه محکمي ته راجع کیږي، ملا محمد د تحقیق په بهیر کي څرګند وي چي ښاغلي احمد وحید طاهري، چي مشاور وزیر دي او پخوا دولسي جرګي وکیل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چي سلا را ونیسي اوله خپلي سیمي څخه د مخالفینو د مخینوي له پاره ورڅخه ګټه واخلي ، خو څرنګه چي احمد وحید طاهري د غربي زون کي د جمهوري ریاست د مقام مشاور وزیر دي ، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسید.

دخلګو دتهدید ،غضب، او زورګویي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي ګام دي، احمد وحید طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مګر څه ناوخته دي.

دهیواد لویه ستونزه په هیواد کي دغیر مسؤلو وسلوال قوتونه دي. البته DDR او دایاک هم هغه پروګرامونه چي سم تطبیق نشوه، آن په پایتخت کي ددي غیر مسؤلو کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکیل حاجی اقبال صافی او داسي نور دي.

وحید طاهري هم د ورور داکتر اسپنتا د نفوذ نه کار اخیستي. داکتر اسپنتا هم غوښتل چی د محیط سره نور باید ځان برابر او اعیار کړي، ولي چي هر بدماشه چارواکي لري او چارواکی بدماشان دا یو ډول ناقدسه ائیتلاف دی، چي یو بل ته لازم او ملزوم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۴)

غصب او زورواکۍ

یو تن چي جهانګیر جوان نومیږي او د بغلان ولایت د ولایتي شورا غړي او وسله وال ساتونکي لري ،غواړي چي په رښتیا هم جهانګیري ته ملاوتړي او د ځمکي پرغصب سر بیره دا شخاصو په تهدید لاس پوري کوي.

قضیه داسي پیلږي چي جهانګیر نومي د خپل وسله والو په زورراوله دندي څخه ناوړه ګته پورته کوي، یوه توټه ځمکه چي د ښوونځي د جوړولو له پاره بیله شوي وه هغه غصب او سربیر پر هغي، د یوي نو مري ځمکي پرسر، چي د ولایت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثماني ته ورکړل شویده په خپل سر د قاضي عثماني کورته ننوزي او محمد ظاهر عثماني په وژلو ګواښوي. دا کار یو ځل نه او څو واره یی کوي، له خپل زور څخه په ګټي اخیستني سره د نوموړي دکور د یوال ورانوي ، کله چي د کورنیو چارو وزارت پلاوي له مرکز څخه استول کیږي، شاهدان شهادت ورکوي چي نوموړي نه یوازي د ښوونځي ځمکه غصب کړي ، بلکه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلي ښځي ملکیت بولي او سره بیره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر یخوال هڅوي.

لنډه داچي پلاوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وړبولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړاندیز کوي .

داچي بیاوروسته څه وشول ، موږ ترینه خبر نه شوځکه مودغه موضوع ولیکل، چي د اوسنی زماني د تاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چي دبادیګارد په نامه څو تنه لنډغر پر ځان راټولوي، داخو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چي ناروا ته ځان جوړکړي اودهغو د ژوند تضمین وکړي.

څوک به تپوس وکړي چي دا مصرف دکومي خوا راځي.؟ دوی مجبوره دي ، چي غصب، قطاع الطریقي او اختطافونه اجراکړي، زه بیچاره دیو سیل بین په حیث دهلکانو دمور په یوه ګوله مړی ته حیران پاته یم. تر هرچا او هره طبقه نه وکیل که دولسي جرګي وي او که د ولایتي شورا، دبدماشي نه کار اخلي. ولي چي دمصؤنیت په څنګ کي معافیت هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۵)

د شهر نا پرسان یوه قضیه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کي یوه پروګرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندي خبریږي او ځیني صحني ښيي چي د خلکو باور وربانديي نه راځي ، خو کله یي چي د محمد عارف د جان محمد زوي قضیه و اوریدله نو په دي پوه شوم چي ربښتیا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پولیسو ته خپله عرض پانه وړاندي کوي او په کي لیکي : چي زما ورور چي پلنګي پطلون او ابرکوت اغوندي د پولیسو له خوا نیول شویدي او په توقیف خونه کي بندي دي .

ددي له پاره چي د خپلي کورني اعاشه ا و اباته پرغاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چي اړوند ارګان دهغه د توقیف کیدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کي داسي راغلي دي : نعمت الله چي د پیر محمد زوي دي د امنیه قومنداني د استخباراتو څانګي ته شکایت کوي چي د یو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سیمه کي موقعیت لري ، کله مي چي غوښتل یو څه توکي د کابل منډوي سیمي ته یوسم د پل شیر دروازه په سیمه کي یوتن چي پلنګي دریشي په ځان کي لري او ځان د ملي امنیت کار کوونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چي نوموړي موضوع د ۱۱۹ تیلفون له لاري د پولیسو استخاباراتوته رسیږي او د امنیتي قومانداني پلاوي او نوموړي سړي ، چي ځان محمد شفیق معرفي کوي باالفعل نیسي، په دغه سیمه کي عبدالمالک ترافیک هم وایي : چي نوموړي ځان محمد شفیق معرفي کوي وایي چي دملي امنیت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پیسي اخلي. او دغه راز محمداشرف چي دګذرګاه دسیمی د ګذروکیل دي اظهارات ورکوي.

کله چي دنوموړي دنیوني له پاره تصمیم نیول کیږي، نوموړي دکابل ښار سیند ته ځان اچوي او تیښته کوي خو دپولیسو دهوایي ټکان له امله دریږي اوتوقیف خوني ته وړل کیږي، چي بیا وروسته په پلټنو کي خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووایي چي ددریوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چي دکابل ښار په زړه کي یوتن په غیر قانوني توګه له موټرو څخه پیسي اخلي او څوک وربانديي خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلګو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرایم سنګین اوملي امنیت ریاست څه دنده لري ؟

بیچاره ولس دظلم سره عادت نیولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي ځاي کي دخلګو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مګر چي همکاري نه کوي. وایي چي (شتره دیدي ویانه ؛؛) فرمول څخه کار اخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۶)

کابل بانک

دایو ځرګند حقیقت دي، چي د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوندکي امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چي افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چي د اسلام مبارک دین کي ورته ورکړل شویدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم موږ پرمختګ و نه شو کړاي.

موږ د زورواکي د یوي بلي بیلګي یادونه کوو، چي سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچي د کابل بانک د قضیي اداره په خپل یوه لیک کي د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته لیکي ، چي د کابل بانک دقضیي اختصاصي محکمی پریکړه کړیده چي د کابل بانک جایدادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چي د نوموړي جایدادونو چي د کابل بانک په تضمین کي دي ، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چي په بلخ کي موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت ، چي په جوزجان کي موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي ، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر یدلاي چي هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چي په نوموړو جایدادونو کي او سیږي هغوه دیته نه حاضریږي چي دغه جایدادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کي یي د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستي غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکی هم انحصار دي.

نو تاسي قضاوت وکړي چي زموږ په ملک کي تر څو چي دمحلي وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چي دولت ټرټولو کارونو د مخه دغي ستونزي ته پام واړوي.

دا باید هم وویل شي چي کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدي یو میلیارد دخلکو سپارل شوي پیسي ضایع کړیدي چي اوس جایداد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شویدي . دحکومت بي وسی نه بالاخره بي تفاوتي رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدي پیژني. شیرخان دخلګو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي ، عیاشي او ډیر ودونه کوله . ددوی په هکله محکمه په ډیر بي پروایي،کرار، کرار وخت ضایع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۷)

په لوګر کي اختلاس

د یوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع ،چي د ازري ولسوالي چي د لوګر ولایت پوري اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له څیړني څخه څرګنده شوه، چي په نوموړي سرک جغل نه بلکي خاوري اچول کیږي او 567 کار ګرانو لست چي CADG موسسي ته ورکړشوي وو او یوازي له 250 تنو څخه تر دري سووتنو پکي کار کاوه او هر یوه ته یي دورځي اووه دالره ورکول ،چي د یو سلو شلو ورځو 270 تنو کار ګر، چي کاریي نه کاوه ټول 231000 دالر کیږي د څلورو تنو ترمنځ، چي عبارت دي له عبدالولي رئیس شوراي ولایتي لوګر ، انجنیر عبدالله د عبدالولي ورور، سید اقا د عبدالولي اوښي او حاجي کوچي د لوګر ولایت د ملي امنیت استازي ترمنځ حیف و میل شوي او د نوموړي د حاضر یدو له پاره، چي هر څومره هڅي شوي تر اوسه د موضوع د څیړني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسي رئیس آقا محمد حسین (حسیني) له خوا هغه 674000 امریکایي ډالره، چي بیرته مسترد شوي ښایي نوموړي رئیس له خوا حیف و میل شوي وي.

نوموړي قضیه چي کشفي ارګانونه یي تر اوسه په حاضر ولو نه دي بریالي شوي لاینحله پاتي ده.

دیته وایي غله چي په لاس کي یي څراغ دي، ددي قضیي دحمایي شاته هم زور واکي او چارواکي ولاړ ؤ، چي دهغي جملي څخه محترم مارشال فهیم ؤ. دي غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه ګټه پورته کول.

اي سیل بین بیچاره !! چا ته عذر وکړي او چا ته باید وژاړي ، دلته نه یو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزي اداره او نه امنیت ملي ، اختلاس کونکي یا غله، پیسي په جیب کي لري، یو څه خو به دوي شریکه وي، او یو څه واسطه او وسیله هم ورسره مل ده .

هر واسطه کونکي دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وایي چي ولي دي داسي وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول ؤ باید چي خلک خوشحاله وساتي.

احمدزي هم قصاب ته پنچه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمایي وکړي.

دلته هم د سیاسي ارادي څنګ ته توان هم پکار دي.

وایي د ۱۳۹۳ کال د سیګار په راپور کي چي په ورځپاڼو کی خپور شوی هم دي، ۶ میلیارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطره پوروړی دي، چي د پور د اخیستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د ښاغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چي متاسفانه په سرکي د دوستم نوم لیکل شوی ؤ، چي یو ډیر درست قلم ؤ. احمدزي صاحب ژر ځان تیر کړي او ویی ویل، چي اوس دي وي. دی ته سیاسي اراده وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۸)

د زور واکي يوه بيلګه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري

د 1392 کال دوري مياشتي په نهمه نيټه نجيب الله رحيمي د نصر الله زوي چي د کاپيسا د ولايتي شورا غړي دی او کوريي د کاپيسا ولايت د تګاب ولسوالي په انار جوي کلي کي دي ، د امنيتي مسوولينو او د آيساف د ځواکونو د ګډو عملياتو په ترڅ کي کور په داسي حال کي پلټل کيږي، چي ګواکي د طالبانو سره تړاو لري.

چي د پلټلو په پايله کي د نوموړي له کور څخه اوه ميله روسی کلاشينکوفونه بدون له جواز څخه ،يوه دانه تفنګچه ، څلور داني پرتلي سره له جبه خاني ، دوه داني کمپيوټرونه ،يو دانه دوربين ،يوه پايه مخابره، مترولا چارجر، دوه داني آيينه، پنځه داني لاسي بمونه او پنځوس زره امريکايي دالره لاسته راغلل ، چي ددغو وسايلو له جملي څخه پنځوس زره دالره يي د آيساف ځواکونو واخيستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکړ او ازاد ګرځي .

خلک ورته ګوری او دحکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکی کی به پر نجيب ځوک مټ پر تاوکړي، او نور به هم بی پرواشي.

سيل بين په ښه سترګو ورته ګوری، دی هم لکه نور يوازی دا وايي چي خدايه رحم وکړي.

دمافيا لوړ پوړي غړي، لکه تيمور، حبيب استالفي او رئيس خدايداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن يو دبل باندي يي استعمالوي. دلته يوازي سپيڅلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۹)

د نکاح په جرم په شهادت رسیدل

زموږ په هیواد کې ځیني داسي رواجونه دي، چي هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لګوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو اونه هم له بشري حقونو سره برابردي.

صفي الله مشهور په دادک ؤ اونجلي نعیمه نومیده، کله یي چي وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چي د بغلان ولایت د احمد زیو دکلي د نوي ویالي له سیمي څخه د یوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغوری دسمنتو د بلاکونو پرخواتیښته وکړي ، چي په خواشنیی سره موټریي د ناصر یو په سیمه کي د کنترول څخه وزي او چپه کیږي.

د۱۳۹۲ کال دلندي لسم داتحاد ورځپاني ولیکل:

هغه خلک چي د نوموړي په تعقیب کي ووهغوي نیسي او کلي ته یي راولي په پایله کي علما او سپین ږیري د جرګي په ترڅ کي پریکړه کوي، چي باید دواړه ووژل شي، چي له بده مرغه په 1392/9/3 نیټه د سهار په لسو بجو په ډیر بي رحمانه دواده دجرم په ګناه اعدامیږي.

په داسي حال کي چي د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کیږي، نو هغه څوک چي په دغه وژنه کي لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کیږي، خو په هیوادکي عدالت دنشتوالي او زورواکیوته په کتوسره به هیڅکله هم مجرمین یي په سزاونه رسیږي.

دا دظلم یوه نمونه ده ، چي دا دوه تنکي درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کي ونیوله، غوښتل چي په خپله خوښه ایجاب او قبول په چوکات کي نکاح وکړي، مګر په شهادت ورسیدل، روح دي شاد وي او جنت دي ځای شي.

دردونکي او دشرم ډکه پیښه ده ، دا لومړي پیښه نده . ولس داسلام تر نامه لاندي ډیر نامسلماني یوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۰)

اریانا افغان هوایي شرکت

داساسي قانون ۷۸ یمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابیني برحال وزیر د بشر په خلاف جرمونو ، ملي خیانت او نورو جرمونو متهم کیږي، نو د ځانګړي محکمي له خوا جرمي پیښي تر عدلي تعقیب لاندي نیول کیږي، نو له همدي امله عنایت الله قاسمي چي بر حال وزیر دي د نوموړی ددرغلي قضیه په خپل حال باقي پاتي ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کیږي دابه وخت اوزمان ځواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنایت الله قاسمي د ترانسپورت وزیر او نادر اتش د اریانا افغان هوایي شرکت رئیس و پریکړه کوي، چي دوه با له چارتر طیاري لمبر ۷۳۷ بوینګ طیاري رانیسي. موضوع د وزیرانو عالي شورا ته وړاندي کیږي او د وزیرانړ عالي شورا هم په خپله ۲۶ ګڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د میاشتي په څوارلسمه د تایید وړ ګرځي.

په پایله کي نادر اتش او عنایت الله قاسمي له بو ینګ شرکت سره دتړون له مخي ۷۳۷ بوینګ طیاري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰ دالره چي د میاشتي ددو بالو طیارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰ دالره کیږي نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اریانا الوتنه بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونیيسي د تخنیکي دوه باله چارتر طیاري تسلیم او له امریکا څخه لندن ته لیږدول کیږي او دتخنیکي حمایي له پاره استرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالره ورکوي ، خو بیا هم له تور لست څخه نه ایستل کیږي ، نو بیا نادر اتش ایکل اویشن فرانسوي کمپنی ته ۱۵۴۳۰۳۵ یورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالره ورکوي ، خو له نوموړو طیارو څخه ګټه نه اخیستل کیږي.

پرته له دي چي د نوموړو طیارو تخنیکي او توناژ او همدارنګه تخنیکي راجستریشن تایدي په پام کي ونیول شي، پورتني پیسي شرکتونو ته ورکړیدي اوالوتکي راونه رسیدي.

نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ یورو یي ددولت بودجي ته زیان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کیږي او په دغه برخه کي مسولیت یقني دي.

هیڅ ډول احساس او مسؤلیت نشته ، پیسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وویل او نه عنایت الله کش شوو. پیسي هم ولاړي او الوتکي هم را ونه رسیدي.

پردي سربیره عنایت الله قاسمي دځلورو المانیانو سره د اریانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هیڅ انصاف او منطق برابر ندي. هیواد په همدي ډول چور او خراب شو.

ددي المانیانو سره دورځی دوه زره ډالره معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اریانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ایا څوک دي دامریکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم درباندي وکړي. دلته هرڅه د (ازکیسه خلیفه) ورکول کیږي.

استاد برهان الدین هم یوه الوتکه پر ایران خرڅه کړه. کله چي په یوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب یي داؤ ، چي (یادم نه مانده).

کمونستي لومړی وزیر کشتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ایران خرڅه کړه. دهیواد په بربادي کي د یوي ډلي او بلي ډلي تر منځ چندان توپیر نه لیدل کیږي. بیچاره سیل بین په سرو سترګو ورته غټ، غټ ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داریانا افغان هوایي شرکت بیارغاوني

رپوټ داسي پیلېږي چي دجمهوري ریاست دمقام له خوا د ۲۷ ـــ ۵/۳/۱۳۸۳ ګڼه فرمان له مخي یو پلاوی، هر یو بسم الله بسمل، دترانسپورت پخواني وزیر عنایت الله قاسمي، دجمهوري ریاست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئیس او نادر اتش دوخت داریانا رئیس په ترکیب ګماري ترڅو دنوموړي شرکت په بیارغاونه کي کړني تر سره کړي.

خو پلاوی فرمان دامانت او دولت دګټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره یو تړون لاسلیک کوي چي ددقت وړ او ډیر بې زړه سوی شویدي.

1. دهر یوه بهرني مشاور له له پاره دورځي ۱۶۵۰ ډالره له نورو امتیازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
2. هغه تجارتي پلان چي جوړشوي ؤ عملي نه شو.
3. د سبر سیستم وصل کیدل چي غیر ضروري او زیات لګښت سره
4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چي کورسونه ورته اماده نه شول.
5. دټکټونو دفروش نماینده ګي په زیات لګښت سره.
6. داریانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
7. ۳۱۱۲۳۰۷ ډالره دهيڅ د پاره دولت ته زیان را واوښت، چا بازخواست هم ونکړ.

بې پروایي، چي انصافي هم تر سرحد تیره شویده، یو څوک دي ووایي چي څوک خپل کور پخپله خرابوي. ایا په نړۍ کي داسي مامور یا مستخدم شته چي د ورځي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۱)

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوريت هميشه بي دريغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بيت الله شريف د حاجيانو له پاره مساعد شرايط برابر کړي او دغه موضوع ته يي د خپلو کړنو په سر کي ځاي ورکړيدي.

خو د خواشينی ځاي دي، چي ددولتي مقاماتو دغه هيله هميشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلينو له خوا له ستونزو سره مخامخ کيږي.

د باخبري سرچينو په حواله په ۱۳۸۷ کال کي د ترانسپورت وزارت، چي وزير يي حميد الله قادري و او د وزيرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د ليږلو ټول لګښتونه محاسبه او پريکړه يي وکړه، چي په ټولنيزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چي مخکي د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زياتي اخيستي وي بيرته ورکړي.

د حاجيانو د ليږدولو له پاره د وزيرانو شورا له دير شمي مصوبي سره سم، دديرش زرو حاجيانو ليږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پريکړه يي وکړه، چي دغه پيسي به په درو مرحلو کي ورکوي.

خو د ترانسپرت وزير پرته له دي ، چي د وزيرانو د عالي شورا مصوبه په پام کي ونيسي، سربيره پردي چي د حاجيانو پيسي يي ورنکړي نوموړی تړون تعديل کړ.

حميدالله قادري سربيره پر هغه وړانديز چي اړوندو مامورينو د حاجيانو د انتقال د پروسي له پاره د ترانسپورت وزير ته کړي وو، نه مانه او وروته ويلي يي و، چي زه په خپله دغه چاري پرمخ وړاندي وړم.

خو څرنګه چي نوموړی شرکت دپرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خيستل شوه نو د حاجيانو د ليږد په بهير کي ستونزي رامنځته شوي .

حميدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بين المللي حيثيت ته په معنوي زيان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زيان دولت ته واړاوه او دغه کار ددي سبب شو، چي حاجيان په مظاهرو لاس پوري کړي.

وزيرصاحب قادري دماليزيا هيواد دګلوبل او ناس کمپنی سره، د حاجيانو دانتقال قرارداد بيله دتضمين لس مليونه دري سوه شپږپنځوس دالره پيشکي حواله کړي، چي دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددي هيواد څه کم يوولس مليونه دالره په اوبو کي لاهو شوي.

حميدالله قادري بي خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال رياست جمهوري ته هم په سرو سترګو کانديد هم ؤ، خدای فضل وکړ چي دټاکنو دکميسيون لخوا وايستل شو.

ريښتيا خبره ده چي دلته دخاين او خادم توپير لږ کيږي. دي دسختي سزا وړ دي اما،اما ....

حميدالله قادري يوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزيرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسيد ، ميرويس داسمعيل زوي هم ووژل شو، صديق چکري په اختلاس لاس پوري کړ وتښتيد، نعمت الله شهراني هم په يوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندي شو.

چاورته څه ونه ويل، عنايت الله قاسمي دترانسپورت وزير د بوينګ الوتکو په رانيولو کي ملت او دولت ته په مليونونو تاوان ورساوه چي تفصيل به يي په بل ځاي کي راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۲)

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړاندیز دسوداګري وزارت ته وړاندي کوي، چي یوه کاستر موټر ته ضرورت لري اودسوداګري وزات دمقام له خوا منظوریږي، په همدي حال بیا وړاندیز کوي چي د کاستر پر ځاي پلانکوچ وپیرودل شي، بالاخره یوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پیري، چي موټر باید نوي وي ، مګر برعکس موټر دزوړوالی له امله دشیرخان بندر مامورین شکایت کوي، چي دپیریدني په کار کي درغلي شویده، موضوع پلټني ته ځي، په پلټنه کي څرګندیږي چي ۵/۵/۱۳۹۰ کال دپیریدني دپلاوي له خوا پیردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټي اخیستني وړنه ؤ او وروسته له دغه نیټي څخه په ډول ډول تخنیکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کیږي چي په یو زیات شمیر پیسو ترمیم کیږي.

خو کله چي پوهیږي چي داختلاس دغه قضیه افشا کیږي ، نو موټر بیرته مالک ته سپارل کیږي خوبیا هم څلور تنه په نوموړي قضیه کي مسؤول بلل کیږي، داچي له مسؤلینو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چي د ۱۰۴۴ نمبر تاریخ ۸۸/۷/۱ پواسطه دوزارت لخوا منظور ورکړه شویدي ، که څه هم یوه عراده موټرؤ ، مګر بیا هم په څرګند ډول پکي خیانت وشو، چي یو مثال ؤ.

کوم هدف او احتیاج چي ؤ هغه رفع نه شو، خیانت او ناوړي ګټي په نظام کي تر دي اندازي دود شویدي.پورتنیموټر آن پر لاري بندر ته لا نه وه رسیدلي چي خراب شو.عزیز الله دهیات غړی، چي کوم اعتراض لري، مګر دبندر رئیس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کیږي. دا دود دي، چي دخریداري هیات لړ او ډیر خپله برخه پکي لاس ته باید راوړي. داچي وروسته څه کیږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسي خریداري او یا قرارداد پیداکړي، چي درغلي او یا بډي پکي ندي اخیستل شوی، جایزه باید ورکړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۳)

د پوهني وزيراو د وکيلانو امر

هشت صبح ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۲ کال د لندي د مياشتي په شلمه نيټه د پوهني د وزير له خولي وليکل، چي ددولتي چارواکو د مداخلي له امله څه نشي کولاي .

د پوهني وزير فاروق وردګ ،چي د مشرانوجرګي په عمومي غونډه کي وويل: چي دده د شکايت سره يو والي له دندي ګوښه نه شو او د زورواکی له امله په خپل ځاي پاتي شو، که څه هم هغه د والي نوم و انخيست خو ويي ويل: چي د ځينو واليانواو چارواکو په مقابل کي عاجز دي.

د پوهني وزير د معارف د رئيسانو د تبديلي په برخه کي وويل: تر څو چي دي په وزارت کي دی، نو هغه رئيسان چي له مخالفينو سره لاس لري مقرريدلاي نه شي .

وردګ د ځيني هغو معلمانو چي په مدرسو او ښوونځيو کي دندي سرته رسوي او ادعا کوي چي په پاکستان او ايران کي يي زده کړي کړيدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرګي دغړو د واسطي له امله مقرريږي او نشي کولاي د هغو ديني عالمانو د کاميابي او مقرري رد کړي چي د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شويدي .

هغه دا هم وويل: چي ځيني سناتوران د پوهني د رئيسانو د تبديلي په اړوند مداخله کوي، چي تصميم يي له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزير له سناتورانو وغوښتل، چي له ده سره د ستونزو په حل کي مرسته وکړي.

وکيلان او سناتوران نه يوازي د پوهني وزارت کي مداخله کوي ، بلکي دمؤکل تر عنوان لاندي په هروزارت او اداره کي په ډيره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هيواد کي د ګډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کميشن کاري ورته مباح کار بلل کيږي .

د ۱۵ دوري وکيلانو چي قرضه او وسله اخيستي وه، او بيا بلي دوري کي ناکام شول ، نه يي وسله تحويل کړه او نه يي خپل پور ادا کړ. که ريښتيا خبري ورته وکړي ځان توهين شوي بولي او ادعا کوي چي ملت توهين شؤ.

په ډاګه بايد وويل شي، چيرته چي فساد دي، وکيل په کي لاس لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۴)

قاچاقبران او قاضیان

دکشفي ارگانونو د هلو ځلو او خبرتیا له امله، هر یو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چي د هلمند ولایت اوسیدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچیان بلل کیږي د عملیاتو په بهیر کي نیول کیږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات رسوي.

د پلټني په پایله کي ثابتیږي چي ۱۴۳ کیلو گرامو هیروئینو او د ۷۰۰ کیلو گرامو تریاکو،تور پوري شوي.

دغه راز ۲۴۸ کیلو گرامو هیروئینو او له ۶۰۰ کیلو گرامو څخه زیات تریاک، چي ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونیول، چي تور یي په جان محمد پوري شوي چي په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تړاو در لود، نو د اثباتیه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استیناف محکمي او ابتدائیه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفیذي بند محکوم شول ، مگر د ستري محکمي د عامه امنیت ددیوان په ۴۵۵ -۲۲-۳-۴ قضایي غونډه کي هر یو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخیف راځي، مگر پلان ورته جوړیږي.

ستره محکمه نرمش او تفاهم نیسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتیجي تجدید نظر اقدام کیږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کیږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبدیل شو.

دلته پوښتنه رامنځته کیږی چي نور به پدي هیواد کي پرچا اعتماد وشي ؟ د ښاغلي عبدالسلام عظیمي د ستري محکمي رئیس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډیري ناروا خبري اوریدل کیږي، ممکن واقعیت ولري،البته په خصوصي محفلو کي اکثراً خبري ریښتیا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په یوه بدنامه قضیه کي، قاضي القضات دهغه امر ورکړ چي خوشي شي، پیسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي یي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مگر دکندهار دابتدائیه قاضي تر تاثیر لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړۍ دهغو۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ، لکه یو روسي او بل د جنوبي امریکا نه ؤ.

پداسي پیښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چي نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسا رئیس ، چي زموږ د هیواد په زور څه ، آن په لکو بي گناه کسان ځیني د الوتکو راواچول او ځیني یي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائیه محکمي حکم چي په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فیصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چي ټینگه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ،صادره شوه، البته چي د قاضی القضات تفاهم شرط دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۵)

د قضا استقلالیت

روح الله خروټي چي د سپین ګل زوي او د ۱۹ کیلو ګرامو هیروئینو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نیول کیږي او د مخدرو توکو سره د مبارزي د محکمي له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فیصلي له مخي بري الزمه پیژندل شوي، مګر قضیه د استیناف د محکمي له خوا څیړل کیږي د ۲۳ ــ ۱۴/۲/۱۳۸۸ فیصلي له مخي نوموړی غیا بآ په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانیو نغدي جریمي محکوم کیږي ، او په پاي کي د جمهوري ریاست د مقام د بیلا بیلو فرمانونو په ترڅ کي ټول دولس کاله او څلور میاشتي د بند تخفیف اخلي او عملاً دري کاله او اته میاشتي یي په بند کي تیري کړیدي .

روح الله خروټي چي په ۱۶ کاله بند محکوم ؤ ، په ازادانه ډول ګرځي. د ۱۶ مي دوري ولسي جرګي ته کاندید او کمپاین یي هم کاوه ، مګر چاونه نیوي، ابتدائیه محکمي چي دبرائت حکم ورکړي او استیناف او تمیز ۱۶ کاله، مګر ستري محکمي د تفتیش دقانون او منطق پر بنا دابتدائیه محکمي نه ددي پریکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولي چي دقضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار یوازي دروح الله خروټي هلي ځلي نه وي ،بلکه لوړپوړو چارواکو حمایه یي په څنګ کي وه، دی دخپلو پیسو په زور به یو ولایت نه بل مساعد او مناسب ولایت ته تش په نامه زندان ته په اسانی تبدیلي دي . سپارښت او واسطي په څنګ پیسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهیم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندي چي خروټي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځاي یوازي دري کاله بند تیر کړ، بلکه قاضیانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډیر لوړ دي، یا باید دابتدائیه قاضي ګرم او محکوم شي چي عدالت یي ندي تامین کړي . داستیناف قاضي یو ددي دو محاکمو نه بلید وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملګري ونکړه، که چیري بریالی وکیل شوی وای لکه نور، بیا به دحکومت زور نه په رسیدای. په ګیر راغلي، مګر بیا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبیق نشو، دلته به هم ثروت کار کړیوي او یا د متنفذ قدرت.

عدالت چي پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هیواد کي بیله هغه کمرنګه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي.

د ۱۳۹۳ کال په ورستیو کي بهرني مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، تروړونو او غصب په هکله ډیر څه لیکلي ؤ. اوس باید ومنل شي ، چي د اشرف رمضان قتل او خپل د امنیتي قوماندان خاکریزوال ته توطیه دده لخوا ثابته ده، چی هغه یي د قاچاق پطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د ریاست جمهوري په ټاکنو کي د ډاکټر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونیول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظین یي ور ووژل ، څوک دي چی بازخواست وکړي؟ دا یوازي استاد عطا ندي، بلکي زموږ هیواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دین محمد جرئت هم داکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کي په سپینه ورځ ووژي. د باباجان او وکیل رحماني په بګرام کي د ټاکنو پر محال هم خپل حریف د عصمت ورور مړ کړ، چي هیڅ رسنی خپور نکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۶)

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د یوي باوري سرچیني په رپوټ کي ویل شوي، چي طارق حکیمي دعبدالوکیل حکیمي زوي د پولیسو افسر له خپلي میرمني سره د۱۳۸۸ کال د مرغومي د میاشتي په شپاړسمه نیټه د یوه پولیس افسر چي نوم یي میر احمد شاه دي، د میلمه په ډول ورځي اوتر سبا خپله میرمن مرضیه هلته پریږدي، سبا شپه بیا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډۍ خوړلو وروسته خپله میرمن د کور دهلیز ته رابولي او ورته وایي، چي سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او زه امریکا ته ځم ، د طارق میرمن ورته وایي چي ته دروغ وایي بل کوم پلان لري ، په دي توګه ددواړو تر منځ ستونزه پیداکیږي، چي له همدي امله میر احمد شاه او میرمن یي فوزیه نومي او سمینه دهلیز ته راځي، ښځه او میړه له جګړي څخه خلاصوي ، په همدي وخت کي طارق احمد شاه ته وایي، چي راضیه لور دي راکړه، وروسته له جنجال څخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله میراحمد شاه په زور یوي کوټي ته ننباسي او راضیي ته وایي چي له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورني دي وژنم .

هماغه وو چي راضیه نومي طارق په زوره بیایي او د شپي له نهو بجو څخه ۱۳۸۸ د مرغومي د میاشتي په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکیږي ، چي وروسته طارق نومي نیسي او لور یي په لسمه امنیتي حوزه کي پیداکیږي.

میر احمد شاه هم د تحقیق په وخت دغه موضوع تائیدوي او راضیه هم په خپلو اظهاراتو کي چي په پورتني تاریخ دشپي اته بجي یي زه په زوره بوتلم او راته ویل یي، که ولاړه نه شي نو توله کورني دي وژنم ، او زه یي پنجشیر ته بوتلم او د شپي دري بجي یي بیرته کابل ته راوستم په دغه موده کي سربیره پردي چي جنسي تیري یي راباندي وکړاو لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وایي له دغي پیښي دري ورځي دمخه زما پلار د طارق په کور کي مبلمه وو او زما غوښتنه یي ورڅخه کړي وه او پلار مي ورته ویلي و چي درمي کړه. حکیمي ددي دپاره چي تجاوز اسانه شي راضیه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهدید سره پري تجاوز کوي.

راضیه وایي: چي طارق زما فرج په خوله وځبیښي.

لنده داچي موضوع محکمي ته ځي او د کابل ولایت ددویمي حوزي ابتدائیه محکمه په خپله ۳۷ ــ ۲۹/۸/۱۳۸۹ فیصله کي طارق حکیمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنیو او کورنیو جرمونو پرخلاف د مبارزي استیناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ــــ ۲/۵/۱۳۸۹ فیصله کي طارق حکیمي په شپږو کلو نو دبند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استیناف محکمه په ۱۳۴۱ــ ۱/۸/۱۳۹۰ فیصله کي نوموړی په یوه کال او نهه میاشتي او دیارلس ورځي محکوموي، او په دي ډول د زورواکي او اختطاف قضیه پاي ته رسیږي. او قضا پدي ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسید احمد شاه کورني چي ظلم ورسره وشو، عزت او عفت یي پایمال شو، وطن ترک واهه ، چایي بازخواست ونکړ، دخپلي کورنۍ سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او یا زر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شرعیت په کارو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۷)

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

" فساد ددي سبب کیږي چي یو غوره او ښه اداره او یا سازمان په یوه ناوړه سیاسي اداره بدله کړي".

د همدي مقولي پر بنیاد په ځینو ادارو کي فساد تر دي کچي رسیدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتني په اړوند کومه ویره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوښ د باره سره په بډه وهل کیږي.

د سرچیني په حواله د مالیي په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو د اختلاس قضیه د اسي رامنځته کیږي :

د مالیي وزارت د خزاینو د ریاست او د محلي ارګانونو د خپلواکي اداري کارکوونکي، چي نومونه یي احمد سهیل، محمد طاهر ، محمد منیر، احمد صمیم ، محمد معصوم، ذبیح الله ،ضیأ الرحمن، اقامحمد، حمیدالله راحل، محمد سلیم لطیف، بشیر احمد ، او محمد ابراهیم یو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي.

خو کله چي د کال په پاي کي د قطعیي فورمي د کنترول او تفتیش داداري له خوا څیړل کیږي، په حساب کي تفاوت تر سترګو کیږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ ــ ۲۸/۲/۱۳۸۹ کښه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروګرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارګانونو داداري په ادرس تخصیص صادریږي، وروسته دغه فورمه د خزاینو د ریاست د انکشافي مسولینو له خوا سکن کیږي او نوم او تفصیل ته یي د نورو ولسوالیو په نامه تغیر ورکوي او شمیره یي هم تغیر ورکوي او په نتجه کي یي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حیف و میل کیږي.

وروسته له څیړنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدائیه محکمي د ۱۲۸ــ ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فیصلي په اساس هر یو احمد سهیل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاینو د ریاست کارمند او محمد طاهر رشتیا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکیم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزویر او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شویو پیسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منیر د محمد انور زوي ، صمیم د محمد قاسم زوي د خزاینو د ریاست کارکوونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شویو پیسو او دهغي په اندازه د جریمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکیم زوي دثبات داداري پخواني رئیس او کنترولر ذبیح الله د محمد شفیع زوي ، د ثبات د تحکیم د اداري د مالي بخش کارمند ضیأ الرحمن د حبیب الرحمن زوي د نوموړی قضیي د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفیذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برائت تر لاسه کړ. دایوه استثنایي پیښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قریشي ددي قضیي اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قریشي به ونیول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هیر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۸)

د حاجيانو خرڅول

د يوي باوري سرچيني په رپوټ کي ،چي د حج واو قافو د پخواني وزير محمد صديق چکري، سلګونو زرو ډالرو داختلاس د قضيي په اړوند ليکل شويدي په کي راغلي دي : نوموړی رپوټ چي ډير اوږد دي نو موږ يي لنډيز را اخلو .

د هيواد امنيتي مسولين خبر تر لاسه کوي، چي دري سوه ۶۲ زره امريکايي ډالر او ۴۴ زره سعودي ريال چي په سعودي عربستان کي، د افغانستان د حاجيانو د اوسيدني د ځاي او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي رياله تر لاسه شويدي ، د حج و او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نوموړی وزارت د جنوب غرب د حوزي د مدير فضل الله له خوا ليږدول کيږي .

کله چي نوموړی له طياري څخه کښته کيږي او تلاشي کيږي، له هغوي څخه دري سوه او دوه شپيته زره دالره او څلور څلويښت زره رياله تر لاسه کيږي.

لنډه داچي کله له نوموړی څخه تحقيقات کيږي، نو څرګنديږي چي د نوموړی وزارت په وړانديز او د جمهوري رياست د مقام په منظوري هر يو ډاکتر شفيق صميم معين ، بريالي شريفي اداري رئيس، کرامت الله صديق، حامد مرتضي، شاه اغا مرادي دبهرنيو چارو وزارت استازي ، عبدالصمد د ماليي وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نوموړی وزارت د جنوب غرب زون مدير، دملي امنيت د رياست استازي او نجيب الله امين د چارو داداري استازي ګمارل کيږي، تر څو د حاجيانو د انتقال تړون په سعودي عربستان کي وکړي.

مخکي له دي چي نوموړی پلاوي سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صديق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور ، قاضي مختار ، شريف رباطي او معصومي عربستان ته روانيږي .

چکري په خپل استوګن ځاي کي دداو طلبو شرکتونو له استازو سره ګوري ، خو عبدالرحمن لبني د افواج توبه شرکت رييس او يو تن د نوموړی شرکت استازي له چکري سره ليدنه کي پردي توافق کوي، چي د رشوت په مقابل کي به نوموړی شرکت تړون ګټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ريالو ورکړي سره پايلي ته رسيږي او له ياد شرکت څخه يو سل پنځوس زره ډالره پيشکي اخلي او محمد نور خزانه دار ته يي سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وايي چي نوموړی شرکت پنځه لکه دالر نور هم ور ته سپاري.

او سپاربښتنه ور ته کوي، چي هغه به افغانستان ته راوړي ، وروسته يونس نومي د پنځو لکو دالرو تحفه وزير ته په يو بکس کي ، چي د هوايي ډګر له تالاشي څخه تيرشوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چي په کابل کي چکري ته وسپاري ، چکري بيا هم محمد نور خزانه دار ته تليفون کوي، چي کتابونه يونس نومي تاته وسپارل ، هدف له کتابو نو څخه پيسي دي ، چي په پايله کي ۳۶۲۰۰۰ دالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته يي سپاري ، هغه هم ددي له پاره چي تر څو چکري ته دغه پيسي ور نکړي هغه نوموړی شرکت ته دورکړي حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چي د استاد رباني په واکداري کي د اطلاعاتو او فرهنګ وزير وو ، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنګ کي ميرمنو چي اوږده نوکان درلوده ، ده به ورته ويل چي استنجابه څنګه وهي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انګریزان پر ټینګ شول ،ولي چي انګریزي تابیعت یي درلود ، بناغلي رباني دده دپاره دکرزي سره دملاقات زمینه مساعده کړه . چکري دجمعیت اسلامي دګوند دژبه ورو کسانو نه ؤ چي ډیر انتقادونه یي کول ، دولسي جرګي نه یي داعتماد رایي یو نه وړه ، مګر سرپرست پاته شوو. استاد سیاف کوم ځاي کیسه کړیوه چي رئیس جمهور ته یي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدي کبله چکري تغیر جبهه وکړ. وایي دا دپیسو موضوع هم دجمیعتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعیت درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۹)

په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه

ضيا احمد د صفي احمد زوي چي د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بي ګناهی په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارګانونو ته وراندي کوي.

کله چي د هغه په اړوند څيرنه کيږي په پاي کي معلوميږي چي نوموړی د پښتني بانک د تجزيي او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندي دي.

په پښتني بانک کي د اختلاس قضيه لکه چي زموږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چي د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجينرانو ددرغلی په پايله کي مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چي د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغي مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورنو په ډله کي ضيا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخي، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرايمو سره د مبارزي د پوليسو له خوا نيول کيږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکی زوی ته ددري سوو زرو امريکايي دالرو، چي د ۱۴۵ ـــ ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزي دابتدائيه محکمي د قرار له مخي، چي په کي ويل شوي : هغه اشخاص چي په لاسليک يي پيسي اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضيا احمد هم په هغه ډله کي دي، چي د نوموړی شرکت له پاره يي د قضيي د ورکړي وړانديز کړيدي .

دا يوازي ددغسي درغليو يوه بيلګه ده ،چي موږ يي ليکو، حيات الله دياني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنګ کي، د ميرکي داختلاس په قضيه کي هم تر تور لاندي دي .

تش په نامه دميوند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلطه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسؤلو مامورينو په مرسته دري سوه زره دالره وايستل شول. دپورتني قرار له مخي ميوند ۶ کاله حبس او پلار يي ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کي مړ شو، مګر پيسي په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چی نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چي پخپله په ګيډه موړ نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قو م په درد خوري او نه د ګوند.

که ثروت وی قدرت يعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چي دا دوه لاملونه يو دبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاړی نه کار اخيستي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۰)

د یو ترافیک بدي

د یوي باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر کاستر موټر دریور دي، د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته خپله عرض پاڼه وړاندي کوي او وایي، چي د تیمور شاهي په سیمه کي ترافیک بدي اخلي او د موټر وانانو د ازارولو او اذیت سبب ګرزي .

هغه ادعا کوي چي زما د موټر د جواز سیر کتابچه اته ورځي کیږي چي اخیستي ده، نه یي راکوي . کله چي د اړوندو ارګانونو مختلط پلاوي ګمارل کیږي . ساتنمن عبدالسمیع د بورا ګل زوي چي د ترافیکو د پولیسو د پنځمي حوزي اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانیو دبډو اخیستلو په تور نیول کیږي او اړوندي محکمي ته سپارل کیږي .

دا خو د یو تن هیواد وال شهکاري وه ، چي موضوع یي د قانون د تنفیذو ارګانونو غوږ ته رسولي وه، خو داچي له هغو دریورانو هره ورځ څومره پیسي اخلي ؟ هغوي خواران ددي له پاره چي خپلي غریبي څخه پاتي نشي خپله خوله پټوي اوکوم ارګان ته شکایت نه کوي .

دا د بډو د لسهاوو زرو بډو یوه بیلګه ده، چي موږ ورڅخه خبر شوي یو . څوک حوصله نلري ، یا زغم یي اوس عادت شوي او دبازخواست څخه بي هیلي شویدي ، نه پسي ګرځي. دسرک ترافیک، د پوستو مامورین ، دناحیو مامورین په ښکاره ډول دسرک په غاړه په راټولو لګیا دي . دګمرګ مامورین د بانک مامورین، سرحدي کارکونکي ، حق العبور خاوندان هم خپل کار کوي .

یایي دندي په اجاره ورکول کیږي ، یا به درنه واسطه ولري . په ولایاتو کي دهر سناتور او وکیل برخه معلومه ده . که چیري کوم مامور لار نه نیسي او دقانون رعایت کوي یا به ژر غیر فعال ادارو ته تبدیلیږي او یا به په بله بلا اخته کیږي. دولتي چارواکي دابرو او حیثیت چندان خیال نه ساتي ، البته دا ډول اعتراضونه ډیر دي ، عملي ګام نه دي پورته شوي . ډیر کمیسیونونه ، اوهیاتونه جوړ شول مګر نتیجه یي لږوه. البته دفساد په مخنیوي کي ، دولس همکاري یو مهم او اړین کار دي، چي شکایت و مرجع ته ورسوي، تسلیم نشي او شراکت ورسره ونه کړي.

دا د مشت نمونه خروار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۱)

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچيني دروان کال د غبرګولي د مياشتي په ديرشمه ددو شنبي په ورځ وليکل: چي خلک داسي ادعا کوي چي د کورنيو چارو وزير بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سيمو او سيدونکي بر طرفه او پر ځاي يي د جمعيت په تيره بيا د پنجشير اوسيدونکو ګمارني ته زور ورکړيدي .

د نړيوالي ټولني د مليياردونو ډالرو مرستي سربيره په افغانستان کي، ددولت د اساساتو نه رامنځته کيدو يو اصلي علت دا بلل شوي چي دواک خاوندان د ملي او يا لږ تر لږه د خپل حکومت د کتو پرځاي لا هم د خپل ګوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چي دا دکرزی د حکومت د ناکامی يوه بيلګه ده.

حقيقت دادي چي زموږ په هيواد کي ځيني لوړ پوړي چارواکي ، کله چي په يوه مقام کي وي او جيبونه يي له پيسو ډک وي نو بيا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کيږي ، خو کله چي له دندي ګوښه کيږي او يا تبديليږي نو سمدلاسه " پوزيسون " په " اپوزسيون " بدليږي او ډنډوري خپروي او د رسنيو په ګردي ميزونو کي اوتي بوتي وايي، چي عدالت نشته ، ملي يوالي، په دندو کي ملي ترکيب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هيواد کي اداري فساد دي ، له بهرنيو مرستو په سمه توګه ګټه نه اخيستل کيږي او داسي نوري په لسهاوو نيوکي کوي.

د تاند خبري سرچيني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه ليکل شوي، چي بسم الله محمدي د کورنيو چارو وزير و مقرر کړي او مطلق اکثريت يي د جمعيت اسلامي د ګوند غړي او يو ي سيمي (پنجشير) اوسيدونکي دي خبروو تر څو چي زموږ هيوادوال د ملي يوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکيب په مانا پوه شي ؟!! دا لاندي لست دملي مشارکت نمونه ده :

قسميکه ملاحظات ميشود وزارت اموداخله درانحصار پنجشير وجمعيت قرار گرفت						
شماره	اسم	رتبه	وظيفه	سکونت	موقت سياسي	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سترجنرال	وزيرداخله	پنجشير	جميعت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دګرجنرال	معين امنيتي	کابل	جميعت اسلامي	
۳	بازمحمد	دګرجنرال	معين موادمخدر	بدخشان	جميعت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئيس تفتيش	پروان	جميعت اسلامي	
۵	عبدالرحيم شجاع	تورنجنرال	رئيس حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶	همايون عيني	جنرال	رئيس ع حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۷	عبدالقدوس اميد	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشير	جميعت اسلامي	
۸	ملاصبور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشير	جميعت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارګاه وزارت	پنجشير	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعه محافظت قضات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۲	نجیب الله قانوني	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۳	دادالله	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیرع ارتباط خارجه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیرع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۶	مبین قره بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۷	عظیم قره بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	رییس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۰	عبداالروف تاج	جنرال	امرامنیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۲	محمدناصرحیدري	سمونوال	مدیر ع تحلیل وارزیابي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیرع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخله	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۵	عبدالحکیم خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۶	غلام غوث	سمونوال	مدیر ع پالسي معینیت پالسي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیرتعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمربند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۹	ویس تاج	سارمن	امرحوزه دهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیراستخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱	عبدالرحیم	سمونوال	مدیر تروریزم هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدیر استخبارات هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۱ نظم عامه	پنجشیر		
۳۴	غلام دستگیر	لمري سارن	مدیر جنایي حوزه ۲ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۵	عبدالرحیم	سمونمل	امر کنترول حوزه ۱ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۶	ذین العاب الدین	سمونوال	ق کندک ۵ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۷	فاروق	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۸	اغاشرین	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۹	عارف امین زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم کابل	پنجشیر		
۴۰	عزیز غیرت	جنرال	ق امنیه جوزجان	پنجشیر		
۴۱	الیاس	لمري سارن	امرکشف حوزه اول کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۲	محمد وزیر	لمري سارن	امرکشف حوزه یازدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۳	عبیدالله	سارمن	امرکشف حوزه شانزدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۴	سیف الدین	سمونیار	امرجنایي میربچه کوت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۵	محمدایوب سالنگي	دگرجنرال	قومندان زون ۱۰۱ کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۶	فضل الدین عیار	دگرجنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعیت اسلامي	
۴۷	زمري	جنرال	رئیس ع نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۸	شیراحمد ملداني	جنرال	قومندان امنیه پروان	هرات	جمیعت اسلامي	
۴۹	خلیل اندرابي	جنرال	قومندان امنیه سمنگان	بغلان	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰	سيد محمد	جنرال	قومندان امنيه فراه	بغلان	جميعت اسلامي	
۵۱	داکتروکيل	تورنجنرال	رئيس ع پيژنتون	شمالي	جميعت اسلامي	
۵۲	جمعه عديل	جنرال	ق ميدان هوايي کابل	هرات	جميعت اسلامي	
۵۳	سيد امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قواي سرحدي	پروان	جميعت اسلامي	
۵۴	سميع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنيه کندز	بدخشان	جميعت اسلامي	
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم کابل	کاپيسا	جميعت اسلامي	
۵۶	محمداياز	جنرال	امرحوزه هفدهم کابل	شمالي	جميعت اسلامي	
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم کابل	پغمان	جميعت اسلامي	
۵۸	غلام محي الدين	سمونوال	قومندان لواي ۲ نظم عامه	پروان	جميعت اسلامي	
۵۹	فيض الرحمن سيدخيل	سمونوال	امر امنيت ولايت پروان	پروان	جميعت اسلامي	
۶۰	حاجي محمد	سمونوال	مديرجنايي ولايت پروان	پروان	جميعت اسلامي	
۶۱	حفيظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم کابل	پروان	جميعت اسلامي	
۶۲	سيدخيل	جنرال	قومندان قواي سرحدي شمال	پروان	جميعت اسلامي	
۶۳	مجده	سمونوال	مديرجنايي حوزه پنج کابيل	پروان	جميعت اسلامي	
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مديرجنايي حوزه پانزدهم کابل	پروان	جميعت اسلامي	
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه يازدهم کابل	بدخشان	جميعت اسلامي	
۶۶	عبدالعزيز	لمري سارن	امرکشف حوزه پانزدهم	پنچشير	جميعت اسلامي	
۶۷	وحيد شريفي	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسير	جميعت اسلامي	

دلته سياسي ملاحظات مطرح ندي، يوازي جرمي برخه په نظر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعيض هم فساد او جرم دي. که دا ټوله امتياز يو قوم او يوي سيمي ته تکيه وکړي، عدالت به نه وي. دا بايد په ډاګه وويل شي ، چي زموږ د پنچشير هيوادوال په دي برخه کي د ډير افراط نه کار اخلي، د نور ولس په فکر کي چندان ندي. ددي قوم نه پخوا د شينګري او قرسک نه نور څه نه ليدل کيدل، مګر نن دا هڅه ده چي د اکثريت قوم پدي وسيله يا مړه ، يا مهاجر او يا زندانونو کي د طالب په نوم او په تيرو رژيمو کي د خلقي په نامه ټکول او واچوي. مثلاً د امنيت ملي رياست ټل د پنچشيرميراث ؤ، مارشال، سرور او بيا امرالله صالح پکي ناست وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۲)

د ګلبهار تاور قضیه:

له هغه راهیسي چي بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتي، نو ورسره یو ځاي فساد هم په ډیره لوړه کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کي د هر چاچي لاس رسیدلي په یو ډول نه یو ډول یي د شتو پیداکولو له پاره په فساد او بډو لاس پوري کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هیواد کي دګډوډیو نه ګټه واخیسته او کوښښ یي وکړ چي خپل شته او پیسي لا زیاتي کړي .
ددغه لړي په قضیو کي یوه هم د ګلبهار ددرغلي موضوع ده چي دجمهوري ریاست دلومړي مرستیال دلاسلیک په جعل کولو سره یي ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضیه داسي پیل کیږي .
دګلبهار حبیبي له خوا په ۱۳۸۸ کال کي د لومړي ناحیي د پل محمود خان په سیمه کي په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پوري کوي ، او ددي له پاره چي دغه سیمه په ماستر پلان کي یوه کلتوري سیمه ده ، ناحیه دبلاکونو دجوړولو مخه نیسي .
لنډه داچي یو ځل د جمهوري ریاست دلومړي مرستیال حکم اخلي خو دغه حکم دښاروالي له خوا ددي له پاره چي حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکیل پنجشیري هڅه کوي چي د نوموړی ماستر پلان تعدیل له مارشال فهیم څخه حکم واخلي خو بریالي کیږي نه . وروسته حاجي ګلبهار دخپل دفتر امر عطاالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسیمي دتعدیل حکم تر لاسه کړي .
عطاالحق موضوع د ملي امنیت د ریاست ۱۴۲ ریاست کارمند عبدالقادر نومي سره شریکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئیس محمد نومي ته وایي ، هغه ورته وایي چي په دي شرط دغه حکم اخلي چي یو سلو پنځوس زره دالره راکړي .
نو حاجي ګلبهار دغه شرط مني . لنډه داچي په تزویري ډول د مارشال فهیم حکم جوړیږي .
او بالاخره موضوع افشا کیږي او له امله یي رئیس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نیټه نیول کیږي او د نیولو په وخت کي یي په موټر کي دوه جعلي مهرونه او یو شمیر جعلي اسنادونه تر لاسه کیږي ، او دغه راز له کور څخه یي ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او یو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطاالحق هم ګرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .
دمحکمي لخوا په لمبر ۲۱۲ ـــــ ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فیصله کي رئیس محمد ،ګلبهار حبیبي، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سویه د نوموړو پیسو په ورکړي سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کي داکتر عبید او حاجي یاسین د ساختمانونو د کنترول رئیس او د شپاړسمي ناحیي مسولین او د شپاړسمي امنیتي حوزي مسوولین او عبدالنسیم او انعام الله تر عدلي تعقیب لاندي ونیول شي .
مجاني خیرخواهان او خیر اندیشان، کله کرایي او کله بي کرایي ، هیواد کي راټولیږي، او په دي قضیه کي هم ،هم سلا شول .
د ننګرهار ولایت یو شمیر سوداګر د عرض پاني په تر خ کي د جمهوري ریاست مقام ته عرض کوي، چي ګلبهار حبیبي ملي او یو وطن دوست سوداګر دي او دهغي نا علاجه ناروغي له امله چي لري باید له بند څخه خوشي شي او په پاي کي نوموړی د جمهوري ریاست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کیږي . داوه ددغي قضیي لنډیز .
کومه اصطلاح چي نن کارول کیږي، د ملي سوداګر اشتباه ده. یو لا هم ملي سوداګر نه بلکي شخصي سوداګر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو ګټو مين دي، دمالي نه فرار،درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته يو شمير سم کسان به هم پيدا شي. ددوي ډير کسان دمامورينو دانحراف سبب ګرځي.

ګلبهار پيسو کار وکړ، قانون تطبيق نشو.

رئيس محمد نورو کسانوته هم جعلي اسناد او لاس ليکونه تهيه کړيدي، چي د ځينو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبين امنيت ملي

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شمس الرحمن	نورالله				
2	عبدالربي	عبدالطيف				
3	عبدالمالک	عبدالرازق				
4	جاويد	محمد داود				

2 .جدول منسوبين وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبين امنيت ملي			سکونت	محل وظيفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولديت			
1	شاه ولي	شهاب الدين			وزارت داخله	
2	صفي ولله	امان الله			//	
3	مختار	غلام دستګير			//	
4	محمد ابراهيم	علي اکبر			//	
5	يوهما	امام الدين			//	

3. جدول منسوبين ملکي

	شهرت منسوبين امنيت ملي	سکونت	محل وظيفه	ملاحظات

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	اسم	ولد	ولدیت			
1	محمد هشم	سعدالین		ولایت پنجشیر	کارمند وزارت خارجه	فعلاً درخارج
2	لطف الرحمن			//	//	//
3	صدیق				سابق دستیار امرصحب	
4	عنایت الله	بسم الله محمدي				
5	عبدالرحمن				معامون ولایت ̃نجشیر	

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۳)

دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد

پخوا هرڅه سم،نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرګندوي چي دي کسانو په جعلي او تزويري توګه تحصيلي اسناد جوړکړيدي اولوړي،لوړي رتبي يي اشغال کړيدي. دابايد ووايم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمونو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوړي کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلي دي، ممکن داهم رئيس محمد چي ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه ګډوډ شول او ليدل کيږي، چي دلته د پنجشير او يا شمالي ټلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهيم لخوا زما ملګري ته سپارل شوي ؤ. په ياداشت کي ليکل شوي ؤ، چي : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنګ زده بدست پسرم عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمي تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي برايت ميدهيم).

له دي کبله چي لوړپوړي چارواکي دي، چا ونشواي کولاي چي تري پوښتنه وکړي، چي پرمخ دي څوګله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلي او د مارشال فهيم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چي ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي دعلمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلي ډول اسناد جوړ کړيدي: چي يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصيکه براي شان از طريق رئيس محمد اسناد جعلي توزيع ترتيب ګرديده است				
شماره	شهرت: اسم	ولد	نوع ديپلوم	ملاحظات
1	نضير احمد ضيايي		حقوق	
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک	
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک	
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)	
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک	
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک	
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين	از طريق استاد بارش

(c) ketabton.com: The Digital Library

8	جنرال دوستم		فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم	
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم	
11	صديق		ديپلوم	دستيار امر صاحب
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين	
13	جنرال فرديدون		(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور			
15	احمد ضيا مسعود			

په ۲۲,۹,۹۱ نيټه کي رئيس محمد ونيول شو، او کوريي تلاشي شو، دکور نه يي جعلي اسناد ،مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالره په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنيت ملي) هم ګډون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکموم شول، مګر حبس يي پاي ته ونه رساوه اوپه پای کي د ۱۸ ــ نيټه ۹۲. ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخي عفوه شول.

ګرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کي وويل « چي خلک وايي چي ما پنځم ټولګی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولګی لوستي ده».

که ددي جملي کسانو نه پوښتنه وشي چي کوم ريشته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي .

همدا ډول ښاغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چي په اتحاد جماهير شوروي کي درس لوستي دي او پخواني تخلص يي (خلقي) ؤ ، داسدالله خالد د رای ګيری په غونډه کي چي عمومي رياست ته کانديد ؤ، داعتماد رايي په غونډه کي چي اسدالله خالد هم په شوروي کی دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چي درس لاڅه يوازي داستاد نوم دي واخله . موږ قناعت پرکوو هغه لاجوابه پاته شو، مګر بيا يي هم رايي يوړي او په لوړ انداز دولسي جرګي نه بريالي راووت، چي وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي .

دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۴)

شرين اقا قاتل او دده رواني تكليف

قضيه داسي ده چي ۸/۷ / ۲/۱۳۹۲ نيټه د شپې اته بجي د ځلورمي حوزي اړوند د ماهيانو په سيمه كي غلام عباس د شرين اقا له خوا ټپي كيږي او ورپسي يي مجتبي نومي د پنځمي حوزي د سپين كلي په سيمه كي د وسلي په ډزو د شيرين اقا له خوا وژل كيږي .

نوموړى له سيمي څخه تېښته كوي ، مگر د شپې په ۱۲ بجو د خير خاني دكوتل دسر د امنيتي مسوولينو له خوا له يوه ميل كلاشينكوف سره نيول كيږي ،هغوي بهانه كوي چي موږ پنجشير ته ددعا كولو له پاره ځو . دوه تنه مظنونين مصطفي او عبدالبشير بې خبري ښيي.

لنډه داچي له تحقيق او څيړني وروسته دري تنه مظنونين محكمي ته سپارل كيږي او دپنځمي ناحيي ابتدائيه محكمه د ۱۹۷ ــ ۱۴/۷/۱۳۹۲ فيصلي سره سم عبدالبشير او مصطفي ته برأت او د شرين اقا په برخه كي حكم كوي چي هغه دي رواني روغتون ته واستول شي، چي دا دمحكمي لخوا يوه پوره پلمه ده .

او قضيه د استيناف مرحلي ته راجع كيږي ، او شرين اغا پرته له دې چي توقيف شي ازاد گرزي .

اړونده محكمه دهغه ضامن ، چي سيد رفيع د عبدالغفار زوي دي حاضر وي او په نظارت كي اچول كيږي . وروسته هغه هم په دي تعهد ، چي شرين اقا به پيداكوي له نظارت خاني څخه خوشي كيږي . خو دريغه چي وژونكي شيرين اقا تر اوسه حاضر شوي نه دي .

مگر شرين اغا روغ رمټ دي او ولسي جرگي ته يي ځان كانديد كړي ؤ. محكمه اوقضا نه دخدايه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصؤنيت او استقلاليت په اساسي قانون كي تضمين شويدي .

شرين اقا چي دده په ادعا ديوي فاميلي حيثيت له كبله دوه تنه وژني ، نو حتمآ رواني تكليف نلري ، فقط پيسي لري او دپنجشير اوسيدونكي دي، محكمه به اورمرو خپله لار ورسره نيسي .

دري شيان دهيواد دبدخبتى لامل دي:

1. پارلماني مصؤنيت
2. دقضا استقلاليت
3. دمطبوعاتو ازادي (چي بندو باره او بې سرحده ده).

ددي قضيي هيرو هم پنچشيري دي.

جنرال عبدالبصير سالنگي يو وخت كيسه كول، كوم وخت چي نوموړي د كابل د امنيتي قوماندان ؤ ، ولسمشر كرزي ترې تپوس كړيوؤ، چي په كابل كي اختطافونه او غلاوي څوک كوي؟ دي داسي وايي چي ماته ورته وويل چي د خوست او يا كندهار نه د لته خو څوک نه راځي، همدا د كوتل هغه خوا كسان دي چي دا كار كوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۵)

دننګرهار په ګمرک کي دلرګيو چور

درپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لرګيو چور، چي دطالبانو د واکمنۍ په وخت کي ددي له پاره چي په قاچاقي ډول بهر ته ورل کيدل ، ضبط اود جلال اباد په ګمرګ کي ساتل شوي و.

کله چي دطالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سيمي چاراواکو ته زمينه برابريږي تر څو هغه چارتراش لرګي تر لاسه کړي .

موضوع د يوه پلاوي له خوا څيړل کيږي په ډاګه کيږي، چي دګمرګ درئيس مولاجان دزمينه سازي په پايله کي چي ګويا دا دمجاهدينو مال دي او بيه يي ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کيږي يو شمير فرصت طلبو اشخاصو ته چي وايي په حاجي قدير پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کي ويشل کيږي او هغه هم په دي ډول: ډګروال ملنګ ۵۸۶ داني چارتراشي چي بيه يي ۶۱۵۳۰۰۰ افغانی، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چي بيه يي ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني ، غنچه ګل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني دبازو لرګي چي بيه يي ۱۲۵۸۰۰ افغاني ، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوګان چي بيه يي ۵۵۴۰۰۰ افغاني ، مهدي خان ۴۰ داني تليپر چي بيه يي ۵۶۰۰۰ افغاني ، لطف الله ۱۵۸ راګه ګزي لرګي چي بيه يي ۲۳۷۰۰ افغاني ، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چي بيه يي ۲۲۶۸۰۰ افغاني ، باګت نام ۱۲۰ داني چارتراش چي بيه يي ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړيدي او په دي ډول دملي بودجي د حيف و ميل زمينه برابره شويده .

او په کي مولا جان جهادوال چي دګمرګ رئيس و ګرم بلل کيږي، خو څرنګه چي نوموړی په پاکستان کي ژوند کوي نو قضيه تر اوسه لا ينحله پاتي ده .

پدي هکله د جمهوري رياست د مقام لخوا ۱۳۸۶/ ۸۵/۷/۷ ګڼه ليک هم صادر شويدي .

حال داچي دحاجي قدير په ابتکار چور شول. پوښتنه بيله دي هلته نشته .

داخو لا لرګي وه ، مجاهدينو او زورواکانو الوتکي او ټانګونه پرزه او تر خط ورواړول .

داسي چور په نورو ولاياتو کي هم وليدل شو. د هرات مجاهدين هم تر دي څه کمي نه درلودل، د بلخ ولايت د حيرتانو د بندر مالونه ، د ګمرک مالونه، د مځکو غصب، شخصي او دولتي شتمني يوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وويشل شول. څوک به وي چي پوښتنه وکړي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۶)

د عامي روغیتا په وزارت کي یوه درغلی

وایي چې اوبه دسره راخړي دي ، چي زیاتره درغلی شویدي دلوړ پوړو چاروکو د شناخت او یا زمینه سازي له وجي نه رامنځته شویدي او تر څو چي د لوړ پوړو چاروکو مخه ونه نیول شي ددرغلیو مخنیوي نا ممکن بریښي.

دکشفي ارګانونو د څیړني په پایله کي څرګنده شویده، چي د عامي روغتیا په وزارت کي یو شمیر مامورین چي په رسمي بستونو کي مقرر، خو د انکشافي بودجي له لاري یي لوړ معاشونه تر لاسه کړیدي .

قضیه داسي شروع کیږي :

ددولتي چاروکو له خوا پنځه ملیونه دالر په غزني کي دیوه روغتون له پاره د عامي روغتیا وزارت ته تخصیص ورکړل شوي، تر څو د روږدو کسانو دتداوي له پاره بندوبست وشي .

ددي پرځاي چي د روږدو کسانو درملنه په نوموړو پیسو وشي داسي څرګندیږي، چي داوو تنو مامورینو معاشونه له دغو پیسو څخه اجراکیږي ، په داسي حال کي، چي نوموړی اشخاص د معتادینو په پروګرام کي نه وو شامل.

۱ د حضرعلي د محمد حسن دزوي له پاره هره میاشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزیز د عبدالاحد زوي له پاره هره میاشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ دمحمد فهیم له پاره هره میاشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحیدالله وافي له پاره هره میاشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره میاشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د میرویس سجاد له پاره هره میاشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شیرزي له پاره هره میاشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربیره پردي چي څیړنه پاي ته نه ده رسیدلي خو دومره په ډاګه شوي چي احسان الله شهیر د غلام حسن زوي په داسي حال کي، چي د بشري منابعو د ریاست سرپرست وو او په عین وخت کي چي په یوه بست کي مقرر و خو د میاشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توګه ورته ورکړل شویدي .

او هر یو عبدالعزیز چي د انکشافي بودجي مدیر ، حاجي فهیم دانکشافي بودجي غړي ، وحید الله وافي د معلوماتي تکنالوژي په په بست کي مقرر و، خو دلار جوړوني له کبله په غیر قانوني توګه له ۱۳۸۷ کال څخه تر ۱۳۹۰ کال پوري په غیر قانوني توګه معاشونه، هغه هم د معتادینو له بودجي څخه تر لاسه کړیدي . ولیدل شي چي ددي درغلی پایله څه کیږي .

داپول خدای ورکړي او باد راوړي بودجه ځیني کسانو ته ارزاني شوي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۷)

دحکم نه تنفیذ

یو پوه چي ابن خلدون نوميږي د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زيات تمايل، تجملي ژوند، په ګوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملي ژوند له پاره زيات لګښت ته اړباسي چي په اداري فساد لاس پوري کړي.

دابن خلدون له وينا سره سم په هيواد کي يو شمير چارواکي دذاتي ګټو ،عيش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هري لاري چي کيږي پيسي لاسته راوړي او دځان او کورنئ له پاره لوړپوړيزي ودانئ جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس ؤ، اوس دوبی او دوشنبه ده.

دباوري رپوټونو او مډيا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چي دبيلا بيلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفيذ ارګانونه په دي نه دي برياني شوي، چي هغوي دپوليسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته دحکم دتنفيذ دپاره ونيسي.

داپه داسي حال کي چي دهيواد د کشف اوتحقيق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چي مجرمين دکشفي او امنيتي ارګانونو له خوا جلب او بايد ونيول شي .

چي دا ډيره د افسوس خبره ده چي دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسؤليتي او بي بازخواستي يي مهم رکن دي.

دامنو چي امنيتي ارګانونه مشکلات لري، پوليس عملاً په جګړه کي ولاړ دي ، ادرس يي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بيله لمبر دي .

اما بياهم پوليس دتورنانو په نيولو کي دمجازاتو دتنفيذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپيسو ورکړه اوشخصي سپارښتونه بي روله ندي .

ددرندو او خطرناکو مجرمينو دپاره بيله کنتروله سرحدونه سمه زمينه برابره کړيده . همدا سبب دي چي کمزوری امنيت ،دفساد زمينه برابره کړيده او دمجرمينو فرارته لار هواره شويده .

دحوزي او يا مربوطه پوليس په نيولو کي ګټه نشته، هغه هفته واره او يا مياشتني حق تري اخلي او خپله لار نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۸)

دیو ي ښځي دسنګسار

په هیواد کي دبشري حقونو په وړاندي یوه ستونزمنه مسله چي لا تر اوسه دافغاني سنتي ټولنه چي د پرمختګ او داقتصادي پرمختیا وو کي دښځو په وړاندي لوي خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندي تاوتریخوالي دي چي له امله یي ښځي وژل کیږي ،وهل کیږي ،ټپي کیږي او ان داچي په بدو کي ورکول کیږي او خرڅیږي ان سنګساریږي.

دښځو په وړاندي دسنګسار سزا چي موږ یي یوه بیلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپاڼي په ۱۳۹۲/ ۲۰/۹ ګڼه کي یو رپوټ د " یوه ښځه دسنګسار له سزا څخه خلاصون وموند" تر سرلیک لاندي خپور کړیدي چي په کي ویل شویدي .

وروسته له هغه چي پولیسانو دطالبانو له منګولو څخه حلیمه نومي خلاصون وموند هغه دپولیسو قوماندانۍ وروسته یي خپلې کورني ته وسپارل شوه .

په کندز کي امنیتي مقاماتو بي بي سي ته وویل : چي اوس حلیمه دپولیسو تر نظر لاندي مصؤنه ژوند لري دکندز ولایت دپولیسو دقوماندانۍ ویاند سید سرور حسیني وویل : چي دغه ښځه دري ورځي دطالبانو په ولکه او پټنځاي کي وه چي د کندز ولایت په دشت ارچي ولسوالي کي شتون لري .

نوموړی داهم وویل چي طالبان دکندز په ولایت کي پټنځایونه لري .

دځیني په وینا حلیمه پنځه تنه اولادونه لري او دمیړه له خوا یي چي طالب دي په دي ګومان چي له بل سړي سره ناروا اړیکي لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چي دهغي له طلاق څخه طالبان خبرشول نو دهغي دسزا له پاره یي په کړونو لاس پوري کړ .

اوس طالبان او دهغي میړه دسیمي څخه تښتیدلي دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کیږي، او قاضي او فیصله یي په کومو شرعي او قانوني معیارو ولاړدي،خپلې فیصلي صادروي .

دایو افت دي ، تر هغه وخت پوري به خداي .ج. پرموږ رحم ونکړي چي افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالظهر پوهنتون مشرښاغلي فتاوي وویل چي افغاني طالبان داسي مسلمانان دي چي بل ځاي نمونه نه لیدل کیږي. طالبان اوس پوهیږي چي تناو دبل چا په لاس کي دي، لار تري ورکه ده، پدي پوه دی چي دبل کټ تر نیمو شپو دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۹)

دهرات ښاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات ښاروال محمد رفيق مجددي، چي دهرات په ولايت کي يي داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنيو او کورنيو شرکتونو سره لاسليک کوي ، دناوړي ګټي په تور تورن شو.

دنوموړي موضوع څيړل او دوسيه کابل ته غوښتل کيږي او د کابل د استيناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ ـــ ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فيصلي له مخي نوموړی په شپږو مياشتو تعليقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مګر د ستري محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ ــ ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضايي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او يوه مياشت تنفيذ حبس او دنوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه ماليه او يو سلنه صکوک يي له قرار دادیانو څخه نه دي اخيستي او حيف وميل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مګر سزا تنفيذ نشوه، او څو موضوع د تجديد نظر کميسون ته وړاندي کيږي، په پايله کی پورتني حکم لغو او موضوع دعامه امنيت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برائت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسيي پايله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نږدي دي، چي يوه درغلي کونکي ته د سزا پرځاي تقدير نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفايت کوي ، چي دنامه پسوند يي (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برآئت تر منځ لوي توپير موجود دي . څرګنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

ګزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائيه محکمه برائت.
- دکابل د استناف محکمه ۶ مياشتي حبس.
- د تميز ديوان پنځه کاله او يوه مياشت حبس.
- د تجديد نظر محکمه برائت.

څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۰)

دبلخ مستوفیت

دسیل بین د را رسیدلي رپوټ په حواله په غیر قانوني توګه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو دتخصیص صادرول د خزاینو دریاست ، دبلخ دمحلي ارګانونو په ګډون، چي تور يي په سید محبوب الله شریفي د سید احمد شاه زوي او سهیل تابش دعبدالصبور زوي لګول شوي .

نوموړی رپوټ چي ډیر اوږد او په دي لیکنه کي يي د ځاییدو امکان نشته ،نو په لنډه توګه يي یادونه کوو .

لکه چي مخکي مو وویل د خزاینو دریاست ددوو تنو چي نومونه يي ذکر شول او دبلخ ولایت د سیمه ییزو ارګانو نو تر منځ دیوه جوړ جاړي ، په ترڅ کي په غیر قانوني توګه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو تخصیص صادریږي او دیوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول يي ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کیږي، له بانک څخه ایستل کیږي او داسي ویل کیږي چي نوموړی چکونه مخکي تر دي چي تخصیص ورسیږي جوړشوي او پیسي يي تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولایت مستوفي محمد اسحق په دي پوهیږي، چي دومره زیاتي پیسي څنګه لګیږي او تخصیص راځي او ددولت دداراییپه برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کیږي، نو مسوول ګڼل کیږي ، او دغه راز هریو سید محبوب الله شریفي او سهیل تابش، چي له دندي څخه دناوړي ګټي په اخیستلو پرته له دي، چي دبلخ ولایت سیمه ییزارګان دومره زیات تخصیص ولري تخصیص لیږي .

خو دقضیي د پیسو زیاتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحیت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بریښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورین دا اجرآت او کړني کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غیرقانوني اجرآت دخداي او رسول په خاطر ندي ، بلکه دپردي شاته به حتمي څه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۱)

د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر

د باوري رپوټو نو په حواله دچین ولسي جمهوریت، دمهاجرینو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړی مرسته د مهاجرینو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضمیمه وګرځول شوه.

له نوموړو پیسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانګړي حوالي په اساس بصیر احمد معتمد ته ورکړل کیږي. په دغه پیسو کي داختلاس او درغلي پیسي دپلټني په پایله کي تثبیت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پیسو له جملي څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنیو نمایندګیو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرینو له پاره د شیر محمد اعتباري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لایحه موجوده وي ورکړل شویدي .

پاتي نوري پیسي دمهاجرینو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معین عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معین فضل احمد عظیمي ، مالي او اداري رئیس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزیع شویدي .

داپه داسي حال کي هغه مهاجرین، چي سختو دیخنی او ګرمی ورځو کي له ګاونډیو ملکونو څخه ایستل کیږي هیڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پیسي چي دتعامل او معیار پرخلاف توزیع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصدیق نه لري توزیع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شیر محمد اعتباري دمهاجرینو دراستنولو پخواني وزیران تورن او مسوول ګڼل شوي دي .

فضل احمد عظیمي ته څوک څه نشي ویلاي ولي داحمد ضیا لومړي مرستیال په قول دملي قهرمان ددوستانو څخه دي .

جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مګر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي.

ولي چي مسؤل چارواکو لخوا په یوه بهانه او بله بهانه مخنیوي کیږي. ډیر لږکیږي چي دوزیر پخپل رئیس زور ورسیږي او د رئیس په مدیر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۲)

زوریا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعیم وارث ، دسردار محمد نادر نعیم د ۲۲۰ جریبه ځمکي چي شرعي اسناد په لاس کي لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولایت دشکر دري ولسوالی د کوچکین په کلی کي موقیعت لري او دشکر دري د ولسوالی له خوا یي د کابل محکمي د ۸۰ ـــ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار له مخي یي ملکیت ثابت شویدي، دحاجي همیشه ګل له خوا په غیر قانوني توګه غصب شویده .

دغه راز د څیړونو په ترڅ کي معلومیږي، چي همیشه ګل غاصب او دمحکمي له پریکړي څخه متمرد او درغل ګڼل شویدي.

د اوو موردو په اساس چي یاد ملکیت دسردار محمد نادر نعیم ګڼل شوي، خو بیا هم هغه له غصب څخه نه اوړي او نه هم محکمي ته حاضریږي ، یو کانتینر دځمکي پر سر ږدي تر څو خپل ذولید ثابت کړي . دشکر دري دپولیسو له خوا ولسوالی ته لیږدول کیږي او بیا هم دغاصبینو له خوا دوه کانتینره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځاي کي پرځاي کیږي، ددي د پاره ذوالیدي ثابت کړي.

دمحکمو او دپولیسو له خوا په داسي حال کي چي دغاصبینو مخه نیسي دستاینې وړ دي او داخبره چي غاصبین تر اوسه ولي په سزا نه دي رسیدلي، دا دپوښتني وړ ده ، هیله ده چي قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دپام وړ خبره داده چي همیشه ګل دمیراحمد دقضیي اصلي خوا، لخوا وکیل ټاکل شویدي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي میراحمد نومي د دعوا نه تیر، مګر وکیل یي نه تیریږي، چي وایي (مدعي سست و ګواه چست) .

دسردار محمد نادر نعیم دکمزوري نقطي نه چي حیا لري ګټه پورته کوي .

دابايد ووایو چي دزور او زر په څنګ کي بي حیایي هم لوي رول لري .

عدالت او غوځ اجراات نشته.

حاجی همیشه ګل دمیراحمد د وکیل په توګه دعوا مخ ته وړي، چي اصلي مدعي میراحمد ددعوا نه انحراف کړیدی، مګر په چا یي مني؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۳)

دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه

دیوي باخبري سرچیني په ریوټ کي ویل شویدي چي دپنجشیر د آب دري دشرکت رئیس محمد رسا د ملا زوي چي له کورنیو چارو وزارت سره د غوښي ترون لري ، کله چي خپل ترون تکمیل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته دپیسو چک له وزرات مالیي څخه اخلي .

دوه ورځي وروسته محمد رسا نومي دخزانو د ریاست دتادیاتو مدیریت له کارمندانو په مرسته د نمورو پیسو دویمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او دشرکت په نوموړی حساب انتقالیږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي ریاست یو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کیږي چي پیسي دوه ځله د پنجشیر د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی ریاست مرستیال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چي ددریم چک پیسي دشرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چي پیسي انتقال شوي .

کله چي محمد رسا نومي پوهیږي چي موضوع افشا شوي نو پیسي ببیرته د مالیي وزارت په حساب تحویلوي او قضیه دکشفي ارګانونو ته خبر ورکول کیږي چي وروسته له تحقیق څخه د مالیي د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د مالیي پخواني معین وحیدالله شهراني د جرمي شریکانو په توګه په کوته کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلایل قانع کوونکي ارزول کیږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دي برخه کي کوم تجویز نه نیول کیږي .

داسي فکر کیږي چي دنوموړی قضیي تر شا زور واکان شتون درلود چي قضیه هیڅ دوران ونه موند او قانوني تعمیم یيپه اړوند ونه نیول شو . استدلال داؤ چي محترم حاجي رسا دمقاومت په وخت کي د امر صاحب سره ډیره مالي مرسته کړیوه. رښتیا او دروغ به یي څوک سپین کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۴)

دډیزل جنراتورونو ترون

دهیواد جمهور رئیس حامد کرزي په کندهار کي، دبریښنا د ستونزي دليري کولو له پاره په خپل ۵۱۹ ـــ ۲۹/۱/۱۳۸۷ حکم کي سپارښتنه وکړه، چي دهمدي حکم پر بنیاد A.G.N دعبدالغفار نعیمي له کمپنی سره ترون وشو، چي یوازي اووه ډیزل جنراتورونه 500KW هر یو له دووپايو ترانسفارمر 500KVA ستیکرد نایزیشن پینلونو سره راوړل شول .
هغه یو تخنیکي عوارض پیدا او کرینک شافت يي مات شو او پاتي شپږو پایو له 2MW څخه زیات تولید نه کړاي شو .
چي مسولین یي شپږ میاشتي لادرکه او د نوموړی پروژي کار په داسي حال کي ، چي ۵۹۴۶۴۸ دالر AGN کمپنی ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانی یي داوارولو او د احاطي له پاره د ساختماني ته به ورکړل شي په ټپه ودرید .
جالبه خبره داده چي د هیواد ټولي اداري د نوموړی ترون څخه ځان بي خبره ښیي، دکندهار اداره وایي چي دبریښنا انرژی وزارت له خوا یي ترون شوي خو دبریښنا وزارت خپله بي خبري څرګندوي . سربیره پرهغي د کمپنی ادرس او پیژندنه چي نوموړی جنراتورونه یي قرارداد کړي معلومه نه ده او پروژه همداسي بي څښتنه پاتي ده .
ځیني بیا وایي چي کله اسدالله خالد د کندهار والي و، هغه ښایي چي مالومات ولري .
خو دبریښنا د زیاتي اړتیا له مخي یو پلاوي د مالیي د وزارت د استازي، د کندهار ولایت د استازي ، دبریښنا موسسي مرستیال انجینر همایون کوهستاني ، ددفتر رئیس الحاج نور الحق فقیر یار ، دبریښنا وزارت په اداري چارو کي مرستیال انجینر محمد اکبر بارکزي ، تر ریاست لاندي وګمارل شول تر څو د جنراتورونو د پیرودني موضوع چټکه کړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وکړي .
AGN کمپنی د نوموړو جنراتورونو بیه ۶۷۰۰۰۰ دالره ټاکلي وه ، نوموړی پلاوي د یادو جنراتورونو د ترون څخه بي خبري په ګوته کوي او وایي چي نوموړی پلاوي یوازي د نوموړی کمپنی د امکاناتو د مطالعي له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.
لنډه داچي د لګښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم کومه اداره دهغي مسوولیت پر غاړه اخلي . دادي داداري فساد یوه نوي ډول بیلګه ده . مګر پیسي ورکي ، چي اخیر کي نه جنراتور په لاس راغي او نه پیسي ، مګر پیسي راټولي شوي . دداسي کمپنی سره قرار داد شویدي چي چا ته یي ادرس معلوم ندي او یا ادرس نلري. دکندهار ولایت داداري ریاست ۱۲۳۳/ ۸۸/۶/۱۰ لیک دشکایت ارګانهاي محل عمومي ریاست په عنوان هم اغیزه ونکړه.
زموږ په هیواد کي داسي معاملي او اجرات کیږي، چي څوک یي اصلاً د کلا وي سر نشي موندلای. بله بیلګه:
دپنجشیر د ولایت سړک، چي پنجشیر ولایت اصلاً یو سړک لري، چي چهاراهي پکي نشته.
دحیرانتیا خبره داده ؛ چي سړک جوړشویدي، مګر جوړونکی او دپیسو ډونر یي یي معلوم ندي.
یوازي ولسي کسان شکایت لري چي څوک غوږ هم نه پر نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۵)

د بهرنيو هيوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه

د يوي باوري سرچيني په حواله ويل کيږي چي د يوه استراليايي تبعه ويلم رابرتس له خوا ديوه لفظي شخړي په پاي کي فضل الربي مشهور په کريم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په ميدان ښار کي په داسي حال کي وژل کيږي چي شپيته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنګ ته چي د شکور د سرتيم دي امر کوي چي کتارته حرکت ورکړي ، چند راسنګ د کريم الله په موټر کي سپريږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدي کتار دروي او يو څو هوايي فيرونه کوي . او دشاهدانو له شهادت سره سم رابرتس ديوه لاسي بم په وسيله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوځي ، کتار د پکتيکا خواته روانيږي خو چند راسنګ د پيښي جريان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بيرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چي د هوايي ډګر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملي پوليسو له خوا بندي او وروسته له څيړونو ابتدائيه محکمه په خپله ۱۱۲ ـــ ۵/۸/۱۳۸۸ فيصله کي نوموړی په اعدام محکموي ، کله چي دوسيه د حق العبدي له پاره ستري محکمي ته راجع کيږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطعه کولو له پاره حکم کوي چي بيا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ ـــ ۲۱/۸/۱۳۸۹ فيصله کي د حق الله په برخه کي په شل کاله بند محکوميږي . دادي د بهرنيو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلګه او بي پروايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۶)

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتي په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحیم زوي، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چي په غیر قانوني ډول یي د ملي امنیت د موظفینو له خوا یي شرکت پلټل شویدي ، چي له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ ــ ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کي سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څیړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅیړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څیړني په بهیر کي حاجي میرزا ادعا کوي چي دخپلو کارکونکو د وهلو ډبولو سربیره ۴۲ عرادو زرهي وسایطو، چي د اینا لیا د ځواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلیټونو د ګرزیدني کارتونه او کمپیوټرونه له ځان سره وړي دي .

او زیاتوي چي دغه دسیسه د عبدالقیوم کټوازي له خوا ، چي مخکي د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چي نوموړی والي وو نو ورسره پیژندل او له ما څخه یي څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چي ددوستانه اړیکو له امله یي غوښتنه پوره شویده .

خو کله چي موضوع د پولیسو له خوا څیړل کیږي او لیکي چي یو شمیر زرهي وسایط له جعلي پلیټونو سره، چي دولسي جرګي او مشرانو جرګي او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرایونوکي ، چي یو دبګرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کي وه ، او یو شمیر مجهول الیهویه خلکو ورڅخه ګټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کي لرل چي پر یو شمیر دولتي ادارو تروریستي حملي وکړي ، چي د نوموړو پیښو د مخنیوي له پاره یي دغه کار کړیدي .

د ګمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیږي ، په پایله کي یي ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چي په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعي د ګرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزي د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلیټونه او ۸ قطعي د ګرزیدني کارتونه د مشرانو جرګي د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه داني کمپیوترونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنګچه په لاس راوړل کیږي او ۴۳ عرادي زرهي واسطي چي د خاوندانو هویت یي معلوم نه دي په ورکشاف کي موجود و.

کله چي جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیږي ، څرګندیږي چي ۲۲ جلده جواز سیرونه جعلي دي .

میرزا کټوازي نه چا بازخواست ونکړ.

په ډیر زحمت بندي شو ، چي وروسته ژر خوشي شو ، ولي چي دمشرانو جرګي مشر مسلمیار یي شاته ولاړ ؤ.

په پایتخت کي په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مګر بیا هم څرنګه چي رابط لري دبند نه خوشي شو.

پیسه او بډي کار کوي، مګر واسطه هرځای کار کوي او په موږ کي ډیر دود ده.

په موږ کي واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کټوازی، فکر نه کوم چي مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۷)

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هیواد کي یو شمیر کړي پرته له دي چي خپلو دیني او عقیدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وکړي، په دغه کرغیړني پدیدي لاس پوري کوي ترڅو، چي نا جایزه او ناروا ګټي تر لاسه کړي چي موږ یي یوه قضیه د بیلګي په توګه خپروو.

داسي مثالونه ډیر دي، دلته هغه لیکم چي زما سیل بین ته په لاس راغلي دي، داسي لیکل شویدي.

د ملي دفاع وزارت دلوژستیک دریاست له خوا د ۲۱ قلمو روغنیاتو او مبلایلود کال ۱۳۹۳ د اړتیا دوسیه جوړه او دنوموړی وزارت دخریداری څانګی ته یي لیږلي ده چي بیه یي ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني کیږي.

په لومړي ګام کی د نرخ اخیستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چي معلوم نه دي له کوم شرکت ،کوم دوکان ، کومي مغازي او په کوم ځاي کي یي نرخ اخیستي دي.

په دویم ګام کي چي موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خریداري د اداري دپرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو.

لنډه داچي د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چي په ټیټه بیه افرونه شپږ سوه پنځوس ملیونه ، بل افر ۹۸۰ ملیونه ، بل ۱۱۰۰ ملیونه ، بل ۱۵۰۰ ملیونه او وروستني افر ۱۹۹۹ ملیونه په ډاګه شول.

هغه قرارداد چي دوه ملیارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چي په فساد کي لاس لري هغه قرارداد کونګي ته ۱۹۹۵ میلونو افغانی، چي لوړه بیه یي درلوده او له اخرین قیمت څخه پنځه ویشت ملیونه دالره تفاوت لري یو ښکاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً دیوی ډوډۍ بیه لس افغانی ده، په هر ځای کی چي وی بیه یي هماغه ده او یو لیتر مبلایل چي بیه یي ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانیو ده ، او هغه نرخ چي د پیروندني هیات اخیستي ده ، بیه دیوه لیتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانیو ده . وګوري څومره تفاوت دي. دایو مثال ؤ، چی عرض شو.

هیواد کي عمده فساد دهیواد په خریداري قرار دادونو او د ګمرک په محصول او قاچاق کي دي . یعني په خریداري او قرار دادونو کي قیمت لوړوي، شکایت یي نه پورته کیږي، ددواړو ګټي پکي تضمین شوي وي . او ګمرک برعکس قیمت ښکته لیکي چي بیا ددواړو خوا ګټي تضمین کیږي، او قاچاق او یا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورین حق اخلي او دمراقبت نه سترګي پټوي . قضیه پټه پاته کیږي، غوږ تر غوږ نه خبریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۸)

مسخه شوي قاضيان

سيل بين چي سيل کوي او تر تولو ځان بي وسه ګڼي او يوازي غم خوري.

اوريدلي مي وه چي ددولت کوم چاراواکی دکومي پيښي په اړوند، د هيواد په بوه محبس کي بندي وو .

کوم بنديان چي له نوموړی سره په يوه کوټه کي بنديان وو، ورڅخه پوښتلي ؤ، چي ښاغليه تا به په خپله دچاراواکی په موده کي څومره بډي اخيستي وي او عيش نوش به دي کړي وي ؟

نوموړی چاراواکي ورته ويلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اډانه کي يوه څوکی درلوده لږ او ډيري بډي وي خو اوس چي چور او تالان دي زه بندي يم .

دغه کيسه کټ مټ د پښتني بانک دپنځه ديرشو مليونو ډالرو داختلاس دقضيي په برخه کي او دغي ته ورته په نورو قضيو کي صدق کوي، چي سړی په دي باوري کوي چي رښتيا هم چور او تالا دي.

دهغه راپور له مخي چي د کابل د ولايت دامنيت د استيناف دديوان د ۲۵۵ ــــ ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضايي قرار له رويه چي ډير اوږ دي او موږ يي لنډيز رااخلو،په کي راغلي دي چي د پښتني بانک رئيس ښاغلی و حيات الله دياني ،او نور مسؤل امران .

تش په نامه ديو شمير شرکتونو دمامورينود مرستي او همکاري په پايله کي دغه اختلاس په داسي ډول رامنځته کيږي :او شرکتونه ددرغلي په توګه ديوه او بل نومونو په نامه، چي نه شرکت وجود لري او نه هم دتضمين کورونه او جايدادونه شته، چي له امله يي په هوايي ډول پنځه ديرش مليونه ډالره دقرض په توګه اجراشويدي.

ددياني صاحب دفساد قضيه نه پوهيږم چي څه نوم ورکړم، رشوت ووايم او که غلا او که کسه بري. دخپل نور مامورينو په ګډون يو عادي جرم ندي ، بلکي ملي خيانت دي ، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډير مبلغ په تنهايي نه خوړل کيږي، حق بايد ورکړي. کټ مټ د ميوند برکي غوندي کيسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه کار اخلي، په خپل تضمين ، قاضي القضات عظيمي دشلو کلونو محکوم دخوشي کيدو امر اخلي.

وايي چي دکابل بانک قضيه تردي لا ويرنه ېکه ده.

داکيسه دسيل بين دپاره يوه نمونه ده، دکابل بانک موضوع تر دي تراجيدي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۹)

چارواکي هم په ميخ وهي او هم په نال ؟!

په هيواد کي دچاپيرياِل دککړتيا په اړوند ، چي څه ډول يي مخنيوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړيږي او پريکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنګ مهم لامل يي د بي کيفيته او ټيټ کيفيت تيلو واردول دي، چي مخه يي نه نيول کيږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي يي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرڅلاو زمينه برابر وي.

ديوي باوري سرچيني په حواله دنويد ايل شرکت ديوه ليک پر ترڅ کي د جمهوري ريا ست مقام ته په يوه ليک کي ليکلي، چي دنويد ايل شرکت سره تړون لاسليک کړيدي چي د هغه له لاري هيواد ته تيل واردکړي ، کله چي دنوموړو تيلو اووه ټانکره تيل د مسولو ادارو له خوا نيول کيږي او ګوري چي تيل بي کيفيته دي نو دهغوي د خرڅلاو مخه نيسي او په ليک کي يي داسي ويل کيږي، چي له نوموړو تيلو څخه دخښتو پخولو په بټيو کي کار اخيستلاي شي. نو له همدي امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تيلو مخه ونيسي او واردکونکو ته يي سزا ورکړي ، پرعکس دافغانستان داسلامي جمهوريت دجمهور رئيس مرستيال مارشال محمد قسيم فهيم دشرکت دچل ول سره مل کيږي او په خپل ۱۰۷۲ ګڼه حکم ورکوي، که چيري له نوموړو تيلو څخه په ځينو مواردو کي ګټه اخيستلاي شي، دګټي اخيستلو موارد دي تثبيت او داړوندو ارګانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرڅلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.

نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هيواد لوړ پوړي چارواکي د شرکتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهيږي چي موټرو لوګي دهيواد فضا او د بټيو لوګی کومي بلي فضا ته پورته کيږي ؟

او پدي ډول دګټي اخيستلو زمينه برابريږي . او پدي بهانه بي ارزښته تيل دنورو تيلو سره ګډ او بيا په لوړ قيمت بازار ته عرضه کيږي، داسي عمل يواري نه بلکه په دوام داره ډول تکراريږي ، چي کله يوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبيک ويل کيږي او ضرر يي عام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۰)

د محصل تبادله

دباوري سرچينو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني دعبدالباري زوی، چي دغزني ولايت اوسيدونكي دي د ۱۳۸۴ كال د زمری دمياشتي په اووه لسمه نيټه، چي دډاكتر هاشم تښتوني په تور او له دښمنانو سره دمرستي په تور نيول شوي و او عبدالروف چي د ۱۳۸۶ كال دسلواغي دمياشتي په شپږمه ګڼه قرار له مخي دستري محكمي دعامه امنيت ديوان له حكم سره سم په شل كاله بند محكوم شويدي .

او دغه راز عبدالغني، چي د ۱۳۹۲ كال دتلي دمياشتي په ۲۴ نيټه د ۲۲۶۷ ګڼه قرار له مخي په پنځه كاله اويوه مياشت بند محكوم شوي و او دسناتور بخت بي بي دزوی ميرويس او زوم يي د حكمت الله په نامه ، چي دپوليسو افراد ؤ، دمخالفينو له خوا نيول شوي و، چي وروسته حكمت الله په قتل رسول شوي او زوی يي چي په هند كي ددويم صنف محصل و، دهغه په بدل كي دخلاصون غوښتنه كړي وه، چي نوموړی دوه تنه جنايت كاران د تبادلي په ډول خوشي شول .

نو داپه هيواد كي دجرايمو يوه بل ډول بيلګه ده، چي له بده مرغه زموږ په هيواد كي يي رواج موندلي دي.

داسي تبادله په ډيره ظالمانه دوسلوالو مخالفينو لخوا څو ځلي تكرار او دمجبوريت له مخي عملي شويده.

ګرګان ګيري او اختطاف ناوړه پديده د پاكستان نه افغانانو دځان سره راوړيده ، چي دا پخوا افغان هيواد نه پيژنده .

داسي د تبادلي معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۱)

د اختلاس یوه قضیه

دیوه تور په ترڅ کي چي دخوست ولایت دملي امنیت د ۸۲ اداري په پخواني مدیر فاروق جان باندي پوري شویدي په کي ویل شویدي : کله چي نوموړی د وزیرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوایي دمیاشتي ددیارلسمي نیټي د څلورم نمبر مصوبي له مخي د هغه پلاوي په ترکیب کي، چي دگمرگ ،امنیه قومانداني او دترافیک د مدیرت استازي په کي گډون درلود دنده ترسره کوله، چي ترڅو دبنې لاس اشترنگ موټرونه او دنورو موټرونو دبیې په ټاکلو کي گمارل شوي و، نو په غیر قانوني ډول یي پلیټونه توزیع او دموټرو په بیه کي کموالي راوستي، چي له امله یي ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو زیان ددولت بودجي ته اړولي دي، چي په دغو پیسو کي دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغاني کیږي وروسته له تحقیق څخه کله چي موضوع محکمي ته راجع کیږي، دخوست د امنیت عامه دیوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمیاشتي داوولسمي نیټي د ۱۷۸ فیصلي له مخي په دولس زرو افغانیو جریمي متهم پیژندل شوي او بیا دستري محکمي د تدقیقي نظر له رویه موضوع داستیناف محکمي ته راجع شوي .

دادبېو او اختلاس یوه قضیه چي دپریکړو دڅرنگوالي په اړوند یي قضاوت لوستونکو ته پریږدو .

دلته ستاسي پام دخوست دامنیت عامي محکمي فیصله ته راگرځوم ، چي دلته انصاف مدنظر ندي نیول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو په مقابل کي په (۱۲۰۰۰) افغانیو مجازات شویدي ، په رښتیا چي انصاف نشته .

په محکمو کي داسي غیر عادلانه د افراط او تفریط په چوکاټ کي ډیري کیسي اوریدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۲)

دګلاب الدین شیرزایي پور

ګلاب الدین شیرزایي ۲۵ ملیارده پخوانۍ شني (جنبشي) پیسي، ددولت نه پور وړیدي او دده دبانک شتمني ګنګل ګیري ،
مګر دبي مسؤلیتي او بي تفاوتي له کبله داشتمني ۲۵ میلونه افغاني دګنګل سره دمزارشریف دپښتني بانک دمدیر ښاغلي
محمد یاسین لخوا د دادمحمد بانک ته لیږدول کیږي . او پدي وسیله دولت ته یوه لویه خساره رسیږي .
ګرچي محمد یاسین تر ډیره وخت نه ورک ؤ .
کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي ګیرشو . دده په بند به هیڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم
دفساد نه ډیرو نه یوه نمونه ده .
ښاغلي محمد یاسین او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه ؤ مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره یي هم سرښورولي وي .
ولي پوه دي، هر سړي پوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .
که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دایمان په برکت کیږي او ملي ارزښت ورته ارزش
نلري په بي ننګي کي ډوب دي .
ګرچه ګلاب الدین شیرزایي مړ شو ،ځیني وایي په مرموز ډول ووژل شو .
دتمیز دیوان د نوموړي دوسیه تر اوسه فیصله نکړه .
شیرزایي هم نه بي واسطي او نه بي پیسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

ګلاب الدین شیرزایي څنګه ووژل شو ؟
دیوي باوري سرچیني له رپوټ سره سم ګلاب الدین شیرزایي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو
څخه وو د ۱۳۹۰ کال دلړم دمیاشتي په اووه لسمه نیټه د قلمي تفنګچي په واسطه د څلورمي ناحیي په سیمه کي وژل کیږي
. پولیس د قاتل په لټه کي کیږي او په پایله کي رامش نیسي ، لنده داچي دنوموړی قضیه ددویمي حوزي ابتدائیه محکمه په
خپله ۲۶۸ ـــ ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فیصلي کي رامش نومي ته برآت ورکول کیږي .
او دکابل استیناف محکمه په خپله ۵۳۰ ــ ۱۸//۱۳۹۱/۴ فیصله کي دابتدائیه محکمي پریکړه تائیدوي،
بالاخره نوموړی فیصله دستري محکمي ددیوان له خوا ردیږي . داچي بیا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواشیني
ځاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسید ؟
داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان یي داداري فساد زوراورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائیه او استناف قاضیانو نه چا ونه
پوښتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۷۳)

دتیمورشاه اعدام

هغه وخت چي د ۱۳۸۶ کال د لړم د میاشتي په پنځلسمه نیټه ، د جمهوري د ریاست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمینو داعدام حکم صادریږي ، نو اړوندو ادارو ته دنوموړی حکم سپارښتنه کیږي او د محبس قوماندانی ګمارل کیږي چي نوموړی شپاړس تنه له نورو محبوسینو څخه جلا تر څو داعدام حکم وربلندي عملي شي.

نوموړی چي باید د لومړي نمبر قول اردو په پولیګون کي اعدام شي، نو دیوه استعلام په ترڅ کي دملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پهره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چي استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کي شتون نه درلود .

وروسته د محبوسینو دعمومي رئیس د تلیفون له لاري، چي ګواکي موضوع یي له لوی درستیز سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چي ټول ۵۲ تنه کیږي دپولیګون په خوا روانیږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چي نوموړی ډله هلته رسیږي ، هغوي مزاحمت ایجادوي او ان داچي هغوي تحقیر او توهین کیږي .

دهمدي مزاحمت له مخي دوه ساعته ناوخته کیږي او دشپي تیاره خوریږي . دیادوني وړده کله چي محکومین د سمونیار ضیاء الدین له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کي دجان ګل له خوا چک کیږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا یي ورسره توکي اخیستل کیږي او دنوموړی له خوا ولچک کیږي ،ټول معدوهین دشاله خوا ولچک کیږي ، خو تیمور شاه د مخي له خوا . نورو معدوهینو پر سر مخصوصي خولی اچول کیږي، خو دتیمور شاه پر سر دسمال اچول کیږي .

لنډه داچي محکومین دشپي په اتو بجو نوموړی د اعدام ځاي ته درسیدو سره معدوهین له موټرو څخه کښته کیږي او شا یي دیوال او مخ یي دغرب پلو ته په کتار درول کیږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چي سره له دومره تلاشیو تیمورشاه سره یو مبایل شته، چي سیمکارت یي دده له خوا ژویل شوي وو.

خو داچي قصداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او تیمور شاه په داسي ځاي کي درول شوي وو، چي دیوال کنډو درلود ، کله چي حکم وربلندي تطبیق کیږي وروسته لیدل کیږي ، چي د تیمورشاه جسد دهغوي په منځ کي نشته او تښتیدلي دي ، په ډیر مهارت ګام په ګام ورسره مرسته کیږي .

دتیمورشاه دتښتیدلو په پیښه کي یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چي مخکي جوړه شوي وه، چي واړه مامورین لکه سیدخان د محمد یاسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپیژندل شول دایو ډول دزورواکي او دبډو یوه بیلګه وه، چي یوخطرناکه جنایت کار یي په پایله کي له اعدام څخه خلاص شو .

تیمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چي د لس زرو دالرو په مقابل کي په سالنګ کي وتوانیدي چي فرار وکړي او مخ کي هم یوه بهرني ښځه ګروګان نیولي ؤ، چي دفرانسي تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تیښتي موفق کیږي .

دمحبس مامورینو دده دتښتي دپاره ګام په ګام پدي ډول زمینه برابره کړه:

1. اعدام باید د پلچرخي محبس په دننه کي وای، نه دپولیګون په میدان کي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کیدای شوای چي اعدام نه په ډلیزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چي سم کنترول او اجرا شوي وای.
3. اعدام باید په رڼا کي شویوای ، نه دشپي په تیاره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تیاره وه.
4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
6. دی په داسي ځای کي ودریدي، چي دکتارپه اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.

نوموړي دهغه وروسته بیا هم دخلیل ځدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژی.

مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ یي دوسیه په تګ او راتګ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیرشوي حبس باندي بسنه کوي.

تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب استالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۴)

دالبيروني پوهنتون رئيس

دالبيروني دپوهنتون دمحصلانو اتحاديي ديوه ليک په ترڅ کي مسوولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبيروني پوهنتون رئيس ، محب الله بارش دمحمد ايوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبيروني پوهنتون بيا رغاونه پرغاړه لري، اخلي او دغه راز محمد ايوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او ګل مير نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړيدي .څرګنده فساد دي ، بيارغونه درئيس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحيت دي . دا ټولي کلاه برداري ده.

موضوع له تحقيق وروسته محکمي ته ځي او د کاپيسا ولايت ابتدائيه محکمه په خپل ۶۴ ـــ ۹۰/۴/۵ ګڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داختلاس شويو پيسو په معادلو ورکړي په سزا محکموي . خو بالاخره چي موضوع داستيناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړی ته برائت ورکول کيږي.

ښاغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه ؤ ،چي يو محصل نه يي ولندن ته د ليږلو په پلمه زر دالر رشوت واخيست . پداسي حال کي چي د محصلينو ليږل د وزارت کار دي.

نوموړي پدي لوړ مقام بيا هم پر خپل محصل زړه سوی ونکړ.

بارش په څو نورو قضيو کي ښکيل دي. موږ د محکمي په پريکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو. يوازي دومره يادونه کوو چي رسنۍ هميشه دقانون پر تنفيذ ارګانونو تور لګوي، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کيږي نو دچارواکو د ملا تړ له امله ورته سزا نه ورکول کيږي .

هيله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنيوکه کونکو رسنيو دنيوکو کومه چاره په کي نه وي .مګر اقاي بارش ددي روښانه فريب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه ليد .

داچي ديو علمي او اکاديميک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي ګټي دي ، نور دي خدای (ج) رحم وکړي. پدي اخلاقو نوموړی اوس هم استاد دي. او دمحمد يونس قانوني نه يي ۵ زره دالره اخيستي ؤ.

حيرانونکي داده چي داسي حمايه ګري او بي تفاوتي يو دبل حمايه کيږي . ښاغلي بارش باندي دمحکمي حکم صادر شوي ؤ ، مګر دکابل پوهنتون کي په تدرئيس اخته ، پوليسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحکمي حکم يي تنفيذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ ـــ ۸۹/۵/۲ فيصلی په اګر او مګر دوسيه داعتراض تر نامه لاندي دفرار زمينه برابره کړه. استاد يي دا ډول ککړ وي، نوردي خدای رحم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۵)

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسي یو رپوټ تر لاسه کړي و، چي پکښي ویل شوي و چي د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه ، په بیلابیلو جرمونزوو تورن کسان پرته له دي، چي قانوني کړني تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کي، له نظارت خاني څخه خوشي کړیدي .

کله چي موضوع ځیرل کیږي علیشاه پکتیاوال، چي د کابل د امنیه قومانداني جنايي امر و ، وایي چي په عسکري کي د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چي قوماندان امر کاوه موږ هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چي د کابل ا منیي قومانداني د سرقت مدیر دي وایي: چي عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصارکي اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه گر او هم گل کوزه وو.

لنډه دا چي د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون ځیرنه کیږي ، داسي څرګندیږي چي عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یي د نظارت خاني څخه خوشي کړیدي.

خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چي کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داړوندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي واي. خو داسي هیڅکله نه ده سوي. خو د ځیرني پلاوي په دي باور دي ، چي دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شویدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کي په بند محکوم شو.

نموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشواي کولاي ولي، چي دداکتراشرف غني په قول دولت یو سهامي شرکت دي ، ددي دپاره چي جزا نموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مگر هیڅ ونشوه .

چي د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټي ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مگر بلي محکمي د ۱۷۳ ګنې د حکم له مخي نقض کیږي. دمجرم په ګټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چي دعدالت نه فرار وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۶)

د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسیاي میانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زړي اوسپني د تور غونډي دلاري راوړي.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لارئ موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپین بولدک له لاري پاکستان ته اړول کیږي، چي د محصول پیسي یي ۵۳۴۳۳۵۲۶ـ افغاني اټکل شویدي.

دهغه جملي نه د صلاحیت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کیږي د تورغنډئ په بندر کي ساتل کیږي، موضوع د مالیي وزارت ته وړاندي کیږي نو امر ورکول کیږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخیستل سي او هغه تاجران چي تښتیدلي دي شپیته سلنه جریمه دي هم تري واخیستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت د۷۵۷ لار یو په بدل کي، چي تښتول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحیم او طالب نومونه یي دي په تضمین کي پریږدي.

د فیفون بارچالاني شرکت د۱۸ لاریو په عوض کي ۳ لاري په تضمین پریږدي او وروسته تر پلټني د هرات ولایت د ابتدایي محکمي په ۱۳۱ فیصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکوموي او فیصله کوي . چي پلورونکي، اخیستونکي او هم د ګمرک د رییس صدیقي څخه تحقیق وکړي.

لنډه دا چي د یوه اوږده تحقیق د بهیر څخه د تورنو کسانو او په قضیه یي پنځه تنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهیم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸ـ میلیونه عوایدو د زیان په اړوند چي خپلي دندي صحیح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستیال ښاغلي فضل احمد فقیریار ، محب الله د حیات الله زوي ،څارنوال عبدالمتین حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضیه کي دناوړو اجراتو له کبله ګرم بلل کیږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فیصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسیه مسترد کړي.

او محکمي لکه دېخوا په شان پر عدالت سترګي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد ګرځي.

او په نیولو کي یي یو کس هم چندان علاقه څرګنده نکړه. دلته هم خاینانو یو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هیآت چي فیصله یي بررسي کړیوه او نه د ګمرک ماموران. دا دفساد څرګنده نمونه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۷)

بیدل شرکت

د یوي باوري سرچیني په حواله د بیدل شرکت د زورواکو د زورزیاتي له امله شکایت کوي او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي، چي له ۱۳۷۲ کال څخه تر ۱۳۷۷ کاله پوري یي وارداتي تیل ، د حیرتانو له بندر څخه ایستل شویدي.

د حیرتانو ذخیره چي د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تیل په هغي کي ذخیره او د محصول په ورکړي سره هر شرکت خپل تیل وباسي.

د بیدل شرکت چي په ۱۳۷۲ کال کي ۶۸۵۲۰۱۱ کیلو پطرول وارد اوله هغي څخه ۱۴۸۱۳۸۵ ترلاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندي د مجاهدینو حکومت دي.

له کال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ کاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ کیلو ډیزل او له دي جملي څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ ترلاسه او ۵۲۰۳۶۷ کیلو باقي پاتي دي.

په همدي ډول په ۱۳۷۶ کال کي پطرول ۱۵۴۵۲۲۲ کیلو او له هغي څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي .

خو د پاتي تیلو بیه یي نوموړي شرکت ته ندي ورکړي ،نو خپل عرض پاڼه د افغانستان اسلامي جمهوریت مقام ته وړاندي کوي او په دي برخه کي حکم کیږي، چي خپل حق دي ورکړي شي.

خو له هغه راهیسي تر اوسه د نوموړي شرکت خپل حق تر لاسه کړي ندي، ولي چي د چوړ په وخت پوري اړه لري.

دا د بیروکراسي او فساد یوه بل ډول بیلګه ده ،چي مونږ تري یادونه وکړه.

تجربه ښیي چي دمامورینو بي تفاوتي او بي کفایتي، دفساد پر څنګ افغان قوم ته لویه بدبختي راوړیده.

او بازخواست نشته چي پوښتنه وشي چي ولي ؟

پدي حصه کي دریاست جمهوري دمقام (۱۲۵۰ــ ۵,۳,۸۵) حکم هم تاثیر ونکړ.

مقصد دهغه وخت حکومت او دشمالي ټلوالو له خوا جوړ شویدي .

زموږ په هیواد کي په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبیدل شرکت نه پخواني دولت حق نه ورکوی او نه موجوده دولت.

دریاست جمهوري مقام احکامونه په لاس لري، مګر عملي جنبه یي نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۸)

په بهرنيو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضيه داسي شروع کيږي چي د بهرنيو چارو وزارت، د وارداتو مديريت په خپل ۱۹/۱۲/۱۳۸۴-۱۴۰۰۸ ګڼه ليک ، د ډاکتر عبدالله په لاسليک د هرات نماينده ګي ته ليکي چي ۲۵۰۰۰۰ ډالرو له جملي څخه چي په نومو‌ړي نمايندګي کي شته ۱۵۰۰۰۰ زره يي نغده توګه مرکز ته راوړي ، تر څو د فرعي حساب له مخي ددولت حساب ته شاملي شي.

وروسته کله چي دتفتيش دمديرت له خوا د نوموړی نماينده ګۍ کارونه پلټل کيږي، دي پايلي ته رسيږي چي نوموړی پيسي ددولت حساب ته نه دي شاملي شوي .

نو په پايله کي د قانون د تنفيذ د ارګانونو له خوا څيړل کيږي او په پايله کي محمدالله افضلي د هرات د نماينده ګي رئيس، محمد اسحق مومند د محاسبي مدير او د هرات د نماينده ګۍ اداري مدير عبدالغفار جمشيدي د نوموړو پيسو د اختلاس په تور تورن پيژندل کيږي.

څرګنديږي چي محمد اسحق مومند چي د قضيي اصلي عامل دي، ورکيږي او ماموريت پريږدي ، خو د انتر پول پوليسو له لاري يي د نيولو هڅي شوي دي، چي آن انترپول يي هم په موندلو کي تر اوسه بريالي شوي ندي.

دلته دا دود شويده ، چا ته چي پيسي په لاس ورغلي، بيا په هيڅ صورت ورکولو ته حاضر ندی.

يا مثلاً د پوليسو يو مامور چي مجروح نوميدي ، د ۵۰ زرو کلدارو د بډو زمينه برابره شوه، يو ملګري يي اخطار ورکړ ، چي امر دربانديي خبريږي. دده استدلال داؤ ، « چي پنځوس زره کلداري پدي ارزي ، چي پر طرد سم ».

هغه پول هم وسول، دوه کاله طرد ؤ. وروسته بيرته واسطي او يا پيسو کار وکړ.

دهرات دپيسو بايد هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتياط نه کار اخيستل شوی وای، چي بايد ورکي شوی نه وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (79)

شرکت (I.S.S)

د فساد یوه بله بیلګه چي د اړوندو مسولینو له خوا په ځومره بي تفاوتي ورسره عمل شویدي، چي رپوټ يي په لاندي توګه خپریږي.

د I.S.S کمپنۍ چي یوه خصوصي کمپنۍ او د لوژستیکي توکو د تهیه کولو دنده يي درلوده په 1384 کال کي 1384/2/16 1-10705 نیټي جواز له مخي د بصیراحمد د خیر محمد زوي په نامه جوړشوي، چي اصلي واکداران يي دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پوري ټولي 197484625 افغانۍ د مالیي له اړخه پوروړي چي نوموړي شرکت وربانديي قناعت نه کوي او یوه عرض پاڼه د جمهوري ریاست د لومړي مرستیال په عنوان وړاندي کوي چي په اړوند يي د جمهوري ریاست لومړي مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم داسي حکم ورکوي 297- 1391/3/22 وکتل شو" د عارض د عرض پاڼي د غوښتني له مخي د نوموړي مالیه دي بیا وڅیړل شي او ضمناّ تر څو چي بررسي پایلي ته رسیږي وروسته د تضمین له اخیستلو مالیه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحویل شي " کله چي موضوع څیړل کیږي نوموړي شرکت سربیره پردي چي مالیه يي نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهیزات چي د کورنیو چارو وزارت له پروتوکول سره سمه باید امنیتي ارګانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افریقایي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولي وسلي او مهمات له ځانه سره وړي او معلومه نده چي چیرته به وي، د قسطونو سره وتښتید، ولي چي ضامن يي نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پاي کي د نوموړو زیاتو پیسو د مالیي ورکړه او د نوموړو سلاګانو د ورکیدو لامل دادي، چي د جمهوري ریاست د لوموړي مرستیال له خوا يي د ځنډ زمینه برابریږي .

فساد اداري یوه ساري پدیده ده، که یو څه ونه ویل شول نور يي هم زده کوي ، چي په همدي ډول زموږ په هیواد کي يي سراسري جنبه وموندله ، ان بهرنیانو هم زده کړل .

په دي موضوع کي هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه ګرځیدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنیو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نیوله .

عامه دارایي او ملي ګټي څوک پروا نه کوي او د داکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقیب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۰)

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بداند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتواند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی اغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باند موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زرهدار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توپچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادیوم بزرگ ورزشی برای منسوبین اردو اعمارو تمرینات قطعات کوماندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود.

زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسیاب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب ،غصب و شهرک بالای ان اعمار شده) .

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلباغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحیث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر(

حدود بیست جریب زمین حربی ښونځی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین لیله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دیپو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرنجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمین غند تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.

زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوای 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پیله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.

ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخی و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)

خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زرهدار هرات و سایر جزوتامهای مربوط اردو .

ماخذ: اداره ی جیودیزی و کادستر افغانستان .

عبدالرووف لیوال.

په ننګرهار کي دځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او یا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دین دارشاداتو له مخي حرام او عاملین یي د سزا وړ بلل کیږي.

سر بیره پرهغي د غصب شوي ځمکي پر سر عبادت د لوي خداي ج په وړاندي نه قبلیږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ یي لاندي خپږي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي څنګه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بیت المال وي او یا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا یي لړۍ د هیواد په بیلابیلو ولایتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هیواد د خلکو له خوا د نیوکي اوکرکي لامل وګرزید ، هماغه وو چي د جمهوري ریاست د مقام له خوایي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰-۸۱۸۵ حکم له مخی د ځیرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند یو پلاوي د ننګرهار ولایت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

هیات کله چي د ننګرهار ولایت د سرخرود په ولسوالۍ کي د غصب شویو ځمکو اسناد ځیري نو داسي ارزونه کیږي، چي په ربښتیا دغلته پنځه ویشتزره جریبه دولتي ځمکه غصب شویده او په هغي کي د زورواکو له خوا ښارګوټي جوړشویدي.

1. داستاد سیاف په نامه شهرک ،چي د شیخ مصري سفلي په سیمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او ویشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جریبه ځمکه کیږي، اتحاد اسلامي محضي یو نوم دي ، یوازي محترم عبدالرسول سیاف تري ګټه اخلي.
2. د پیرسید اسحق ګیلاني په نامه ښارګوټي، د شیخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او ویشل شویدي، چي ۱۵۰۰۰ جریبه ځمکي احتوا کوي.
3. قومي ښارګوټي (ولس ښارګوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجینر غلام حیدرتر ریاست لاندي جوړ او ویشل شویدي، ۲۵۰۰ جریبه ځمکه په برکي نیسي.
4. د شهید عبدالقدیر ښارګوټي ، په نامه چي د خیر آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي اوویشل شویده او ۱۵۰۰ جریبه ځمکه احتوا کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. دچمتلي ښارګوټي چي په سرخرود كي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ كال كي جوړ شوي او نمري يي توزيع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمكه احتوا كوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا ملكي او شتمنۍ راټوله كړي چي مالكانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وكيل له خوا د پيژندني، احمد ګيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمكي غصب چي د سلو جريبونو سند يي پلاوی ته وړاندي كړيدي،په نوموړو ښارګوټو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳ جريبه ځمكه غصب چي د ننګرهار د كانال او د ولايت د مقام له خوايي نوم لړ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني وړده چي د املاكو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمكي سند وړاندي كړي ،حال دا چي د ۵۰۰۰ جريبه ځمكي ذ وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمكي يي غصب كړيده.

داسي څرګنديږي، چي پورتني كسان په جهاد كي مطرح كسان ؤ، چي جهاد دخدای او وطن دپاره نه ؤ، چي نن په غصب تبديل شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۱)

مصؤنيت که معافيت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاڼي د وږي پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په يوه اوږده مقاله کي، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د" پارلماني مصؤنيت تر سيوري لاندي څه تيريږي " دا ليکنه خپره شوي چي موږ يي لنډيزرا اخلو: څرګنده ده چي دحکومت او پارلمان د اخلاقو او علميت ترمنځ توپير ډير دی .

په لومړي سرکي ددولت دري ګونو څواکونو يو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسايلو کي يي ملي دريځ درلود.

د قانون جوړوني بهير چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبته وه، لنډه دا چي د ملي شورا په پنځلسمه دوره کي د لاسته راوړنو په نسبت نيمګرتياوي او کمبوديبو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنګه کولاي شي، د خپل د نه مشروعيت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبي پايلي او د ټاکنو کميسيون د ناقص مديريت، نامني او د بهرنيو زياته مداخله او په پايله کي د زر او زور خاوندانو هڅي دولسي جرګي ته درسيدلو په لارکي. دولسي جرګي غړو له اولا تر اوسه د قانون جوړوني په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کي زياتي نيمګرتياوي درلودي او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتياز اخيستلو او شخصي ګټو باندي ولاړي دي.

پدي ورستيو کي زياتي افشاګرئ وشوي او خبره دي ځاي ته ورسيده ، چي دولسي جرګي غړي په ډله ييزه توګه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازي، د مخدرو توکو قاچاق، کميشن کاري ، وژني،تښتوني، دزورزياتي کارول او له دولتي دريځ څخه ناوره ګټه او .... لکه چي په رسنيو کي خپاره شوي دولسي جرګي شپږ تنه هر يو ۱. سليمان خيل ۲. لالي حميدزي ۳. تميم ۴. محسني ۵. حاجي ظاهر قدير ۶. همايون د ماليي وزيرحضرت عمر زاخيلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنيو چارو پخواني وزير لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرګي يو غړي انور سادات د يوه ځانګړي قوم ته د سپکاوی په تور د لويي څارنوالي تر تعقيب لاندي راغلي ، چي په رسنيو کي د زياتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته يي ټکان ورکړ او داسي نور....

خو په خواشينی سره چي ځيني قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کيږي.

متهيم وکيلان تحقيق ته حاضر نشول.

په يوه وروستي کال کي وليدل شول، چي د ملي شورا دد واړو مجلسونو ددي ممانعت وکړ، چي د پارلمان له غړو څخه تحقيق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندي شويده.

دوکيلانو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غصب او دوزيرانو استيضاح کي خلاصه کيدي، آن چي پخپله دولسي جرګي په دننه کي دالرونه سره تبادله او ويشل کيږي، دهيڅ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پريږدي ټولي ورځي په کميشن کاري پسي ګرځي او دچورلمان لقب يي وګټي.

هغه وکيلان چي په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به يي عدلي او قانوني ارګانونه ته پيژندلي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم دا چي ځیني استازي چي واقعاً پوه او صادق شخصیتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرګنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کي یي باید ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چي تورلګول کیږي عدلي او قضایي ارګانونو ته ورو پیژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پایله کي لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کي ولسي جرګه خپل ملي او اسلامي حقیقت یو ځل بیا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړیوای.

اوس دملي شورا غړي نه یوازي مصؤنیت لر ي ، بلکي معافیت هم لري ، مګر تر ټولو لویه ستونزه چي دقانونیت ، عدالت لوي خنډ دي هغه دملي شورا غړي دي ، چي دهر قانون ماتوونکي ، زورګري ، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په ګټه کي ورسره شریک دي ، چي دا پخپله وکیل هم پري قانع دي ، داهغه وکیلان دي، چي ۶۲ تنه یي غیر قانوني په شورا کي ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قیس حسن هم د مځکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکایت لاندي دي ، مګر حقیقت ونه لیدل شو ، ځکه وکیل خو یو دبل ګټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبیر او غلطه ګټه پورته کیږي.

اوس باید بالاخره ددي سرطان درماني چاره پدي وکړي، چي د پارلمان دانحلال لار هم وسنجول شي.

کله چي ددوي جیبونه خالي شي داستیضاح دپاره پلمي جوړوي.

په کال کي دري میاشتي رخصتي ، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کي ۱۰۲ ورځي کارکوي. بیا هم غیر حاضري کوي .

کله یو وخت وزیر سلب اعتماده شویدي، په لنډ وخت کي بیا په ډیر لوړه شمیره اعتماد تر لاسه کړیدي ، لکه دسرحداتو وزارت کي اسدالله خالد ناکامه ، مګر دملی امنیت عمومي ریاست کي په ډیرو لوړو رایو کامیابه شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنیو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رایو بریالي راووت، داخبري ټولي په جوړجاړي پوري اړه لري، چي دملت د تش په نامه داستازو نه لیدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۲)

جنرال عبدالرشید دوستم

ددوستم په اړوند ډيري تبصري او څرګندوني کورني او بهرني خپرونو کي نشر شويدي، مګر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تير شوي دي . دوعدي او خولي خيال نه ساتي .کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجيب ملګري ، کله دهغه مخالف ، ګلبدين حکمتيار په غيږ کي ونيسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن وليد مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي تري پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکيه يا ازبکستان يي په لاس کي ونيسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهيم (پوه چک) بولي ، دمجاهدينو نه د پاکيدو دپاره مځکه متر په اجاره اخيستل داکتر عبدالقيوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کي مضمون پر ليکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچاوه او خپل لومړي مرستيال په توګه يي وټاکه . ولي چي اشرف غني غواړي رئيس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالي پر ليکي دي . داچي وايي سياست دوست او دښمن نلري ، اصلاً بايد دا ووايو چي سياست مداره اخلاقو درعايت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کي دجنرال دوستم پيښي دجوزجان پر واليانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ويل کيږي چي دده کوم نژدي کسان که سر تري پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چي په داد يي ورسيږي . کله چي دولسي جرګي وکيل (فيض الله ذکي) ياغي شو ، وايي چي غير اخلاقي برخورد يي ورسره وکړ ، چي باالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چي ان درملنه هم ورته ګټه ونه رسوله .

دليلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسيرانو سره ،چي هغه پخپله تسليم شوي وه ، دجينوا دکنوانسيون خلاف ټوله په فجيح ډول ووژله.

او دچينايانو سره دسرپل دنفت او ګازو دامو دريا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چينايان يي تهديد کړل، چي دهغو انجنيران وتښتيدل.

سر خوشه ګرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډيورنډ خط امضا کړ، مګر ډاکټر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تير شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۳)

د صدر مارکيټ

اداري فساد چي يوه کرغيړنه پديده ده ، له بده مرغه دغي پديدي چي د يوه نظام ستني لکه دلرګي چــنجي خوري او که چيري مخه يي ونه نيول شي د يوه نظام د چپه کيدولامل ګرزي.

که چيري له فساد سره پريکړوني مبارزه ونه شي، د ټولني ګيدي ته لاره پيداکوي نو له دي امله ښايي چي د فساد پرضد د ټولني په بيلابيلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنګي فساد ، تروريزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغيزه ونلري.

د اداري فساد په لړۍ کي چي لاهم يي پاى نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکيټ څلويښت فيصده عوايد ، چي تر اوسه اړوندي اداري په دي بريالي شوي نه دي چي هغه تراوسه د دولت حساب ته يي وليږدوي.

دجمهوري رياست لمبر ۴۱۱ او نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲۱ فرمان هم ځاى ونه نيوي.

د صدر مارکيټ مساحت چي 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هټۍ جوړي شويدي او په اوسط ډول امتيازيي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو يو شمير دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چي 40 سلنه عوايد يي د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکيټ چي اصلاً د قومونو او قبايلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغي ملکيت دي، خو صدر مارکيټ د کابل ښاروالۍ له خوايي د عبدالواسع د محمد غوث زوى سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شويدي، مګر ديو جوړ جاړي پر بنا د ښاروالي فيصدي نه اخيستل کيږي.

لنډه دا چي د قومونو او قبايلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونده نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکيت دعبدالواسيع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلى دي ، چي ۴۰ فيصده پيسي به تحويله وي. قضيه ديوي محکمي نه بلي ته بي فيصلي ليږل کيږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استناف ديوان ۱۶ـــ ۸۶/۳/۱ قضايي قرار بي نتيجي صادر کړ .

د رپوټ له مخي داسي اټکل کيږي چي د نوموړي مارکيټ څلويښت فيصده عوايد 96124423 افغانۍ کيږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي ليږدول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کړنه تر سره کيږي دابه وخت ځواب ووايي. دا دود شويدى، چي ددولت مال خوړل مباح ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۴)

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوی او د ملي دفاغ وزارت د پالیسي او ستراتیژي معاونیت ته اړوند دي، په تحصیلي جعلي اسنادو ځان یي د تورن جنرالي رتبې ته رسولي دي او ددي متل پر مصدوق چي(کوږ بار تر منزله نه رسیږي) نو بالاخره یي د جعلي تحصیلي اسناد بر بنډ او سر بیره پرهغي د جمهوري ریاست د مقام 742 حکم ، نیټه 1381/2/4 د یو شمیر لیکونو په جعل ددوسیي د 18 پاڼو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورګانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پریښودلو تورن ګڼل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوای او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا دبغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري.

بلاخره د اداري فساد پرضد ابتداییه محکمی په خپل 138- 1392/11/14 حکم کي فیصله وکړه چي نو موړی شپږ کاله او شپږو میاشتو تنفیذي بند محکوم شو،مګر بیا پري تنفیذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نوروبه څومره تحصیلي اسناد جوړکړي وي ښایي چي شمیر یي ډیر زیات وي.

مګر اندرابي صاحب په ډیر جرآت خپل ژوند او ماموریت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبیق نشو .

څګه درندي او چالاکي په څنګ اړیکي هم بي نقشه ندي. دمامورینو بي مسولیتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري.

انسان حریص او یو عاصي مخلوق دي، په نورو هیوادو کي هم جرم او خیانت شته، مګر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هیواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائیه محکمي د ۱۳۸ ـــ ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ میاشتي حبس محکوم شو، مګر د مامورینو د بي تفاوتی په خاطر ازاد ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۵)

دايي قباله په چا يي مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هيواد چارواکي د ملي ګټو پر ضد دروي، او د خلکو باور په دولتي او غير دولتي دستګاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودی او آن داچي په هيواد کي د اقتصادي پرمختيا بهير کمه وي او تر پوښتني لاندي يي راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هيڅوک تري پاک نه دی که لوړ دی او که کښته .

ديو شکايت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهايي احکامو پرتطبيق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاينده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادقه، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکيل دي، د هغوي په وړاندي د عوا مخي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيي ۲۴ لمبر کور اړوند د کلوله پشتي په سيمه کي د يوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نوموړو فيصلو د حکم د تطبيق پلاوی په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي موږ پلاوي حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي ډلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي ځان د هغوي مشر او استازي ځان معرفي کوي وايي: چي موږ دغه حويلي نه پريږدو ځکه چي موږ د استاد ربانی په اجازه دلته ژوند کوو او زياته يي کړه چي موږ استاد ربانی ته تيلفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريږدي دغه کور او حويلي زماده، او دزور او وسلي نه کار اخلي .

پلاوي څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريږدي او اوړوندو ادارو ته مو خپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره يي بيا تجديد نظر وغوښت، مګر بيا هم حکم دده په ګټه تمام نشو، مګر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال ګرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشي لهجه به يي استدلال کاوه.

داستاد دشهادت سره هم دا سرېال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين ربانی هم علاقه پيداکړيده او دستري محکمي ۸۵۲ ــ نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاوي مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس ښځي سره لاس و اچاوه او دهغه ګريوان يي وشکوله او د جنايي يوتن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته ويي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي. پلاوي چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشواي کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلي واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه موږ تري خبر نه يو، خويوشي ويلاي شو، څرنګه چي نوموړي اشخاص د استاد ربانی په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي ګمان نه کيږي چي د زور او زرپه وړاندي د کور د څښتنانو هيله پر ځاي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحویلۍ په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجدید نظر محکمه هم رد کړه . مګر استاد ددي حویلۍ سره خاصه مینه لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۶)

د نوي ښار پروژه

دنوي ښار پروژه چي د هیواد د زیربنایي پروژو په کتار کي راځي اوله زیات ارز ښته څخه برخمنه ده، چي په جوړولو سره به یي افغانستان په یوه سوداګریز مرکز بدلیږي او د نفوسو ډیر والي چي اوس یي د کابل په ښارکي د چاپیریال له اړخه او ځینونو نورو ستونزوله امله لکه ،کانالزاسیون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړیدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخیستي دي.

ددغي ملي پروژي چي لومړني کارونه یي دوزیرانو شورا د لومړي نمبر مصوبي اوپه 1388/1/3 نیټي شروع شوي له بده مرغه دځیني وسله والو زورواکو د ذاتي ګټوله مخي چي په نوموړي سیمه کي د یو شمیر خلکو څخه په غیر قانوني توګه په لاس راوړي، تراوسه یي پرمختګ په ټپه دریدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چي نوموړي پروژه 1392/2/16 نیټه د هیواد د لوړ پورو چارواکو په ګډون پرانیستل شي خو دریغه چي په 1392/2/5 نیټه کله چي د نوموړي سیمي زورواکي خبریږي دورځي په نهو بجودخښتو د بټیو کار ګران، چي زیاتره یي پاکستانیان دي او د ننګرهار یو شمیر اوسیدونکي او د ده سبز ولسوالي یو شمیر اوسیدونکي چي د زورله لاري او د الله ګل مجاهد په قومنده اوپه پاي کي مظاهره په خشونت اوړي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چي په پایله کي یو تهجیراو د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بیرغونه تخریبوي او درئیس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چي نوموړي مظاهره یي رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله ګل مجاهد د شیر ګل زوي دولسي جرګي وکیل

۲- حاجي جنت ګل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورګل

۴- ملک ګل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي میر افضل دده سبز د شورا رییس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسیدونکي

۷- ملک اسمعیل

۸- ملک یعقوب د الله ګل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزیز د عبدالطیف زوي

۱۰- میرزا محمد د عبدالکریم زوي د درخت یکه ده سبز اوسیدونکي

۱۱- زیارت ګل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصیر

۱۳- مولوي صدیق الله د پلچرخي د تنګي غارو اوسیدونکي.

نوموړي اشخاص چي سربیره پردي په نورو جنایي قضیو وسله والي حملي، د موترو سوځوني، د کورونو ورانول ،مجروحیت. د غیر قانوني وسلو په استعمال، غیر قانوني پیسي اخیستني او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ملاتړ لاندي دي په نوموړي سيمه کي وسله وال ګرزي، لنډه داچي بل ځل هم کله چي جاپاني هيآت له نوموړي سيمي څخه ليدنه کوي د الله ګل مجاهد د ورور له خوا چي د تيلوتانک لري دهغه ځايه پرهغوي ډزي کوي.

پداسي ډيرو مهمو ملي پروژو د تطبيق مخنيوی دزورواکو له خوا نيول کيږي او دمفسيدانو پواسطه پروژي د ناکامی سره مخامخ کيږي.

چي ددغو زورواکو له خوا د کابل د نوي ښار د پرمختک مخه نيول شوي او عاملينو ته يي چا سزا نه ده ورکړي او نه يي مخه نيولي ده، داچي دغه پروژه به کله د ځمکو د غاصبانو او زورواکو څخه خلاصون مو مي دابه وخت دي پو ښتني ته ځواب ووايي.

په پايتخت کي څوک دزورواکو مخ نشي نيولاي او دملي پروژو د خنډ سبب ګرځي ، نو ولاياتو کي به ارومرو تر دي بدحال وي . داسوال رامنځ ته کيږي، چي ايا افغانستان دولت دي او که نه ؟

موږ بايد اول دولت شو ، بيا قانون تطبيق شي .

دا لويه ملي پروژه د الله ګل دخښتو د بټيو تر ګټي قرباني شوله.

پدي هکله دشوراي امنيت ملي ٢٧٣٧ برج د جوزا په ٢٣ د کورنيو چارو وزارت هدايت او امر هم په عمل کي پلي نشو.

داسي ډيري ملي پروژي شته ، چي د زورواکانو تر ګټو قربان شوي، آن ممکن بهرني ميرڅمن هم دخپلو ګوداګيانو پواسطه پکي لاس ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۷)

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد ، ترووريزم او مخدر توکي بهرنی پدیدي دي، چي هیواد ته له بهرنیو پوځونو سره راننوتي او د افغانانو ټول معنوي او تاریخي ویاړني يي له ګواښ سره مخامخ او د هیواد اعتبار ته يي په ملي او نړیواله کچه زیان ورساوه.

هیواد ته د بهرنیو ځواکونو راننوتل د نورو نا خوا لو ترڅنګ یوه هم د ځمکو او جایدادونو د غصب مساله ده، چي له بده مرغه د زورواکو کړیو له خوا او د هیواد په دولتي او په ځانګړي ډول عدلي او قضایي ارګانونو کي د فساد له امله د جایدادونو په تزویري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چي ځیني يي افشاا وځیني يي لاهم په خپل حال پاتي دي.

د شرعي او تزویري اسنادو د جوړلو په لړي کي یوه هم د ظاهر شاهي سراي، چي په کي ۱۷۵ با به دو کانونه هم په کي شتون لري، یوه اوږده پروسه ده، چي له نیکه مرغه د دولت په پایله کي دابتدائی محکمي فیصله له بطلان سره مواجه شوه.

دغه تزویري هڅه چي داستان يي ډیراوږدي موږ يي دلنډیز یا دونه کوو.

یوتن غلام سخي نومي او د غلام بها والدین زوي دي د 033—— 1387/4/13 وکالت له مخي چي د افغان سفارت له خوا په کانادا کي جوړ شوي او د وثایقو د محکمي دریم زون 477-1306 /1387/4/29 شرعي خط له مخي ، سراي چي د ظاهرشاهي سراي په نامه يي شهرت درلود او د ملکیت ادعا چي ګواکي نوموړي ملکیت د دولت تر تامین لاندي راغلي دي هڅه پیل کوي چي بالاخره توانیږي چي دا سرای واخلي، مګر کابل ولایت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30——1387/8/8 قضایي قرار له مخي يي د 15——1359/11/26 قرار لغوه او نړدي وه چي دغه تزویري ملکیت، چي د لومړي ناحیي اړوند د املاکو عمومي مدیریت د درغلي ، چال او فریب لیکني په پایله کي غیر حق بل ته وسپارل شي.

ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحیه کي موقیعت لري

او په دي ډول د تزویري شرعي قباله، چي د مزاري نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نیول کیږي.

داسراي چي دموقعیت پر بنا په میلونونو دالرو قیمت لري ، ددریم زون دمحکمي قاضایاتو جعلي اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يي د مزاري نومی میرمني ملکیت بللي دي ، مګر ددي محکمي قاضایاتو ته چا څه ونه ویل شوای، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بډه وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۸)

شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي

یوه کیسه مي اوریدلي ده چي د هیواد په یوه سیمه کي چي ګردنه نومیده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پیسي اوشته به یي تري اخیستل.

اوس چي سړي د دیپلوماتانو کړو وړوته ګوري کړني یي کټ مټ د ګردني غلوته پاتي کیږي ، خو فرق یي دادي چي دګردني غلو د هیواد په دننه کي نوم او شهرت درلود ، خود دیپلوماتانو په نړیواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزي پري او هویت ته یي زیان واړاوه.

د باوري رپیوټونو په حواله دهیواد جنرال قونسل په کانادا کي ښاغلي وحیدالله منور د امین الله زوي و، ددي له پاره چي د افغانستان قونسلګري میاشتني کرایه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کي له مخه لیري سي نو یواپارتمان رانیسي چي ددایم دپاره به دافغانستان ملکیت وي ، دا کاروشو، دده په باور چي د ړندو او کڼو حکومت دي نونوموړي اپارتمان ددي پرځاي چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت په نامه یي وپیري، برعکس اپارتمان په خپل نوم قباله کړ.

کله چي وحید الله منور پر ځاي حبیب الله قادري د جنرال قونسل په توګه د کانادا په تورنتو کي مقرریږي متوجه کیږي ، چي اپارتمان د وحید الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنیو چارو وزارت ته لیکي.

وزارت خارجه پام کیږي چي منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمین سره، له د بانلو کمپنۍ څخه 410000 دالره پورهم اخیستي، او کور یي په ګروي ورکړیدی، څرنګه چي وحید الله منور د نوموړي د پیسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتشولو پریکړه کوي تر څو لیلام شي او خپلي پیسي تر لاسه کړي. لنډه داچی دبهرنیو چارو وزارت یو پلاوی لیږي او ثابتیږی چي په رښتیا اپارتمان د وحیدالله منور په نامه دی، خو وحیدالله منور ژمنه کوی چي د بانلو دکمپنۍ پیسي ورکوي او کله چی پیسي خلاصی شي نو بیا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوریت په نامه کوي.

بهرنیو چارو وزارت باید دا کور دوه ځلي رانیسي .

داپه داسي حال کي چي وحید الله منور د امریکا او کانادا ستیزن شیف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شویدي نه دي . نو په دي ډول د 553063.25 دالرو د اختلاسو مساله په یخ ولیکل شوه او لمر ته کیښودل شوه.

دفرار تروریستي مکان میرام شاه دي، او اقتصادي تروریستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحیدالله منور په واشنګټن کي دي.

ګل احمد شیرزاد دبهرنیو چارو وزارت اداري رئیس، چي هغه وخت پدي برخه کي هم مسؤله دي چي بیا وروسته په هسپانیه کي مستشار ؤ، پسله ختم وظیفي هم لا درکه شو.

دبهرنیو چارو وزارت هم د تدبیر او احتیاط کارندي اخیستي او نه یي د کور د پیریدلو اجرات تعقیب کړیدي، چي دا زیان راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۹)

په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاني د 1391 کال دغبرګولي د میاشتي په نهمه نیټه په یوه تحقیقي مقاله، چي د مهرالدین مشید له خوا لیکل شوي خپره کړي، چي موږ یي د یو ي برخي لنډیز را نقلوو.

په 2001 کال کي د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانګړي توګه در سنیو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري میاشت کي در سنیو د شاتو میاشت شروع شوه او تر اوسه چي لس کاله تیریږي لا هم دوام لري.

درسنیو د غه جوش او خروش د اروپایي ، امریکایي، ایراني او پاکستاني هیوادونو، په مالي مرسته یي په خپرونو د بیان د آزادي تر نامه لاندي شروع کړیده، زموږ په هیواد کي ځانګړي استخباراتي او سیاسي موخي لري او فرهنګي استعمار ته یي لار هواره کړیده.

د ایران او پاکستان استخباراتو له غربي هیوادونو څخه زیات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتیژ یکو ګټو د لاسته راوړلوله پاره شروع کړیده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چي دري لسیزي د ځینو کړیو په رګونو او ریښوکي اوپه ځانګړي توګه په اسلامي کړیو کي، د جولا د جال په څیرلا څه چي فولادي جال یي جوړ کړیدي اوددغو کړیو مشران او لوړپوړي چارواکي چي له استثنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي ، وخت یي غنیمت ګڼلي او اوس یي په دووبرخوکي یعني د رسنیو او دوسله والو په تو ګه په مانوررونو شروع وکړه.

او د وسلي او باروتو پرځاي یي د استخباراتي پیسو سیلا و یي خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنیز تاداو کیږدي.

په همدي ډول یي یوه برخه پیسي طالبانو ته ځانګړي کړي، ایران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانیولویي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کي چي د شخصیت له ضعف څخه رنځ ګالي او په دي ډول د بهرنیانو په جال کي ولویدل، د دواړو هیواد ونو استخباراتو درک کړي وه، چي له دري لسیزو جګړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چي د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټینګښت لاس پوري کړي.

له دي امله یي د هیلي ستر ګي د خپلو پخوانیو مزدورانو خواته واړولي ، ځکه ددواړو هیوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چي څوک کولاي شي چي د هغو له پاره په افغانستان کي ستراتیژیکي فعالیتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهیدلي وه، چي لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سیاسي او نظامي ظرفیتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدین شاته ووهي او د جهادي ټیکه د ارانو په توګه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندي له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد راوړو پیسو لادسترسي پیدا او سیاسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له د غو امکاناتو څخه په نا مشروع ګټي اخیستني سره، د مجاهد ینو په سر کوبولو او د افغانستان په ربنتینو آزادي غوښتونکو ګوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي ګټو پر ضد وکاروي او هر کله چي تر پوښتني

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندي راځي، نو د جهاد له نقاب څخه ګټه واخلي او د هغه ددیني ضد ابزارو په توګه وکاروي او هر کله چې ګټې تر خطر لاندي راځي او یا د خلکو تر قهر لاندي راځي نو د جهاد او سپنیز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.
له دې امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چې له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولاي شي، چې د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرګزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کي د رسمي سازمانونو پرمحورونو لکه د امام کمیټه او دا سي نوروړا څرخوي.
ښکاره ده چې په لس ها وو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندي فعالیت کوي، چې په ټولیزه توګه د بهرنیا نوله خوا جوړي شویدي، چې زیاتره یي قومي او سیاسي دي چې دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.
دا رسني پدې اندازه بي بندوباره او بي مسؤلیته دمطبوعاتو او دبیان دازادي تر عنوان لاندي په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچاوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب ګرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه ګټه پورته کوي او په خطاهرو لاس پوري کوي.
دپارلماني مصؤنیت بي شرمانه مصؤنیت اودمطبوعاتو بي شرمه ازادي، دقوم دبدبختي سبب ګرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کي ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بي خبره دي. نستو نادري د نور تلویزون د (سرزمین من) په پروګرام کي په ډیر بي پروایي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروګرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزوری اخلاق درلود، آن دافشاګري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسي نور.
از اقا مامون هم پدې برخه کي چي ځنګ دقلم پواسطه دخلګو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوایي له مخنیوی په خاطر هندوستان ته وتښتیدی.
یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۰)

میر عبدالاحد صاحبي

د يوي باوري سر چيني په رپوټ کي ويل شويدي، چي مير عبدالاحد صاحبي دکابل ښاروال په يو شمير قضيو کي تورن بلل شويدي، چي دده پر بي کفايتۍ ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و مليونو دالر و بلا عوض مرستي، چي د نړيوال بانک له خوا د کثافاتو دليږدلو له پاره شوي وه او يوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتي يي په ښاروالي کي د ظرفيت دنه شتون له امله پاتي او تړون يي فسخ شويدي.

۲- د قواي مرکز دشني سيمي تعديل، چي د کنترول او تفتيش اداري له خوا يي موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبي په ډول يو شمير مالکانو او نورو اشخاصوته توزيع کړيده.

۳- دده بوري د پارک د اجاري قضيه، چي د داوطلبي له لاري محمد اصغر عطايي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوايي کار په ټپه دريدلي دي.

۴- د جمهوري رياست د مقام د 4748 – 138/8/2 حکم دنه تعمل قضيه، چي پرزه خرڅوونکي دبګر اميو مارکيټ ته نقل مکان شي.

۵- ډيدولي په دښته کي د جمهوري رياست (4819) 1385/2/5 حکم چي بايد افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کي ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرينا هوټل په تړون کي تقلب، چي د ماس ديزاين شرکت چي په صاحبي پوري اړوند ؤ او دتجارتي ديوان د (17) 1388/5/16 دتجارتي قضايي قرار له مخي نوموړي د عدلي تعقيب وړبلل شويدي، چي محترم صاحبي صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکړ، ولي (څوک چي مربي لري هغه مربا خوري) او بل ميرمن يي انګريزه وه، دا دکريدت دپاره يو ضريب ؤ، دکمونستانو په وخت کي هم روسي ښځي او ميرمني په درلودلو سره په دولت کي دلوړ اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کي هم کريدت څلور طبقي درلودي: لومړي KGB ، دويم روسي ښځه ، دريم روسي تحصيل، څلورم دحزب غړيتوب."صاحبي بيچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چي ته مي يو ځاي ليدلي يي ، هغه ورته وويل چي زه خو ستا سکرتر يم " حافظه يي کمزوري وه، او يا يي لږ کار تري اخيستي . اکثره وخت به ګنګس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجيح پيداکړه.

تر ابادي يي خرابي ډيري وي. داونی اخري ورځي به يي په دوبی کي تيره ولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۱)

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نیزي په خپله 1390 کال د چنګاښ د میاشتي په 11 مه ګنه کي، د جمهور ریيس ددویم مرستیال ښاغلي عبدالکریم خلیلي له قوله ولیکل، که چیري په دولتي چارواکوکي له یو شمیر له قاچاق وړونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لویه پیمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

ښاغلي عبدالکریم خلیلي د چنګاښ د میاشتي په پنځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزي د نړیوالي ورځي د لمانځلو په غونډه کي وویل: که چیري د سیمي هیوادونو کي د ننه یو شمیر کړۍ له مافیایي ګرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هیڅ امکان نلري چي په دي لویه پیمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وویل: چي دغه عناصر باید وپیژندل شي او د قانون منګلوته دي وسپارل شي.

ښاغلي خلیلي له قضایي او عدلي ارګانونو څخه وغوښتل چي قاچاقبران په جدي توګه په سزا ور شول شي.

په داسي حال کي چي ددولت ډیر لوړ چارواکي هم پدي خبردي او هغه هم شکایت وکړي، دنوموړي خبرچي یو الهام دي . مګر بیا هم غوږ تر غوږه شور نخوري ، اجرات نکیږي، وایي چي وطن په عمل او اقدام جوړیږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غریبانو ورحمیږي .

کله چي جمهور رئیس او یا مرستیال یي شکایت لري، زموږد غریبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنایت شاته قوي لاسونه کار کوي. ددولت لوړپوړي چارواکي نه پوهیږي چي د چا نه د اجرااتو هیله لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۲)

وادي ګرګان

وايي چي نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼي په 1392/5/1 ګڼه کي يو خبر خپور کړي چي :

ولسي جرګي د کورنيو چارو وزير مجتبي پټنګ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرګي له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پټنګ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کي وويل: ما فکر کاوه چي تاسي به له ماځخه ستراتيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي يو موچي جنرال شويدي؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلاي شي چي جنرال شي.

او ممکنه ده چي موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پټنګ د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چي افغانستان د (وادي ګرګ ها) د سريال سره شباهت لري وويل: ليوان په هيوادکي شته نو ښايي چي ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد ګډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ،چي زما پر ضد کمپاين کوي، چي دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چي ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چي له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو چي داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چي دولسي جرګي دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په ګټه دي ، پټنګ صاحب حق درلود او رېښتيا ويل ، تر پارلماني مصؤنيت لاندي ډير ناروا وي وشوي ، هر کله چي به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داستيضاح وختونه کېښودل ، دښاغلي رمضان بشردوست خبري چي ويل به يي چي مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيروييني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لړلي ؤ،غصب، کميشن کاري، درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نيک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي دوري وکيل، چي دنجيب ګاو دخور ميړه ؤ، ده به ادعا کوله، چي ګوندي نه دي، مګر پرچميانو ته نژدي ؤ، ويل چي ببرک شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جي بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور کي ديو ديوال په درز کي يو خط چي مخکي جوړشوي او دکودتا په نامه دځينو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي ليکل شوي ؤ، چي دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيګناه وطندارانو د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه ؤ، مګر دپرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو که دا توطيه لا اوس هم تائيده وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي راپور پر بنا : مرستيال خان، ماما زرغون شاه، عارف شينواري، مولوى سيف الرحمن، ډګروال كواټ خان او يو لوى شمير قومي او نظامي مشران لكه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوايي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معيارو په حبس محكوم شول.

دداسي عدم علاقه او غيرحاضري ټولو په تلويزون كي ليدلي ، كومه ادعا چي دملت داستازي په حيث دوي كول ريښتيا نه ؤ ، دوي ملت نه و انتخاب كړي ، ۶۲ تنه ددرغلى له لاري د ښاغلي فضل احمد معنوي انتخاب ؤ. ولي چي بې قانوني دقانون ګذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وكيلانو هر ډول تور لګيدي، اما يوه هم ځان ته نه راجع كاوه. د ۸ صبح ورځپاني د سرطان ۲۲ كال ۹۳ دوي ته كميشن كارانو اودلالانو خطاب كوي او دمدنيت ورځپانه ۲۲،۴،۹۳ په نيټه د مصؤنيت دقانون په هكله ورته وايي : (از خدا بترسيد و ازخلق بشرميد) داسي څرګنديږي چي نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرګي د راتلونكي ژوند د ټولو امتيازاتو دپاره د تصويب تضمين كړ. داسي ډير شويدي، چي يوه ورځ داستحضاح دپاره يو وزير راغواړي، بله د راكړي او وركړي پر بنا دهغه تقدير كوي او رايي وركوي، مثلاً اسدالله خالد او يا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وكړ، محمد يي دكورنيو چارو نه ليري او سلب اعتماد شو، بله ورځ يي ددفاع وزارت ته بشپړ رايه واخيستل. اسدالله خالد هم دامنيت ملي عمومي رياست اوچته رايي يوړي.

دا مثالونه ډير دي. دهيڅ وكيل نظر كه تائيد وي او كه ردوي، ملي او يا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبي عادلانه انګيزي نه وي، دهيڅ افشاګري او انتقاد جدي نه نيسي او نه په شرميږي.

كله چي منتخب نوي جمهور رئيس داكتر صاحب اشرف غني احمدزي دوى ، ددوي كړونو ته متوجه كړي، دهغه پدي سبا شعبه شعبه ګرځيدل.

هغه كسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چي ملي خيانت يي ښكاره ؤ. د ديكتاتوري پولي تاريا د پاره دهيواد استقلال تر سوال لاندي كړ، لكه ببرک شينواري ، سيد محمد ګلاب زوى، نورالحق علومي او څو نور.

د نور مافيا په څنګ كي د ملک طوطي زوى ببرک شينواري هم ناست، چي د تره كي نورمحمد د ځوانانو د سازمان مشرتوب يي كاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دځوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندي د ځوان انجينو او هلكانو د پاره د بد اخلاقي زمينه برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۳)

په ولسي جر گه کي څه تيريږي؟

چراغ ورځپاڼي په خپله 1391 کال د غبر ګولي د مياشتي په نهمه نيټه، يو مضمون" د ر مجلس نماينده ګان از خانه ملت تا مرکز پولشويي شماري از نماينده ګان" ترسرليک لاندي خپور کړي چي موږ يي ځينو برخوته د لوستونکو پامه را اړوو.

ابو مسلم شيرزاد ليکي :

د ولسي جرګي شپاړسمه دوره بالاخره له يو زيات شمير غوغاووسره، چي تقلب او د هغي په اړه د ځانګري محکمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د 1389 کال د مرغومي د مياشتي په شپږمه پرانيستل شوه.

له پرانيستني څخه يي اوولس مياشتي تيريږي، لاهم يو شمير د ملت استازي په خپلو نيمګړ تيا وو له امله پر حکومت پړه اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه ، خراب مديريت او معامله ګري په دننه د مجلس کي تريخ واقعيت دي چي بايد ومنل شي، چي ډير وخت يي نصاب نه پوره کيږي.

دوخت په تيريدوسره داسي ګونګو سي تر غوږو شوي، چي د ولسي جرګي يوشيمر غړي په جاسوسي، پولشويي ، معامله ګرى، کميشن کارى، او د غير قانوني ساتونکي هغه څه دي چي د ولسي جرګي کمزورتياوي په ګوته کوي او لا په نورو بدبختي ککړ دي، هر يويي وايي چي زه نه يم.

د ماليي او کورنيو چارو وزيرانو نه استيضاح، چي پر وکيلانو د پيسو اخيستلو تورونه ولګيدل او ځانته يي قومي بوي او رنګ خپل کړ. او دغه راز د پيسو معامله ګري خپل رول اداکړ.

جاسوسي او له بهرنيو هيوادونو څخه د پيسو تر لاسه کول:

د کابل او واشنګتن ترمنځ ستراتيژيک تړون د تصويب په اړوند دپيسو، دويش ګونګوسي راپورته شوي او پر يو شمير وکيلانو د جاسوسی ټاپي وليګدي او دغه چاره ددي سبب شوه چي د ولسي جرګي ريس خپل نړيوال کميسيون ته دنده وسپارله، تر څو ددغي موضوع په اړوند تحقيق وکړي، اما نتيجه اعلان نه شوله ، مالومه ده چي دحکومت اخلاقي او علمي سويه تر تش په نامه دملت تر استازو ډيره لوړه وه.

په ډيري بي پروايي دروازه په دروازه ګرځيدل او کميشن کاري داير وي .

څه چي يي مصرف کړيدي، هغه بايد را وګټي او دراتلونکي دوري خيال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا کار عادلانه دي، چي پيسي ورکوي او بيا پيسي اخلي. يو وکيل صاحبي وويل، (ما هم مفت نيا مده ايم).

ملا ترخيل دکابل دکوچيانو استازي، دانجنير پښتون نه دباور ورکولو په مقابل کي مبلغ وغوښت. هغه چي ورنکړ ناکامه شوو.

يوه مياشت د مخه د فساد پروړاندي د مبارزي د عالي اداري رئيس، د پيسو اخيستلو موضوع د مجلس د اداري هيات د ټاکنو او د نامزد وزيرانو په اړوند راپورته کره ، چي دغي موضوع د مجلس په حيثيت ناوړه اغيزه وکړه ، ولي مجلس ونه توانيد چي عزيز الله لودين ځواب ورکولوته را وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زنانه تشنابونو کي به دنوو دالرونو کښهار په لار کي هم اوريدل کيده، داحقيقت بايد وويل شي ښځي وکيلاني په لړ څه هم قناعت کاوه ، مگر نارينه وکيلان دريانوشه ؤ، ياني ډېلي مقرري غوښتي اويا قراردادونه .

که به کوم وکيل جلب او يا اعتراض وشو ټولو به دي مني ، چي سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به يي لاس پوري کړ، که به څه هم خپل منځ کي په بوټلانو او کوري بلند بوټانو سره يوبل ويشتل . ښځي هم تر نوروڅه کمي نه درلود ، وکيله صاحبه نظيفه ذکي هم پر حميده احمدزي دکامري ومخ ته خپل گزارونو ته دوام ورکړ .

داسي معلوميدل چي ځينو وکيلانو ددي کور لياقت نه درلود ، نه يي داخله مقرراتو پروا درلوده .

دڅراغ ورځپاڼه په همدي نيټه دولس استازي په جاسوسي، کميشن کاري، معامله گيري، پول شويي، دمځکو غصب، غيرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړيدي. په هرصورت دولس استازي دداسي اتيهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي. يو تدبير ددوي مخنيوي کولای شي، چي جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرگي ځيني ښځيني ميرمني خپل عزت چندان خيال نه ساتي، تبصري ورباندي سته، مثلاً دهغه جملي نه فوزيه گيلاني دهرات د ۱۵ دوري وکيله په يو خصوصي مجلس کي دزنا تعقيب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزيه کوفي، مريم کوفي، فاطمه عزيز باندي هم اعتراضونه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۴)

په سفارتونو کې چور

۱- دغه راز د یوه بل رپوټ له مخې، هغه د اختلاس قضیه چې په توکیو کې د افغاني سفارت له خوا د یوې ودانۍ پیرودنې موضوع ده، چې توریې په هارون امین په توکیو کې د افغان پخواني سفیر پورې شویدي، چې تر اوسه یې پایلې معلومې نه دي. کیسه داډول ؤ ، دتعمیر دترمیم مصرف دتعمیر ترخرید لوړراووت .

نو دا قضیه د ښاغلي هدایت امین ارسلا په مداخله چې دده زوم دی، تعقیب نه شوه.

۲- د 62732 پوند استرلنګ د باقیداري قضیه ده، چې توریې په لندن کې د افغان سفیر عبدالرحیم شیرزوي پورې شویدي چې دسفارت پیسې یې په ګټه پورته کړیوې.

۳- په برلین کې د افغانستان د پخواني سفیر ناصر ضیا د باقیداري قضیه، چې ۱۳۰ زره یورو ته رسیدلې ؤ، په قیمار وهلې مګر چاڅه ورته ونه ویل ، دادې بیرته مقرر شو.

۴- د محراب الدین مستان د اختلاس قضیه:

د آریانا افغان هوایي شرکت د طلباتو مدیریت په خپل 5103- 1381/3/8 لیک کې بهرنیو چارو وزارت ته لیکلي، چې محراب الدین مستان د معراج الدین زوی، کله چې په پاریس کې د آریانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چې بیاوروسته په پاریس کې د افغانستان د سفارت د غړیتوب په توګه ټاکل شویدي. تر اوسه د انټر پول پولیسو له خوا د اختلاس د پیسو دور کړي له پاره حاضر کړای شوي نه دي.

دکاناډا او امریکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کې شنا کوي ، نه چاګیر کړ او نه یې پیسې تحویل کړي.

همدا ډول په امریکا کې افغاني سفیر شهریار، دري کورونه چې دعبدالله ملکیار په وخت کې دافغاني مامورینو دپاره په میریلند ایالت کې رانیول شوي ؤ ، پرخپل سرخرڅ، چې دسفارت مامورین اوس خانه به دوش ګرځي ، حتی دهغه وخت دپیسو دتحویل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنیو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معیارو برابر ندي. او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چې دداکتر سپنتا په وخت کې ایښودل شوي ؤ، داکتر زلمي رسول بیرته خراب او تراب کړل.

وحید منور په تورنتو (کاناډا) کې د بهرنیو چارو په خپل نامه کړ او بیا یې په ګروي ورکړ، چې لا تراوسه ورک دي. دافغان بیچاره شال او مال لیلام دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۵)

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخیتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړۍ کي، دلاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکي د هیواد په بیلابیلو سیموکي د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چي ملاتړ یي د دولت په لوړ پوړیوکي نا ست چارواکو له خوا کیږي ، لا هم په غیر قانوني توګه کیندني کیږي او له بده مرغه یي مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 28 مه د نهوبجو پړمهال دبدخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارګاه حمله کوي . او له لنډي جګړي څخه وروسته د کان ساتونکي تیت او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوي اندازي تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یي غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پیښي خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 29 مه، د 6834 حکم له مخي یو پلاوي ګمارل کیږي تر څو د پیښي څرنګوالي وڅیړي، کله چي پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پیښي لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په ګوته کوي.

د پلاوي له خوا د پیښي د عاملینو په توګه څوارلس تنه په ګوته شول، چي نومونه یي په لاندي ډول لیکل ګیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمګان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شاقل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضاني د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- داکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب / / //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابه ارداري // //

۱۲- محمد ا لله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کي لیکلي دي چي د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاکل شوي ده، چي لس فیصده یي دولت ته تحویلږي او په 1392 کال کي یو دیرش میلونه عایدیي دولت ته تحویل شوي، چي په دي حساب

(c) ketabton.com: The Digital Library

310 میلونه افغاني يي د را ايستني بيه شويده، د نوموړي کان له پاره پرسونل په تشکيل کي نشته او د ولسواليو د قوماندانيو ترمنځ هم همکاري او همغږي نشته.

دغه پيښه په داسي حال کي رامنځته شوي چي د کان قوماندان موجود نه و او معاون يي هم شتون نه درلود، ددولت او دحکومت دکمزوري له کبله داسي پيښي ډيري دي ، دايي يوه نمونه وه.

اما په هرصورت حکومت يوشمير کورنی او بهرنی ستونزي لري ، ملت هم بايد خپله ملي سرمايه وبولي.

مګر چور، فساد، غصب په لوړه پيمانه ليدل کيږي ، دابايد ووايو چي داسي ناروا او چورنه دکمونستانو په وخت کي ؤ، او نه دطالبانو په وخت کي ، چي دي دوه وختونه هم سر اومال او ناموس په امان کي ؤ، مثالونه يي ډير دي . په هره پيښه کي دزورواکانو او بدماشانو لاس او ګټه متصور وي.

ويل کيږي ، چي په دا پيښو کي د بدخشان د وکيلانو او زورواکو تر منځ د فساد زور ازمايي ده، ولي چي حکومت کمزوردي.

پدي پيښه کي خلګ د ولسي جرګي وکيل زلمی مجددي نوم اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۶)

کانونه او زورواکان

د کانونو لویې پروژې چې د هیواد د اقتصاد په پر مختګ کې ټاکونکې او دیادوني وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسیمه ییزو زورواکانو له خوایې مخه نیول کیږي.

په همدې اړوند د را ایستنې چارې هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي ګټو په موخه په ټپه دریدلي دي.

د چینایي د CNPCIW شرکت رئیس ښاغلي هایلانګ د 2012 کال د مې میاشتې په 27 مه نیټه، د کانونو وزارت ته په یوه لیک کې لیکلي، چې د کان د کار له پاره ستا سوله مرستي څخه مننه کوم.

څرنګه چې پوهیږې د نومووړې کان کار په تعویق کې لویدلي او له دې فرصت څخه ګټې اخیستنې غواړم د تعلیق ټول جزیات تاسو سره شریک کړم او دامو دریا پروژه دامنیتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنیتي پلان پر بنیاد APPF دري سوه ساتونکي باید دروان کال د مې دمیاشتې تر لو مړې نیټې زموږ په اختیار کې راکړي وای خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کې یو.

۲. په سر پل کې د زیاتو سیلابونو دراوتلو له امله پنځلس ورځې زموږ کار په تاخیر کې ولویده.

۳..دسیمه ییزو زورواکانو کړنې د پلان په تطبیق باندې ناوړې اغیزې پر یباسي، موږ آن داچې د شبرغان څخه د کار کوونکو د لیږد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سیموته ولاړشو.

دغه کړ نه مو د نامساعدو امنیي او په ځانګړې ډول د سیمې د زورواکانو د تهدید ونو له امله مووکړه.

د نوموړو دلایلو له امله زموږ د وسایلو دراوړل د تعلیق حالت کې قرار لري او متخصصین چې باید اوس په نفتي برخوکې شتون درلود لاي تر اوسه په چین کې دي، د امنیتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چا رو وزارت هم یو لیک د عینکود مسودکان په اړوند د ملي امنیت شورا ته هم استولي، چې نا امنیو او د مخالیفینو له خوا یې د بریدونو په اړوند یکې یادونه شویده.

پورتنې شرکت چې دجنرال عبدالرشید دوستم لخوا دخپلو غوښتنو په خاطر تهدید شوی ؤ، چینایي انجنیران تښتې ته اړشول.

داسې ډیرې پروژې دي، چې دتوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي ، چې باید حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دریا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۹۷)

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلۍ او اختلاس قضیه په هیواد کې یوه لویه فاجعه ده، چې په ملي او نړیواله کچه یې دهیواد حیثت او اعتبارته زیان واړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یې د خصوصي با نکونو او ادارو سره را کمي کړي. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکي یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چې د افغانستان د اسلامي جمهوریت د 1391 کال دوري د میاشتي د شپاړسمي نیټي د 281 ګڼه او 1390 کال د چنګاښ د میاشتي د اوومي نیټي د جمهوري ریاست د 2698 لمبر حکمونو، له مخي یې څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشت تنه یې تورن وبلل شول.

۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.

۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خیلل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.

۳- د کابل بانک د تفتیش امر راچا ګوپال کرشنن د ګوپال کرشنن زوي.

۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د ګورنادن زوي.

۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.

۶- د کابل بانک د آي ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.

۷- د کابل بانک سرتاسري شبکي مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.

۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.

۹- د کابل بانک ددولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.

۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالبصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.

۱۱- د پامیر هوایي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.

۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده ځان مشهوره کړیوو.

۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.

۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتواو را پورونو د تحلیل امر مصطفي مسعودي د عبدالرحیم زوي.

۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.

۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر ګروپ شیر آقا د ذین العابدین زوي.

۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر ګروپ ظفر الله فقیري د عیسي خان زوي.

۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحیمي د عبدالحمید زوي.

۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.

۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.

۲۱- د کابل بانک پخواني کار کونکي عصمت الله بیک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل بانک چي په 2004 کال کي د فعالیت جواز تر لاسه کړ، په هغه کي شپاړس تنه برخه لري چي د بانکداري د 34 مادي پرخلاف په مستقیم ډول او غیر مستقیم ډول یي په تجارتي غیر مجاز ډول یي سرمایه ګذاري کړیده.

دغه بانک چي د تخلفاتو راپوریي عامل هیات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف یي، د تطهیر پول او مجهول الهویه اشخاصوته یي غیر نورمال پورونه ورکړیدي ، چي بانک یي د ټکتاني له ستونزي سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چي کابل بانک ته یي سپارلي دي څه کم یو میلیارد دالره حیف ومیل شول.

کابل بانک پخوانی هیات مدیره چي باید یو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري یي شهرت درلود ، مګر برعکس داکسان په خیانت،درغلي، قیمار، اوبد شهرت درلود . او یوشمیر لوړوپوړو سره یي هم کریدت کاري، سوغات او نور داد وګرفت درلود. دکابل بانک قضیه له یوی خوا دخلکو پیسي وخوړي او دبلي خوا په ملي او بین المللي ډګر کي دافغان دولت ډیر بي اعتباره کړ ، په هر صورت جرم جنایت په هر هیواد کي شته ، مګر هلته بازخواست موجود دي ، مګر زموږ هیواد کي بازخواست نشته. شرم لاهم داده چي محکمي اختلاس ونه باله او هغه یی یوه حقوقي مساله توصیف کړه، شیرخان اوفیروزي یوازي په ډیر بي شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل .

دافغانستان بانک پخواني رئیس ښاغلي فطرت، چي په دوه کاله حبس محکوم شویدي ، او په امریکا کي دفرار په ډول ژوند کوي ، دومره ماهره شیطان ؤ، کله چي به دمالیي وزارت لخوا تر تفتیش لاندي شو، یوځلي به یي اوازه واچول، چي دهمدي تفتیش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د دالرو په لیلام کي به یي د ځینو صرافانو سره لاس یو ؤ،ډیره دارایي یي وموندل. په قضیه کي تر ټولو ذید خل دي . په هرو دوو میاشتو کي باید بیلانس او تفتیش او د پورو نه لمبرونه ورکول ، او حکومت او خلک یي اغفالول ، اصلي عامل دي ، ددي ټولو وحشي جنایاتو سره امریکا پخپل غیر کي نیولي دي. په فساد کي د شیرخان او فیروزي مل ؤ او ځان یي د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چیري دلته که یو نفر دسیستم پر بنا دي خیانت ته پام کړیواي، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي ، مګر دلته په خیانت ډول یو بل ته لاس ورکړي ؤ .

کابل بانک دشیر خان لخوا په منظور نه ؤ جوړشوي، بلکي یو دام تزویر او فریب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندي خلکو باور پري وکړ او خپله نقده دارایي یي هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړچارواکو حمایه ورسره ؤ، مډرن او عصري فریب کار ؤ. دا دبازار ازاد برکت ؤ، چي ددولت بیله کنتروله بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده ، چي د ولس د تاوان په مقابل کي احتیاطي تدابیر نیولي وای. البته دولت یوه عامه کلمه ده، چي اداره یي دهغو په لاس ؤ، چي په دولت کي لوړپوړي چارواکي ؤ.

د افغانستان بانک چي کابل بانک یي کنټرول کړیوای، هغه پخپله پدي فساد کي ورسره لړلی ؤ، قدیر فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چي فعالیت ته دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۸)

د ولسي جرګي ۶۲ غړو درغلي

فساد چي په يوه ټولنه کي د ناسور ټپ او سرطاني غدي حيثيت لري، چي د ټولني په ټولو برخوکي ريښي ځغلوي.

له بده مرغه دغه فساد د 1389 کال د ولسي جرګي ټاکني هم په خپله ولکه کي راوستي، چي په لنډيز سره يي په لاندي ډول يادونه کوو.

د ټاکنيزو شکايتونو کميسيون د 1389 کال ټاکني په درغلي لړلي وبللي، چي دولسي جرګي د سپاړسمي دوري په ټولټاکنو کي په 593 مرکزونو کي تقلب کړي او تقلب يي د ټاکنيز و شکايتونو کميسيون ته ثابت دي .

نو ځرنګه چي قضيي جزايي اړخ لري نوموضوع دټاکنو د قانون 64 مادي د دريمي فقري سره سم په دغه برخه کي کړني ترسره کړي.

په دغه ليک کي همداراز ويل شوي چي دغه کميسيون دي پايلي ته رسيدلي دي، چي د ټاکنيزو برخو دکارکوونکو له مرستي څخه پرته دغه تقلبونه ناممکن بريښي، شکايتونه ترغور لاندي ونيول شول .

چي څيرنه يي دابتدايه محکمي له خوا څيرل کيږي، نو د قضيي په اړوند د ټاکنو د خپلواک کميسيون اوشکايتونو د کميسيون څوار لس تنه د37 مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چي نومونه يي په لاندي ډول دي.

۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کميسيون رئيس.

۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس

۳- عبدالخالق د ټاکنو کميسيون غړي.

۴- سيد مراد شريفي د شکاياتو کميسيون رئيس.

۵- شاه سلطان عاکفي د شکاياتو د کميسيون غړي.

۶- ضيا رفعت د شکاياتو د کميسيون غړي.

۷- جنرال ايوب اصيل د ټاکنو د کميسيون غړي.

۸- شفيق احمد کوهستاني د ټاکنو د کميسيون د آي ټي رئيس.

۹- امان الله تجلي د شکايتو نو د کميسيون حقوقي مرستيال.

۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کميسيون وياند.

۱۱- ګرزيواني د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۲- قاضي سليمان حامد د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنوکميسيون غړي

۱۴- مومنه ياري د ټاکنو دکميسيون غړي.

په دغه بهير کي 235 عريضي د کانديدانو له خوا د شکايتو نو کميسيون ته وړاندي شوي، چي تفصيل يي په دي ليکنه کي نا ممکن بريښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدایه محکمي له خوا وڅېړل شوه او پرېکړه یي وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښایي چي جزایي او حقوقي قضیي، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانګړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدي ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کمیسیون او دارالانشا رئیس او قاضي سلیمان حامد چي د محکمي له قرار څخه یي سر غړونه کوله دندي یي په تعلیق کي ولویدي.

چي وروسته له یو لړ څېړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لندي د میاشتي په دیر شمه د 944 ګڼه مصوبي له مخي پرېکړه وشوه، چي د موضوع جزایي او حقوقي برخي جلا او ځانګړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پایله کي د ۱۳۹۰ کال دزمري دمیاشتي په دولسمه نیټه د ۳- ۱۵- ۲۶- ۱۴- ۴- ۱۸- ۲۷- ۲۳- ۲۵- ۲۴- ۱۰- ۲۰- ۱۶- ۸- ۷- ۶- ۲۱- ۱۱- ۱۲- ۱- ۲۲- او ۹ قضا یي قرارونو له مخي د ولسي جرګي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپیته تنه نور بریالي وبلل شول، چي لړلیک یي په لاندي ډول خبرېږي.

لست وکلاي جدید و حذف شده توسط محکمه خاص شکایت هاي انتخاباتي						
شمېره	لست وکلاي جدید که توسط محکمه خاص معرفي شده اند			لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند		
	اسم	ولایت	ذریعه قرار قضائي که معرفي شده اند	اسم	ولایت	ذریعه قرار قضائي که حذف شده اند
1	محترم جمیل کرزي	کابل	139/5/12 (3)	شریف الله کامه وال	کابل	139/5/12 (3)
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	139/5/12 (3)	عرفان الله عرفان	کابل	139/5/12 (3)
3	محترم بیدار حاجي	کابل	139/5/12 (3)	داکتر عبید الله کلیمزي وردک	کابل	139/5/12 (3)
4	محترم قادر حاجي وطندوست	کابل	139/5/12 (3)	عبدالحفیظ منصور	کابل	139/5/12 (3)
5	محترم روبینا جلالي	کابل	139/5/12 (3)	فوزیه ناصر یار ګلدره اي	کابل	139/5/12 (3)
6	محترم نثار احمد فیضي غورباني	هرات	1390/5/12(15)	احمد فرهاد مجیدي	هرات	1390/5/12(15)
7	محترم رحیمه جامي	هرات	1390/5/12(15)	سیمین بارکزي	هرات	1390/5/12(15)
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	1390/5/12(15)	حاجي خلیل احمد شیخ زاده	هرات	1390/5/12(15)
9	محترم احمد وحید طاهري	هرات	1390/5/12(15)	الحاج انجنیر منور شاه بهادري	هرات	1390/5/12(15)
10	محترم حاجي زرین	هرات	1390/5/12(15)	الحاج محمد رفیق شهیر	هرات	1390/5/12(15)

(c) ketabton.com: The Digital Library

11	محترم معروف فضلي	سمنگان	1390/5/12(15)	جاجي محمد عارف طيب	سمنگان	1390/5/12(15)
12	محترم احمد خان سمنگاني	سمنگان	1390/5/12 (26)	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	سمنگان	1390/5/12 (26)
13	محترم رئيس خير الله	سمنگان	1390/5/12 (26)	محمد طاهر زهير	سمنگان	1390/5/12 (26)
14	محترم محبوبه	سمنگان	1390/5/12 (26)	داکتر معصومه خاوري	سمنگان	1390/5/12 (26)
15	محترم نور الدين بيک	کندز	1390/5/12 (14)	شايسته باز ناصري	کندز	1390/5/12 (14)
16	محترم قضل کريم ايماق	کندز	1390/5/12 (14)	سيد داود نادري	کندز	1390/5/12 (14)
17	محترم رئيسه حسين خيل	کندز	1390/5/12 (14)	داکتر فاطمه عزيز	کندز	1390/5/12 (14)
18	محترم گل محمد پهلوان	فارياب	1390/5/12 (4)	انجنير محمد هاشم ارتاق	فارياب	1390/5/12 (4)
19	محترم نجيب الله سليمي	فارياب	1390/5/12 (4)	محمد شاکر کار گر	فارياب	1390/5/12 (4)
20	محترم سلطنت کوهي	فارياب	1390/5/12 (4)	آصفه شاداب	فارياب	1390/5/12 (4)
21	محترم حاجي پاينده	سرپل	1390/5/12 (18)	سيد انور سادات	سرپل	1390/5/12 (18)
22	محترم معلم مير ولي	هلمند	1390/5/12 (19)	مسعود خان نورزي	هلمند	1390/5/12 (19)
23	محترم حاجي ايوب	قندهار	1390/5/12 (27)	محمد نعيم لالي حميد زي	قندهار	1390/5/12 (27)
24	محترم حاجي محمود نور	قندهار	1390/5/12 (27)	حاجي محمد عمر ننگيالي	قندهار	1390/5/12 (27)
25	محترم نياز محمد امير لالي	قندهار	1390/5/12 (27)	داکتر محمود خان	قندهار	1390/5/12 (27)
26	محترم عبدالکريم اچکزي	قندهار	1390/5/12 (27)	عطا الله حبيب	قندهار	1390/5/12 (27)
27	محترم داود سلطان زوي	غزني	1390/5/12 (23)	محمد علي علي زاده	غزني	1390/5/12 (23)
28	محترم عبدالکريم دليلي	غزني	1390/5/12 (23)	استاد محمد عارف رحماني	غزني	1390/5/12 (23)
29	محترم مامور شلگري	غزني	1390/5/12 (23)	الحاج خداد عرفاني	غزني	1390/5/12 (23)
30	محترم نيازمحمد اميري	غزني	1390/5/12 (23)	چمن شاه اعتمادي	غزني	1390/5/12 (23)
31	محترم عاشق الله وفا	بغلان	1390/5/12 (2)	دلاور ايماق	بغلان	1390/5/12 (2)

(c) ketabton.com: The Digital Library

32	محترم محمد نسیم مدبر	بغلان	1390/5/12 (2)	محمد ظاهرغني زاده	بغلان	1390/5/12 (2)
33	محمد اسد الله فلا	لوگر	1390/5/12 (5)	انجنیر صاحب خان	لوگر	1390/5/12 (5)
34	محترم وحيد الله كليم زوي	ميدان وردک	1390/5/12 (24)	حاجي عبدالمجيد وردک	ميدان وردک	1390/5/12 (24)
35	محترم روز محمد نور	جوزجان	1390/5/12 (10)	حاجي محمد اسماعيل	جوزجان	1390/5/12 (10)
36	محترم محمود خان سليمان خيل	پكتيكا	1390/5/12 (20)	سيد اسحاق گيلاني	پكتيكا	1390/5/12 (20)
37	محترمه خديجه	پكتيكا	1390/5/12 (20)	ناجيه	پكتيكا	1390/5/12 (20)
38	محترم دلاور طوطاخيل	پكتيكا	1390/5/12 (10)	محمد ابراهيم غشتلي	پكتيكا	1390/5/12 (10)
39	محترم حيات الله وزيري	خوست	1390/5/12 (16)	الحاج داكتر ميربت خان منگل	خوست	1390/5/12 (16)
40	محترم ولي خان هيله من	خوست	1390/5/12 (16)	لياقت الله بابكر خيل	خوست	1390/5/12 (16)
41	محترم نور الله معمار	نورستان	1390/5/12 (8)	مولوي احمد الله موحد	نورستان	1390/5/12 (8)
42	محترم حميد الله توخي	زابل	1390/5/12 (7)	عبدالقادر قلاتوال	زابل	1390/5/12 (7)
43	محترم اسماعيل زابلي	زابل	1390/5/12 (7)	عبد الحبيب انديوال	زابل	1390/5/12 (7)
44	محترمه تورپيكي	زابل	1390/5/12 (7)	زاهرا توخي زابلي	زابل	1390/5/12 (7)
45	محترم رئيس محمد عمر	بادغيس	1390/5/12 (3)	سيد محمد موسي جناب	بادغيس	1390/5/12 (3)
46	محترم حبيب الله	بادغيس	1390/5/12 (3)	حاجي غلام سرور فايض	بادغيس	1390/5/12 (3)
47	محترم عبداللطيف	بادغيس	1390/5/12 (3)	الحاج قاضي عبدالرحيم	بادغيس	1390/5/12 (3)
48	محترمه آزيتا رفعت	بادغيس	1390/5/12 (3)	صفيه ايماق	بادغيس	1390/5/12 (3)
49	محترم مولوي دين محمد عظيمي	غور	1390/5/12 (6)	حاجي قربان كوهستاني	غور	1390/5/12 (6)
50	محترم فضل احمد	غور	1390/5/12 (21)	اقاي بحر	غور	1390/5/12 (6)
51	محترم غضنفر	بلخ	1390/5/12 (11)	فرهاد عظيمي	بلخ	1390/5/12 (21)
52	قاري محمد هاشم هيكل زاده	تخار	1390/5/12 (12)	سيد اكرام الدين معصومي	تخار	1390/5/12 (11)

(c) ketabton.com: The Digital Library

53	محترم حارنوال عبدالروف	بدخشان	1390/5/12 (12)	الحاجي صفي الله مسلم	بدخشان	1390/5/12 (12)
54	عبدالشکور واقف حکیمي	بدخشان	1390/5/12 (1)	عبدالولي نیازي	بدخشان	1390/5/12 (12)
55	محترمه قاضي منیره	بدخشان	1390/5/12 (1)	حاجي مامور موسي	فراه	1390/5/12 (12)
56	محترم مسعود بختور	فراه	1390/5/12 (22)	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	فراه	1390/5/12 (1)
57	نامعلوم	فراه	1390/5/12 (22)	الحاج برید جنرال نقیب الله	لغماني	1390/5/12 (1)
58	محترم عبدالهادي واحدي	لغمان	1390/5/12 (10)	الحاج زیفونون صافي	لغمان	1390/5/12 (22)
59	محترم گل مري	لغمان	1390/5/12 (10)	حاجي پیر بخش گردیوال	ننگر هار	1390/5/12 (22)
60	محترم الحاج ملک نذیر	ننگرهار	1390/5/12 (9)	انجنیر سید اکرام	ننگرهار	1390/5/12 (10)
61	محترم شنواري	ننگرهار	1390/5/12 (9)	حاجي حیدر خان نعیم زوي	کوچي ها	1390/5/12 (10)
62	الحاج قادر کوچي	کوچي ها	1390/5/12 (10)			

چي له بده مرغه د محکمي نوموړي پریکړه چي واجب التنفیذ وه په عمل کي پلي نه شوه او دمحکمي دحکم خلاف هغه ۶۲ کسان په خړو ستورګو په غیر قانوني ،غیر عادلانه او غیراخلاقي ډول په شورا ورننوتل، او دحاجي ظاهر قدیر چي په باد او باران خوشحاله دي، ددي دپاره چي مرستیال وټاکل شي راټول شو، چي ۱۶ دوره له همدي کبله تر ټولو بدنامه دوره ؤ، او په همدي ډول خیانت یي لاس پوري کړ، چي دابتدائیه محکمي دا فیصله داستناف لخوا هم تائید شول ، مګر ځاي یي ونه نیوي .

حقیقت دادي ،ددي ۶۲ تنو رایه باطلي او دمعاش اخیستل یي حرام دي . او کوم قوانین چي تصویب شویدي هغه ټوله غیرقانوني دي ، چي باید لغوه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۹)

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرګندوني

ويسا ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي په دريمه ګڼه کي ، د فدامحمد فايض له خوا ليکل شوي يو تحليلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرګندوني " تر سرليک لاندي خپور کړي، چي مور يي لنډيز راا خلو : د ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي لومړي نيټه ولسمشر ښاغلي کرزي ،د هيواد دري ګونو قواوو ته يوه منظمه او هر اړخيزه وينا وکړه .

هغه له ډيرو خبرو پرده پورته کړه او په پرخپلو او ددولت پر کمزوريو يي اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره يي ولس ته هيلي ورکړي .

ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي يي دواړه په فساد کي ښکيلي وبللي.

دايي ومنله چي په دولتي دستګاه کي سمت پالنه ، قوم پالنه او ګوند پالنه وجود لري ،غصب موجود دي، د خلګو حقوق تري وړل شويدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نيمګړتيا وي هم شته.

ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړيدي چي دحکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چي دقومي مشارکت او ترکيب تر عنوان لاندي يو سها مي شرکت غوندي ؤ.

حقيقت دادي چي ولسمشر په ماضي کي هم ډير ځله دغسي اعترافونه کړيدي ، خو مشکل دادي چي عملي ګام نه دی اخيستل شوي .

ملاحظات په نظر کي ديو ملي وحدت پر بنا نيول کيدل ، ولي دنور خطر احتمال کيدي ، دملي ګټو ساتل ، دقانون رعايت نه يوازي دولسمشر مکلفيت ؤ، هيواد دټولودی، بايد هر وګړي دقانون او عدالت رعايت وکړي ، نه داچي (به ما چی) ؛؛.

هغه چاچي د مزار په جنګي کلا کي د لسګونو کسانوويني تويي کړي ،په ليلي دښته کي يي د زرګونو انسانانو ويني يي تويي کړي . انتقالي عدالت تطبيق نشو.

د کارته نو او ميوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کيسي کوي، د هيواد يو زيات شمير الوتکي يي چي ددي هيواد ملي پانګه وه ، څه يي ازبکستان ته بوتلي او څه يي له منځه يوو‌ړي ، دشير پور مځکي چور شوي ، د پرديو په لمسه يي د هيواد د تجزيي په تو طيو کي لاس درلود، او په ډيره ښه موقع سره د قومي حسادتونو اوحساسيتونو د پاروني له لاريي ځان هدف ته رسوي. کابينه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي .

خو تر اوسه هيچا يي پوښتنه ونه کړه . د جنګسالارانو په موجوديت کي د قانون حاکميت ته زمينه مساعده نه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۰)

دتښتوني يوه قضيه

دپاکستان درا ستنيدو سره د تښتوني پيښي او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کي زور موندلي، دا په داسي حال کي چي مخ کي تر دي تښتونو په هيواد کي سابقه نه درلوده ، له بده مرغه دغه کرغيرنه پديده ددي سبب شويده، چي پانګوال په هيواد کي پانګوني ته زړه ښه نه کړي او خپلي پانګي او شته بهرنيو هيوادونو ته وباسي .

ديوي باخبري سرچيني په رپوټ کي ليکل شويدي : کله چي ۱۳۹۰ / ۱۰/ ۳۰ نيټه ډاکټر شعور نيازي د کابل له تايمنيو څخه تښتول کيږي، پوليس دهغه د پيداکولو له پاره په کار پيل کوي.

بالاخره په ۳/۴/۱۱/۱۳۹۰ نيټه داکتر شعور نيازي له تښتوونکو څخه په تيښته بريالي کيږي او سمدستي پوليسو ته خبر ورکوي .

پوليس زر تر زره هغه کورو چي داکتر نيازي په کي ساتل کيده هر يو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اغا د عبدالغفار زوی، حميد درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او يو ميل سلا سره نيول کيږي او د تحقيق په جريان کي په خپل جرم اعتراف کوي ، او سربيره پر هغي په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱ . د مهاجرينو دراستنولو د وزير زوی عبدالله انوري، د قضيي په اړوند هر يو نعمت الله او منيرګل دننګيالي زامن ونيول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲ . حاجي ګلاب الدين چي په ۳/۱/۱۳۹۰ نيټه تښتول شوي و، چي وروسته تر غوږ پريکيدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخيستني څخه خوشي کړاي شوي و .

۳ . د شعور نيازي د تښتوني په اړوند ګروپ کي ،چي يو څو تنه نور منير ګل او نعمت الله چي تير کال نيول شوي او يو شمير يي په تيښته بريالي شويدي ، د تښتوني په څو قضيو او ټپي کيدونو او وسله والو غلاوو په قضيو اعتراف کړيدي .

کله چي عبدالصمد او ګډونوال يي نيول کيږي ، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغي ورځي فوزيه څمکنی دمشرانو جرګي غړي عبدالصمد ته تيليفون کوي.

په داسي حال کي چي تليفون يي له پوليسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه ګټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزيه تر اوسه د پارلمانی مصؤنيت له برکته محاکمه نشوه.

داکتر شعور نيازي په خپلو څرګندونو کي وايي : کله چي زه د هغوي په اسارت کي وم تښتوونکو ته د فوزيي څمکنی له خوا تيليفون راغي او له موضوع څخه يي ځان باخبر کړ .

ابتدائيه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ ، استيناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلاليت پر بنا دابتدائيه قضا ته څه ويل کيداي نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۱)

د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ

1. کله چي په ۱۳۸۶ کال کي د کنترول او تفتیش د عالي اداري له خواو د غزني ولایت حسابي چاري تفتیش نه وروسته دي پایلي ته رسیږي، چي ۲۴۰۰۰۰ افغانی په داسي حال کي چي د مصرف په اړوند یي معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدین پټان سکرتر په وجه کي حواله او وروسته بیا دغه پیسي ۰۲۴۰۰۰۰ افغانیو تصیح شویدي .
2. د کنترول او تفتیش د عالي اداري له رپوټ له مخي ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانی د سردستي له وجي د غزني والیانو لکه ډاکتر محمد عثمان ، شیر محمد خوستي، بیله اصولي اسنادو مصرف کړیدي.
3. د کنترول او تفتیش داداري د ۱۳۸۷ کال رپوټ کي راغلي دي، چي ۲۱۸۰۹۰۸ افغانی د اوپراتیفي د تیلو په نامه ،د والي غلام غوث ابوبکر له خوا حواله، چي هیڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدي والي د ناوړو اجراتو په هکله د نیویارک ورځپاڼي هم یو لوی مضمون خپور کړیدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوریت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حکم له مخي، یو پلاوی ګمارل شوي تر څو د هغو نومرو دتوزیع څرنګوالي وڅیړي، چي د ماستر پلان پرخلاف په بلخ ولایت کي ویشل شویدي.

په پایله کي څرګندیږي کله چي عبدالرشید دوستم په شمال کي دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحیت څخه ګټه اخیستي او ۱۰۶ نومري ځمکي د شني ساحي په سیمه کي ویشلي ، پرته له دي چي د جمهوري ریاست له مقام څخه یي حکم تر لاسه کړي وي .

5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضیه ، چي تور یي پر بازمحمد احمدي د بدخشان په والي پوري شوي، دمحمد بهادرد ورور عریضه چي دچارو داداري د ۱۲۸۷—۱۳/۲/۱۳۸۸ لیک په ملتیا اړوندو ادارو ته لیږل شوي، خو زورواکی له امله نوموړي تر اوسه د تحقیق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنیف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نورپهنامه، چي دکورنیو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ لیک په ملتیا د قانون د تنفیذ دارګانونو په نامه لیږل شوي دي.
7. د حیرتانو دبندر د نفتي موادو د اختلاس قضیه ، چي تور یي پر عطامحمد نور ،ښاغلي دوستم او حاجي محقق لګول شویدي.
8. د ناوړي ګټي اخیستني قضیه ، چي د مزارشریف سینما په سیمه کي د عطامحمد نور له خوا ورباندي لوړ پوړي ودانۍ جوړي شویدي .
9. حاجي دین محمد دننګرهار والي ، ګل اغا شیرزي دکندهار والي او تورن محمد اسمعیل خان په هرات کي چي څه یي په وس ؤ، صرفه یي ونکړه .

دهیڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتیش شول او نه کنترول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۲)

په ګمرکونو کي ددرغلۍ يوه بيلګه

ګمرکونه يواځنۍ اداري دي چي د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوايدو زياتره برخه جوړوي. نو له همدي وجي ځخه په ګمرکونو کي ددرغليو پيښي زياتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کي جوړ جاړي کوي او کارکوونکي يي شخصي ګټي په ملي ګټو لوړي بولي.

نو داسي ګونګوسي تر غوږو کيږي کله چي يو کارمند يو څه موده په ګمرکونو کي کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کي يي ډير ژر بدلون راځي، موږ دلته يوه ددرغلۍ قضيه چي په ګمرګ کي رامنځته شوي د بيلګي په توګه وړاندي کوو.

دموز لمتد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارګي توکي واردوي او د ګمرګ په اووم هنګر کي تخليه کيږي، خو بيا وروسته پرته له دي چي محصول ځيني واخيستل شي، له ګمرک څخه ايستل کيږي.

کله چي موضوع تر څيرني لاندي نيول کيږي داسي ادعا کيږي، چي نوموړي توکي د ماليي دمعين غلام جيلاني پوپل په امر له ګمرک څخه ،له محصول پرته ايستل کيږي او تور يي پرعبدالقيوم د محمد عمرزوی، چي دګمرک پخواني سرپرست رئيس و، دګمرک داووم هنګر امر عبدالکريم دعبدالحکيم زوی، ددروازي امر سيد احمد د حاجي محمد زوی ،د وارداتو د مديرت مرستيال سيد مزمل د سيد سکندر زوی پوري کيږي.

د اداري فساد پرضد د مبارزي ابتدائيه محکمي په خپله ۳۰ ــ ۵/۲/۱۳۹۰ فيصله کي هر يو عبدالقيوم ، عبدالکريم او سيد احمد نومي، په پنځه کاله او يوه مياشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانيو په ورکړي علي سويه غياباً محکوم او دغه راز سيد مزمل په دوو کلونو تنفيذي حبس محکو ميږي .

مګر د ايستناف محکمي په خپله ۱۳۰ ــ ۱۹/۹/۱۳۹۰ پريکړه کي هر يو عبدالقيوم ، عبدالکريم او سيداحمد سربيره پر دي چي ۸۴۷۳۱۲ افغانيو ورکړي علي سويه په يوه يوه کال حبس محکوم او سيد مزمل په لسو زور نغدي جريمي او د مزمل شرکت رئيس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کيږي . او غلام جيلاني پوپل چي انکار کوي دهغه د تعقيب پانی په حفظ نظر ورکول کيږي .

بالاخره د ستري محکمي عالي ديوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نيتي قضايي غونده کي عبدالکريم ، عبدالقيوم او سيد احمد په شپږ ،شپږ مياشتو بند او د ۸۴۷۳۱۳ افغانيو په ورکړي او غلام جيلاني پوپل د عدلي تعقيب وړ بللي دي . زموږ هيواد کي دقانون تطبيق تل پر کم زور او غريبانو تطبيق کيږي ، جيلاني پوپل ته چا څه ونه ويل .

کښته مامورينو بايد ليکلی امر تر لاسه کړي واي او يا يي داغير قانوني امر نه واي پرځاي کړي.

جيلاني پوپل ځان ته لارپيداکړه .

ګمرک هغه اداره ده چي کنترول يي ناممکن دي ، په ګټه کي مامورين او سوداګران شريک دي، ديو لک افغانيو مال په پنځوس زره محصول شي، چي هم دسوداګر ګټه ده او هم دمامور ، او پدي ډول غوږ تر غوږه نه خبريږي، ولي چي تفاهم موجود دي.

اوريدلي مي دي چي فرانسوي بوټان په پنسل قلم محصول شويدي . قيمت او جنس ته په اساني تغير ورکوي، چي پرمحصول يي ډير اغيز کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازي يوازي جدي كنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي كولاي شي. ځيني بيا دپيسو په مقابل كي مقررېږي .

كله چي په ګمرک كي دكميشن كارانو رول كلک شو، درغلي او بډي هم اوچت شوي. كميشن كاران لكه، ارباب او قريدار

دمامورينو داعتماد وړ دي. تجربه لري ، داد او ګرفت يي ورځنی كار دی.

دمامورينو دپاره ، آن هغه احتمالي خطر راكمه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۳)

دحاجي اکبر دتښتوني قضيه

د يوي باوري خبرځاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستيناف عامه امنيت محکمي د ۱۵ ـــ ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو،چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنيت د ۹۰ اداري رئيس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کيدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخيستل.

حاجي اکبر چي کوچۍ او دده ساتونکو پيژندلي ؤ ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډير صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ، کوچۍ وتښتيد. چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئيس په ليرکيدو بيرته راغی ، مګر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دايو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظيفو صلاحيت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نيټه ۹۱/ ۲/ ۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نومورړي دساتونکو او موټروان دځرګندونو له امله تور ورباندي لګيدلي، چي دحاجي اکبر په تښتونه کي لاس لري او بډي يي اخيستي دي.

نومورړي بهر ته تښتي او کله چي راځي نيول کيږي او ديوښتني لاندي نيول کيږي او په پايله يي دنومورړي په اړوند يي مخکني پريکړه ، چي پکي ۷ مياشتي بند او اخيستل شوي پيسو په ورکړه حکم شوي، داستيناف د محکمي له خوا تاييد شوه.

ايا په هغه هيواد کي چي پخپله دامنيت دمامورينو نه امنيت خرابيږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا ګمان کيږي، چي په ځينو جناياتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او يا دحمايي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکيم شجاعي د ارزګان ولايت د پښتنو په ډيرو قصدي وژنو تورن دي، مګر د مرستيال محمد کريم خليلي په زور چا ونشواى کولاى چي د قانون منګلو ته يي وسپاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۴)

ايراني جاسوسان

دارمان ملي ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمياشتي په ۱۶ ګڼه کي يو مضمون د (دايران له خوا ولسي جرګي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کيږي) تر سرليک لاندي دډاکټر مراديان له قوله ليکلي دي چي مورږ يي لنډيز رااخلو :

يو سياسي کارپوه دامنيتي سرچيونو له قوله په ډاګه کړه چي دولسي جرګي ۴۴ تنه دايران له خوا مرسته تر لاسه کوي.

د پوهنتون استاد ډاکټر مراديان په يوه مرکه کي چي دتيري چهارشنبي په شپه خپره شوه ، امنيتي سرچيونو په ډاګه ويلي دي چي دولسي جرګي ۴۴ تنه په منظمه توګه له ايران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدي اړه فهيم کوهدامني ويلي دي په داسي حال کي ، چي دايران له خوا په ولسي جرګه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چي نور هيوادونه به هم جاسوسان ولري نو کيداي شي چي دغه تړون ردشي.

په همدي ډول يو بل سياسي کارپوه احمد سعيدي په دغه اړه وويل: که چيري دپاکستان او ايران جاسوسان ستراتژيک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هويت به معلو م شي او دجاسوسي مهر ورباندي ولګيږي .

له همدي امله ښايي چي هغوي مخالفت ونکړي . نو له دي امله نوموړي تړون دولسي جرګي له خوا تائيد شو.

پداسي حال کي چي نماينده تا د پردو دګټو دپاره خرڅوي ، دبلي خوا داهم ويلي شو چي دولسي جرګي ۶۲ تنه يي ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کميسيون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غير شرعي او غير قانوني ، په ډيره بي شرمی يي سترګي سپيني نيولي دي او پر څوکی ناست دي .

مطلب ريښتيا دی، ولي چي دايران سفير و مسليميار ته چي دمشرانو دجرګي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډيره سپين سترګي يي تري غوښتي وه، چی دامريکا سره ستراتژيک قرارداد بايد لاس ليک نه شي.

پدي شورا کي ملي احساس په څرګند ډول کمزوری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۵)

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچینو په حواله یو عراده سراچه موټر ، چي پلیټ یي ۵۵۸ فراه دي، دژیړي د ولسوالۍ د امنیتي موظفینو له خوا تر څارني لاندي نیول کیږي او تلاشي کیږي ، له هغه څخه ۲۱ کیلو ګرامه تریاک تر لاسه او تورن یي جان محمد د الله نظر زوی نیول کیږي .

وروسته له څیړونو او تحقیقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزي دابتدائیه محکمي له خوا د ۲۱۷ ــ ۲۶/۸/۱۳۹۰ فیصلي له مخي په اتلس کاله بند او دري زره افغانۍ جریمه او دغه راز د موټر دمصادري په سزا محکو میږي .

کله چي نوموړي دوسیه د استیناف محکمي ته ځي نو موړی د ۲۹۸ ــ ۵/۹/۱۳۹۰ فیصلي په اساس د ابتدائیه محکمي حکم تائیدوي .

او دغه راز د ستري محکمي له خوا هم نوموړي فیصله تائیدیږي .

دقاچاقبران تکتیک دادي، چي اصلی مالک پخپله انتقال کي برخه نه اخلي ، بلکي نفر او دریور استخداموي او ډېله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چي دده کورنۍ ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کي به یي هلي ځلي کوي .

پدي ډول ډریور او انتقال کونکي قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه یم پوه چي دي معامله کي به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق دیو مافیا په شکل او سازمان یافته خپل اجراات کوي.

هغه کسان نیول کیږی چي دمسؤلو مامورینو سره یي اړیکي نه وي ټینګي کړي او یا اصل کس نه نیول کیږي، بلکي استخدام شوي او اجیر دپیښي قرباني کیږي.

اصلي قاچاقبران له دي کبله چي پوره عاید لري، نو ډیري پیسي ښندي. کوم څوک هم ونیول شي په زندان کي ښه ژوند او سم شرایط ورته تهیه کوي. درخصتي نه ګټه پورته کولای شي، یوځای او بل ځای ته، یو ولایت او بل ولایت ته په اساني تبدیلیږي.

دهغي ډلي نه روح الله خروټی به دمحبس مدیر سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنګان ته تبدیل شو. د ۱۶ کالو نه یي یوازي دري کاله تیر کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط یو نیم کال تیر کړ، دګرشک دولسوالۍ قومندان عبدالرازق هم همدا ډول درواخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۶)

وزیر صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمیر وزیران تورن بلل کیږي، چي لنډیز یي د لوستونکو له پاره وړاندي کیږي.

وزیران او والیان یا کافي بي کفایته اویا لړلي ؤ، یا دواړه.

ریښتیا چي اوبه دسره خړي دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزیر نعمت الله شهراني:

په ۱۳۸۶ کال ګي دحاجیانو دلیږد قضیه ، چي د کاسکو له شرکت سره یي تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د میاشتي د پنځه ویشتمي نیټي د ۱۷۸۹ لیک له مخي ، د پنځه سوو زرو ډالرو دزیان په اړوند ، چي دولت ته یي اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحیدالله شهراني چي دمالیي معین ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مګر حاجیان چا ونه لیږل .

2. دترانسپورټ پخواني وزیر حمیدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزیر، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجیانو دلیږدولو په اړوند چي دګلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسلیک شوي و او یوولس ملیونه دالره پیش پرداخت شوي، ګلوبل او ناس شرکت اصلاً یو ترانسپورتي هوایي شرکت نه ؤ. پیسي ولاړي او حاجیان ونه لیږدول شول ، مګر وزیریوازي برطرف او ممنوع الخروج شو.

3. جلیل شمس:

داوبو اوبریښنا وزارت د ۲۵ پایو ډیزل جنراتورونو قضیه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دایراني کالاي ناب شرکت څخه په ټولیزه توګه په ۴۸۸۸۸۰۰ امریکایي ډالرو پیرودل شوي و او نوموړي شرکت یي په رسولو ونه توانید .

پکار وه چي دتړون د ځنډ له امله ۱۴۳۸۷۹ دالره جریمه ورکړي ، خو جلیل شمس چي په هغه وخت کي داوبو او بریښنا وزارت مرستیال و، پرته له موجه دلایلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر یي دجریمي له سرجمع څخه یي نوموړي شرکت ته بښلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ ــ ۲۹/۲/۱۳۸۶ لیک له مخي تورن ګڼل شوي او د ځانګړي محکمي دپریکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزیران عنایت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غړي نور الله دلاوري ، چي دالمان هیواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره ډالرو چي داداري فساد او بډو پرضد دمبارزي د ۶۴۱ ــ ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شویدي .

دغه راز نادر اتش داریانا افغان هوایي شرکت رئیس چي تړون یي یوه میاشت او دولس ورځي تمدید کړي و چي له امله یي ۴۸۳۰۰۰ یورو یي عامه شتمنی ته زیان اړولي و. او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفیر په حیث په اندونیزیا کي دنده سرته رسوي تحقیق ته حاضر نه شو.

5. عنایت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ ــ ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبوینک او دوو بالوچارتر طیارو دپیرودني له امله مظنون ګڼل شویدي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. سید حسین انوري : په دارالامان کي دسلو جریبو دفارم او ځنګل داجاري دتړون په اړوند، چي دافغان دیولوپمنت له کمپنۍ سره یي دپنځلسو کلونو له پاره لاسلیک کړي او ځمکي والي د قانون ۶۹ مادي او دمدني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخي ، چي ددري کلونو څخه زیات جواز نه ورکوي ، مګر انوري داقرار داد وکړ .

7. دکرني دچارو پخواني وزیران عبیدالله رامین او سید حسین انوري، دکرني دوزارت معین محمد شریف او دننګرهار د پخواني والي حاجي دین محمد او نور....چي د ننګرهار دکانال ۱۷۵ جریبه ځمکي تړون ، چي د کمو پیسو د یو جریب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانۍ یي پنځلسو کلونو له پاره د قانون پرخلاف لاسلیک کړي مظنون ګڼل شویدي .

8. مسعوده جلال :

دسینما زینب دبیارغاوني تړون د ښځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسیسي سره لاسلیک شوي، دایراني فرش دري ځله رانیول په زیاتو پیسو د ښځو چارو وزارت ددهلیزونو دفرش له پاره ، دڅلور غیرضروري کتابونو چاپ دښځو وزارت له بودجي څخه ، د قانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰ دالرو مرستي مصرف ، چي د هالند سفارت له خوا دولایتونو د ښځو پریوځاي کولو له پاره مرسته شوي وه .

9. محمد امین فرهنګ :

دسوداګري وزارت دتفتیش ریاست درپوټ له مخي ، چي د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تیلو د پیرودني په اړوند مظنون ګڼل شوي، چي د همدي تړونونو له امله یي ۱۹۴۷۴۵۵۶ امریکایي دالره دولت ته زیان اړولي دي.

10. د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیران استاد اکبر اکبر او شیر محمد اعتباري :

چي دچین دهیواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پیسي، چي یوازي د مهاجرینو له پاره وي او دیو شمیریي په بهر کي د نوموړي وزارت د نماینده ګیو او په هیواد کي دننه دافرادو او اشخاصو له خوا لګول شویدي .

11. سید مصطفي کاظمي د سوداګرۍ پخواني وزیر :

نوموړي دپنځلسو شرکتونو ته ، چي ادرسونه یي معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت کي ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ ملیونه افغانۍ پرته د تضمین له اخیستلو څخه د سوداګري دخونو له بودجي څخه ویشلي، چي تر اوسه شپږ شرکتونه پیږندل شوي او له دوو شرکتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصیل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او کریدت د بانکونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنګه چي همدا ډول د قانون خلاف کړنه وشوه ، همدا ډول هغه پیسي تر ننه ورکي او بیا لاس ته رانغلي . یو وزیر محکمه نه شو او نه یي سزا ولیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۷)

دارزګان والي

له والیانو څخه دشکایتونو په لړي کي دارزګان ولایت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرګي ته خپلي عرض پاڼي وړاندي کړي او دوالي امیر محمد اخنذاده څخه دبډو اخیستلو له امله شکایت کړي.

دولسي جرګي دشکایتونو دکمیسیون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د میاشتي دنهه ویشتمي نیټي د ۶۰۲ ګڼه لیک په ملتیا، لکه دقانون دتنفیذ اداره امور، دکورنیو چارو وزارت ته لیکی:

1. دارزګان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه دیوي ودانۍ دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بډي اخیستي او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع دیوه ګلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانۍ بډي اخیستي دي.
2. دارزګان والي دارزګان ولایت مراباد په سرک دجغل اچولو کي له شریف الله دعزیز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امریکایي ډالر د بډي په توګه اخیستي دي .
3. دیخ جوړوني دفابریکي په اړوند والي او شاروال دارزګان له حاجي عبدالحلیم دمحمد یونس زوی څخه غوښتي چي ۱۰۰۰۰ ډالره بډي ورکړي .
4. دارزګان والي دیوي وداني له ټیکه دار حاجي ملا نعیم دابراهیم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخیستي او دنوموړي ټیکه دار د ۱۹ لکو افغانۍو حواله یي بنده کړیده .
5. دارزګان والي دیوي بلي ودانۍ له ټیکه دار شریف الله دحاجي عزیز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخیستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.
6. درحیم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکایت کړي، چي دوالي له خوا ګواښل کیږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانۍ د بډو په توګه غواړي .
7. خان محمد دحاجي پاینده محمد زوی شکایت کوي ، چي په ۱۳۸۴ کال کي کله چي دیراود ولسوالي اړوند د شنغله او څنګل کلیو ته سیلاو زیان واړاوه او دکرني وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنیو ته ځمکي وویشل شوي او اسناد هم په لاس کي لري . اوس دارزګان دوالي له خوا غصب شوي او زورواکانو ته یي ویشلي دي .
8. عبدالقادر دامان الله زوی شکایت کوي ، چي ما یو شرکت دشهید اساس په نامه په ارزګان کي درلود، چي ددوو ترونونو په لاسته راوړلو دديراود او چوري ولسوالی کي بریالي شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانۍ په ناحقه او په زور اخیستي دي.
9. نیاز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکایت کړي، چي ورزشي ستدیوم یي دیوي میاشتي له پاره په غیر قانوني توګه تړلي ، چي وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بډو په بدل کي خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنګ کاري له پاره مي کندلي ده او خاوره مي لیږدولي ده ، چي دغه ټولي پیسي پر والي پاتي دي او نه یي راکوي .
10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکایت کوي ،چي تل دوالي تر فشار لاندي دي او په دي وروستیو وختو کي له ماڅخه شپږ لکه افغانۍ بډي اخیستي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتنی خلک دپوښتني دتوان نه عاجز راوونل، ولي چي يو ورور يي ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يي ملا عبدالحي اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه.

يوچا کيسه کول، چي ملا شير محمد اخوند نه يي گيله وکړه چي " تا به په مړو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چي" يا دا زه نه وم، هغه بابک ؤ ". ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو.

بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي.

زورواکي واليان هم لکه استاد عطامحمد نور،تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چي دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۸)

دکابل دهوايي ډګر اختلاس

کله چي په هيواد کي دطالبانو حکومت ړنګ شو او بهرنيانو مرستي شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جيب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چي ددغو هلوځلو په لړی کي دترانسپورت وزارت هم متي راونغاړلي چي رپوټ يي وړاندي کيږي.

دترانسپورت وزارت دخپل ۳۴۲۴ ــ ۵/ ۶/ ۱۳۸۵ ګڼه وړانديز په ترڅ کي، دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دکابل هوايي ډګر په نامناسب حالت کي قرار لري او دصفا شرکت چي يو پرمختيايي انجمن دي، دتوانيدو دډيرو زياتو هلوځلو له امله دوه مليونه او شپيته زره دالره دوزارت ماليي په مرسته داروپاله اتحاديي څخه په لاس راوړي .

دجمهوري رياست محترم مقام هم دبين المللي ستندرد سره دهوايي ډګر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چي داقتصاد، ماليي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او ددويم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ ـ ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ ګڼه وړانديز کي دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دهوايي ډګرپيسي داروپايي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چي له بودجي څخه نوموړي کار شروع شي ، بالاخره د صفا شرکت دهوايي ډګر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چي نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر څيړنو داسي څرګنديږي، چي په نوموړي قرار داد کي پيسي حيف وميل شوي .

چي دابتدائيه محکمي د ۳۱ ـ ۱۴/ ۷/ ۱۳۹۲ دقضايي قرار له مخي ښکاري چي صفا شرکت يو تجارتي انجمن دي او نه يو ساختماني شرکت . دعوا طلبي او افرګشايي هم نده شوي، له همدي کبله دولت ته زيان ورسيد . اورمرو به دلوړو چارواکو لاس پکي وي .

داچي دعوا طلبي نه کيږي او افرګشايي معلومه نه ده، چارواکي دمسؤليت نه پروا نکوي، نو به ارومره (تر کاسي نيم کاسه هم وي).

نه پوهيږم چي دهغه وخت دماليي ، ترانسپورت او اقتصاد وزيران څوک وه، چي ددوي دعدم مراقبت او بي تفاوتي له مخي دا زيان ورسيد. يوازي څو ټنه واړه رتبه مامورين مسؤل وبلل شول، چي دا زموږ هيواد کي معلول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۹)

زاخيل وال تسليم شو

دملي ارمان ورځپاني د ۱۳۹۱ کال دغبرګولی دمیاشتي په سلمه نیټه یو خبر خپور کړي ،چي مور يي لنډيز رااخلو : دا باید ومنو چي دشورا له موجودیت نه ، نه موجودیت دملت په ګټه دي ،تر ګټه يي بد مرغي ډيره ده ، په هر صورت . شف شف نه شفتالو، وکيلان معاش لوړيدل غواړي، دبوديجي موضوع يوه فرعي کيسه ده.

دماليي وزارت وايي: چي دروان کال په بودجه کي دملي شورا دهر غړي په تنخوا کي پنځوس زره زياتي افغانۍ تر لاسه کوي.

دولسي جرګي دغړو هڅه په دغه برخه کي هغه وخت پایله وموندله، چي ولسي جرګي دتير کال دکب دمياشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه ، اما په پای کي دغبرګولي دمیاشتی په دويمه نيټه تصويب کړه. وکيل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړيتوب ورکوي.

دولسي جرګي غړو په دي ټينګار درلود، چي بودجه په متوازنه توګه نه ده جوړه شوي او ځيني ولايتونه دظرفيت دلوړولو له پاره بودجي ته اړتيا نه لري ، خو دماليي وزارت دغه ادعا نه منله او ويل يي چي دولسي جرګي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه رد وي ، ترڅو وزير ماليه حضرت عمرزاخيلوال تسليم شوو.

دماليي وزارت مرستيال مصطفي مستور وويل: چي دولسي جرګي له هغوي غوښتي دي چي دهغو په امتيازونو او تنخواګاني دمياشتي يو سلو نوي زرو افغانيو ته لوړي شي او هم دماليي له ورکړي څخه معافيت پيداکړي، خو په هر صورت وکيل صاحبان بس نلري ، دماليي وزير ماتي وخوړله .

په پاي کي ولسي جرګي برى تر لاسه کړ او دمیاشتي پنځوس زره افغانی يي په تنخواګانو کي زياتوالی راغي .

په اوس وخت کي دپارلمان هر غړی ته دمياشتي پنځه ويشت زره افغانی دکور کرايه ،لس زره افغانی دموټر دتيلو له پاره ، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبايل دکريدت په نامه اخلي.

که څه هم د حاضري پابندي نلري . دزړه سوي وړ پدي دي ، چي سهار او ماښام دادارو په دهليزو کي سرګردانه منډي او رامنډي وهي . که ريښتيا ورته وويل شي او يا داجمله واوري نو به په دي پلمه چي دملت استازي توهين شول ، استيضاح به راوړاندي کړي . کميشن کاران په خپل منځ کي هم چندان تفاهم نلري ، بوتل بازي او بوټ بازي نه هم کله کله کار اخلي . که حقيقت ته وکتل شي يو لوي شمير يي په رايو ندي راغلي ، بلکي دمعنوي پواسطه راغلي ، څرنګه چي دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وويل: که ته نه واي زه نشوای راتلای . نو ضرورت دي چي لګښت راپيداکړي او بلي دوري ته ځان پنډ او چمتو کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۰)

که زما ځان غواړي تر تا به یي قربان کړم

دثریا بها په نامه یوي ښځي د فیسبوک له لاري یوه مقاله د " دا دعبدالکبیر رنجبر له خوا لومړني جنسي تیري نه دي" ترسر لیک لاندي دجمعي ورځ په ۹ تیر ۱۳۹۱ نیټه له یو تصویر سره خپره کړي چي مور یي لنډیز رااخلو :

زه دیوي فیمنستي په توګه دیوي له بدبختي څخه خبري کوم :

کبیر رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ کلونو کي، چي د سیاسي علومو په پوهنځي کي داسیستانت په توګه دنده تر سره کوله ، نو په دغه کلونو کي استاد میر اکبر خیبر دحزب پرچم دتفتیش کمیسیون له خوا یوه اعلامیه خپره کړه، چي اکادیمسن کبیر رنجبر دیوه جنسي تیري کوونکي او یوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ایستل شوي، نو ټولو حوزو او دمیرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغیږي تر څو دحزب نجوني دده په دام کي ونه لویږي داسي زیاتوي .

دفخریي په نامه دیوي بینوا نجلۍ باندي دعبدالکبیر له خوا جنسي تیری، یوه غم انګیزه کیسه ده چي پلار او مور یي په وړکتوب کي له لاسه ورکړي وو او دخور په کور کي ژوند کاوه، چي دخور میړه اذر مشهور خیاط وو، فخریي هغه وخت دخپل ژوند کیسه وکړه کله چي د سپوږمی نه خبره شوه . سپوږمی دده د شهوت داقناع قرباني وه.

فخریه چي دجمیلي پلوشي او نفیسي شیردل سازماني ملګري وه ، دامتحان په وخت کي له کبیر رنجبر څخه مرسته غواړي او کبیر رنجبر ورته وایي : فخریي که زما ځان هم وغواړي تر تا یي جاروم ته زما سازماني ملګري یي .

فخریه چي کلونه کلونه دمور او پلار له محبت نه بي برخي او مظلومه نجلۍ وه دکبیر رنجبر په خبرو باور کوي او دهغه کور ته، چي په شش درک کي وو ورځي .

کبیر رنجبر چي کور کي یوازي و او کورني یي لغمان ته تللي وه ، لومړی ځل یي په اتشین عشق سره غواړي له فخریي څخه ناوړه ګټه واخلي که زما ځان غواړي تر تا به یي قربان کړم، خو فخریه مقاومت کوي او ورته وایي چي زما خواستګاري وکړه، خو کبیر رنجبر دشهوت امواج وخت نه ورکوي او په بي شرمانه ډول په هغي جنسي تیری کوي ، فخریه ژاړي چي ژوند یي برباد شو او کبیر رنجبر ورته وایي، چي له تا سره به واده کوم .

فخریه یي چي یوه اوونی په کور کي ساتلي وه پریږدي او کله، چي څو ورځي تیریږي کبیررنجبر ځان پټوي او هغي سره دواده نه ځان ژغوري او ورته وایي، چي ته په خپله زما کورته راغلي وي، زه دشوروي دپولیس کاندید یم او واده کوونکي هم نه یم .

فخریه چي اوښکي تویوي او شکایت کوي او خپل دسر وینته شکوي اناهیتا ته ورځي، خوهغه دکبیر رنجبر جنایت دتفتیش کمیسیون ته سپاري او دمیر اکبر خیبر په امر رنجبر له ګوند څخه ایستل کیږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شوري ته ځي او هلته د کي جي بي غړیتوب تر لاسه کوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصیر رنجبر هم اوکراین ته ځي او کا جي بي ددستګاه جاسوس کیږي. او دواسیلي متروخین داسنادو پر بنا (صمدازهر) چي دمیوندوال وژونکي دي هم دظاهر شاه په حکومت کي د کي جي بي اجنټ او اشعه دشبکي د فتح مستعار په نامه مسوول وه.

له یوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر دیوه پلان له مخي، روسيي نه کابل ته راځي او د پارلمان غړیتوب تر لاسه کوي او په وروستي پړاو له سلطان زوی سره مظاهري په لار اچوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو څو میاشتي دمخه په یوه تلویزوني پروګرام کي وایي، چي زما ښځه دقفقاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته دیوي نجلۍ داختطاف دافتضاح پیښي څخه ما دبي بي سي په سایت کي وویل، چي دحامد کرزی څخه حیثیت داعادي غوښتنه کووم . او د (دي .ان. اي) له علم څخه مننه کوو، چي دغه جنایت کار یي اړیوست چي دهغه دیوه اولاد، چي دجنسي تیری ثمره یي وه انکار ونه شو کړاي.

دملي باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دوړي په میاشت کي د سپوږمۍ، عرض او داسي لیکلي دي چي دزوی عکس هم ورسره دي لیکي : چي سپوږمی هم دده دشهوت ښکار شویده.

اکادمیسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خیلو سپوږمۍ نومي نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بیا (خانه امن) او بیا په میکرویان کي، د ډیوي امیل کره ساتلي او جنسي تجاوز پر وکړ او ددي تجاوز نه خدای ج یوګل موره ګک زوی هم ورکړ، چي نوم یي عبدالکریم پري ایښي دي.

اکادمیسن اول زنا بیا دده په ادعا نکاح سویده نوموړي وایي، چي داد سپوږمی تقاضا وه چي زما نه یو زوی ولري ، مګر تر اوسه ازاد ګرځي ، په محکمو کي برائت واخیست، چي دابه یوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندي وي . مګر دا حق او عدالت ګوند داوکړه چي دي یي دګوند نه وباسي ، کوم چي خیبر کړی ؤ.

ددغو رسوایي سره په مدور میز کي ناست وي. د سیاست او دټولني رهبري کوي، د سیاست مداره تر ټولو لومړی اخلاق غوښتل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۱۱)

پلنګ در لباس ملنګ

په هیواد کي تښتوني ددي لامل شویدي، چي زیاتره سوداګر خپلي شتمنی بهرنیو هیوادونو ته لیږدوي.

تښتوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شویدي، چي په هیواد کي پرمختیایي پروګرامونه له ننګونو سره مخ او یا په ټپه ودریږي. دا پدیده دپاکستان نه راوړل شول، چي هلته ډاکو ورته وایي.

موږ دلته دبیلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نیازي حکایت کوي وروسته له هغه چي تښتوونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب یي زما پر سر کړ او په یوه ودانۍ کي یي بندي کړم ، هره ورځ یي وهلم او ټکولم، تښتوونکو دري ملیونه دالره یي زما له کورنی څخه غوښتل، چي داعمل پر همایون اصفي هم راغلي ؤ.

نیازي وویل کله چي تښتوونکو په دي پوه شول چي پیسي تر لاسه کولاي نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوټي چت سوري کړ او وتښتیدم او پولیس مي خبر کړل .

پولیسانو هغوي ونیول .

دافغانستان دصنایعو او سوداګري خونه وایي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ میاشتو کي ۸۵ تنه غړي تښتول شوي په داسي حال کي چي تیر کال دغه شمیره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنایعو او سوداګرۍ خوني مرستیال احمدشاه حکیمي وایي، چي دتیر کال دجولاي دمیاشتي زه اوزما ملګري چي دري ملیونه دالر راسره و، دتښتوونکو تر حملي لاندي راغلو، چي پولیسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکریم خلیلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

تښتوونکو هڅه وکړه ترڅو حکیمي او ورور یي وتښتوي، نو دوه تنه ساتونکي یي ووژل شوه ، خو تښتوونکي خپلي موخي ته ونه رسیدل او ویي کولاي شول چي یوازي پیسي وتښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چیري دولتي مسوولین له تښتوونکو ډلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنګه کولاي شي دامنیتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پیسي وتښتوي .

دتجارت او صنایعو دخوني مرستیال خان جان الکوزي وایي، چي دهیواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په تښتونو کي لاس لري، چي یو پوره شمیر یي د پارلماني مسؤلیت لري چي مځکه او اسمان یي پیژني ، چي هره ناروا راپورته کیږي ، دملت تش په نامه استاز به پکي لړلی وي، نو له همدي کبله دامنیت په برخه کي لږ پرمختګ شویدي ، اوس دي حالت کي راغلي یو چي غل هم وایي خدایه !، او کارواني هم وایي خدایه ! دفواید عامي د وزارت معین وحید الله خپل اختطاف چیان پیژني، مګر د ډاره یي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له تښتونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وایي: کله چي تښتونکي نیول کیږي دفاسدو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کیږي .

هغه داهم وویل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي یو شمیر تښتوونکي دهیواد دقضایي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکوزي داهم وويل چي دلوګر،پکتيا او دلوي ننګرهار په ولايتونو کي چي د تښتوونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي،چي په هيواد کي سرمايه ګذاري تر ۳۰ سلنو راټيټه شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په تښتوونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه وارديږي. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد تښتوونکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجينايي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدي کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برآت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مګر مشرانو جرګي په غيږ کي ټينګه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصؤنيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي ډډه وکړه. پارلمان يي مصؤنيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصؤنيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيښي هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن پيژني، مګر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغهي جملي نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جينايي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال ګمان وړي.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لګيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۲)

پردی لاربنود

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولي دمیاشتي په پنځلسمه نیټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب .
" دیوه سیاسي او نا مناسب مذهبي لاربنود لمانځني " تر سرلیک لاندي خپور شوی مضمون ، چي دیو څو برخو ژباړه یي دګرانو لوستونکو له پاره خپروو .
دایران د حکومت پخواني لاربنود ایت الله خمیني د مړیني لما نځنه دهغو له پاره ، چي دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیت لري یو واضع پیغام درلود .
دایران سفیر ښاغلي ظهره وند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چي درسنیو او دپارلمان دغړو له خوا دغیر معقولو څرګندونو له امله ورباندي کیدلي، دهغه د ناوړو څرګندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کي دایران درژیم تاداو ایښودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښیي چي ایران په څومره سرسختانه اوزړورتیا سره په افغانستان کي دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.
دافغانستان په وړاندي دپاکستان او ایران د جګړي دوام زموږد یو شمیر هیواد والو له خوا، چي دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاءسف ځاي دي .
زړه پوړنوونکي کړني او راګښونکي شعارونه :
یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډي کي وایي چي هغه یوازي په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلاي شي چي یو لاربنودوي.
دغسي څرګندوني زموږ له پاره نوي نه دي، ځکه کله چي دهغوي ملاتړي رسنۍ او أن داچي ملي متحده جبهي ته نږدي رسنۍ دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالني کړني دافغانانو په وړاندي جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .
که چیري دغه ښاغلي دغسي ونه وایي ، که چیري دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاګند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .
دکابل په غرب کي ، چي زیاتره یي هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لاربنود دي.
له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلاي نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.
یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راخیژي پر لویو غرونو — بیټ نیکه وایي زما زامنو
سړي چي مري خوږ یي پخوا وي — ولس چي مري نښه یي داوي
پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي — خواري او ذلت یي ځکه پخوا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام خميني په افغانستان کي دافغاني شيعه ګانو لخوا د تقليد مرجع په توګه نيولي کيږي، دامذهبي نه بلکي يو سياسي پروګرام دي. په ايران کي هم اوس پوښتنه کوي ، وايي سني يي که مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم کيږي، چي په ايران کي هزاره ګان له ياده باسي .

افغاني شيعه ګان دصدام دجګړي په وخت کي هم دتوپ دخولي شومه شول او په اوس کي بيا دسوريي جنګ ته تشويقوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسيی بر بنده تيری هم خميني په څرګنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس کي، د تبعيد په زمانه کي او دغه راز په قم کي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندي دي.

په ظاهراً به يي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروګرام کي نور څه وه ، دشيعه او سني ديووالي خبري به يي کولي خو په عمل کي به يي سنيان له منځه وړل .

زموږ باور دادي چي خميني ديوه مستبد حکومت تاداو اينسودونکي و، چي دباچا پرځاي يي ولي فقيه کيناوه ، که چيري دخميني ځاي ناستي ښاغلي خامنه يي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارک او معمرالقذافي له حکومت سره نه لري. دامام صاحب حرکات دنازي هيتلر ته ورته دي. هره ديکتاتوري بده ده، مګر مذهبي ديکتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

که چيري افغانان ديوه عادل حکومت او خلکو دحکومت غوښتونکي وي، دمذهب تر عنوان لاندي داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاکستان افراطي ايديولوژي ګانو پرځاي دي ټولنيز عقلاني سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاني مدير (حسن الهيکل)، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير کي، چي تري راووت خبريالانو ته يي وويل : ما فکر کاوه چي امام يو اسلامي انقلاب کړيدي ، مګر دا په حقيقت کي يو شيعه انقلاب دي .

لينن غوښتل چي دنړۍ دکاريګرانو تر عنوان لاندي په نړۍ حکومت وکړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندي هم پر اسلامي نړۍ حاکم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاکم کړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خداى يو، کلام يو، کعبه يوه او رسول يي يو دي)، يو پر بل په صداقت باور راشي، کيداى شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وکړي. کوم فقهيي توپير چي په څوارلس پيړيو کي ندي حل شوي، اوس يي په ما څه؟؟ دزغم نه کار واخلي او مذهب دسياست وسيله نکړي. اسلام يوه عقيده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

متاسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور کي سوځي، کله ارامه شي او کله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنګي يرغل پدي کچه ډير شويدي چي ان زموږ په ادبياتو او اصلاحاتو را ګډ شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، يا په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلاً : موږ ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل کيږي چي په ايراني لغتونو او نومونو بدل شي لکه : ولد په فرزند، مامور په کارمند، وکيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيدي، مکتب په مدرسه، محکمه په دادګاه، متعلم په امرزګار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابګاه، قوماندان په فرمانده، خوانده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنګي يرغل دي، دا لغتونه او نومونه موږ ته پردي دي.

يا مثلاً په شعوري، له دي کبله چي ايرانيان د ميرويس نيکه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه کوټه سنګي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (١١٣)

دکانونو درایستلو مخنیوی

یوه لویه ستونزه او ننګونه چي داقتصادي، ملي لويو پروژو په عملي کولو کي ددولت په وړاندي شتون لري، هغه دځينو استخباراتي کړیو اوازي دي، چي دهيواد په ځينو برخو کي دزورواکانو او جنګسالارانو له خوا په لاره کي اچول کيږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کي خنډ او ځنډ رامنځته کوي. که چيري ددولت ارګانونو له خوا يي اغيزمني او پريکړوني کړني ونه شي نو هيڅکله به په هيواد کي لويي اقتصادي پروژي په کارونه لويږي.

ديوي باوري سرچيني په حواله دکانونو وزارت يو ليک دملي امنيت دشورا په نامه استولي، چي دهيواد په شمال کي دتيلو او کاني توکو داستخراج په مخکي دسيمه ييزو او زور واکانو له خوا يي مخه نيول .

وروسته له هغه چي دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختيا ليد لوري رامنځته شو، نو په تقنيني چارو کي په زړه پوري اصلاحات دنړيوالو تجربو په رڼا کي او دکانونو دستراتژيک اهميت دهيواد دعوايدو په زياتوالي کي ديوي کليدي اداري په توګه داقتصادي پرمختيا او له بهرنيو سرمايه ګذاريو له پاره رامنځته شو.

لکه چي پدي وروستيو کي ليدل کيږي دسيمي استخباراتي سازمانونه، دخپلو بريڅو له لاري داقتصادي ملي لويو پروژو داختلال له پاره متي رابدوهلي او دپروپاګند په لاره اچولو سره يي ددي پروژي له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دي چي دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو دپرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته يي اخطار ورکړي ، که چيري په شعوري اويا هم په لا شعوري او يا دڅا خبره ددښمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زموږ ملي ګټو ته ، چي يواځني سرچيني دځان دبساينې او دهيواد دمالي استقلال شميرل کيږي خپله موخه وګرزوی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندي به ځواب ورکونکي وي.

او اوس چي ددوو لويو پروژو (دحاجيګګ پروژه او دامو دريا دنفتي حوزي پروژه) په دي عبارت سره چي ګواکي دپروژو په تړون کي سياسي کړني او دغه تړونونه دهيواد په زيان دي او .... دسيمي داستخبارتو دپايڅوړو له خوا پروپاګند کيږي .

دغه استخباراتي کړۍ دهغو تعلقاتو او مناسباتو له مخي، چي په دولتي ارګانونو کي دلوړپوړو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چي له بهر څخه يي ملاتړ کيږي خپلي پروپاګند تنظيموي.

په همدي ډول دپارلمان يو شمير غړي، چي دنوموړو پروژو په تخريب لاس پوري کوي او دامنيت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژي، چي دافغانستان ملي ګټي بلل کيږي او ددولت عوايد ، دزيربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دڅاپيريال ساتنه او دکليو خلکو ته دجامع پرمختيا پروګرام په جوړولو کي ارزښتمن رول لري هغه تخريب کړي.

دغه ډول ديادوني وړ ده ، چي دحکومت له پلان سره سم چي امنيتي کمپنۍ اوس فعاليت نشي کولاي او حکومت هم تر اوسه دامنيت له له پاره لازم ترتيبات نه دي نيولي، چي له دغه فرصت څخه دسيمه ييزي جنايي کړۍ او په حکومت کي دنفوذ خاوندان د متشبيثنو دازار لامل ګرزي ، چي دحکومت او متشبث ترمنځ بي باوري رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي له پاره چي دهيواد په تاريخ کي لومړي ځل دي، چي افغانستان ته دغه طلايي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي کاني منابعو ته پراختيا ورکړي، له نيکه مرغه چي دتړونونو په برخه کي يي روڼ والي او دملي او دهيواد لوړي ګټي په کي په پام کي نيول شويدي.

هيله ده چي دامنيت ملي شورا دامنيتي تدبيرونو په برخه کي پورته ذکر شويو موضوعاتو په اړوند ددسيسه بازانو دتعقيب او دوزيرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چي ملي ګټو ته زيان رسوي دقانون سره سم مخه ونيسي تر څو دهغو سبوتاژونو مخه چي يو تاريخي فرصت رامنځته شوي ونيسي.

اکثر ليدل کيږي يا اوريدل کيږي، ځيني چارواکي خپله ډيره جزوي ګټه په درلودلو سره دولت او عامه ګټي ته ډير دروند او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چي رسي دکور دننه خوا وي، لکه چي وايي کلا د دننې خوا خلاصيږي.

پدي برخه کي تر هر چا د واليانو رول اغيزمن دی، چي والي صاحبان د (واجب الاقرم او غير مسؤل) موقف نه راوزي. د ملت او حکومت تر منځ د (پل) موقف نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۴)

دقروغ دغونډیو غصب

دباوري سرچینو په حواله چي دملاخیلو ، کاکړو، کوچیانو دقروغ دغره دببرک دکلا په سیمه کي استوګنه ؤ، دکورونو په جوړولو يي شروع کړي وه او د عیدوخیلو کوچیانو له خوا يي مخه نیول کیده .

په دغه ضمن کي دکابل دلویدیزو برخو استوګنو خلکو په نوموړي سیمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سیمه هدیري ته بیله شویده .

په داسي حال کي چي په نوموړي سیمه کي دسیلاو او اوبو دوتللو او ریګریشن تاسسیات تر سترګو کیږي، چي دمحمدیه ښارګوټي له خوا سازماندهي کیږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي ځیرونکو ډلي تر لاسه کړیدي دغه سیمه دبیلا بیلو دولتي ادارو ملکیت دي.

که څه هم دکوچیانو او دکابل دلویدیزو سیمو داوسیدونکو تر منځ دجوړجاړي هڅي کیږي ،خو څه پایلي ته نه رسیږي ، او دکورنو په جوړولو شروع کوي .

بالاخره په ۲۲/۵/۱۳۸۹ کال کي دکابل دلویدیزو سیمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او یو شمیر نورو په هڅوني سره په بیلونو، کلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي کوي او د مسجد دځاي پر سر شخړه راپورته کیږي او پر دولتي مځکو جګړه راپورته کیږي.

ترڅو په پایله کي دنوموړي سیمي خلک دکوچیانو په خیمو او کورنو برید کوي او دکوچیانو شته غارت کوي او اور ورته اچوي او هزاره ګان نور هم د ډیر شدت نه کار اخلي.

وروسته له هغه امنیتي ځواکونه نوموړي سیمه نیسي او کوچیان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلویدیزو سیمو اشوبګر دځانګړي پروګرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحیو سیمه تر تخریب لاندي راولي او دیو زیات شمیر دکانونه تاراج او ورانوي.

په پایله کي یو پلاوي دجمهوري ریاست دمقام له خوا ګمارل کیږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شریکان يي تر توقیف لاندي نیول کیږي، او داچي په پایله کي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود وموندي، مثلاً د دارلامان سیمه کي مځکه اوغونډی دحاجي محمد نبي خلیلي ، داستاد خلیلي ورور لاندي کړه. قرغه مځکي او غونډي وکیل ملا غیرت، دکابل ښاروالانو ، محمد انور جګدلک او روح الله امان په مرسته نمري کړه. دچمتلي دښت امان الله ګذر خطونه پکي کړه، یو اندازه استاد عبدالرسول سیاف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر کیښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۵)

دافغانستان په جګړه کي دامريکا لويي تيروتني

دکابل چاپ دورځپانو له ډلي څخه يوي ورځپاني د (دافغانستان په جګړه کي دامريکا لويي تيروتني) تر سرليک لاندي يو مضمون خپور کړي چي لنډيز يي دادي :

امريکا ددي پرځاي چي يو پياوړي دولت درامنځته کيدو او ټينګښت او اغيزمنتيا له پاره يي په افغانستان کي کار کړي واي، او له هغي ډلي څخه يي لکه دملي دفاع ، کورنيو چارو ، ماليي ، پوهني، او دکليو دپرمختيا وزارتونه يي ځواکمن کړي واي او ديو واحد ملي دولت په اړوند يي کارکړي واي، او يالا اقل د خلکو دليدلو له پاره يي دکرزي حکومت ته يي باور او مشروعيت ورکړي واي ، برعکس هيڅ يو داسي بنيادي او اغيزمنه کړنه يي تر سره نه کړه .

دغه راز امريکا له شلو کلونو چي د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چي څه يي بايد کړي واي، ديوه دموکراتيک ځواکمن دولت درامنځته کيدو مفکوره يي د فرهنګي او په ټولنه د مسلطو عناصرو دبدليدو د کرنيزو او اقتصادي بنيادونو په اړوند دامريکا يوه فانتيزي وه، چي هيڅ تحليلي او پلاني برنامه يي وروسته دحکومت دبدليدو له پاره ،چي په افغانستان او عراق کي څه کړي واي نه درلودله.

په مليونونو ډالره دامريکا او مرسته کوونکو هيوادونو له خوا افغانستان ته رادننه شول، په دغه اړوند چي څومره دغه پيسي حيف او ميل شوي او ديو شمير صلاحيت لرونکو افغانانو او بهرنيانو جيبونو ته ولاړي او دغه راز، چي په خپله امريکا او مسوولينو يي څومره په دغه فساد کي ګډون درلود او څومره مسووليت لري او يا يي ورباندي سترګي پټي کړيدي او يا نه ليدلي او نه انګيرلي دي .

له يوي لسيزي څخه زياته موده کي ۳۴۱ کمپنۍ او نړيوال غير دولتي يا (آن جي او ګاني) په افغانستان کي جوړي او په فعاليت يي پيل وکړ، چي مليونونه افغانۍ يي افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شويو پيسو زياتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرايي چي دمياشتي له پنځو زور تر شپږو زرو دالرو پوري رسيدي. دامنيتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورينو اونورو کارکوونکو په معاشو ولګيدي، او يوازي له پنځلس سلني کمي پيسي له دغو مرستو شويو پيسو څخه دافغانستان په پروژو کي مصرف شوي، چي په پايله کي افغانستان داقتصاد له رويه په خپلو پښو ونه دريده چي داقتصاد اساسي شاهرګونو ته نوي سا ورونښي.

په همدي ډول يوه لويه تيروتنه داوه چي سپيني ماڼي دخپلو سرتيرو دوتلو نيټه اعلان کړه ،چي دغه موضوع دطالبانو دسياسي او جګړه ييز مورال دلوړيدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کي د جګړي بريالينوب له پاره په کار وه ،چي دوه دولتونه ياني افغانستان او امريکا دواړه په کي ګډون وکړي، خو ديوه له فساد څخه ډک هيواد چي له امريکا سره يي لړزيدلي اړيکي درلودي، دويم داچي پاکستان دطالبانو دولت په خپله غيږ کي ونيو او څو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبنديدو لامل شو.

پورتني وړانديز يا اعتراض پر ځاى دى، هر څوک بايد خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هيله اشتباه ده، البته کومه مرسته چي دپردو نه کيږي يا کوم امکانات چي د نورو څخه چمتو کيږي، د خپله وسه د هغه نه ګټه پورته کړي، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنوبي کوريا، جاپان او المان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۶)

لیوني سپي

د کابل په ښارکي کوڅه ډبه سپي دومره زيات شويدي، چي وروسته له ماښام څخه يي کابل ښاريان له ګڼو ستونزو سره مخامخ کړيدي . او ددولت هيڅ يوه اړوند اداره لکه کابل ښآروالي، د عامي روغتيا او دکرهنی وزارتونه ورته پام نه اړوي. مور د بيلګي په توګه يوه مرينه، چي د خوړ لو له امله را منځه شويده رپوټ يي خپروو.

سيد نور آغا د سيد شير آغا زوی ادعا کوي، چي ورور يي سيد علي شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نيټه هغه مهال چي له دندي څخه د خپل کور په موخه روان و، دليوني سپي تر حملي لاندي راغي او ټپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څيړل کيږي، داسي پايلي ته رسيږي چي د کابل ښاروالي او د عامي روغتيا وزارت د لايحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تعلل او غفلت کوي، چي دغه شان پيښي رامنځته کيږي.

ادعا کيږي، چي د محيطي روغيتا رياست رئيس امان الله حسيني خپله دنده نده اجراکړي او ددغه رياست نور کارکوونکي هر يو محمد سليم د عمر ګل زوی او عبدالحکيم د غلام شاه زوی هم ملزم ګڼل کيږي.

همدعه راز د کابل ښاروالي د تنظيف رئيس نثار احمد حبيبي، چي خپله دنده نه ده سرته رسولي اوپه خپل سر پرته له دي چي د محيطي روغيتا پلاوي حاضر وي سمي مواد (سترکنين) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه ګټه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لګول کيږي، توقيف او د شاروالي دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او مير احمد د پاينده محمد زوی او د محيطي روغتيا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندي نيول کيږي. دا کافي نده، دايو قتل دي، په پوره دقت بايد مطرح شي.

د کابل آسيا روغتون چي د نوموړي شخص له مريني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندي راځي،مګر په نورو داسي پيښو کي ملزوم نه محکوميږي.

دکوڅو ډبو سپو کيسه آن دخلګو دشکايت پر بنا د بين المللي مډيا ته هم رسيږي، مګر مسؤلو کسانو سرپه ونه ګرځاوه.

دميزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امريکا ږغ راديو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وايي چي سهمی مواد بي کيفيته دي، دروغتيا وزارت وايي، چي دښاروالی مامورين کومي غوښي چي بايد د زهرجن مواد مواد ورسره ګډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورين خپل ديګ په ګرموي. دپورتنيو ادارو تر څنګ دکورنيو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنيت وساتي، مګر دلته بي تفاوته يو مؤثر کلتور دي، چي وايي (به ما چي ؟؟) . مسؤله اداره معلومه نشوه. د غريب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زرهي کروزين کي ناست وي، ددي ستونزي پروا نکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۷)

لمرپه دوو ګوتو

د یوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداګرۍ شرکت رئیس ښاغلی فرهاد، چي د پوهني وزارت د مسلکي او تخنیکي معینیت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د یوي اطلاعیي په ترڅ کي کشفي ارګانونو ته خبر ورکړي، چي د نوموړي معینیت د مالي امریت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بډي غواړي، چي داکار دقراردادیانو او مامورینو تر منځ یو منل شوی دود دي، پوه نه یم چي داخلي ولي شکایت پورته شو؟ چی ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چي نوموړي ته د یوه مختلطه پلاوي له خوا پیسي په نښه کیږي او د وزیر محمد اکبر خان په سیمه کي نوموړي ته ورکول کیږي او باالفعل نیول کیږي.

الماس ادعاکوي چي د کابل افغان سوداګري شرکت رئیس سره څوکاله کیږي چي روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره ډالر غوښتني و، چي نن یي ماته زنګ وواهه او پنځه زره ډالریي راکړل. هر مجرم باید یوه پلمه ولري. داسي کسان نو بیا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدائه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فیصلي له مخي الماس نومي ته برائت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو ګتو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرئت وکړي، چي دپولیسو سره مرسته او یا شکایت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبیدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتي او بي مسؤولیتي د فساد ډیرښت دي. د فساد د مخنیوی د پاره پولیس او یا مفتیشین او بیا محاکمه ډیر لوی رول لري، مګر په موږ کي دا خلا ډیره څرګنده ده، چي دا دواړي اداري لړلي دي.

په امنیت ملي کی هم د استخدام د پاره یو فرمول جوړ شوی ؤ، چي د همدي اداره د درو تنو په تصدیق او تضمین یو څوک مقرر کیدای شوای. څرګنده ده چي په دی اداره کی تنها دا یو قوم او یوه سیمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ ؤ.

ددي وړي سیمي تر منځ نژدیوالي یو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چي شکایت نه اوریدل اداکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۸)

زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان !

د بي بي سي راډیو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتي په اتلسمه په خپل رپورټ کي، د افغانستان دروڼ والي دڅارونکي سازمان له خولي چي افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندي دي او داکار ددي سبب شویدي چي عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان واړوي.

په نوموړي رپوټ کي څرګنده شویده، چي یو شمیر وزیران ، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قوماندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چي موږ ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدي رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکي لاندي راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چي دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذایي توکو واردول په خپل انحصار کي راوستي دي. او له حکومت څخه یي غوښتي ، چي د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منګلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چي ۳۷ پاڼو کي لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصیصینو ، سیاستوالو سره په مرکوکي چي په کابل هرات، بلخ ،بامیان ننګرهار کي سرته رسیدلي جوړشویدي.

یما ترابي چي د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کي څرګنده کړه ، دغه افراد چي موږ سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوي کورنی په بانکونو او لویو شرکتونوکي برخه لري چي خلک یي شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیي په ټاکلوکي اساسي ونډه لري او په دغه برخه کي ددخالت له امله په کال کي ملیاردونه دالر خلګو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژه د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پشپړ کیږي.

نوموړي سازمان وایي چي زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړیده .کله چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوړوګټو د څو مافیائي کړیو لاس ته ولیدي ، کوم نوم چي افغان ولس په جهاد کي ګټلي و په دي وسیله یي د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه پریږدي، چي لوړي بیي ټرونو نه هغه چاته پریږدي چي کمي سرمایي لري، په دغه رپوټ کي همداراز راغلي دي چي دولت دلوړي بیي قراردادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري ځکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یي لري.

په رپوټ کي زیاته شویده، چي زورواکانو خپلي شتمنی د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړیدي دغه سازمان پیداکړیدي چي په ملیونو دالر دداسي افرادو په نامه ثبت شویدي چي عمرونه یي له اووه لسو کلونوهم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چي دغه ډول کارونو، ددولت جوړوني پربهیر ناوړه اغیزه کړیده او ددي باعث شویدي چي د خلګو باورپر دولت راکم شي او اقتصادي وده په ټپه و دریږي او دشتمنی کچه د هیواد په دننه کي راکمي شي.

دغه سازمان په پاي کي لیکلي دي، چي د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منګلو کي لویدلي او هغوي له سیستماتیک او سازمان یافته نظامي ځواک څخه په ګټي اخیستني سره دشتمنی د راټو لولو او زیاتو لو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

ټوله پدي پوه دي چي خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمي مجال یي نشته. قانون موجود دی، تطبیق یي دچا د وسه ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۹)

ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه

له هغه راهیئي چي بهرني څواکونه چي زموږ هیوادونه راننوتلي ددي ترڅنګ چي اداري فساد زور اخیستني او د ښنه یي توکو سرلیکه او قاچاق هم ورسره یو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو څخه یي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخیست.

د یوي باوري سر چیني درپوټ په حواله نقیب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسیدونکي چي ددوماشومانو په تښتوني تورن او د 1383 کال غوايي د میاشتي په اتمه په جلال اباد کي نیول شوي و د تحقیقاتو دوسیه د لومړي حوزي ابتدائیه محکمي ته د حکم له پاره اشتول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپاړش کال بند محکوم او د استیناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپاړش کاله بند تائید، مګر د تمیز محکمي د الزام کاپي دلایل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت یوه نمونه چي تحتانی محاکمو باید دا دلایل مدنظر نیولي وای:

1) تښتونه یا اختطاف یو معینه انګیزه لري، یعني سیاسي، اقتصادي او یا انتقام.
2) مخکني روابط باید موجود وي او مختطف باید تر تعقیب لاندي نیول شوي وي، نه چي په یو ساعت او یوه ورځ کي دا کار پای ته ورسیږي.
3) نقیب الله تر اتهام لاندي ؤ، چي دا دوه ماشومان یي په ډک سرویس کي اختطاف کړیدي.
4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپیر ؤ، د نقیب الله فارسي نه وه زده اوسن یي هم لوړ ؤ.
5) ددغو دلایلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
6) نقیب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تګ ؤ، پدي ښارو کي یي بلدیت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقیب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوښتل شوی ؤ.
7) د نقیب الله تذکري ته چي تر پیبني پخوا اخیستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن یي تجدید نظر وشو.

وایي ګناه کاره خوشي کیدل بد ندي، نه یو بیګناه بندي کیدل.

پدي ډول به ډیر بي ګناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع ؤ، د محکمو په فیصلو کي یي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مدیریت او دسیپلین یي درلود، د ګناهکار او بي ګناه تر منځ یي توبیر نه کاوه، د عدالت پروا یي نه درلودل. دده د توطیي نه ډیر کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلایل نه اوریدل کیدل.

د پنچشیرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بیا د طالبانو د وخت نه یو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دلیل به ممکن د حکمتیار او احمدشاه مسعود او بیا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انګیري وي. دده په وخت کی پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملي وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم ګذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات یي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرګی پر خیمه د راکت وار ؤ، چي ددي بي کفایتي پر بنا د ملي امنیت دریاست نه لیري کړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۰)

دکور غل

لکه چي وايي ، چي کلا دننه خلاصيږي.

د ستري محکمي د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندي، د مبارزي ديوان چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د مياشتي په نهمه نيته د 1098 قضايي قرار له مخي قاري شير محمد درختي ګل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدين زوی، هر يو په اعدام محکوم شوي، قضيه يي داسي شروع کيږي.

په 1398/9/28 نيټه د سهار په شپږو او دير شو د قيقو، د کابل د هود خېلو په سيمه کي د ملي اردو د منسوبينو د ليږد په يوه موټر ځانمرګي بريد کيږي، چي له امله يي نوموړي موټر له منځه ځي او د ملي اردو دري تنه شهيدان او يو ولس تنه نور ډير زيات ټپي کيږي او په سيمه کي د خلکو ودانيوته هم زيات زيان اوړي.

ددغي پيښي په اړوند د ملي امنيت د اداري له خوا دوه تنه، دکمال ناصرد محمد يوسف زوی د موسهي اوسيدونکي او عاشق الله د غلام صديق زوی، دده سبز د ولسوالی دتره خيلو د کلي اوسيدونکي نيول کيږي. قضيه چي ډير اوږد بهير لري موږ يي لنډيز راخلو.

ثابيتيږي، چي نوموړي قضيه دقاري شير محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسيږي.

د تحقيق په بهير کي په ډاګه کيږي، چي انتحاري واسکټ له مولوي سميع الله څخه مهاجر نومي کابل ته ليږدوي او داسي کيسه کوي، چي له انتحاري حملي څخه وروسته کله چي په پلچرخي کي خپلي مدرسي ته ستنيږي، د حميدالله په نامه د مدرسي مهتمم ورته وايي، چي الله ګل چي دده سبز اصلي اوسيدونکي دي او اوس د پلچرخي د ريګريشن په سيمه کي اوسيږي ،د ده سبز ولسوالي په ولسي جرګه کي استازي دي، ما ته راغي او ويي ويل، چي قاري شير محمد خبر کړي چي مدرسي ته رانه شي ځکه دولت ورباندي خبر شويدي، چي قاري شير محمد په دغه حمله کي لاس لري او کوشش کوي چي هغه ونيسي، او ماوروسته خپل تګ اوراتګ مدرسي ته قطع کړ.

وګوري چي انتحاري حملي د چاله خوا په لاره اچول کيږي او د چاله خوايي حمايت کيږي ؟ نو په پايله کي دي نتيجي ته رسيږو، د خلکو هغه تبصري پرځاي دي چي وايي: تروريستان او انتحاريان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کيږي چي چاروکي او موټريي نه تلاشي کيږي. دکور غل نه نيول کيږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او ياغلو او بدماشانو ساتل ، دحريفانو د وړولو دپاره وي او يا ځان په ساتي. يوازي الله ګل، چي ځان ته مجاهد وايي ندي، بلکي بايد ووايو چي په اوسني ټولنه کي دخائين او خادم توپير چندان نکيږي. نور هم شته، چي داسي ترتيبات لري.

مطلب په حاجي الله ګل مجاهد د چا زور ونه رسيد، ولي چي مصؤنيت پارماني لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۱)

زور حق دئ

راشد دین دتاج الدین زوی د احمد شاه مسعود اخبنی په دوبۍ کي افغانۍ جنرال قونسل اصلي د پنجشیر او سیدونکي د رحماني سره په یوه معامله کي لانجه لري.

راشد دین دکوم څه چي دی یي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هیڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وایي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزویري وکالت نامه چي دغلام حیدر در حمت بیګ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلګرۍ د کارمندانو هریوه زړګي د داراب زوی او.... جوړه شویده او د بهرینو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شمیره کي ثبت شویده اوله امله یي د احمد فواد رحماني یوه حویلي او ۲۷۵ جریبه ځمکه یي د بلخ ولایت د تاشقرغان په سیمه کي غصب کړي او سربیره پرهغي یي په ۱۳۸۹ کال د روژي د میاشتي په ۲۶ مه نیټه دهغه پر کرایي کور، چي په وزیر اکبر خان مینه کي موقعیت د رلود له خپلو وسله والو سړ وسره حمله او په زور واکي سره یي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شیان او میرمني دزیوراتو په ګډون له ځان سره وړي او سربیره پرهغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور ملیونه امریکایي هم دالر وباسي خو د بانک د کارکونکو دپیسو ایستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاڼي متن دی، چي احمد فواد رحماني د جمهوري ریاست مقام ته وړاندي کړي وه.

نو اوس قضاوت لوستونکو ته پریږ دو چي په هیواد کي د زورواکي او فساد له امله څومره خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحماني بازخواست چا ونه کړ، راشد دین زور او زر لري، ولي چي دشهید احمد شاه مسعود اخبنی بلل کیږي. داؤ د سپیني ورځي د زور استعمال ، چي عدالت ورته عاجز دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۲)

وسيله او واسطه

ترهغه وخته چي د يوه قوم مشران او ځيني چارواکي د اختلاس کوونکو او غلو ترشا ولاړوي، نو ايا اختلاس کوونکو ته څوک سزا ورکولاي شي؟ آيا له هغو څخه د دولت پيسي څوک اخيستلاي شي؟

ځواب روښانه دي، نه هيڅکله به هم څوک سزا ورنشي کړاي او نه به هم د فساد، بډو، درغليو او اختلاس مخه ونيول شي، موږ غواړو چي د خپلي ادعا له پاره يوه بيلګه وړاندي کړو.

حاجي نعيم کوچی اود کوچيانو وکيلان او د کوچيانو د چارو رئيس ښاغلي غورځنګ کوچي، له ولسمشر څخه غواړي چي د عبدالقدوس د عبدالصمد زوی چي د خوست ولايت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی يي اختلاس کړيدي، د هغه نغدي جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محکمي د عامه امنيت ديوان د 273-25/2/1391 له وروستي فيصلي سره سم ۵ کاله او يوه مياشت حبس او رد مال محکوم شو.

علي شا داکبر علي زوی چي محاسبي د مديرله مړيني څخه وروسته، د خوست بانک کي د محاسبي د مدير په توګه مقررېږي، وروسته له څېړني دي پايلي ته رسيږي او ولايت مقام ته خبر ورکوي، چي په بانک کي پيسي کمي دي .

وروسته څرګنديږي چي ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی ورکي شويدي. د هغه د معادلو پيسو دور کړي په سزا محکوميږي، چي وروسته بيا 57 ميليونه بانک ته سپاري.

روي او رويداري زموږ هيواد کي ډير رواج او دود دي او ترڈي عنوان لاندي (خيردي خيردي) . او که دي په خوله ونکړه بيا درسره مخالفت کوي او عقده اخلي. کوم کار دي، چي پدي کي به واسطه مداخله ونکړي ؟؟ واسطه او رشوت عين رول لري، چي قضيه د انحراف خوا ته وړي او واسطه يي قانوني ممانعت لري ،اما څوک دی چي مخه يي و نيسي؟. داسي مثالونه ډير دي، چي واسطه پکي کاري واقع کيږي.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس کی تر نورو جرمو نه واسطه ډير ليدل کيږي، ممکن علت يي هم دا وي چي پيسی پکی سته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۳)

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل

د کلیو پرمختیا او بیا رغاوني وزارت د همبستګي برنامي لومړي GTZ موسسي او بیا وروسته له Maxwell Stamp موسسي سره د برنامي له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سید شفیق الله (سادات هوفیاني) صرافي سر۲۰۰۹/۹/۱۴ دپکتیکا ولایت ته د همبستګي د برنامي د پیسو لیږد تړون لاسلیک کړ.

په داسي حال کي چي دنوموړي پروګرام د پیسو لیږد، نورو ولایتونو ته د بانک لخوا تر سره کیده خو دناامني له امله چي عنوان کیدي نوموړي ولایت ته د صرافي لخوا لیږدول کیدي، د همبستګي برنامي د قرار دادي صرافي له لاري شوراګانو ته پیسي دورکړي امر صادر کیدي، ولي چي بانک لا فعاله نه ؤ.

قراردادي به پیسي د همکارو موسسو (برک واریب) په حضور کي، شوار اګانو ته ورکولي او د ولایتي شورا لخوا به يي تصدیق کیدي.

وروسته به يي سند کابل ته رالیږه او دهغه له رویه به د صراف په خرڅ معامله کیدي، چي ددغه تړون له مخي کابو ۱۴۷۳۳۷۹۶۷ افغانی د سید شفیق الله (سادات هوفیایي) صرافي ته ورکړي وي، چي شوراګانو ته يي ورکړي، خو عملاً دغه پیسي شوراګانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) لیک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکتیکا ته خبر او هدایت ورکړي.

د کلیو د پرمختیا وزارت وروسته له ډیرو بحثونو سره، صرافي دیته اړ ایستله چي ۳۶ میلیونه افغانی شوراګانو ته ورکړي خو صرافي شپږ ملیونه شوراګانو ته ورکړي او د نورو پیسو له ورکړي يي انکار وکړ او د یوي عریضي په ترڅ کي (۶۰۵۲۱۲۴) افغانیو د پیسو غوښتنه کوي.

لنډه داچي تر اوسه دنوموړي تړون د ګډونوالو له خوا تیري او بیري شوي خدای ته به مالومي وي ، نو په پای کي وایو چي عجیب تړون ا و عجیبه ویشنه (هغي ګټي چي دسرمایي سر يي وخوړه)

اصلی مطلب دادي چي د کلیو د پراختیا وزارت بي مسولیته او بي تضمینه ۳ ملیونه دالر ه ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوړي، نور څه پلاس رانه غلل، فقط احسان ضیا وزیر پر بر طرف شو، چي اوس په جدي ډول د اپوزیستون په کتارکي ودرید.

هر څوک چي د مقام نه لیري شي ، پروپاګند، تخریب کوي او اپوزسیون شي.

دښاغلي محمد یاسین عثمانی کیسه کوم، چي د امریکا د سفارت په یو میلمستیا کي د ډیرو پخوانیو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکایت او بد ویل. سفیر زما نه و پوښتل ، چي ته ولي څه نه وایي: ما ورته وویل چي (زه هم کله چي برطرفه سم بیا به شکایت کوم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۴)

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دې ټینګ باور لري، ترهغه وخته چې دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټینګ هوډ او پوره توان ونه لري ، نو هیواد به مو د فساد د نړیوال لړلیک په سرکې ځاي ولري. او هیڅکله به هم د یادوني وړ لاسته راوړني ونه لري.

مرستیال صاحب عبدالکریم خلیلي د ۶۵۵۰ ـــ ۱۷,۱۰,۹۲ په امر یو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ.

نورستان چې یوه غرنۍ او ځنګلي سیمه ده، نو دولتي چاروا کوپه ۱۳۹۲ کال کې وپتیله چې د نوموړي ولایت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وویشل شي .

وروسته له هغه چې د نوموړو د غنمو د نه ویشلو په اړوند ګو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئیس ددویم مرستیال له خوا یو لوړ رتبه پلاوی د کرني او مالدارۍ د اداري مرستیال په مشرۍ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمود ویش څرنګوالی وڅیړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کې د هغه ځاي والي محمد تمیم نورستاني او دمشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چې د نوموړوغنمو د ویش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وویل: چې که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کې ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چې دغه غنم څه وخت چیري او چاته توزیع شویدي او ویشل یي په کومه مرحله کې قرار لري؟

په دې اړه د نورستان د بیړنیو مرستو رئیس داسي مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو یوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخیره ځایونو کې ځای پرځای شوي ، وروسته به ولیږدول شي. په داسي حال کې چې اندازه یي مالومه نه وه.

لنډه دا چې کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخیره کولو او یا ویشلو په برخه کې نظارت وکړي. ضد او نقیض خبري کوي.

وایي چې ۲۴۰ ټنه پارون ته لیږل شوي، چې ۱۴۰ ټنه یي ویشل شوي ، سل ټنه یي په ګدام کې دي ، ۲۰۳ ټنه یي د نورګرام ولسوالی ته رسیدلي ، ۳۹۰ ټنه وایګل دري ته لیږل شوي او ۸۴ ټنه نور یي هم ورولیږل شي .

د محلي شورا رئیس انور خان ۲۲۲ ټنو ویشل تائید کړل. لنډه دا چې ځینو خلکو د نوموړو غنمو د حیف ومیل، چې په لغمان او کنړ کې پلورل شویدي ادعا وکړه او په پای کې داسي ارزونه وشوه ،چې په لغمان کې له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتې دي ، په کنړ کې له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه ، په نورستان کې د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کې ۱۷۰ ټنه پاتې دي.

نور په هر ترتیب چې وه یو څه ویشل شوي او نور پلورل شوي او حیف ومیل شویدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چې ښکاره په کې دفساد حقایق څرګند دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره کيږي، دمحتجانو داحتياج او اسحقاق نه خورد او برد کيږي، نو خدای به پردي قوم څنګه ورحميږي ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوړه لاى شي، يوازي غريبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لګه په نورو ځايو کي حيف او ميل شول.

محمد عمر دشورای محلي غړی د غنمو د تسليمدو نه انکار کوي،عبدالغفور د ولايتي شورا غړی هم غنم حيف و ميل او خرڅ کړيدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئيس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخيستي ؤ، هيڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دايم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئيس هم بي کفايته دسم مديريت خاوند ندي.

حکومت او يا د حوادثو دمبارزي رياست هم دغنمو دانتقال تدبير نه ؤ نيولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۵)

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دوړي دمیاشتي ددرویشتمي نیټي په ګڼه کي دوال ستریت ژورنال دورځپاڼي له قوله :
له داسي جدي اوټکان ورکوونکي موضوع څخه پرده پورته کړه ، چي سردار محمد داؤد په روغتون کي فساد او غفلت ددي لامل شویدي چي یو شمیر ټپیان خپل ژوند له لاسه ورکړي.
اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقومانداني ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز ډاکټرانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چي په دغه کار سره ددي هیواد له قهرمانانو سره کیږي
دسرقومندان اعلي په توګه جمهور رئیس ته ښایي، چي په دغه برخه کي څیړنه وکړي او هغه کسان چي دغه خیانت یي کړي سزا ورکړي.
امریکایي مامورینو چي په دغه روغتون کي کار کوي موندلي وه، چي دورځي په لسهاوو ټپي سرتیري دساده عفو نت او آن داچي دلوږي له لاسه مري ، ځکه یو شمیر بدي خوړونکي ډاکټران او نرسان دروغتیایي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بډي غواړي .
دیوه امریکایي له قوله ویل شویدي، چي یوزیات شمیر ناروغان خوار ځواکه شویدي او موږ خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته رپوټ ورکړي، خو هیڅ کړنه یي دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناټو روزنیزي برخي ولیکل، چي یو شمیر ډاکټران ادعا کوي چي دروغتون چارواکي ناروغانو ته تقلبي مورفین ورکوي او په ډاګه شوه چي امریکایي اصلي دوا بدلیږي . دا هغه کسان دي چي د هیواد د امنیت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.
ددغو کړونو په وړاندي جنرال احمد ضیا یفتلي، چي له لوړپوړو چارواکو سره تړاو لري ددي بدبختی لامل دي.
داسي رپوټونه هم ترلاسه شول چي دټپیانو ټپونه چنجي کړي ؤ او دهغو ټپیانو، چي بدن یو غړی یي پري شوي و نرسانو او ډاکټرانو هغه دلاس مینځلو ځاي ته دوړلو څخه ډډه کوله، چي له امله یي ځلور تنه ناروغان هلاک شول .
کله چي امریکایي جنرال کالد له عبدالرحیم وردګ سره ولیدل هغه یي اړ کړ چي دیفتلي په نیولو کي او دکار دځرنګوالي په څیړنه کي شروع وکړي.
وایي جنرال وردګ ښه لایق او ډیر پنډ ؤ، مګر اداره یي کمزوري وه.
خو دبیا ټینګار له امله یي ځواب ورنه کړ، یو تن امریکایي چي دنوموړي په پلټنو کي ګډون درلود ویلي دي چي جنرال وردګ اعتراف ورکړ، چي له یفتلي څخه پوښتني ستونزمني دي ځګه نوموړي ډیري سیاسي اړیکي لري او د رباني بچه خوانده دی .
په دغه روغتون کي داسي رپوټونه تر لاسه شول چي یوه ناروغ دمسکن ټابلیت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنتظم له خوا یي په مخ سوک خوړلي وو.
یو پولیس چي تاج الدین نومیده په څلویښتو ورځو کي شل کیلو وزن له لاسه ورکړي ؤ او دي ته ورته نوري کیسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملي دفاع وزارت ډېر پرسيدلي تشکيل لري، داستخباراتو اوتفتيش په نامه لوی،لوی رياستونه لري، په سر کي يي جنرالان قرار لري، چي ډيری غټی،غټی خيټي لري، مګر همت يي کوچنی دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوی نلري، خدايه رحم وکړی.

آن دغه افشا ګري چي په ملي او بين المللي ورځپاڼو کي خپره شوه، چا جدي ونه نيول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۲۶)

لوړپوړي چارواکي به هيڅکله دعدالت ميز ته راکش نه شي

دسخن جديد ورځپاڼي په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمياشتي په اووه ويشتمه نيټه په يوه تحليلي مطلب کي، چي د ضيا دانش له خوا يي څيړنه شويده ليکلي چي موږ يي لنډيز را اخلو .

په دغه مقاله کي اداري فساد او هغه هم ددولت دلوړپوړو چارواکو له خوا په کي څيړل شويدي چي وايي له اداري فساد سره دمبارزي عالي اداري اعلان کړيدي، چي دغي اداري دلوړ پوړو اشخاصو چي په اداري فساد کي لاس لري يو لست جوړکړي او هغه به په ډاګه کړي.

په داسي حال کي چي دلوړ پوړو چارواکو دمحاکمي له پاره ځانګړي محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشينۍ سره، چي تراوسه هيڅ يو لوړپوړي چارواکي محاکمه نه شو . او يو شمير هغه چارواکي چي نومونه يي په رسنيو کي واخيستل شول اوس په بهر کي په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسيزه کي کله چي علي احمد جلالي دکورنيو چارو وزير ؤ، ژمنه کړي وه چي دهغو لوړپوړو چارواکو نومونه په ډاګه کړي، چي دمخدرو په قاچاق کي لاس لري، خو کلونه تيرشول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پوړو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزي په لار کي دغه ستونزي شتون لري .

1. نه ژمن سياستوال : دجګړي په څو لسيزو کي سياستوالو دځواک اوسياست په بهير کي په بيلا بيلو ډولونو باندي اخلاقي پولي وراني کړي، شخصي ګټي يي له ملي ګټو او مصلحتونو څخه قربان کړي.

په هغه ټولنه کي چي سياست له اخلاق څخه پرته شکل نيسي نوپه اساني سره ليدل کيږي ، چي خلک دسياستوالو په نظر کي څه شي نه دي، پرته له رعيت څخه چي په بيلابيلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه يي دخپلي بقا له له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کي صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کي ددولت تيرو کارناموته په کتلوسره هيڅوک باورنشي کولاي، چي له فساد سره دقوي مبارزي هوډ شته .

3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کي دننه بيلا بيل دواک کړۍ شتون ، چي په واقعي توګه دقدرت واګي په لاس کي لري ، خو ددولت تر سيوري لاندي خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلي بقا له له پاره په ښکاره توګه باج ورکوي.

4. ناوړي ګټي اخيستل: همدارنګه جګړه د ځينو له پاره سياسي او مالي ګټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوړي ګټي زمينه برابروي، داسي کسان شتون لري چي دغي پديدي ته ديوي پروژي په سترګه ګوري، چي دغه موضوع دزيات سياسي او مالي شتو لامل ګرزي .

دفساد سوري او چيغي ټول وهي، اما نوم نه اخيستل کيږي او څوک محکمي ته نه راکشيږي، چي دنورو عبرت شي. داسوري او چيغي مفسدين جدي نه نيسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چي پخپله تر ټولو لړلي دي، تر ټولو لوړي چيغي وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۷)

دبریښنا په ریاست کي ناوړه ګټه

دبریښنا ریاست په تصدي کي دواک څخه دناوړي ګټي اخیستني یوه قضیه چي تور یي پر:

1. محمد طاهر دامیر محمد زوی دبریښنا دتصدي ریاست مرستیال
2. امر الدین دشیرګل زوی دخدماتو مدیر
3. امرالله دسلطان عزیز زوی دتهیي مدیر
4. سید محمد دخلیل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتیش غړي
5. نجیب الله دغلام رباني زوی دبریښنا موسسي دتخنیک غړي
6. عبدالصبور دمیرزا احمد زوی د بریښنا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسیع دعبدالمجید زوی دخدماتو دمدیریت غړي او دخریداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبریښنا موسسي غړي او دخریداري پلاوي
9. محمد همایون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخریداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حیدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستیال
11. غلام رباني د محمد یوسف زوی دبریښنا موسسي رئیس.

په ریوټ کي راغلي، چي په ۱۳۸۵ کال کي څرګندیږي، چي دبریښنا دتجهیزاتو دپیرودلو په برخه کي د ۴۹ حوالو په ترڅ کي د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانیو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پیرودني شویدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کیږي ، چي دااداري فساد داستیناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ ۱۱/ ۳/ ۱۳۹۰ فیصله کي دابتدائیه محکمه په برائت تائیدوي، مګر دخدای په فضل په پاي کي قضیه ستري محکمي عامه دیوان ته رجعت ورکول کیږي، چي هغه د ۲/ ۶/ ۱۳۹۰ قضایي غونده کي دنومړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پریکړه هیله کوي. وکتل شي، چي څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتیږي ؟

پدي خریداري کي په تعجب ډول کومه نرخ ګیري چي کیږي دبرق د سامان نرخ دیو قصاب نه هم اخیستل شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۸)

د یویشتمي پیړۍ په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه

دیویشتمي پیړي په لومړي لسیزه کي دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کي دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیږدولو موټرو څخه په زور پیسي اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چي لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړي روانه ده . ددي نمونه په هر ولایت کي لیدل کیږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ ـــ ۲/۷/ ۱۳۸۷ حکم کي په لویو لارو کي دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارګانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیرقانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چي دغه کار ددي لامل شوي چي دخوراکي توکو دبیي په زیاتوالي کي خورا ناوړه اغیزه وکړي.

سربیره پردي چي څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل ، خو دمخنیوي په چاره کي کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه ، او لاهم خپلسریو لړۍ روانه ده او داړوندو ادارو مسولینو ددي جوګه نه دي چي ددغو خپلسریو مخه ونیسي . ددي پاکتونه زغم کیږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چي ګمرکات په تاوان کي دي. ولي چي شهر بي پرسان دي.

دمالو راوړونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړشوي وه. دا پیسي به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه تولیدلي. دا کړني په سرحدي ولایاتو کي دود وي. په کندهار کي ګل اغا شیرزی، په ننګرهار کي د حاجي قدیر کورنۍ ، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کي جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه ، چي عملي کیدل.

د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کي دا وه ، چي قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. باالاخره به په وروسته کي یو بي کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوایي ګټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چي حکومت په چا پسي ورمنډي کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر ، مسلکي او فني ارزشت په یو میلون دالره قرارداد وشو، بل ته به یي ۸ لکه ، هغه به وبل ته په ۵ لکه ، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کي به اصل پروژه د هغه اخیري او کښته په ارزش بي کیفیته جوړه شوه، چي یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۹)

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب

که له یوي خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کيږي، خو کله ناکله دولتي ادارو له خوا هم دخلکو ملکيت ته ملا تړي چي د بيلګي رپوټ يي وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پاڼه دجمهوري رياست دلومړي مرستيال حضور ته وړاندي کوي، چي د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جريبه مځکه دبریښنا دتخنیکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مي مادي پرخلاف غصب او تر اوسه يي ماته نه سپاري .

دجمهوري رياست دمقام لومړي مرستيال داساسي قانون د ۴۰ مادي پربنا خپل حکم، دعدليي وزارت په نامه صادروي او دعدليي وزارت دمرستيال ښاغلي هاشمزي په خپل ۱۵/ ۱/ ۱۳۸۶ نيټه حکم کي ددولت دقضاياوو رياست ته دموضوع سپيناوي حکم کوي، ولي بيا هم موضوع فيصلي ته نه رسيږي او ددولتي اړوندو ادارو ديوه اوږده بيروکراسي په لومو کي راښکيل کيږي.

او دڅو هيأتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکيت حق تثبيت دي، مګر دا چي د بریښنا او اوبو وزارت مامورينو ديو قرارداد د غير قانوني پر بنا يو چا ته په کرايه او اجاره ورکړيده، (ارومرو به شخصي ګټي) هم مطرح وي. واصلي مالک ته د تسليميدو نه ډډه کوي. هغه متل دي، چي وايي، دايي قباله په چا يي مني.

البته د وزير صاحب محمد اسمعيل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۰)

دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفیي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمیاشتي په پنځمه نیټه دخپل ۲۱ ،۱۴ ګڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل د کمیسیون په نامه صادر شویدي، یو رپوټ په لاس راغلي دي چي لاندي یې خپروو:

دکابل بانک دتفصیي اداري په پورتني لیک کي لیکلي دي، چي دکابل دنفتو شرکت دکابل بانک دلویو پوروړو څخه شمیرل کیږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سیستم څخه په لاس راغلي دي په کي لیکل شوي، چي دکابل بانک دکریدت دفتر له مسوولینو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹,۴۳ دالره د ۲۰۱۰ کال داګست میاشتي په ۳۱ مه دلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شویدي .

چي له دغي جملي پیسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹,۰۶ دالره اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰,۳۷ دالره یي ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هیڅ یوه شخصي ددغه شرکت مسوولیت ته غاړه نه ږدي چي له همدي امله دکابل بانک نوموړي پور اداکول بې پایلي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفیي اداري د موضوع دڅیړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ ــ ۲۰۹۹ ـ ۷/ ۱/ ۱۳۹۱ شمیري لیک کي د سوداګري او صنایعو وزارت ته لیکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شمیري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داساسنامي له رویه یې محمد اسمعیل غضنفر ۳۰,۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدین نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پیژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکمیسیون له خوا هم تعقیب شویده .

خو اکثریت دغه سهمداران وایي، چي لاسلیک او دګوتي نښه یې دشرکت په اساسنامه کي شتون نه لري، نوموړي اساسنامه او جواز په درغلۍ سره جوړشویدي .

دمالي منازعاتو کمیسیون په پایله کي پریکړه کړیده چي محمد اسمعیل غضنفر دي دوه ملیونه دالره کابل بانک ته ورکړي.

دکابل نفت شرکت اساسنامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توګه جوړشویدي.

کارپیژاندي په دي باور دي که چیري غضنفر دغه پیسي کابل بانک ته ورکړي، خو یو څه درد به یې دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموړي پیسي په زکات کي حساب کړي او یا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونیسي. خو پیسي د بانکه وتلي، مګر پوره وړي معلوم ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۱)

دکرومایت د ډبرو استخراج

په هیواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج یوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي ګټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومایت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم يي تړون نه دي شوي او له امله يي په غیر فني ډول ایستني دوام لري اود دولت عوایدو ته خورا زیات زیان اړوي.

دافغان کرومایت ګروپ کمپنی، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده دیوه لیک په ترڅ کي دقانون دتنفیذ ارګانونو ته دیوه لیک په ترڅ کي لیکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نیټه يي دمیدان وردګو دبادام په سیمه کي دکرومایت دډبرو داوطلبي په غونډه کي ګډون کړي او خپل پروپوزل يي وړاندي کړیدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (میتال ویکي مینک) کمپنی لومړي او (افغان کرومایت) کمپنۍ دداوطلبي دویم وړونکي و پیژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومایت کان، دعبدالکریم په نامه یو شخص په اختیار کي لري چي له دووکلونو راهیسي دکرومایت په استخراج او هغه هم په ډیره ټیټه بیه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه يي هم دولت ته پیسي ورکړیدي او وایي چي امنیت نشته او ټولي را ایستني په غیر قانوني توګه او دولت ته له عوایدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنۍ چي دده په قول په خوست کي بریالي نه ده ، مګر بیا هم غواړي په میدان وردګو کي دخوست غوندي په کړونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول ګټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابی " مړه ده ، نو ولیدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه.؟

دبدخشان کانو باندي جګړي رامنځ ته کیږي، چي دمحلي زورواکانو لخوا د لاجوردو کاڼي را ایستل کیږي.

دپنچشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنیت پوري اړه لري او امنیت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدین او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کیږي.

که موضوع په پام کي ونیول شي، د هیواد لاجورد، کرومایت، رخام، سنګ مرمر، قالین، چهارتراش او زړي اوسپني (نظامي وسایطو) د کباړ سره پاکستان په ډیر حرص مارکیټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خائینانو او مفسدو مامورینو په مرسته د دوښمن په ژرنده اوبه ور اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۳۲)

دتوطيي نمونه

واسع، عبدالحي، جيلاني دهرات امنيتي كاركونكي په كور كي د خپلو حساباتو دتصفيي په خاطر راټول او ناست دي، چي دفعتآ څو تنه دكنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره كور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا كسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا كسان پيژندل كيږي چي رسميات نلري، نو د محكمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ كاله ، علي احمد په ۹ كاله ، عبدالخليل په لس كاله، عبدالله په ۴ كاله ، محمد علي ۳ كاله محكوميږي، مگر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حكم كوي، چي دتحتاني دواړو محكمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله كړيده .

دعلاقي وړخبره داده چي ولي دا دوي محكمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلگو سرگرداني سبب دي، نور به څومره غلطی شوي وي.

دمحكمو دفيصلوتر منځ معمولآ ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحكمي اشتباه دتوطيه گرانو دفرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وگرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محكمي يو بي تميزه فيصله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۳)

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري

دا دوي موازي اداري د تفتیش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزي ریاست ددولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي دفساد او رشوت سره مبارزه وکړی ، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي ګټه ورسوي تاوان یي ډیرؤ، مامورین ککړ خلک ؤ، مګر دا اداره هم تر ټولو ککړه وه. او دیو فرمان په ترځ کي په لویو قراردادو کي دمراقبت تر عنوان لاندي دګدون چانس وموند، ددوي مامورین ،چي پدي ډول به یي په دعواطلبي کي ګډون کاوه ، هغه باران دیده ګرګان ؤ، چي توبه ، توبه .

ښاغلی ابوالفضل نوري یو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکړه ، تکړه فیشني جنرالان به ورته پر ګونډو ؤ. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیرکړ،ثبوت به یي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به یي نور هم ډیره شو ،ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول.

د داکتر محمد شریف شریفي، تفتیش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي ګزارش تر نامه لاندي یو بي ګټي تشکیل ، او دسو استفادي دپاره یو دام ؤ. پدي لسو کالو یو مستند او په زړه پوري کومه دکشف موضوع کشف نکړه، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي ، ښه لغات به یي کابیني ته ور اورول، کابینه به چکچکي بدرګه کړي ، په اصلاح کابینه به یي فتح کړه ، مګر نتجه به هیڅ ؤ. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتجه نه ارزیدل . دا تفتیش چا نشواي کولاي چي تفتیش یي کړي . داکتر شریفي راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انګازي پورته کړي، هري خواته بي سنده او بي ثبوته د ځان په ګټه تبلیغات وکارول. حرکتونه یي عقده من ؤ، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستي او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په ګټه به یي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار یي ونکړ. کله به یي داکتر صبا د هرات والي راشکیل کړ.

تلویزون یي ډیر خوښ ؤ، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست ؤ. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي دشهرت په شوق دریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسي څخه راووت. غټي خبري یي متاسفانه پایله نه درلودي، او هغه ریاست یي هم له لاسه ووت .

دفساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرګه دا یوه شپږمه ګوته وبلل او دانحلال فیصله یي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنګ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنګین ریاست هم موجود دی، مګر بیا هم نتیجه منفی ده او شکایت لوړ دی. قصابان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لوړ ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا وویل، چي غواړي ځان ګاندید کړي، دده ځواب داؤ، چي نه ! زه نه غواړم ، مګر خلګ غواړي. بالاخره خلګو هم رایه ورنکړه.

معلومه شوه ،چي دي خلګو غولولی ؤ اوده ځان غولولي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکتر شريفي هم په وضعيت پوه ؤ، ګزاره کول او دچا سره يي ځان نه مواجه کاوه. له همدي سببه تر اوسه بي دردي سرپاته دي، ګر چه د تشکيل يي هيڅ ګټه نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۴)

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب

دباوري رپوټونو په حواله عبدالمجید زابلي چي يو وطن دوست او معارف دوست شخصیت و، نو وصیت يي وکړ چي دده ملکیتونه دي دمعارف په برخه کي وکارول شي، چي له امله يوه خیریه ټولنه د (افغان رسانس فندیشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خیریه موسسه دپلان په وزارت کي راجستر شویده، د (۳۰۴ ـــ ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وثیقي له رويه د ۴ مي ناحیي دمحکمي له خوا تائید شویده . دزابلی جایداد په کابل، ننګرهار او هرات کي ؤ.

په هیواد کي دکورنیو جګړو او ناخوالو له امله يو شمیر فرصت طلبه او دځمکي او ملکیتونو دمافیایي کړیو له خوا دنوموړي ملکیتونه چي په کابل ننګرهار او دهرات په ولایتونو کي غصب او اوس يي ورثه او خیریه ټولنه يي له ستونزو سره مخامخ کړيده . اوس چي دولتي اداري دیته متي رابدوهلي دي، چي نوموړي ملکیتونه تثبیت او څرنګه تاراج شوي هغه تثبیت او دقانوني او حیازت ارګانوته وسپارل شي دیو اوږد بهیر پړاوونه وهي چي لا تر اوسه يي پاي معلوم ندي .

جایدادونه تثبیت شویدي دیو شمیر اسنادو او وقايقو په اړوند قضا شک څرګندوي .

دستري محکمي دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي بنايي چي دحقوقي ادارو له خوا وڅیړل شي .

دمرحوم زابلي وصیت له مخي چي باید دنوموړي له جایدادونو څخه دمعارف په برخه ګټه واخیستل شي او هغه بنیاد چي ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مګر محمد سلیم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه يي نیسي . دمحمد سلیم تره کی حمایه ګر جنرال محمد اسمعیل خان دي. سلیم تره کي هغه څوک دي، چی خپل والي داکتر صبا استعفا ته اړکړ.

دغه راز هغه قباله چي ګڼه يي ۱بر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چي دانجیل دولسوالي دابتدائیه محکمي له خوا دتزویري اسنادو له مخي جوړه شوي او فریبا نومي چي دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چي د پلورني دقانوني وکیل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحکمي له خوا يي حکم صادر شي او نوموړي ملکیت چي عامه ملکیت ګڼل کیږي فریبا چي محمد اسمعیل خان داوبو اوبریښنا د وزیر ښځه ده وایستل شي او ددولت تر تصرف باید لاندي راشي . دزابلی دملکیت دتثبیت دپاره دده خانم ، فریده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چي د زابلی وصیت پرځای او داجایداد دښووني او روزني وزات ته وسپاري.

له دي کبله چي دزابلي ورثه په امریکا کي ده، دمرحوم دهرات ملکیت سلیم تره کي نیولی دي.

دکابل جایداد اکثره ددفاع وزات غصب کړیدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرایونه هم دهر چاچي وس شویدي، دهغو په لاس کي دی. دپغمان جایداد او چاراسیا هم خلکو نیولی دي.

جنرال محمد اسمعیل خان ، چی قباله يي دخدیجي د عبدالمجید زابلی د شیخ فاني لور څخه داخیستلو دعوا لري، مګرعزیز الله لودین دفساد اداری رئیس ډیر سوری او چیغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرایا د عبدالرحیم ولد زابلي خانم د خدیجي لخوا دا معامله رد وي.

ثریا دعبدالرحیم زابلي میرمن دعبدالمجید زابلي مرور د خدیجي نومي لخوا معامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعیل خان دخرید ادعا يوه پلمه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۵)

ناوړه ګټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورینو په هکله ، دباوري رپوټ په حواله ددندي له صلاحیت څخه ناوړه ګټه د حج په عملیاتو کي،چي دهر یوه عطاالرحمن سلیم دملک محمد زوی، سید جمال دعصمت الله زوی، سید ابراهیم حکمت دسید محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسیم دشزاد ګل زوی، محمد مسعود دګلزار زوی، میرواعظ دمیر احمد زوی په تور، چي قضیه دتحقیق له تکمیلیدو وروسته دکابل ولایت دعامه امنیت دمرافعي محکمي ته راجع او دنوموړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فیصلي له مخي، هر یو په یوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پریکولو په حکم محکوم شول ،چي بیا دغه فیصله دایستناف دمحکمي له خوا تائید شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ ــ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ــ ۲۶/۱/۱۳۷۴ ګڼه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول.

کیسه داسي ده، چي نهه ملیونه افغانی د وخت د وزیر له خوا د بعثه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کي د روح الله نام معتمد په وجه کي حواله او بیا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي.

پیسي ورکي او مجرمینو سزا ونه لیدل.

کوم اصل چي وايي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مګر که دا ډول د مجازات معافیت وی، خود به نورهم خیانت تشویق شي، داهم باید وویل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدي موضوع کي دمحترم مارشال فهیم صاحب د نفوذ نه کار واخیست، آن مقاومت یي کاوه. کله چي به یي خبره ونه منل شول، جهاد به یي مخ ته کړ او دا اعتراض به یي کاوه ، چي (مجاهدین به اشه وکنار تیله ګردیده است). داچي عدالت او یا قانون خدشه داره کیږي، نوموړی مارشال یي څه پروا نکوي.

هغه متل دي چي دلته : « په هر چیز بازي حتی به ریش بابا هم بازي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۶)

دستري محكمي تجارت

ډير كلونه پخوا دعبدالرحيم هاتف چي د ډاكتر نجيب مرستيال ؤ، دكمونستانو په وخت كي د ډير ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت يو دري منزله تعمير د مخابراتو د وزارت مربوط د ۱۲۸۷ ــ ۷۰/۱۱/۱۹ فرمان په ترڅ كي ستري محكمي داستناف محكمي ته فقط دګټي دپاره وركړ، چي صفايي او نور مصارف يي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تاديه كيږي.
مګر پدي ورځو كي داتعمير دموقيعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډيي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزشت لري، ستري محكمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته ځو تنو صرافانو باندي خرڅ كړيدي، چي هغه كسان به دلته ۱۷ منزله تعمير جوړوي .
تبصيري ډيري اوريدل كيږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلكو دالرو بحث دي .دنوي تعمير ابادي د نجيب الله اختري ، فريدون،شيرشاه او نور اجرا او په كار پيل شو.
هغه متل دي چي وايي : (اګر نباشد چيزيكي ، مردم نګويد چيزها) . منطقي استدلال هم داحكم كوي ، كه احياناً دا ملكيت دستري محكمي وي ، ايا ستره محكمه داحق لري ، چي دولتي ملكيت په شخصي ډول بيله دعوا طلبي خرڅ او يا اجاره كړي ؟
بهرني تبصيري همدا دي ، چي معامله كي دستري محكمي د اداري امر عبدالمالك كاموي لوي نقش درلود ، مګر پوهاند عظيمي هم په ګټه ښه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزير انجنير اميرزي سنګين دخپل حق دپاره سر ډبري ته ونيوي . انجنير هم پدي ګناه ونيول شو چي قاضي القضات يي په رسمي ليک لمبر ۳۰۵ ،نيټه ۹۱/۱/۱۷ مافيا خطاب كړي ؤ، معامله ورسوايي ته ورسيدل، پوهاند صاحب عظيمي بيا هم دپيسو دخوړلو په فكر كي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محكمي اداري رئيس حاجي محمد يعقوب د پوهاند قاضي القضات وراره يي په دي تهديد كړ چي مطبوعاتي كنفرانس غواړي ترتيب كړي ،چي بيچاره صرافان دوپه شويدي ، دبل مځكه پر خرڅه شويده ، حاجي محمد يعقوب دستي لاس په كار شو، يوڅه پيسي مسترد شوي ، مګر يوڅه لړ هم پاته دي . وزير دخپل مافيايي خطاب چي قاضي القضات ته يي كړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاريدي .
دابايد ووايم چي دي وطن كي هرڅه ممكن دي، ستره محكمه هم غواړي چي تجارت وكړي .
دابه وايو چي: " اګر كفر از كعبه خيزد كجا ماند مسلماني ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۷)

د پنجشيريانو په نامه يو ليک

د ډاکټر عبدالله عبدالله د ټاکنيزه دفتر د پنجشيرو خلکو په نامه يو ليک رسولي، چي له ورايه د پنجشيريانو دځان غوښتني مفکوره له ورايه په کي ځل وهي او پنجشير يانوته په ډاګه سپارښت کوي، چي خپل اتفاق وساتي اويا دونه کوي، چي بايد په حکومت او دولت کي خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

موږ ددغه ليک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ايا دا به ريښتيا وي که نه ؟ اما په خپل منځ کي يو څه لري.

د پنجشير مسلمانو خلکو:

اسلام عليکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چي موږ د لوي سپه سالار احمدشاه مسعود د فکر او آرمان لارويان و او په دي کي هيڅ شک نشته ، کله چي سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لاربنوونه په غاړه لرله ، موږ د هيواد او استقلال له پاره له هغه سره په يوه سنګر کي وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پا بند يو.

تاسو شاهدان يي، چي په دي ورځو کي ځيني د سپه سالار شهيد له نامه او نيږ د يوالي څخه په ګټي اخيستني سره غواړي، چي د جهاد او مقاومت د سنګر والو په وړاندي د سيسه او توطيه وکړي.

احمد ضيا مسعود چي د احمد شاه مسعود ورور دي دا يوه رښتيا خبره ده ،خو رورر ګلوي په دي مانا نه ده ،چي کولاي شي دهغه لوړ آرمانونو استازي تو ب وکړاي شي.

د سپه سالار د قيادت او لاربښوني له امله د پنجشير ولسوالي ولايت ته پورته شوه، د ۳۵ سلني په شاوخواکي د حکومت لوړ پوړي چارواکي پنجشير يان دي، نن ورځ پنجشير د ولايت له کچي پوري تللي دي او لکه قندهار ددولت په تصميم ګيري کي شريک دي .

پرون داسي تصور کيده ، چي که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کو لاي نه شي ،نن ورځ د غسي تصور په پنجشيرکي دي، پنجشير د لاربښوني په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار ګي را ځي. تا سو ويني چي نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشير له هويته پرته په هيڅ کي وي. پنجشيرنن په يوه داعيه بدل شوي، دغه داعيه او لاربښونه د افغانستان د يوه شريف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدينو او د مقاومت ځواک کي د پنجشير لاربښونه قبوله کړيده.

خو په دغسي يو وضعيت کي ځيني د جهاد او مقاومت دبي بديل رهبر له نامه څخه په ګټي اخيستني سره د پنجشير د خلکوپه وړاندي دريږي.

هغه چا چي د احمد ضيا او جنرال جرئت په سپارښتني زلمي رسول ته رايه ورکړه څه فايده يي وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنګردارانو له بي اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کي له موږ سره ژوند کوي ،غواړي چي داځل ستاسو رايي د اشرف غني احمدزي په لمن کي واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعيه په زړه کي نه لري، يوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه له تاسو غواړو چي له هغوي سره يو ځاي نشي او پنجشير چي د نيم افغانستان لاربنونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مړه دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشير د شهيد سپسالار زيړن ځای .   نيټه ۲۰/۵/۲۰۱۴

دډاکتر عبدالله عبدالله ټاکنيز دفتر

چي په پای کي د ولايت د مرستيال له خوا داسي ليکل شوي.

وکتل شو: د ولايت مقام د شفاهي لاربنوني سره سم د حج او اوقافو رياست دي ددغه ليک متن د ټولو جومانونو د جمعي ورځي خطيبا توته وليږي تر څو هغوي دغه ليک تبليغ کړي.

د امنيه قومانداني دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسليک

نو اوس قضاوت خلکو ته پريږدو چي چا جهاد وکړاو ګټه يي څوک وړي ؟ دداسي نيت نه څه نه جوړيږي. که دا ډول خودخواهي اوسيمه ييزي ګټی مدنظر وي، دوطن وضعه به څنګه سمه شي ؟ نوره کړه خوله په سوک سميږي. کشر بايد لجاجت ونکړی،اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي يوازي د صداقت او باور دلاري راتلای شي او دراتلونکي تضمين به کوي، نه دا ډول ليکونه، که ريښتيا وي.

دجنرال ګروموف سره پرتوکونه هم د تاريخ سره ثبت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۸)

د ایران فرهنګي یرغل

زمونږ پر هیواد کلتوري یرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکی دغه یرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زمونږ په فرهنګي برخو کي دخپل یرغل لړي د خپلو بریڅو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چي خپل عمال او امیال زمونږ په هیواد وتپي.

دپیژواک خبري آژانس د ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په نهمه په یوه رپوټ کي ولیکل، چي د افغانستان په علومو اکادمي کي د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کي مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکادمي، چي د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کي د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي دریاستونو د یو ځاي کیدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکادمي په اډانه کي د ټولنیز ژوند علمي څانګي وجود لري، چي څلور علمي رتبي ورته په پام کي نیول شویدي.

د علومو اکادمي بشپړي دندي د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کیدو د فرهنګي پرمختیا او رغاوني د علمي څیړنوپه لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د ګرموالي ، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یي نوري دندي جوړوي.

یوه تن هیواد وال چي ونه یي غوښتل چي خپل نوم واخلي، د پژواک خبري آژآنس ته وویل : په تیر کال کي کله چي استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کي د ګډون په موخه ایران ته تللي و،نومونړي سره په سفرکي سرمحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلي فرهنګي اړیکي یي د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګي کړي او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکادمي کي زور واخیست.

هغه زیاته کړه ،چي اوس د ایران حکومت د علومو اکادمي یو زیات شمیر غړوته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پرهغي کله ناکله نغدي مرستي هم ورسره کوي.

دغي سرچیني وویل: چي د تیر کال دزمري په میاشت کي د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندي سمینار کي چي د ایران په مالي مرسته د علومو اکادمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کي وویل شو، چي په ټولنیزه توګه د افغانستان له هویت او تاریخ پر ضد لیکل شویدي.

دغه راز یو زیات شمیر تلویزیونونه او راډیوګاني هم د پردوپه مالي مرسته چلیږي .

امریکا او انګلستان هم معاش خوړونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمري معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدي د خمیني عکسونه او ایراني خپروني کوي.

د علومو اکادمي نو موړي غړي زیاته کړه، چي په یاد سمینار کي د خامنه یي عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چي زمونږ په هیواد کي د ایران د مداخلي ښکاره بیلګي دي.

د تیر کال په جریان کي دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چي یوه یي هم قانوني صبغه نه درلودل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړي وويل د قانون له مخي هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چي د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني ډيلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهاي از تاريخ) ، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغانستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي ، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په ځاي وګمارل شي ، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادوي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او ياوسوځول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وړووګرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پژواک آژانس ته وويل : چي د ايران فرهنګي اتشه په او ونى کي دري څلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پرضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم دډوډي خوړلو د ميز پرسر په ډيري بي حيايي سره زموږ هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرګواري او افغاني کلتور پربنا له زغم څخه کارو اخيست .د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په ؛ کتاب درسهاي از تاريخ ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغانستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوجلد د پژواک نماينده ته هم ورغلي ، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زيان اړوي.

ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده ، چي په کي ليکل شوي(نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و يک ګروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديګران تحميل ميکند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کړه ، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توګه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسي رواني دي.

نوموړي زياته کړي، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند ورکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته ورپيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري .

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشګاه ، دانشکده، دادګاه ، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي ،بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول څرګندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازى اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلرى. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جګړي ته استوي. حتى زموږ په سياسي تصميم ګيرى کي ددوى (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوى، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرګي مسلميار مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوى ۱۲ تنه جاسوسان دډيپلوماتو تر نامه لاندي بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يى په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو واټ ددوى په نامه ونموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل په جنوب کې د (توانمندي) په نامه يو کلينيک د دولتي امنيتي ادارو د اجازې پرته جوړ کړي ؤ، چې دايران سفير به يې ليدو ته په منظم ډول تګ او راتګ کاوه، چې ديو (لانه جاسوسي) ډول يې کاوه. دهغه د منځ په وړلو کې دايران سفير ډير ممانعت کاوه.

دافغان ولس دپاره ډير دقت او احتياط په کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۹)

انورډنګر :

محمد انور دنګر دشمالي دشګر دري يو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهيواد استقلال او جهاد کي مخ کش قومندانيکړيده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدينو ماتي وخوړل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي ګټو پر بنا يو دبل سره ومښتل او يو پر بل يي هيڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بدبختی په راوړلو کي دڅور اتمه ، دڅور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډير خرابي او ناخوالي راغلل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانانو بي علمي او پر پردو مينتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور ډنګر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او يا دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفتونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدين رباني په دوران کي اوج ته ورسيدل ، چي عمده علت داستاد بي کفايتي،حرص او خودخواهي ؤ ، چي د ليکني تفصيل يي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان يي دتجزيي نه وژغوري او هر يو يي پرځاي کښينوي، عزت او ناموس دارای يي اعاده کړه، البته چي طالبانو بيا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوريدلي دي ، محمد انور ډنګر به ګرم وي او يا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم .

دافغان قوم بيچاره پوښتنه هم بيله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي يو پر بل باندي دريغ نه کوي، چي پدي لړي کي ډنګر هم په پيشاور کي ترور شو، او تر شا يي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژيم لومړي ورځي وي چي امان الله ګذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بيله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهيم ددولت موقت مرستيال لخوا تائيد او دټولو ملي او بين المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ ـــ نيټه ۸۱/۲/۱۵ د ډنګر دټوله دارايي او جايداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پرعنوان صادر کړ. د ډنګر اوه قلمه ملکيت په جمله کي د دشهرارا دباغ زنانه څنګ ته تعمير او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلاليت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان ديو قرار قضايي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدين، عبدالرحيم ګلبهاري او مولوي عبدالبصير فيضي لاندي لاسليک کړ. دارايي او جايداد امان الله ته تسليم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعيت ، عدالت، او بشريت خيال نساتي. ډنګر ممکن ددي ميراث دپاره وژل شوي وي. مګر اصلي اوازي دادي، چي ډنګر د طالبانو خوا ونيول. او امان الله ګذر ورور يي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجايداد ضبتيدل دګذر د ورور دپيښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل يو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تګ لاري له نظره غورځيدلي ده.هرڅه چي کيدل، بايد د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴۰)

د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه

عبدالقیوم په ارباب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسیم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننګرهار د ولایتي شورا د وکیل په شخصي کور کې متهیم شول، چې د پردو دمبایلونو څخه ناوړه ګټه پورته کوي .

لومړي دري کسان دکابل دښار دلمړي حوزي له محکمي په ۲۸ ــ لمبر او ۹۱/۲/۳ نیټه په پنځه، پنځه میاشتي حبس محکوم شول ، ولي چي غریب ؤ.

مګر د ولایتي شورا وکیل ښاغلي اربرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپولیسو لخوا مراعتاً دستګیر نه شؤ. دکورنیو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه یوو، چي دقانون تطبیق یوازی د غریبانو دپاره دي.

ناوړه ګټه په بله ګټه بدله شي. دځینو کسانو جلب دپولیسو دپاره یو دوامداره ګټه ده، چي په هر مراجعه کي پیسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پیدا یي نکړ. که یي راولي او که یي نیسي، اوامر اجراکړي. څرګنده ده ، چي دعایداتو چینه په ټپه و دریږي.

حاجی ابرار د حاجی ظاهر قدیر ملګری دي. په ۱۳۸۹ کال کي د کابل په خوشحال مینه کي همداسي دمبایل قضیه ؤ، چي انجنیر یي پاکستاني ؤ، دکانادا څخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضیه کي هم حاجي ظاهر قدیر علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضیه هم ممکن د کابل دقضیي دوام وي، ولي چي مجرمین هم په هغه یو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتیک عملي کوي.

مثلاً کیسه بر هیڅ وخت قطاع العریق نه وي او یا برعکس قطاع العریق کیسه بري زده نه وي.

غریبان زندانیان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد ګرځي.

زموږ هیواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمینه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۱)

گندم نما جو فروش

شریکه او ګډه ګټه سړي سره نژدي کوي او یو پر بل یي اعتماد هم ډیریږي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډیره وي.

دروغتیا وزارت په ۱۳۹۱ کال کي د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانۍ په بیه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خیل سره درانیولو قرارداد وکړ. مامورین یو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال

درابعه بلخي او استقلال روغتونونو ډاکټران د مواد دبي کیفیتي نه شکایت کوي، اما څوک دي چي دبیچاره داکترانو عرض او شکایت ته غوږ ونیسي .

دفساد دپاره دګمرګ او د کرسي دسر قلفي په څنګ کي تر ټولو مهم دفساد سرچینه قرار دادونه ؤ، چي کشف او ثبوت به یي مشکل ؤ ، دهر قرارداد شاته په لوي لاسونه متنفذان او زورګویان او لوړ پوړي چارواکي ه ولاړؤ، البته چي ګټه به سره شریکه وه ، مثلاً : دکابل ښاروالي دښار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چي باید ښاروالی ته ۴۰ په سلو کي ورکړي . دعایداتو یي ۴۰ په سلو کي د حاجي کاتب په لاس کي ؤ ، البته دیو سلو عایداتو ۴۰ په سلو کي یو مبلغ دي او د دوه سو، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کي بل مبلغ دي.

دا دوامداره عاید ؤ ، حاجي کاتب پنجشیري د مارشال فهیم دترور زوی او یا کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چي برسی کړي ، یا داچي پنجشیری دي، کافي بلل کیږی، ولي هر پنجشیریَ شورای نظار دي ، او هر شورای نظار مجاهد او دمقاومت غړی او دامرصاحب شهید اوتوماتیک دوست دی، څوک تر سترګو پورته ورته نشي کتلای.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکته هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکیټونه چي حاجي کاتب ښاروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بیا د هغه مارکیت څخه ښاروالیَ ته هغه ۴۰ سلنه ګټه ورکوي، بي حسابه او بي کتابه د عایداتو چینه ده، چي څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چي هم زور لري او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۲)

دجهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رايو اخيستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بيله دي چي وخت ضايع کړي د ګټي وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي ګرځيدي .

همدا وجه وه چي دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغير وموند ، د دريم مکرويان د ۶ منزلي پارتمان کرايه د ۳۰۰ دالرو کرايه په وزير اکبرخان شنه سيمه کي په مجلل کور بدل شو.

د کابل ښاروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کي ډير ماهر بي لحاظه و سور سترګي ؤ، ولاياتو ته يي لشکر کشي طرحي کړي، هر ولايت کي يي کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کيسه يي کوله ، لومړي به يي وژي او بيا به يي حساب کاوه ، ده به لومړى زندان ته اچول او بيا يي تصفيه حساب او تحقيق کاوه او هرات ولايت ته به د ۳۰ يا ۴۰ کسيزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به يي مواد تهيه کول، ولس دفساد په مقابل کي د اجراتو تنده لري، مګر تر يو وخت پوري باور راتلو. دده مرستيال نادر په چور مشهوره ؤ، چي دده ملګري به يي کول.

د مثال په توګه دنوموړي لشکر کشي دده مرستيال جنرال نادر کيسه را اخلم ، چه دده دلشکر کي مخ پر جلال اباد وخوځيد . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تيلو پمپونه پدي پلمه چي اوبه يي د نفتو سره ګډ کړيدي مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په ښار او ولايت کي يوه لويه غوغا پورته شوه، خلک په تنګ شول، عاجل اجراتو ته اړه ليدل کيږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارګاه د حاجي ظاهر قدير په کور کي ونيول . تر څو چنده ټوله او پيسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پيسي تاوبالا شوي، موضوع په خير او خيرت سره حل شول ، مګر دا پيسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فيصدو کي بي اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي بي اعتمادي راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فيصده غوښتل، مګر ثابت صاحب ودي ته چمتووالى نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره يو معتبره مافيايي ګروپ چي ده غوندي شخصيتونه پکي وه جوړ کړ، چي عبارت وه د داکتر عبدالله لغماني دامنيت ملي مرستيال، دکابل د قومنداني جنايي مدير جنرال عليشاه پکتيا وال، محمد حليم حليمي دستري محکمي دتفتيش رئيس، د اداره امور مرستيال رويدار، داکبر باى هلک او ښکلي زوى ، ندا کيان ، د لسمي حوزي امر ډګروال محمد قسيم، وکيل بيدار ځاځي ، پدي کړئ کي هر يوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چي هلته په لشکر کشي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پيسي جيب ته کړى، ليکل شوي سوالونه بيرته واخيستل، داؤ جهاد.

دا مصيبت تر څو مياشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ايشتيا نور هم چاغه شول او جمهوري رياست ته کانديد شو او دحقاني دګروپ لخوا اختطاف شو، مګر دي هلته څه مات شو چي جناب جرئت تر ګنډو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لږ وخت کي د ډيرو پيسو خاوند شو. دامريکايانو کانديد ؤ. ډيري نکاحوي يي کړيدي، يو د بربريت دوره يي راوستل، چي څه نشواى ورته ويلاى، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۳)

ابتکار په خیانت کي

دحاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا دریور پواسطه د ۹۲/ ۲/ ۸ نیټه (۲۸) ټنه تیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردگ کي او کله په غزني کي ځان د محافظت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي ماین پواسطه اور ور اچوي.

کوم تیل چي یي لا پخوا د میدان وردگ په تور بازار کي په خرڅ رسولي دي.

کله غواړي چي جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفیي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چي مسؤل کسان مجازات شي او دریور ځان گوښه کړیدي.

داسي پیښی او یا توطیي ډیري اوریدل کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۴)

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چي تر اوسه یي مخنیوی ندي شوي.

غصب د زورواکانو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مځکو، دولتي مځکو، کله ، کله دولت هم دخلګو دمځکوپه غصب اقدام کوي، چي شمیر یي میلونو هکتارو ته رسیږي.

دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مځکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مځکي څرنګه چي دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مځکي تالا شویدي.

دا کسان یا غاصبین پیژندل شویدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ ـــ ۸۵/ ۴/ ۶ لمبر فرمان هم صادر شویدي.

څوک دي چي دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن دریاست جمهوري مقام ته مجدداً شکایت هم شویدي، د چا زور برابر ندي، چي دحق پوښتنه وکړي.

جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مګر افسران به د قطعي نه څوک راکش کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۵)

په بریښنا ریاست کې فساد

د وږي په ۲۸ نیټه کال ۹۳ ، دخاصې خبرونو بولټن د څارني او ارزوني ګډه کمیټه ، چې سیګار هم نومیږي د مشر ښاغلي (دراګوکاش) دخولي داسي لیکي : زورواکان په اندازه د (۹،۱) ملیارده افغانی د بریښنا له درکه پوره وږي دي، چی تراوسه دپور ورکولو ته چمتو ندي او په ډیره سپین سترګي مقامت کوي.

ددي د پاره چې دلست له مخي د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبریښنا شرکت اداره وډاریدل، دمهمو چارواکو نومونه یي دلست نه وایستل، چې پدي ډول لست ناقص شو، چې ددي عمل نه ددي موسسي د ګډ هیأت مشر ښاغلی ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ ــ ۲۰۱۲ پوري ۳۴ میلونه دالره په هوا کي پاتي دي، ولي چې زورواکان سپین سترګي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۶)

دولتي بي عدالتي

دعبدالروف مقصودي او محمد یوسف یعقوب مځکه په بګرامي ولسوالۍ کي د اوبو او بریښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شویده، چي دمځکي اجاره دار تسلیمی او مستردي ته حاضر ندي. د وزارت دمامورینو هم څه ګټه او وټه پکي شته او خپل د اجاري قرار داد پلمه کوي .

موضوع ستري محکمي ته ورسیدل، چي ستري محکمي عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۹۰ / ۹/ ۸ داسي تصویب وکړ، « چي لومړی مځکه دسند لرونکي وخاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مګر ددي لوړ مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چي داوبو او بریښنا وزیر جنرال محمد اسمعیل خان یي شاته ولاړ ؤ . همدا متل دی ، چي وایي دایي قباله په چا یی مني، ولي چي اسمعیل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورینو به دا مځکه ارومرو دیو بډو په مقابل کي اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۷)

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتي، بي بازخواستي د هيواد د بربادی او دبد شهرت سبب وگرځيدي، چي دلته په لنډ ډول يوه نمونه رانقل کيږي.

1) د تجارت وزير داکتر امين فرهنگ لخوا په نيته ۸۶/ ۵/ ۲۱ ، د (۵۱۹۱۶) ټنه تيل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ دالرو په مقابل کی، بيله دي چي نرخگيري او دعواطلبي وشي، ۴ ميلونه دالره تحويل ، مگر تيل تراوسه رانغلل، ولي چي دکمپنۍ ادرس معلوم نه ؤ، څلور ميلونه ډالرو هوا وکړه.

2) دجنرال ترنگ د ازبکستان کمپنی سره في ټن ۵۴۰ دالره قرارداد شويدی، مگر په عين نيته قرارداد ۶۲۰ دالر او ۸۳۸ دالر امضا شويدی.

3) د ۵۰۰۰ ټنه تيل د Active petroleum سره په نيته ۲۳/ ۴/۲۰۰۸ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پيدانکړ، چي کمپنی قيمت لوړ کړ او دي نه دولت (۶۶۶۶۶۶) دالره متضرر شو.

4) د تجارت وزير داکتر فرهنگ د ۳۰۰۰ ټنو پيچنو تيل د جمهوري رياست نه منظوري اخلي، مگر (۵۰۰۰) ټنه واردوي. پدي هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ ــ نيته ۹۳/ ۴/ ۷ حکم د هيأت په مسؤليت حکم کوي او د وزير امين فرهنگ د تحقيق او تعقيب عدلي حکم صادروي، مگر څوک دی، چي وزيرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کي وکولای شي چي حاضر يي کړي ؟ نوموړی فقط خپل سياسي نظرونه او تحليلونه کوي.

دمحکمي په ۵۳ لمبر، نيته ۹۳/ ۴/ ۷ قرار د امين فرهنگ د تحقيق او تعقيب حکم صادر کړ.

ښاغلي محمد امين فرهنگ چي ځان ته اقتصاددان او درسنيو په گردي ميزونو کي ښکاره کيږي او په اقتصادي ټولنيزو او سياسي برخو کي ددولت مهم منقتد بلل کيږي ، ددولتي ادارو په کړو وړو نيوکي کوي ، يو متل دي چي وايي " خپل عيب د ولو منځ او د بل چا عيب د کلي منځي " نو ددغه ښاغلي برخه کي پوره صدق کوي.

وگوري چي نوموړی ښاغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کي دخپلي ذاتي گټي له پاره له قانون څخه پښه اړوي، چي د خبرو او عمل واټن يي څومره دي، موږ يي داختلاس يوه قضيه يي راسپړو.

کله چي نوموړی دسوداگری او صنايعو وزيرو، نو د ۱۹ مليونو ډالرو په اختلاس چي سلو زرو ټنو تيلو ترون په اړوند پرته له دي چي دتدارکاتو دقانون حکم په پام کي ونيسي قرار داد لاسليک کړي .

په رپوټ کي راغلي دي کله چي د وزيرانو شورا د نفتي توکو د بيو د زياتوالي د مخنيوي له پاره د سوداگري وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چي د نفتي توکو په پيرودنه اقدام وکړي.

د همدي حکم له مخي خپل ۱۷۵ ــــ ۱۹/۵/۱۳۸۶ شميره وړانديز د وزيرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي.

د همدي حکم له مخي د سلو زرو ټنو نفتي توکو د نرخگيری له پاره يو پلاوي د اسيا ميانه هيوادو نو ته استوي او پلاوي له راتگ وروسته د ۱۹ مليونو ډالرو په ارزښت له بهرنيو کمپنيو او شرکتونو سره لاسليکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قراردادنه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بیو د ښاغلي فرهنګ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسي قرار داد کیږي، چي پیسي یي باید پیشکي ورکړل شي.

او سربیره پردي پرته له دي چي کمپنو اعتبار په پام کي ونیسي، مخکي له مخکي بیه ورکړل کیږي او هغه هم یوازي د ښاغلي فرهنګ له خوا دغه کار شویدي .

او دریم داچي نوموړی پرته له دي چي د نورم او ستندرد یعني لیتر اف کردیت په نظر کي ونیسي او هغه دا چي کله واګونو نه بارګیري شي نو باید وروسته پیسي ورکړل شي ، خو د ښاغلي فرهنګ له خوا پیشکي پیسي ورکړل شوي دي .

دهیواد پیسي ولاړي او نفت راو نه رسیدل، او قراردادي کمپنی ورکي او ادرسونه یي بدل شول.

کمپنی چا پیدا نکړي، ځوک دي چي فرهنګ سره حساب وکړي.

دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مګر پر تطبیق نشو، وایي چي په بل نامه پاسپورت په لاس کي لري، په ازبکي پوهیږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تګ راتګ کوي .

پولیس ضرورت نه ویني، چي شخصي دښمني پرغاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم میاشتني حق چي ورکول کیږي، دهغه په نیولو کي به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کي فساد هغه موضوع ده، چي د هر افغان ذهن ځوروي.

دیوي باوري سرچیني په رپوټ کي راغلي دي، چي دنفتي او اوبلن ګاز ریاست د ۲۰۰۷ کال دلومړي میاشتي د ۳ ګڼه قرارداد له مخي، چي ایروپارتي کمپنی سره د ۲۰۰۰ ټنو ګاز چي بیه یي (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده تړون کړي و.

نوموړي شرکت ۶۵۰/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفتو او ګاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسي حال کي چي یو کیلو ګاز یي په ۴۸ افغانۍ رانیولي ؤ ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.

دقانون دتنفیذ دارګانونو له څیړنو وروسته مالومه شوه، چي هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه یي ذیصلاح محکمي ته راجع شوه ددي له پاره، چي په څیړونو کي نیمګړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایه لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.

وروسته مالومه شوه چي دنوموړو اشخاصو ترڅنګ عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنګ دسوداګری او صنایعو پخوانی وزیر پکي مسؤول و ګڼل شول. خو زموږ هیواد کي معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه ښاغلي فرهنګ ته به هیڅوک څه ونه وایي .

ناوړه ګټه په هره برخه کي لیدل کیږي. نو د خدای دکور په اجراآتو کي هم ناوړه ګټه تر ټولو ناوړه ده.

د سوداګري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وړي د میاشتي په څلورمه نیټه د ۶۳۱ ګڼه لیک په ترځ کي، چي د نفتو او ګاز د تصدي په نامه یي استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه یي څیړلي دي، داسي لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چي د نفتو او ګاز د تصدي له خوا شویدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداګری نورمونو پرخلاف لاسلیک شوید. چي دتصدي دمسوولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چي هیواد ته دزیات زیان لامل ګرزیدلي دي.

1. داوي ګروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کمپنی انترپرایس ۲۵۰۰۰ دالره
3. تخار متصريان
4. عبدالرؤوف متصدي
5. او نوري، نوري کمپنۍ

دتجارت وزارت ديو سازش له مخي دخپلو پيسو دتحصيل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسيد قاسم خزانه دار يو مليون افغانی قرضداري هم څرگنده شويده.

تفتيش په خپل گزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقراردادیانو سره قرارداد بيله دي چي ماليه واخيستل شي، قرارداد شويدي. دي ليک کي ډير ظالمانه او ناوړه اجرا ت په گوته شويدي، چي دهغي جملی نه يو هم دانترپرایس سره پنځه زورو ټنو ډيزل، في ټن ۹۰۰ دالره قرارداد شويدي، چي په اخير کي کمپنۍ في ټن نرخ د (۹۰۰) دالرو نه (۱۲۰۰) دالرو ته جگ کړي او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ دالره تاوان ورسره ومانه ،چي دټولو نورونو خلاف عمل دي. همدا ډول چي دافغان د سر قيمت نلري، مال يي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنۍ غوښتل، د تجارت وزارت بي زړه سوی ورسره منل، د ولس دزيان پروا يي نه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۸)

په فساد کي تخصص

په حیواناتو کي باز یو ډول حمله دلوري څخه خپل ښکار کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او موږک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه ګټه اخلي. دګمرګ مامورین دمحصول څخه ګټه پورته کوي، په نرخ او محصول کي پوره بلد دي، دقرارداد څانګي بل ډول ، د ترافیک مامورین بل ډول، ښوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمرو ورکول هم دخپلي تجربي نه کار اخلي، ښکار کوي او پیسي په لاس راوړي.

دلته د یوي اطلاع او راپور چي دهلمند د ولایت نه دی بحث کوو:

دلشکرګاه ښاروال محمد داؤد د والي ګلاب منګل په مرسته مځکه نمره کوي او هره مځکه د خپل جلا قیمت له مخي په تور بازار کي خرڅیږي، چي پیسي یي خپل جیب ته لویږي، مثلاً د بست دتصدي حق نمري د انجنیر حبیب الله پواسطه په تور بازار کي فروش لري او د ښاروال ورور سمیع الله او پلار یي نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علایده علایده نمري رسیږي. او پر عبدالصبور هم لس نمري خرڅیږي.

ښاروال د BU په برخه کي په ۸ میلونه کلدارو کور رانیولي دی. او یو بلاک د CU په برخه کي په دری لکه ډالره وکیل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طاوس اسحق زی دری لکه دالره ، دناوي پر ملاشریف او پر حاجي شراف الدین ۲۰ جریبه مځکه په بدل کي ۴۵ نمري ورکړی.

دغنمو مرسته چي دمامورینو دپاره ؤ، خپل مصرف ورسولي. د۵۵۱ پلان کي ۲۷۵ نمري خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقیلیونو په نامه تري رشوت واخیست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله ګټه خرڅ کړل. دمامورینو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسي تور اوسور فساد په څرګند ډول نه یوازي په هلمند کي ، بلکي په هرات، بلخ، ننګرهار، بغلان او نورو سیمو کي لیدل کیږي. ولس ناتوانه ؤ، د زورګویانو مخ چا نشوای نیولای. ناوړي ګټي پورته کول دود شوي او چا یي بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورګویانو او چاروا‌کو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب ګرځیدلي دی.

ټولنه دومره فاسده شویده، چی هیڅ شی عیب نه بلل کیږي. رشوت او قاچاق په څرګند ډول دی او دخلګو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پیژني، چی داشتمني او لوکس ژوند یي د کومي خوا پیداکړ، آن ورسره تګ او راتګ کوي، آن جاسوسي او دبهرنیو غلامي عیب ندي، ډیر بي وسي ده، اکثریت خاموش د خائین قدرت ته په رونو سترګو ګوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجراآتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وړي پر څلورم کال ۱۳۹۳ یو ډیر لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنګ زمین خواران) خپورشویدی، چی د ښاغلی اکبر رستمي په قلم دي، دا مضمون داسي لیکي:

دري زره جریبه مځکه د هوایي میدان ته ورڅیرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندي د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر متاسفانه هغه ټوله یا تعمیرونه شول او یا باغونه،۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او یا جهادي قوماندانانوته ترلي ؤ.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړیدي. محمد سلیم تره کی ښاروال څلور نمري، ښاغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید ګل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدي، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسیدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرټکوی او دموضوع کنترول او یا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلاسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد دمبارزي رئیس په غټو ، غټو سترګو ورته ګوري، ښاغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وایي چي مځکي د مځکو مافیا وخوړل او نور یي څه دلاسه نه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۹)

د Anham کمپنۍ

د Anham امریکایي کمپنی لکه سپریم په امریکایي لوړپوړو چارواکو پوري تړلي او دناتو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکي احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندي راننوتل. دا دواړي کمپنۍ چي نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککړ دي.

کورنۍ کمیشن کار هم پدي برخه کي بې برخي پاته ندي او لاس يي ورسره یو دي. د ډیرو افغانانو سره يي ناروا هم وکړل، پیسي يي تري وګرځولي او فریب او چل او ول يي ورسره وکړ، چي په بدحالت کي په ادارو کي سرګردانه ګرځی.

کوم احترام چي افغان د میلمه پالني تر کلتور لاندي لري مرعات او باور وکړ، مګر ددي کمپنیانو مشران او چارواکي پوره مفسدان دي او غلط قراردادونه يي په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنۍ یو ګزارش دمثال په توګه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موتران پدي پلمه چي دناتو او ایساف د پاره دي او د ګمرګ او محصول نه يي ډډه وکړه، د MTN قرارداد يي پلمه کړ. کیسه داسي ده ، چي ټوله واریدات باید محصول شي، مګر کوم ضروریات چي دایساف او ناټو د پاره دي، منطقاً باید معاف شي. مګر ښه منطق او دلسوزي په چوکاټ کي باید تفکیک وشي، نه داچي شخصي شرکتونه ، چي ددوي د پاره کارکوي او خپله ګټه د ځان د پاره کوي، هم باید معاف شي.

د مالیي وزارت د ګمرکاتو د عایدو ریاست په ۳۲۹۶ لمبر نیټه ۳/۱۲/۹۲ لیک کي د عراده جاتو لید لیکي، مګر محصول او مالیه پدي (شهر بي پرسان) کي ونشواى کولاى چي تحصیل کړي او د مامورینو هم چندان علاقه نشته. ځیني افغانان هم ددوي په یوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنیان هم پوهیږي چي څنګه افغانان د افغانانو په مقابل کي استعمال کړي.

نو لدي کبله د بهرنیو چاروپخوانی مرستیال جاوید لودین، په کانادا کي افغاني سفیر ښاغلی برنا او د واشنګټن پخواني سفیر طیب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چي ددوي داړیکو او نفوذ نه ګټه پورته کړي.

سپریم هم عین تکتیک لري، په ظاهره د هیڅ دپاره او دهیڅ په مقابل کي پخوانی وزیر محمد حنیف اتمر دي، چي د سپریم لخوا د میاشتي ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کیږي، البته چي مفت به نه وي، یو څه خوبه ورته کوي، یا داسي پیښي نه وي، چي نه غواړي وپیژندل شي.

محمد حنیف اتمر چي په هر وزارت کي وي، د میاشتي ۴۰ زره دالره فوق العاده د انګریزانو لخوا ورته حواله وي، چي دهغو پواسطه خپل نفوذ ډیر کړي، تر څو شهرت ومومي. هغه به ځینو کسانو ته داپیسي ورویشلي، چي دده به خوښه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۰)

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

دکابل دقمبر د څلور لاري د رحمت اباد په پروژه کي په ۱۳۷۲ کال کي ۲۹ نمري رهايشي کورنونه ښاري پلان شوه او پدي ترڅ کي عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينيک، پارک، وړکتون هم په نظر کي نيول شويوه، مګر دا عام النفعه ځمکه بالاخره دعام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزيع يي پيل شوه، چي بالاخره د سيمي خلګو ددي عام النفعه ځمکي دنمره بندي په مقابل کي مظاهره وکړه، چي دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندي ؤ، مګر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يي دقانوني مظاهري له کتاره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان ښاغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وټکول، ګلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يي په قتل ورساوه، آن محل واقعه يي تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مړي ته يي څوک نه ورپريښول. بالاخره مړي يي په غلط نامه (امام علي) د سردار داؤد خان روغتون ته تسليم کړ. دپيښي دنيتي د ۹۳/ ۴/ ۵ راهيسي جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمړي. دقانون څرګنده سرکشي او دقدرت نندارره ده او يو دبل شا ته دريدل دي او زورواکي حاکمه ده، چي کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۱)

دفواید عامي د وزارت بي کفایتي

پدي بي خاونده وطن په تیره چي بي کفایتي ، بي مسؤلیتي او ناوړه ګټه چي سره یوځای شي دا غریب وطن به په تدریجي ډول کرار،کرار د بدبختۍ په لور نورهم ورتیل باسي، داسي ډیر مثالو نه لرو، چي زموږ دهیواد وینه نه یوازي کورني خائنان ځبیښي، بلکي بهرنیان هم تر دوي کومه کمي نلري او دخیانت په تطبیق کي لایو څه نور هم وړاندي دي، مثال یي دادي:

په ۲۰۱۱ کال ۳۱ دسمبر میاشتي کي دفواید عامي وزارت د ECCI امریکایي او بیا شریکي کمپنۍ (METAG JV) سره دقیصار ـــ لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ میلونو دالرو په مقابل کي لاس لیک کړ، چي سرک ۲۳۳ کیلو متره اوږدوالی لري. ددي جملي نه دا لاندي مبالغ اجراشوي:

1. ۱۴۹٫۴ میلونه دالره تحویل ورکړه شول
2. ۱۰۷ میلونه پیش پرداخت
3. ۵۰ میلونه دالر دامنیت په خاطر دکورنیو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شرکتونه ، چي یو انچ سرک ته اقدام ونکړ.

په تیښته بریالي شول، ولي چي ضامن او تضمین تري اخیستل شوي نه ؤ، ممکن ادرس یي هم پوره څرګند نه وي.

کومي ۴۲ میلونه دالره دتجهیزاتو او ماشین الاتو دخریداري په خاطر مخ کي ورکړه شویدي. او داخریداري نده شوي، باید لومړی الات راغلي او یا د چک په مقابل کي پخپله د فواید عامي وزارت د رسیدو وروسته ورکړي وای.

اوس ټوله حکومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنی وزیر ښاغلی اوژن دا پر پخواني وزیر عبدالقدوس وراړوي، ګټه یي څه ده ؟ افغان ولس ګرچه یو دالر ته حیران پاته شي. دا دومره پیسي په هوا شوي. ستا پر حال باید زار، زار وژاړم. که دا په بل هیواد کي وای، مسؤل کسان باید اقلاً بندیان وای او یا په اعدام محکوم. که په کوریا شمالي کي وای، نو به یي دباغ وحش دلیوانو شومه تري جوړه کړیوای.

زار- زار ، باید ګریست.

بي پروایي هم اندازه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۲)

استاد او فساد

پخوا په فرهنګي او روزنیزو موسسو کي دفساد هیڅ څرک نه لګیده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلي.
ماندګار ورځپاڼي د ۱۳۷۸ کال دلړم دمیاشتي په یوه ګڼه کي د " بازداشت استادان دانشګاه" مشتي بردهان ازادي بیان تر نامه لاندي خپور کړي چي په کي ویل شویدي، چي مضمون ممکن دالبیروني د پوهنتون د استاد وي.
د البیروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چي په بیګناه ډول زنداني شویدي مطلب ؤ، مګر حقیقت بل ډول ؤ، چي دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چي دهغي جملي څخه دمحمد زبیر محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلندن بورس دورکولو او دلندن دسیتي کالج ته لیږلو په مقابل کي اخیستي اوپه خپل خط او کتابت یي رسید ورکړیدي، چي دمحصلینو بهر ته لیږل دده د وسه نده پوره.
چي بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مګر دواسطي په زور دا حکم تطبیق نشو.
ښاغلی بارش چي دالبیروني د پوهنتون رئیس ؤ، هرڅه چي ورته رسیدل، هغه یي کول. دپوهنتون د تعمیر د قراردادي نه یي هم د قرارداد په مقابل کي څو زره دالره واخیستل. پدي هریو پوهیږي، چي دمحصلینو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکي دتحصیلاتو د وزارت دمقام صلاحیت دی، چي ځان ته جلا طرزالعمل لري، چي د تدارکاتو دقانون په چوکات کي دي، اجراکیږي، مګر استاد د ډیر ټګي او کلا برداري نه کاروا‌خیست ، پیسي یي په لاس راوړي.
دپوهنتون د مرستي په نامه دښاغلی محمد یونس قانوني نه هم پنځه زره ډالره جیب ته کړه. شاګرد نه یوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکي پر ده هم زده کړه کوي، چي څه کرکتر او اخلاق لري.
ای افغانه ! حال دي زور وینم ، چي استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۳)

قدم په قدم مفسد اجراات

سید جان د هلمند اوسیدونکي دیو ملګری سره دننګرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کیلو هیروئین هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندي کړه، چي هدف ته نارسیده د کابل او جلال اباد په لویه لار کي تلاشي او ونیول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملګري محکوم او دکابل په پلچرخي کي زندانیان شول.

دځو مودي د تیریدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبدیلیدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقبران له دي کبله چي خپل وطن کي نفوذ لري او یا نور شرایط ورته مهیا دي. خپل وطن غواړي او یا اکثراً د جرمي ډله د لاعلاجه او یا صعب العلاجه ناروغي پلمه راوړي.

په هر صورت سید جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجراأتو حکم په لاس راوړ)، نو دسید جان تبدیلي دیو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کي مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانت کي کباب وخوړل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره دالره نقدي واخیستي. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چي هلمند ته ورسیدل، څرنګه چي ناوخته ؤ، محبس ته تسلیم نشوه . ځارنوال عبدالستار په یو کمزوري ضامن په اخیستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ،دمحبس مدیر ته چا څه ونه ویل، چي ددي لسو کالو راپدي خوا یی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسیدلي. نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتید،ګرچه عبدالستار ځارنوال دري کاله بندي شوو.

دا ډول کړنی زموږ په هیواد کي ډیري شوي وي، چي ممکن څوک یي پوښتنه نکوي او عیب یي نه بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵۴)

شیر پور چورشو

دشیرپور تاریخي کلا چي اوس دشیرچور نوم یي ځانته غوره کړ او دافغانانو ویاړلي تاریخي کارنامي قهره مانی، شهکاریو او شهادتونو تاریخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دځان غوښتنکو کړیو له خوا ویجاړ او دنابودۍ کندي ته وسپارل شو.

ددي پرځاي چي ددغي تاریخي کلا، چي دانګلیسانو او یرغلګرو دماتي او دافغانانو دغزا اوبریاوودسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي واي، چي یي هم ددغي کلا تاریخي عظمت په کي ساتل شوي واي او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي واي.

وايي چي میګناتن همدلته دځوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاړه ووژل شو. او دمیګناتن پر را ایستلي تفنګچه یي تري واخیستله. وایي چي هغه تفنګچه بیا جناب حضرت صاحب مجددي دخپل جمهوري ریاست په وخت کي پاکستاني جنرال حمید ګل ته سوغات کړل.

خو دریغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسیدلو دکورنو دجوړولو له پاره وویشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کړیو پوري یي تړاو درلود .

دغه تاریخي سیمه چي اوس دافغانانو له خوا د شیرچور په نامه یادیږي، ددي پرځاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي یوازني دنده یي خلګو ته دکورنو او استو ګنو نومري ویشلي دي . یو معقول تصمیم نیول شوي واي برعکس د مارشال محمد قسیم فهیم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزیراو دجمهوري رئیس مرستیال ؤ خپلو خپلوانو او غیرمستحقو لاندي کسانو ته وویشل شوه ، ولي چي دشیرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سیمه چي زیات ارزښت درلودونکي ده په دومره پیسو ووشل شوه، چي دهغي سیمي لس سلنه ارزښت لري،چي موږ یي نوم لړ دګرانو لوستونکو د خبرولو او داچي دغه تاریخي موضوع دتاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپرو یي. او په پایله کي هغه نوم لړ هم خبروو چي تراوسه یي ددغه جایداد قیمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جګدلک لخوا نمره بندي په خلګو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قیمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکایاتو په صورت کي دوزیرانو لخوا چي همدا وزیرانو ته هم په حق رسیدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بیا هم همدا قیمت هم تحویل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پیسي په ډیر بي پروايي مصرف کړي. څرنګه چي اوس اینجوګاني هم ولاړي ،خارجیان هم لړ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بیکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي وررسیدلي دي دلته په لست کي دوي یوازي له دي کبله چي ونه پیژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړیدي، یوازي علي احمد جلالي اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړیدي او ځینو کسانو نمره د زوی او یا ښځي په نامه اخیستي ده، چي ونه پیژندل شي.

شیرپور هم لکه د ۸ فرقي مځکي چي د اردو افسرانو لخوا غصب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملي نه یوازي یوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستیال ۴ نمري واخیستي .

دشیر چور د ناحیي د نمرو د اخیستونکو نمونه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شماره	شهرت		نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوه زمین
	اسم	ولد			
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژه شیر پور	11250 دالرامریکائی
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
7	محمد سعید	فیض محمد	1100		
8	عبدالمحمود	عبدالرازق	4610	//	//
9	محمد مهدی	محمد اکرم	1046A	//	//
10	عتیق الله	محمد عثمالن	1050	//	//
10	صدیق الله	عبدالمعروف	1140	//	//
21	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//
20	اقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//
23	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//
25	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//
27	امان الله	مومن خان	1164	//	//
28	حاجی محمد الماس	حاجی محمد اکبر	1088	//	//
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//
30	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

31	داکتر حسام الدین		1275	//	//
32	خالد ا حمد	دکتور محمد حسین	866	//	//
33	نجیبه	خدا بخش	1277	//	//
34	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866	//	//
35	سمیع الله	امین الله	1133	//	//
36	محمد شریف	محمد یوسف	1048	//	//
37	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
38	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
39	عبدالواحد	عبدالرزاق		//	//
40	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
41	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
42	سید مصطفی "کاظمی"	حاجی ملکی	1082	//	//
43	قره بیک	محمد هاشم	859	//	//
44	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
45	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
46	محمد قسیم	قلعه داد	1085	//	//
47	سمیع الله	عبدالطیف	1219	//	//
48	حاجی قدیر	محد عثمان	1097	//	//
49	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//
50	زلمی "هیواد وال"	محد امین	858	//	//
51	گلستان	حاجی محمود	1069	//	//
52	محمد امرار	خیر محمد	1279	//	//
53	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
54	بصیر "سالنگی"		1272	//	//
55	نجیب ا لله	محمد یعقوب	1136	//	//
56	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
57	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
58	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
59	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
60	میر حیدر	میر اکبر	1228	//	//
61	عبدالصمد	محمد نادر	858	//	//
62	محمد ایوب	محمد اسمائیل	1263	//	//
63	عبدالمالک	عبدالعلی	1116	//	//
64	محمد فاضل	محمد طاهر	1174	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1235	سربندل	محمد آصف	65
//	//	1091	بسم الله	هدایت الله	66
//	//	1262	عبدالغیاث	محمد نعیم	67
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	68
//	//	1115	عبدالمجید	محمد عثمان	69
//	//	1116	محمد طاهر	محمد ریحان	70
//	//	1035	عظیم الله	موجود	71
//	//	1017	محد انور	محمد اکبر	72
//	//	1031	عظیم الله	مقبول	73
//	//	1144	حاجی بیدل	قاری محمد علم	74
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	75
//	//	1056	میر محمد علم	شاه علم	76
//	//	1165	عبدالطیف	عبدالشفیق	77
//	//	859	عبدالاحد	احمد ولی	78
//	//	1041	حاجی عبدالطیف	حمید صدیق	79
//	//	1049	محمد ابراهیم	غلام یحیی	80
//	//		صالح محمد	محمد سرور	81
//	//	1175	گل ملک	گل زرگ	82
//	//	1142	رئیس میر	دولت میر	83
//	//	1106	محمد حکیم	محمد قسیم	84
//	//	166A1	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	85
//	//	1161A	سید احمد شاه	سید محمد حسن	86
//	//	1168	سید حکیم شاه	سید ظاهر	87
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	88
//	//	1227	امیر محمد	عبدالحیمد	90
//	//	1093	غوث الدین	بسم الله	91
//	//	1125	عبدالطیف	محمد رفیق	92
//	//	1121	غلام بهاوالدین	محد امین	93
//	//	1120	عبدالحکیم	عبدالحدود	94
//	//	1234	نصر الله	عبدالله" توحیدی	95
//	//	1086	مومن خان	ذبیح الله	96
//	//	1075	محمد نعیم	احمد صابر	97
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	98
//	//	1059	محمد ایوب	داکتر احمد مشاهد	99

(c) ketabton.com: The Digital Library

100	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
101	حاجی خالق	عبدالرازق	1045	//	//
102	محمد سرور	کاکو خان	1322	//	//
103	څارنوال میرجان	توره میر	1149	//	//
104	مولوی فضل هادی"شینواری"	سید جمال	1163A	//	//
105	جاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
106	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1021A	//	//
107	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
108	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
109	اسد الله	غلام محبت الله	1099	//	//
110	باز محمد "احمدی"	احمد جان	1052	//	//
111	حبیب الله	عباد الله	1083	//	//
112	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
113	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
114	سید مخدم"رحین"	میر محمد شریف	1161	//	//
115	حکیم الله	مومن خان	1145	//	//
116	محمد جلیل	محمد حکیم	1143	//	//
117	عبدالقدیم	قلعه داد	1030	//	//
118	محمد ابراهیم	ناصر علی	1220	//	//
119	محمد آصف	دلاور خان	1110	//	//
120	عبدالخالق	فضل احمد	1113	//	//
121	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
122	عبدامعروف	پروان خان	1177	//	//
123	عدالواسع	محمد غوث	866YC	//	//
124	محمدعیسی	محمد غنی	1051A	//	//
125	عبدالعلیم	محمد عظیم	1060	//	//
126	هلال الدین	محمد علی	1271	//	//
127	عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
128	عنایت الله	نظر محمد	1265	//	//
129	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
130	افضل امان	عبدالامان	1166B	//	//
131	محمد هارون"رسولی"	محمد اشرف	1274	//	//
132	حاجی قربان	شاه افغان	1269	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

133	عبدالله	گلدین	1263	//	//
134	حنیف الله	نظر محمد	1204	//	//
135	گلبا الدین	محمد عالم	1072	//	//
136	عبدالمتین	محمد یعقوب	1090	//	//
137	سلطان محمد	عبدالودود	1135	//	//
138	عتیق الله "حبیبی"	عبدالروف	1165	//	//
139	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
140	محمد نعیم	عبدالعنایت	1162	//	//
141	حاجی عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
142	جاجی عبدالقیوم	باشی حکیم	1180	//	//
143	محمد کریم	میر نواز	1180	//	//
144	صالح محمد	حاجی قیاد	1182A	//	//
145	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
146	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
147	عبدالمعروف	پروان خان	1177	//	//
148	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	//	//
149	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
150	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
151	محمد شفیق	عبدالطیف	1165	//	//
152	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//
153	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
154	محمد امین	غلام موالدین	1121	//	//
155	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
156	نجیب الله	محمد....	1135	//	//
157	سید ممتاز	حاجی محمد خان	1109	//	//
158	محمد آصف	دلاور خان	1115	//	//
159	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
160	مرزا رحیم	مرزا محمد	1103	//	//
161	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
162	عبدالمالک	عبدالحلیم	1112	//	//
163	محمد عیسی	محمد علی	1115	//	//
164	محمد شفیق	عبدالطیف	1113	//	//
165	عبالودود	عبدالحیکم	1125	//	//
166	انجنیر علی عالم	محمد رحیم	1142	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

167	نجیب الله	محمد عثمان	1166	//	//
168	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144A	//	//
169	امان الله	مومن خان	1146	//	//
170	حکیم	مومن خان	1145	//	//
171	غلام یحیی	محمد ابراهیم	1149	//	//
172	محمد طیب	قطب الدین	1148	//	//
173	رقیه	عبالحفیظ	1166	//	//
174	کرام الدین	محمد کریم	1105	//	//
175	حاجی محمد الماس	محمد اکبر	1088	//	//
176	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
177	عظیم الدین	فضل الدین	1102	//	//
178	څارنوال میرجان	توره میر	1147	//	//
179	مولوی فضل هادی شینواری	سید جمال	1163A	//	//
180	دکتور حسام الدین	حاجی تاج الدین	1166B	//	//
181	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
182	محمد سرور	صالح محمد	1025	//	//
183	سید فضل اکبر	سید علی اکبر	1166A	//	//
184	محمد واصل	محمد حسن	1003	//	//
185	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
186	نجیم	دین محمد	1010	//	//
187	محب الله	رحمت الله	1058	//	//
188	قدم شاه	عبدالروف	1044	//	//
189	عنایت الله	بسم الله	1092	//	//
190	هدایت الله	بسم الله	1086	//	//
191	بسم الله	غوث الدین	1041	//	//
192	تاج محمد	حاجی شمشیر خان	1043	//	//
193	حاجی خالد	حاجی عبدالرزاق	1089	//	//
194	مقبول	عظیم الله	1045	//	//
195	عبدالقدیم	قلعه داد	1031	//	//
196	عبدالصمد	محمد نادر	1030	//	//
197	عبدالکریم	محمد امین	1051	//	//
198	فضل الدین	تاج محمد	1016	//	//
199	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

200	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
201	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
202	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
203	محمد شریف	محمدیوسف	1048	//	//
204	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
205	عبدالمحمود	عبدالرازق	1046	//	//
206	باز محمد احمدی	احمدجان	1052	//	//
207	عتیق الله	محمد عثمان	1050	//	//
208	موجود	عظیم الله	1035	//	//
209	حمید صدیق	حاجی عبدالطیف	1041	//	//
210	محمد مجیدی	محمد اکرم	1046A	//	//
211	عبدالقدیم	قلعه داد	1084	//	//
212	شهاب الدین	محمد عالم	1072	//	//
213	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
214	عبدالعلیم	محمد عظیم	1061	//	//
215	حبیب الله	عبدالله	1083	//	//
216	شاه علم	میر محمد علم	1056A	//	//
217	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
218	حاجی قدیر	محمد عثمان	1047	//	//
219	اسد الله	غلام جمت الله	1099	//	//
220	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
221	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	//	//
222	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
223	عبدالواسیع	حاجی محمد غوث	866G	//	//
224	عبدالواجد	حاجی عبدالرزاق	866K	//	//
225	دولت میر	وقیش میر	1142	//	//
226	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
227	گلستان	حاجی محمود	1064	//	//
228	سید مصطفی کاظمی	حاجی ملک سید گل	1082	//	//
229	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
230	عبدالادیب	عبدالمقیم	1084	//	//
231	محمد سرور	کاکو خان	1222	//	//
232	سمیع الله	عبدالطیف	1214	//	//
233	محمد ابراهیم	محمد علی	1220	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

234	عبدالله توحیدی	نصر الله	1234	//	//
235	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
236	مسیح الله	امین الله	1233	//	//
237	عبدالحمید	امیر محمد	1227	//	//
238	عبدالخالق	فضل محمد	1216	//	//
239	باطور	عبدالرشید	1215	//	//
240	فیض الله	محمد ابراهیم	1216A	//	//
241	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
242	عبدالکریم	حاجی محمد امیر	1236	//	//
243	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	//	//
244	محمد عیسی	محمد وصال	1241	//	//
245	داد محمد	میر محمد عثمان	1251	//	//
246	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
247	عبدالله	گلدین	1243	//	//
248	میر حیدر	میر اکبر	1231	//	//
249	عبدالطیف	عبد العزیز	1228	//	//
250	سید ا حمد	میر عالم	1229	//	//
251	صفت الله	نظر محمد	858	//	//
252	عبدالولی	عبدالاحد	859B	//	//
253	گل محمد	عبدالقیوم	1150	//	//
254	افضل امان	عبدالامان	1154	//	//
255	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
256	سید حسین	سید آقا	1155	//	//
257	سید محد حسین	سید احمد شاه	1161	//	//
258	دین محمد		1241	//	//
259	داکتر حسام الدین		1275	//	//
260	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
261	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
262	نقیب الله	نظر محمد	1276	//	//
263	محمد حرار	خیر محمد	1274	//	//
264	سید مخدوم رحین	میر محمد شریف	1161	//	//
265	حاجی قربان	شاه افغان	1262	//	//
266	زلمی هیواد مل	محمد امین	758A	//	//
267	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866C	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

268	محمد معصوم	مقصود خان	866F	//	//
269	احمد صدیق	عبدالطیف	1120	//	//
270	سید ابراهیم	سید نور الله	1199	//	//
271	محمد عظیم	محمد غوث	1128	//	//
272	محمد قسیم	محمد حکیم	1166	//	//
273	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
274	نورمحمد	محمد قل	1047	//	//
275	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
276	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
277	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//
278	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
279	محمد ایوب	محمد اسمعیل	1263	//	//
280	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
281	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
282	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144B	//	//
283	محمد معصوم	مقصود خان	F866	//	//
284	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
285	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
286	هدایت الله	بسم الله	1043	//	//
287	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند.

شماره	شهرت		نمبر زمین	مبلغ تحصیل شده قسط اول
	اسم	ولد		
1	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	928125
2	حبیب الله	عبدالله	1083	1278482
3	محمد کریم	سرفراز	1180	436324
4	افضل امان	عبدالامان	1154	619882
5	خانم گل	غلام سخی	1065	695819

(c) ketabton.com: The Digital Library

6	ذبیع الله	مومن خان	1086	1362826
7	عتیق الله	مومن خان	1019	767879
8	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1230	504883
9	زینب انوری	محمد علی	A1021	103850
10	داکتر احمد مشاهر	محمد ایوب	1081	675221
11	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	876227
12	عبدالصمد	محمد نادر	1015	662313
13	سید احمد	میر عالم	858	671041
14	محمد شاکر کارگر	عبدالرسول	1005	1426597
15	باطور	عبدالرشید	1170	554625
16	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	554625
17	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	582806
18	عبدالخالق	فضل محمد	1216	840823
19	محمد عیسی	محمد علی	1113	336593
20	عزیز الله شفق	خادم حسین	1022	874641
21	نور احمد	همت خان	1247	507314
22	محمد هارون رسولی	محمد اشرف	180/42	1092792
23	عبدالعلیم	محمد عظیم	122/3	970017

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند

شماره	شهرت		نمبر زمین	مساحت	موقعیت	قیمت متفاوت زمین های شیر پور
	اسم	ولد				
1	شیر احمد	نصر الله	1223	230	شیر پور	1817651
2	محمد امین	ناصر خان	1053	484	شیر پور	2629802
3	انور الحق	عبدالحق	1153	440	شیر پور	2436687
4	لطف الله	مومن خان	1253	375	شیر پور	2076422
5	محمد ابراهیم	عبدالحکیم	1021	621	شیر پور	3435649
6	حلیمه	عبدالغفور	1249	344	شیر پور	1902853
7	ابراهیم	عبدالرحمن	1178	319	شیر پور	1688601
8	دین محمد	محمدرمان	1172	315	شیر پور	1603442
9	بابه جان	قلندر	1152	440	شیر پور	2439687

(c) ketabton.com: The Digital Library

2068022	شیر پور	480	1234	نور محمد	عطامحمد	10
2680357	شیر پور	484	1056	عبدالروف	ماهره	11
5182888	شیر پور	936	1029	محمداسلم	محمد کریم	12
2730911	شیر پور	393	1052	محمدطوره	محمدامین	13
1909823	شیر پور	340	1016	سیداقاگل	سیدیحی	14
1661138	شیر پور	300	1014	محمدکبیر	عبدالحمید	15
3991478	شیر پور	630	1026	عبدالحسین	نورالله	16
2436335	شیر پور	440	1064	سیدقربان	سیدنجیب الله	17
2027170	شیر پور	600	1156	محمدیعقوب	محمدیونس	18
3475283	شیر پور	628	1032	محمدعثمان	بی بی سنبل	19
34191112	شیر پور	618	1038	محمدعثمان	بی بی ثریا	20
1992165	شیر پور	360	1240	ملاعصیت الله	بی بی زیاده	21
2581498	شیر پور	464	10514	عبدالرسول	نورحبیب	22
3006091	شیر پور	543	A1143	محمدعثمان	محمدیحی معروفی	23
3006748	شیر پور	484	1066	محمد عارف	عمر	24
3542688	شیر پور	640	1047	محمد اسماعیل	احمد کمال	25
2928298	شیر پور	471	1061	امیر محمد	عبدالرحیم	26
3986666	شیر پور	643	1034	قلعه دار	عبدالامین	27
3911172	شیر پور	630	1039	قعله دار	عبدالحسین	28
3006269	شیر پور	484	1009	حاجی محمد	حاجی شیر علم	29
3665816	شیر پور	591	1037	قعله دار	عبدالمقیم	30
2236025	شیر پور	360	1031A	مولوی متین	حاجی مبین	31
2165914	شیر پور	350	1224	خواجه شیر احمد	خواجه نبی	32
6215399	شیر پور	990	1087	محمد موسی	محمد یاسین	33
1920171	شیر پور	310	1179	عبدالکریم	محمد سعید	34
3997410	شیر پور	650	1148	قطب الدین	محمد طیب	35
1719440	شیر پور	402،46	1177A	عبدالقیوم	گل محمد	36
6817411	شیر پور	1096	1070	محمد یوسف	احمد عبیر	37
3278539	شیر پور	522	1040	محمد خان	جلال	38
4345740	شیر پور	700	1018	محمد موسی	محمد امان	39
3014591	شیر پور	485	1075	محمد قسیم	فاطمه	40
310868	شیر پور		1012	محمد حسین	محمد داود	41
5862512	شیر پور	880	8866	غلام جیلانی	علی احمد جلالی	42

(c) ketabton.com: The Digital Library

43	کبرا نامه	محمد امین	1151	300	شیر پور	2487120
44	محمد یوسف واعظی	محمد اسحق	1024		شیر پور	3910877
45	محمد حنیف اتمر	محمد اصف	A 1172	360	شیر پور	1932869
46	محمد معصوم	محمود خان	866F	461	شیر پور	2863292
47	حیات الله	حمایت الله	A1036		شیر پور	4097412
48	تمیز خان	محمود خان	1111		شیر پور	4096884
49	جلال الدین	امرالدین	1036A		شیر پور	2283476
50	امرالدین	حاجت میر	1125	728	شیر پور	4050918
51	فضل عظیم	غلام صحبت الله	1055		شیر پور	1030867
52	بی بی شکریه	محمد حضرت	1098		شیر پور	3048667
53	حاجی محمد محقق	محمد سرور	1028	672	شیر پور	3735288
54	نصیر احمد	شمشیر خان	1095	500	شیر پور	2782605
55	نعمت الله شهرانی	عیار الله	1043	640	شیر پور	3987792
56	می الدین	نور محمد	1220	1029	شیر پور	1750194
57	مقصود	عظیم الله	1038		شیر پور	3374175
58	عبدالاحد	محمد سرور			شیر پور	5562011

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه يي په لست کي مخ اړولی دی، یو هم استاد محمد کريم خلیلی دی، چي د (خليلي) د نامه يي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شويدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه ليکي؟ او که بد دي، بايد نه يي وای کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۵)

چور لمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثريت خاموش) جوړه وي او ديو اقليت خائين دزورواکي په لاس برمته شوی وي.

دا اقليت معمولاً د قاچاق، غصب، بډي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيايي کړۍ يي جوړه کړي وي، ددي خائين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دی حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي ورباندي کوي.

ولي کله چي موږ زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لوړ پوړي او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چي ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چي ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گنډو کړي او د حکومت د مشروع اجراااتو مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چي پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چي تر ټولو هغه لوی خائين به (دی) وي.

دنارينو په څنگ ښځي وکيلاني لکه (.......) دوپښته (دوسره) کار کوي، هم يي کميشن کاري او هم يي فزيکي فروشات درلودل او پردو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ډيره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يي داؤ، چي په لږ يي قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چي ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چي د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونيول شي همدا سمه ده، چي هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چي پارلمان ته هغه کسان راغلي ؤ ، چي سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چي سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوی نه پيژندل، تل يي هڅه داوه ، چي حکومت کمزوری کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چي ددي لړلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چي دافغان نجيب او مجاهد ولس ټيټ کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه گارگان د ولس پر غوښو اخته ؤ، شيخ پلمه يي درلوده، (دولس استازی) چي دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره ؤ، که به يي لنډه او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريديت او راتلونکي اعتبار به يي په پام کي ؤ. په علمي سويه کي د حکومت تر غړو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت ؤ.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غړو دبډو اخيستونکو، قاچاقبر،غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يي هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يي وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضاو باندي).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يي عدالت ته وسپارل شي او دانحلال د پاره يي هم پام وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

كومه مقرري به وي ، چي د وكيل صاحب لاس په كي نه وي؟ او په ډيرو اداروكي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجيد) دي دوي ووهي ، چي دوی لاس پر ايښي دي.

كه زندانونه وكتل شي، هلته يو غل ،يو قاچاقبر او بل قاتل دي. او داكسان طبعآ كله ، كله شريک د جرم هم لري. قاچاقبر غل نه وي او كيسه بر قاتل نه وي، مگر زموږ وكيلان دهرجاني شريک او شاته ولاړ وي، كه قاچاق بر وي او كه بدي خوړونكي.

پدي بايد اعتراف وكړو، چي كمزوري حكومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره كي درلود. قوي پارلمان پدي مانا ، چي خودسره،سركښه ، بداخلاقه او قانون شكفه ؤ. كوم څوک چي لار نه نيول لكه ، داكتر رنگين دادفراسپنتا، مجتبی پتنگ، عبدالرحيم وردگ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الكو او داسي نور. كوم وزير چي به چمتوالی درلود، دېيژندني په لومړی ورځ به تسليم او خپل جيب ته لاس او په ټوله ماموريت دوره كي به يي خپل تعهدات پر ځای كوله. او كه كوم څوک چي ناتوان او د عزت خاوند به ؤ، هغه به يي د كمپاين په لومړي ورځ كورته رخصت كړ.

ددوي يو صفت داؤ، چي نه يي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هكله تشخيص ؤ، مگر دارو او درمل يي چا اقدام ونكړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوچوق ؤ، آن هغه ورسره مدا دركول، بي بندو باره كسان پكي راغلي ؤ. حاجي ظاهر قدير، حاجي لالی حميدزي، احمد بيهزاد، داكتر مهدي، اقبال صافی، ميرا داد نجرابي، الله گل مجاهد، ديو خوا به يي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه كي يي ستونزي رامنځ ته كولي، قراردادونه او پرتوكولونه يي نه منل او وزيرانو په ډير مسؤوليته د رايو په وخت كي برخورد كاوه.

په پارلمان كي هر چا چي ډير نفوذ او شهرت درلود، لكه عبدالرسول سياف، برهان الدين رباني، او حاجي محمد محقق ډير ناوړي گټي اخيستي. گرچه حاجي محقق د رباني او سياف په كچه په ناوړو گټو كي ډير لاس نه درلود، يوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروی ؤ. مزاري هغه څوک ؤ ، چي (رقص مرگ) يي اختراع كړ او دخلگو په سرو كي يی ميخونه وهل او دښځو سيني يي ورپري كړي. گرچه په حقيقت كي به يي ويل ، چي د تاجكانو مي بد راځي، مگر داستاد عطا نور ائتلاف يي خپله گټه باله.

حامد كرزی ولي ونشوای كولای، چي عدالت تآمين او قانوني حاكميت راولي ؟ او يا نه يي غوښتل او كه يي نشوای كولای؟

ستر دليل يي داؤ، چي دامريكا حمايه د شمالي ټلوالو سره ديو تعهد پر بنا د طالبانو په ټكولو كي لوی رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او يا په بل عبارت د طالبانو ټكول شمالي تالوال په ځان پوري تړلي ؤ، بالخصوص د شورای نظار غړو، شورای نظار اصلأ د پنجشير بل نوم ؤ.

هردم د بي امنيتي د خطر احساس كيدي. كرزي به هم ويل ، چي (ماته كاسه) يي په لاس كي نيولي ده، كه وكولای شي چی دا بدماشان، سياسي مبارزي ته راسوق كړي ، نه جنگي مبارزه ، حالت نازک ؤ، بهرني دوښمنان هم كمين كي ناست ؤ.

هيواد يوازي د كرزی نه ؤ، بلكي هر وگړی دا ملي احساس ولري، چي قانون تطبيق شي.

په ورستيو كي د كرزي ملي احساس او ملي غوښتني او بالاخره د ولس دفاع د امريكائيانو نه وغوښته ، دي نور هم په يو نامناسبه حالت كي قرار ونيوي، همداؤ ، چي قانون حاكم نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزی ونشوای کولای او یا چا نه پرېښودي ، چي يو قوي او سپېڅلي کاري ټيم جوړ کړي. هر يو شاته بل موازي ځواک موجود ؤ، چي د کرزی د هغه ليري کيدو او يا مجازات توان نه درلود. مثلأ محمد سليم تره کی دهرات ښاروال، چي دمحمد اسمعيل استازيتوب کاوه او دګټو حمايه يي کوله، څو تنه واليان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرګنده ده چي د کرزی په محمد اسمعيل زور نه رسيدي، اسمعيل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره ؤ، خلک داهم وايي چي ايران يي هم شاته ولاړ ؤ.

استاد عطامحمد نور هم همدا ډول، لکه چي وايي، خرسکي دموړي په زور غورځي . استاد عطاهم د روسانو حمايه اوهم د پنچشيرانو حمايه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم ؤ ، مګر تر ټولو شورای نظار ،چی مطلب د پنچشيرانو څخه دي، هر اړخيزه فعاليت درلود او مافيايي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکيلات يي درلودل، چي يو بل سره تړلي ، اقتصادي مافيا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغيره. دغله ، قطاع الطريق، اختطاف چيان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي يو دبل په خدمت کي ولاړ ؤ.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنچشيرانو نفوذ تر دي اندازي پوري ؤ، چي آن استاد تري ډار درلود.

کله چي د شهيد د اونی تر نامه لاندي ځيني مراسم تر سره کيږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجليل نه مطلب دي او دا نور يو ضمني ياد ديږي.

په بسم تجليل کي استاد په ډير صراحت دا وويل، چي بي پلاره (بي پدره شوی يم ، يو چي اصلي پلار مي مړ شو او بل چي امر صاحب شهيد شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چي پرده دهغو دو عربانو سره ، چي احمد شامسعود يي ترور کړي، دده راهنمايي ورسره ؤ، چي افشاګيري، دانجنير عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ويل کيږي.

جمعيت اسلامي او استاد رباني هم په نامه ؤ، چي په اصل کي د پنچشيرانو په انحصار کي قرار لري.

زموږ دا هيوادوال لکه د يهودانو غوندي، هرڅه خپل منځي مخالفت چي ولري ، سور، زرغون، او توريي د شپي د خوا د پنجشير په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره يو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

ګټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډيره خوښه وه، مګر په لږ تفاوت. استاد رباني سياسي نفوذ خوښ ؤ، چی مالي ګټه په لاس راوړي، تر سياست يي ګټي، مالي منفعت ډير خوښ ؤ او دا هدف ته هم ورسيد، مګر د استاد سياف برعکس ګټه خوښه وه ، چی سياسي نفوذ ته ورسيږي. په هرصورت ولس ته بي تفاوته ده، ولي چي جهاد په خاورو ګډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدر ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطريقي په هکله کوم وخت کي عبدالبصير سالنکي د کابل امنيتي قوماندان ؤ، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چي په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البديعه وويل، چي د خوست او کنړ خلګ نه راځي، دغه يوه طبقه ده چي دشمالي نه چي په راس کي يي پنچشيران دي ، دا کار کوي. د همدي غلو شاته د پنجشير لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا بايد ووايم چي دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چي احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعيل خان مشهد، جنرال عبدالرشيد دوستم استانبول ته او حاجي قدير پيښاور ته ځانونه په سلامتي ورسول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد مخنیوي

دفساد دمخنیوي د پاره لومړی سیاسي اداره او توان پکار دی.

د شتنمي تپوس وشي ، د کومه راغلي او چیرته ځي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقیق تفتیش او تحقیق د څارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محکمي لخوا.
4. بشپړ تنفیذ حکم د حکومت لخوا.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library